

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum och tid: Onsdag 18 mars 2026 Kl. 18:00
Plats: Torps bygdegård

- 1 **Upprop**
- 2 **Val av justerare**
- 3 **Godkännande av dagordning**
- 4 **Allmänhetens frågestund**
- 5 **Inkomna frågor** 2026/43
- 6 **Inkomna interpellationer** 2026/42
- 7 **Inkomna motioner** 2026/41
- 8 **Avsägelser av politiska uppdrag** 2026/40
- 9 **Val av politiska uppdrag** 2026/39
- 10 **Verkställande av beslut avseende Ödeborg skola** 2026/126
- 11 **Avsiktsförklaring och plan för genomförande avseende Det goda livet i Dalsland 2026–2028** 2025/65
- 12 **Antagande av Livsmedels-och måltidspolicy** 2025/373
- 13 **Svar på motion från Christoffer Wallin (SD) - Revidering av ny måltidspolicy** 2025/134
- 14 **IT-användarpolicy** 2026/86
- 15 **Upphävning av Regler för konstnärlig utsmyckning** 2026/72
- 16 **Upphävning av VA-strategi** 2026/69
- 17 **Nytt hälso-och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030** 2025/394

18	Antagande av taxor Dalsland och Säfles tobak och alkoholenhet 2026-2028	2025/398
19	Flytt av investeringsmedel	2026/76
20	Förnyat ställningstagande avseende Kent Rydholm stiftelse	2024/81
21	Strategi för digital omställning	2026/112
22	Delårsrapport 2025 - Fyrbodals kommunalförbund	2025/365
23	Rapport över ej verkställda gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen, SoL och Lagen om stöd och service, LSS 2026	2026/12

Kenneth Carlsson (L)
Kommunstyrelsens ordförande

Sofia Henriksson
Kommunsekreterare

Enkel fråga till kommunstyrelsens ordförande

Till kommunstyrelsens ordförande Christoffer Wallin (SD)

Jag har tidigare lämnat in en motion till kommunfullmäktige som handlar om att utreda möjligheten till en fritidsgård i Färgelanda kommun samt att se över möjligheten till samverkan kring fältarbete med närliggande kommuner.

Motionen har nu legat en längre tid utan att behandlas. Samtidigt har flera motioner som inkommit senare redan tagits upp för behandling i kommunfullmäktige.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande fråga:

Hur kommer det sig att min motion ännu inte har behandlats, trots att den inkommit tidigare än flera motioner som redan har behandlats i kommunfullmäktige?

Färgelanda, 2026-03-09

Faraah Mohamud, Ledamot i kommunfullmäktige, Centerpartiet

Svar fråga bilar från Centerpartiet.

Jag har tidigare lämnat in en motion till kommunfullmäktige som handlar om att utreda möjligheten till en fritidsgård i Färgelanda kommun samt att se över möjligheten till samverkan kring fältarbete med närliggande kommuner. Motionen har nu legat en längre tid utan att behandlas. Samtidigt har flera motioner som inkommit senare redan tagits upp för behandling i kommunfullmäktige.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande fråga: Hur kommer det sig att min motion ännu inte har behandlats, trots att den inkommit tidigare än flera motioner som redan har behandlats i kommunfullmäktige?

Svar på fråga:

Motionen är under beredning och kommer att behandlas på nästa kommunstyrelsesammanträde.

Christoffer Wallin

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande

Till kommunstyrelsens ordförande Christopher Wallin (SD)

Det har framkommit uppgifter i media om att kommunstyrelsens ordförande har tackat ja till ett möte med företrädare för återvandringsfrågor, något som enligt uppgift skett utan att frågan har behandlats eller förankrats i vare sig kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Detta väcker frågor om på vilket mandat ett sådant ställningstagande har gjorts. Färgelanda kommun är en liten kommun som redan i dag brottas med befolkningsminskning och stora utmaningar kopplade till kompetensförsörjning, arbetsmarknad och framtida utveckling. I en sådan situation är det av stor vikt att kommunen arbetar för att vara inkluderande och attraktiv för människor som vill bo, arbeta och bidra till vår kommuns utveckling.

Mot denna bakgrund väcker kommunstyrelsens ordförandes agerande frågor om hur beslutet har fattats och hur frågan har hanterats politiskt.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. På vilket mandat tackade kommunstyrelsens ordförande ja till detta möte?
2. Har frågan behandlats i kommunstyrelsen eller förankrats politiskt innan beslutet att delta togs?
3. Har mötet redan ägt rum, och i så fall vilka frågor diskuterades och vilka slutsatser drogs?
4. Avser kommunstyrelsens ordförande att återkoppla till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om mötet och dess innehåll?
5. Hur anser kommunstyrelsens ordförande att detta agerande ligger i linje med Färgelanda kommuns behov av att stärka befolkningstillväxt och attraktivitet?

Färgelanda, 2026-03-09

Faraah Mohamud, Ledamot i kommunfullmäktige Centerpartiet

Interpellation till Helene Greus

Färgelanda 2026-03-18

Interpellation Fokus på tryggheten för våra äldre och en hållbar arbetsmiljö för våra medarbetare.

Färgelanda står inför betydande demografiska utmaningar, inklusive en åldrande befolkning, låga födelsetal och ökade krav på vård och omsorg.

Enligt socialnämndens egen prognos kommer antalet 80 åringar på fem år öka med 20 procent. Detta ställer stora krav på välfärdssystemet, särskilt inom äldreomsorgen. Och så här ser prognosen ut för många kommuner i Sverige, inte bara i Färgelanda. Vi har läst rapporterna där många kommuner nu rapporterar brist på boende för äldre medan Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna i Färgelanda har dragit en egen slutsats att vi har för många boenden för att möta utmaningen. Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna tillsammans med Centerpartiet beslutat sig för att stänga vårt enda somatiska boende Lillågården som kommunen äger Ett egoistiskt beslut som man tagit bakom stängda dörrar, utan underlag, utan en risk och konsekvensanalys och utan att involvera vare sig brukare eller personal.

I socialtjänstlagen står det att läsa att det är kommunen som har som har särskilt ansvar för våra äldre personer. I lagen står det att äldreomsorgen ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Vidare står det att läsa att socialnämnden i kommunen ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Samtidigt vet vi idag att i Färgelanda kommun ökar vårdtyngden inom hemtjänst där detaljstyrt arbete råder. Inget oförutsett får hända då arbetstiden blir för kort för att hinna med alla arbetsuppgifterna som i sin tur bidrar till stress för personalen och risk för att viktig omvårdnad inte hinns med. En verklighet som råder idag och upplevs av både omsorgstagare och personal.

Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet vill att Lillågården ska förvandlas till ett seniorcenter. Skillnaden på ett seniorcenter och ett somatiskt boende är stor och handlar om vårdbehovet, boendeformen och personalens kompetens. Seniorcenter är en aktivitetshub för äldre som oftast bor hemma och är relativt självgående. Somatisk vård är en vårdform för äldre med omfattande fysiska sjukdomar eller funktionsnedsättningar som kräver dygnet runt omsorg och som är ett lagstadgat ansvar att erbjuda.

Baserat på ovanstående är mina frågor till Helene Greus Ordförande i Socialnämnden.

1 Varför vill du öka vårdtyngden inom hemtjänsten?

2 På vilken grund fattades beslutet att behoven var större för ett seniorcenter än att behålla den somatiska vården i Färgelanda på Lillågården?

3 Ni har sagt att en förstudie skall göras innan beslut om stängning av den somatiska vården på Lillågården där synpunkter från äldre, deras anhöriga och pensionärsföreningar skall inhämtas. När skall denna göras?

Linda Jansson (M)

Interpellation till Tommy Larsson

Färgelanda 2026-03-18

Skolan går inte i repris, insatser som förbättrar lärande och utveckling för våra barn måste vara prioriterat.

Färgelanda kommun måste spara mångmiljonbelopp inom skolan. Nu står det klart att man varslar 23 anställda inom skolan, det gäller tio pedagoger och 13 elevassistenter fördelat på samtliga skolor i kommunen. Då besparingarna enbart är inriktad på pedagoger samtidigt som alla skolor är intakta innebär det att kommunen sparar på kvalitet i skolan för elevernas lärande. Detta är något som oroar oss moderater då alla elever ska kunna nå målen i skolan och det gäller alla ämnen och i alla våra skolor.

Utbildningsnämnden är kommunens huvudman enligt skollagen för skolväsendet och ansvarar för förskoleverksamheten, grundskolan, särskolan, den kommunala vuxenutbildningen och utbildningen svenska för invandrare samt gymnasieskolan. I nämndens uppgifter ingår bland annat att arbeta med att ta fram resurser till dessa verksamheter, formulera mål, följa upp och utvärdera dem

Vi har kunnat följa i många år att våra grundskoleelever i Färgelanda kommun inte når målen i alla ämnen. Dessutom varierar elevernas resultat mycket, både mellan olika årskullar och mellan olika skolor. För varje elev som lämnar skolan utan fullständiga betyg är det ett stort misslyckande som drabbar våra barn.

Antalet betyg F i Engelska, svenska och matematik för våra elever på Valboskolan i årskurs 7 är totalt 55 F fördelat på 62 elever. Årskurs 8 totalt 66 F, fördelat på 75 elever och årskurs 9 har totalt 44 F fördelat på 60 elever. Och till detta vet vi att resultaten på mellanstadiet är illavarslande. Betyget F står för att eleven inte uppnått kunskapskraven för godkänt vilket påverkar kommande studier, där många dörrar tyvärr stängs för eleven.

Baserat på ovanstående är mina frågor till Tommy Larsson Ordförande i utbildningsnämnden

- 1. Hur kommer kvalitén i undervisningen att säkerställas till alla våra elever när pedagoger sägs upp och skolorna drivs i B form.**
- 2. Kan du säkerställa att måluppfyllelsen i skolan ökar med dessa neddragningar av pedagoger.**
- 3. Har Barn och Utbildningsnämnden tagit fram någon risk och konsekvensanalys med anledning av nedskärningarna av pedagoger i klassrummet**

Linda Jansson (M)

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande angående direktiv Ödeborgs skola

På kommunstyrelsemötet i februari fattade en majoritet i kommunstyrelsen beslut om att inte gå vidare med förstudien angående Ödeborg skola. Trots detta ger kommunstyrelsens ordförande Christoffer Wallin direktiv till förvaltningen att gå vidare med uppdraget alltså tvärs emot kommunstyrelsens beslut. Med hänvisning till antagen mål och resurs plan, kommunallagen mm. Alltså har man inrättat en ny praxis i Färgelanda kommun sedan Christoffer Wallin tog över som Kommunstyrelsens ordförande. Innan dess när vi styrde så man nej till de mesta även om det stod i mål och resurs planen.

Jag vill därför ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. I direktivet hänvisas till kommunallagen med hänvisning till vissa kapitel och paragrafer där Christoffer Wallin gjort sin egen tolkning av vad det innebär. Jag skulle gärna vilja att du utvecklar detta.
2. Var i kommunallagen står det att varje enskild ledamot inte får rösta som man vill utan man skall rösta som ordförande säger att man skall göra.
3. Anser du att ordföranden kan strunta helt i ett kommunstyrelse beslut när man inte får som man vill. Mig veterligen lever vi i en demokrati inte en diktatur.

Ulla Börjesson (S)
Oppositionsråd och ledamot i kommunfullmäktige

Svar på interpellation
2026-03-17

Skolan går inte i repris, insatser som förbättrar lärande och utveckling för våra barn måste vara prioriterat

Svar på interpellation från Linda Jansson (M)

Jag vill börja med att tacka för interpellationen som rör kvaliteten i undervisningen med anledning av varslen inom utbildningssektorn. Färgelanda kommun har under flera år haft ett ekonomiskt underskott inom utbildningsnämndens område. Enligt kommunallagen är vi skyldiga att bedriva verksamheten inom tilldelad budget och att vidta åtgärder när ett underskott uppstår. Det är bakgrunden till de beslut som nu fattas.

Underskottet beror inte på en enskild åtgärd, utan på att budgetramen minskade samtidigt som kostnaderna ökade. Detta skapade ett betydande gap mellan budget och faktisk kostnad. Samma strukturella problem har funnits även inför 2025.

Samtidigt minskar antalet barn och elever i kommunen. Den demografiska utvecklingen innebär ett minskat behov av personal. De anpassningar som nu görs är därför en kombination av ekonomiskt ansvar och förändrade elevkullar.

När det gäller betyg och resultat stämmer uppgifterna om antal F. Det är dock viktigt att komma ihåg att varje elev har flera betyg, vilket påverkar statistiken. Andelen elever som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram har de senaste åren legat runt 80 procent. Resultaten i mellanstadiet har dessutom förbättrats, vilket är positivt.

Den första frågan gäller hur kvaliteten säkerställs när personal minskar och skolor organiseras i B-form. Åldersblandade grupper innebär inte automatiskt sämre kvalitet, utan är ett sätt att anpassa organisationen efter elevantal och resurser. Rektorerna ansvarar för att undervisningen planeras så att styrdokument följs och elevernas behov tillgodoses. Det finns fortsatt mer än en lärare per klass.

Den andra frågan gäller måluppfyllelsen. Skolans uppdrag att ge elever goda kunskaper ligger fast, oavsett ekonomiska förutsättningar. Resultaten varierar över tid. Jag kan inte lova ökade resultat på förhand, men jag kan lova att verksamheten fortsätter arbeta systematiskt, målinriktat och med tydligt fokus på elevernas kunskapsutveckling.

Den tredje frågan gäller risk- och konsekvensanalyser. Ja, sådana finns både per enhet och för helheten. Risker kopplade till arbetsbelastning, kvalitet, arbetsmiljö och engagemang är identifierade och kommer att följas upp löpande i dialog med chefer, skyddsombud och medarbetare.

Avslutningsvis:

Som ordförande i utbildningsnämnden har jag ansvar för både ekonomi och resultat. De anpassningar som nu genomförs är nödvändiga utifrån demografi och budgetramar. Samtidigt är vårt uppdrag tydligt—barn och elever ska ha en trygg förskola och skola med god kvalitet. Det arbetet fortsätter, även i en tid av omställning

Tommy Larsson (SD)

Svar interpellation återvandring.

Följande frågor har ställts

1. På vilket mandat tackade kommunstyrelsens ordförande ja till detta möte?
2. Har frågan behandlats i kommunstyrelsen eller förankrats politiskt innan beslutet att delta togs?
3. Har mötet redan ägt rum, och i så fall vilka frågor diskuterades och vilka slutsatser drogs?
4. Avser kommunstyrelsens ordförande att återkoppla till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om mötet och dess innehåll?
5. Hur anser kommunstyrelsens ordförande att detta agerande ligger i linje med Färgelanda kommuns behov av att stärka befolkningstillväxt och attraktivitet?

Se nedan följande svar

- 1, Kommundirektören har föredömligt tackat ja till mötet på eget bevåg.
- 2, Frågan har inte behandlats politiskt då varje kommun förväntas delta då staten kallar.
- 3, Frågan kommer att diskuteras tillsammans med övriga Dalslandskommunerna i slutet av mars.
- 4, Kommunstyrelsens presidium är närvarande och hur mötet gick kommer att förmedlas till kommunstyrelsen.
- 5, Kommunstyrelsen ordförande anser inte att kommunen ska ta ifrån sina invånare valfriheten att förenas med sina rötter. Utan ska i stället stödja sina invånare att fatta rätt beslut oavsett om det innebär en befolkningsminskning eller inte. Men samtidigt framhäva fördelarna att leva och verka i Färgelanda.

Med vänliga hälsningar

Christoffer Wallin

Kommunstyrelsens ordförande

Centerpartiet [Krets/Distrikt]
[Eventuell underenhet]

[Adress]
[Postnummer][Postord]
Besök: [Besökadress]
centerpartiet.se/[krets/distrikt]

Svar Interpellation Ulla Börjesson

Först vill ja tacka ödmjukast för det tidigare kommunalrådets beröm till mig att nu när jag har tagit över som kommunstyrelsens ordförande att man ska följa kommunfullmäktiges budgetbeslut samt övriga anvisningar som fullmäktige givet.

Att följa en budget är i grunden kommunal medelförvaltning där kommunstyrelsen är ytterst ansvarig att detta efterlevs på kommunfullmäktiges uppdrag.

Detta är grunden i styrelsens uppgifter tillika skyldighet att se till att kommunfullmäktiges beslut verkställs som framgår av 6 kap kommunallagen.

Kommunstyrelsens ska särskilt verkställa fullmäktiges beslut samt se till att de uppdrag som kommunfullmäktige beslutat efterlevs.

Varje ledamot som är en del av kommunstyrelsen har samma ansvar som ordförande att verkställa kommunfullmäktiges beslut. Vill man inte det får man initiera ett ärende att ändra beslutet som kommunfullmäktige tagit.

Jag i egenskap av kommunstyrelsens ordförande har utfärdat ett direktiv att följa kommunfullmäktiges beslut inte att upphäva ett icke beslut från en underordnad instans. Budgeten är extremt tydlig avseende investeringen i Ödeborg.

Direktivet är utfärdat efter samråd med lekmanarevisionens samt yrkesrevisionens konstaterande att fullmäktiges beslut gäller fram till dess att annat är beslutat. Det handlar inte om diktatur utan om att vi ska göra rätt.

Projektplanen i budgeten är tydlig och ska följas det är inte valfritt för kommunstyrelsen att inte följa den såvida inte fullmäktige fattar ett nytt beslut.

Dem budgeterna som tidigare har beslutats av kommunen har inte innehållit några anvisningar avseende investeringar eller projekt som ska genomföras. Eller för den delen inte heller varit fylld med någon politik.

Med vänliga hälsningar

Christoffer Wallin

Kommunstyrelsens ordförande

MOTION till kommunfullmäktige i Färgelanda kommun, Stärk och utveckla ungdomsinflytandet i Färgelanda kommun.

Bakgrund

I dag saknas tydliga former för hur unga i Färgelanda kan göra sin röst hörd i kommunens beslutsprocesser. Samtidigt fattar kommunen många beslut som direkt påverkar ungdomars vardag, till exempel inom skola, fritid, kultur, trygghet och hur vårt samhälle utvecklas framöver. Om Färgelanda kommun ska vara en kommun där unga vill bo, leva och stanna kvar i framtiden behöver vi bli bättre på att ta tillvara ungdomars perspektiv. Det handlar inte bara om att lyssna på unga när beslut redan är på väg att fattas, utan om att ge dem möjlighet att vara delaktiga tidigare i processen.

I många kommuner finns olika former av ungdomsråd eller liknande forum där unga kan lyfta frågor och föra dialog med politiken. Ett sådant forum kan fungera som en viktig mötesplats mellan ungdomar och kommunens beslutsfattare och bidra till att fler perspektiv kommer fram.

Mot denna bakgrund finns det skäl att stärka arbetet med ungdomsinflytande i Färgelanda kommun och skapa bättre möjligheter för unga att delta i den lokala demokratin.

Yrkande

1. Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:
2. att Färgelanda kommun utvecklar former för ökat ungdomsinflytande, exempelvis genom ett ungdomsråd eller liknande forum,
3. att ungdomsperspektivet i större utsträckning beaktas i kommunens beslutsprocesser,
4. att kommunen säkerställer organisatoriskt stöd för arbetet med ungdomsinflytande.

Färgelanda, 2026-03-09

Faraah Mohamud

Ledamot i kommunfullmäktige, Färgelanda kommun, Centerpartiet

Motion till Kommunfullmäktige

Starta projektet "Seniorer i skolan" i Färgelanda kommun.

Sedan år 2000 har Karlskrona kommun med framgång drivit projekt "Seniorer i skolan". Projektet syftar till att äldre personer ideellt ställer upp som stöd för elever och lärare i skolmiljön. Målet är att skapa en bättre och tryggare arbetsmiljö där seniorer fungerar som ett stöd till lärare och ger elever extra stöd och hjälp. Därtill är det ett utmärkt tillfälle att ta tillvara på den vilja till fortsatt samhällsengagemang som finns hos medborgare efter avslutat yrkesliv.

Projektet bygger helt på frivilligt och ideellt engagemang; seniorerna får således ingen lön. Däremot ska det erbjudas lunch och fika de dagar man är på plats i skolan. Alla ska även vara försäkrade och genomgå en kortare utbildning innan de börjar med sitt uppdrag. Seniorerna är i skolan helt frivilligt och kan när som helst avvika eller avsluta sitt uppdrag. Tanken är att skolorna ska uppmanas att samarbeta med seniorer och integrera dem i skolmiljön genom att knyta dem till specifika klasser eller ämnen.

Att projektet "Seniorer i skolan" i Karlskrona varit väldigt lyckat har lett till att även andra kommuner också startat projektet med positivt resultat. Färgelanda kommun bör alltså ha goda förutsättningar för "Seniorer i skolan". Vi har dessutom, och kommer att ha för en lång tid framöver, en åldrande befolkning som, till skillnad från äldre generationer, är friskare och med bättre förutsättningar för att delta i ett sådant här projekt.

Seniorer i skolan-projektet har många fördelar och positiva effekter för både elever, seniorer och skolmiljön.

Här är några av dem

- Trygghet och studiero: När seniorer är närvarande i skolan skapas en känsla av trygghet bland eleverna. Detta kan bidra till den arbetsro många elever idag saknar.
- Positiva relationer mellan generationer: Genom att integrera äldre personer i skolmiljön får eleverna möjlighet att interagera med en annan generation. Detta kan leda till ökad förståelse, respekt och empati mellan olika åldersgrupper.
- Extra resurs i klassrummet: Seniorer fungerar som en extra resurs för lärarna. De kan sitta bredvid specifika elever, hjälpa till med lästräning, högläsning eller vara närvarande i korridorer och på rasten. Detta avlastar lärarna och ger dem mer tid att fokusera på undervisningen.
- Berikande erfarenheter: Seniorer har livserfarenhet och kunskap som de kan dela med eleverna. Deras närvaro kan berika elevernas språk, kultur och förståelse för samhället.
- Glädje och mervärde för seniorerna: Efter ett yrkesverksamt liv kan seniorer fortsätta sitt samhällsengagemang genom att delta i projektet. Att vara en del av skolmiljön ger dem glädje och en meningsfull sysselsättning

Motion

Färgelanda 2026-03-18

Genom att starta upp "Seniorer i skolan"-projektet kan vi skapa en mer inkluderande och trygg skolmiljö för våra elever. Äldre personers närvaro och livserfarenhet kommer att berika elevernas språk och kunskaper samtidigt som det ger glädje och mervärde för seniorerna själva. En viktig del blir också att utvärdera projektets framsteg och effekter på elevernas arbetsro och välbefinnande.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås Kommunfullmäktige besluta:

Att Färgelanda kommun utreda möjligheten att införa projektet "Seniorer i skolan" i Färgelanda efter modell från Karlskrona.

För Moderaterna

Linda Jansson

Kanslienheten
Nämndsekreterare
Sofia Henriksson

Tjänsteskrivelse
2026-02-16
2026/40

Kommunfullmäktige

Avsägelse av politiska uppdrag

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner Leif C Dahl avsägelse som revisor i kommunrevisionen.

Sändlista:

Revisionen
Valbohem AB
Räddningstjänsten Fyrbodal

Leif C Dahl

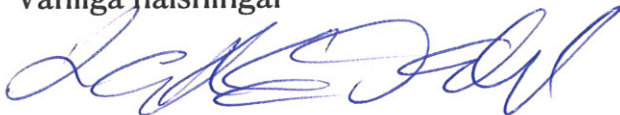
Ellenö Sundsbron 39
458 92 Färgelanda
Sverige
070 220 20 86
sundsbron@icloud.com

13 februari 2026

Kommunfullmäktige i Färgelanda kommun
Allhemsvägen 5
458 80 Färgelanda

Jag begär härmed entledigande från mitt uppdrag som förtroendevald
revisor i Färgelanda kommun samt mina uppdrag som ersättare
lekmannarevisor i Valbohem AB och lekmannarevisor i
Räddningstjänsten Fyrbodal.

Vänliga hälsningar

Leif C Dahl

Kanslienheten
Nämndsekreterare
Sofia Henriksson

Tjänsteskrivelse
2026-02-16
2026/39

Kommunfullmäktige

Val av politiska uppdrag

Fyllnadsval

Kommunfullmäktige har att under pågående mandatperiod t o m 31 december 2026 välja två ny ledamöter i kommunrevisionen.

Kommunfullmäktige har att under pågående mandatperiod t o m 31 december 2026 välja ny ledamot för Samordningsförbundet Väst.

UN § 28 Dnr 2026/50
Verkställande av beslut avseende Ödeborgs skola

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden beslutar att:

1. Lyfta ärende rörande framtida förskole- och skolstruktur i Ödeborg till kommunfullmäktige för klargörande inför nämndens arbete med budget 2027.
2. Föreslå kommunfullmäktige att besluta att kommunstyrelsen ska verkställa tidigare beslut i Mål och resursplanen att renovera Bruksskolan i Ödeborg att inrymma förskola, förskoleklass samt grundskola 1-3 så att nämndens budgetarbete inför 2027 kan fortlöpa.

Reservation

Faraah Mohammud (C) lämnar en skriftlig reservation till förmån för sitt eget yrkande:

Kommunfullmäktige har redan tidigare fattat beslut i Mål- och resursplanen om att en förstudie ska genomföras gällande renovering av Bruksskolan i Ödeborg för att möjliggöra verksamhet med förskola, förskoleklass och årskurs F-3. Detta är ett beslut som behöver hanteras i ordnad politisk process.

Vi anser att ärendet i nuläget inte är tillräckligt berett och att kommunstyrelsen måste ges möjlighet att frågan ska fortsätta beredas klart innan ytterligare ställningstaganden görs.

Den demokratiska processen kräver att ärenden behandlas i rätt ordning och att kommunstyrelsens roll som beredande organ respekteras.

Centerpartiet i Färgelanda kommun vill också vara tydliga med att vi ser värdet av att behålla både förskola och skolverksamhet i Ödeborg. För oss är det viktigt att landsbygden ges förutsättningar att leva och utvecklas. Mot denna bakgrund anser vi att beslut inte bör forceras fram utan att frågan först måste beredas färdigt i kommunstyrelsen. Därför yrkar vi avslag.

Yvonne Pettersson (S) och Eva-Lena Johansson (S) reserverar i förmån för Faraah Mohammuds (C) avslagsyrkande.

Yrkande

Faraah Mohammud (C) yrkar avslag.

Ordföranden Tommy Larsson (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Margurithe Zellén (KD) yrkar bifall till liggande förslag.

Hanna Clemens (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Lars Karlsson (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden Tommy Larsson (SD) ställer proposition på dels sitt eget bifallsyrkande, dels på Faraah Mohammuds (C) avfallsyrkande och finner att nämnden bifaller liggande förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i Mål och resursplan 2026–2029 antagen av kommunfullmäktige den 18 juni 2025 (§ 52) att en förstudie ska genomföras avseende renovering av den tidigare F–6 skolan Bruksskolan i Ödeborg i syfte att den framöver ska inrymma F–3 verksamhet samt den befintliga förskolan vilken idag bedrivs i en fristående lokal i direkt anslutning till skolområdet. På Bruksskolan i Ödeborg planeras således en 1-10 års verksamhet innehållande förskola, förskoleklass och grundskola årskurs 1-3. Förstudien genomfördes enligt uppdrag och överlämnades till kommunstyrelsen (KS) för antagande.

Vid KS sammanträde den 4 februari (§ 7) beslutades dock att inte anta förstudien, trots att uppdraget är fastställt av KF.

Kommunstyrelsens ordförande (KSO) gav därefter 11 februari 2026 (dnr 2026/82) ett direktiv om att förvaltningen ändå skulle verkställa KF:s beslut och driva processen enligt förstudien.

På Kommunstyrelsens sammanträde den 4 mars 2026 väcktes ett initiativärende av Linda Jansson (M), Karin Karlsson (C), Kenneth Öman (S) och Ingo Asplund (L) rörande återtagande av KSO direktiv rörande Ödeborgs förskola. Det beslutades att initiativärendet skulle behandlas på sammanträdet och följande besluts togs efter votering:

1. Att kommunstyrelsen ställer sig bakom skrivelsen om ett återtagande av Direktivet Dnr 2026/82
2. Skrivelsen tas till protokollet
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att bereda ärendet med förstudien Ödeborgs skola

Detta innebär att organisationen står inför ett förvaltningsmässigt glapp mellan fullmäktiges mandatgivning och nämndens exekutiva ansvar. Situationen skapar omedelbara och betydande oklarheter kring framtida skolorganisation, lokalbehov, ekonomi och tidsplan för verksamheterna. Vidare riskerar kommunstyrelsens icke beslut i sig att få allvarliga ekonomiska konsekvenser om projektet försenas ytterligare. I och med det uppkomna läget saknas politisk inriktning för flera centrala frågor som var barn och elever i området ska ha tillgång till förskola eller fullgöra sin skolgång kommande läsår samt de ekonomiska konsekvenser en utebliven strukturförändring medför både avseende Ödeborg och övrig verksamhet inom sektorn.

En fråga som behöver redas ut är om Bruksskolan i Ödeborg ska renoveras för att inrymma förskola och f-3 verksamhet som planerat. Enligt planen delar då förskolan och skolan på lokalkostnader vilket gör det möjligt att driva verksamheten vidare. Att endast ha skolverksamheten i byggnaden gör lokalkostnaden för hög att bära på de relativt få elever som då har sin skolgång där. Frågan väcks då om elever i f-3 i stället behöver fullgöra sin skolgång i Färgelanda. Bedömningen är att det visserligen finns kapacitet i skolorna i centrala Färgelanda att ta emot dessa elever under förutsättning att eleverna i årskurs 6 har sin skolgång placerad på nuvarande Valbo 7-9. Ett planeringsarbete kring skolskjuts och andra praktiska delar behöver då skyndsamt påbörjas.

Förskolan i Ödeborg är i dåligt skick såväl invändigt som då det gäller utemiljön. Det finns en risk att lokalerna inte uppfyller arbetsmiljökrav. Detta är en situation som planerades lösas med att renovera och iordningsställa delar av Bruksskolan för detta ändamål. Även en attraktiv utemiljö för barnen ingick i planeringen.

En fråga som också behöver redas ut är var förskolebarnen i Ödeborg ska beredas plats. Då den nuvarande lokalen inte längre är lämplig för förskoleverksamhet behöver planering påbörjas skyndsamt för var verksamheten kan bedrivas.

Förvaltningen saknar i nuläget ett beslut som visar riktning inför budgetarbetet 2027. Vad ska göras med den tidigare skolbyggnaden? Det är i nuläget inte tydligt om renovering ska påbörjas, pausas eller avbrytas och om upphandling och projektering ska genomföras. Det finns samtidigt ett behov av information till personal, vårdnadshavare och invånare om var verksamheten ska bedrivas vid höstterminens start.

Förändringen i Ödeborg är avsedd att vara inledningen på en större skolstrukturförändring och är en del i en omfattande plan vars syfte är att

anpassa skolstrukturen efter de demografiska förutsättningar och ekonomiska ramar verksamheten har att förhålla sig till.

Om förändringen i Ödeborg inte genomförs försvåras avsevärt övriga beslutade och planerade anpassningar. Utan planerade förändringar kan inte Ödeborgs förskola och skola drivas med de medel som avsatts i budgeten under planperioden. Förseningar genererar högre driftskostnader för nämnden. Det innebär i så fall att om nämndens budget ska kunna hållas behöver Ödeborgs förskola och skola avvecklas.

Slutsats

Med anledning av barn och elevers rätt till kvalitativ förskole- och skolverksamhet samt verksamhetens behov av planering av budget, personal och lokaler behöver utbildningsnämnden lyfta ärendet till kommunfullmäktige för klargörande av den framtida förskole- och skolstrukturen i Ödeborg och kommunen i övrigt. Vidare gör en utebliven renovering att verksamheten inte kan bedrivas med tilldelade medel. Utbildningsnämnden förslår därför även att kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ska verkställa tidigare beslut i Mål och resursplanen avseende renovering av Bruksskolan i Ödeborg att inrymma både förskola, förskoleklass samt grundskola f-3. Om inte Bruksskolan i Ödeborg renoveras enligt plan för att inrymma både förskole- och skolverksamhet f-3 måste Ödeborgs förskole- och skolverksamhet avvecklas.

Beslutsunderlag

- KF beslut om förstudie Mål och resursplan 2026-2029 antagen av kommunfullmäktige 18 juni 2025 § 52
- Genomförd förstudie förskola
- Genomförd förstudie skola
- KS protokoll där förstudien inte antogs 2026-02-04 §7
- KSO:s direktiv 26-02-11 dnr 2026/82
- Initiativärende i KS 2026-03-04

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justering

Utdragsbestyrkande

UN § 28

Dnr 2026/50

Verkställande av beslut avseende Ödeborgs skola

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden beslutar att:

1. Lyfta ärende rörande framtida förskole- och skolstruktur i Ödeborg till kommunfullmäktige för klargörande inför nämndens arbete med budget 2027.
2. Föreslå kommunfullmäktige att besluta att kommunstyrelsen ska verkställa tidigare beslut i Mål och resursplanen att renovera Bruksskolan i Ödeborg att inrymma förskola, förskoleklass samt grundskola 1-3 så att nämndens budgetarbete inför 2027 kan fortlöpa.

Reservation

Faraah Mohammud (C) lämnar en skriftlig reservation till förmån för sitt eget yrkande:

Kommunfullmäktige har redan tidigare fattat beslut i Mål- och resursplanen om att en förstudie ska genomföras gällande renovering av Bruksskolan i Ödeborg för att möjliggöra verksamhet med förskola, förskoleklass och årskurs F-3. Detta är ett beslut som behöver hanteras i ordnad politisk process.

Vi anser att ärendet i nuläget inte är tillräckligt berett och att kommunstyrelsen måste ges möjlighet att frågan ska fortsätta beredas klart innan ytterligare ställningstaganden görs.

Den demokratiska processen kräver att ärenden behandlas i rätt ordning och att kommunstyrelsens roll som beredande organ respekteras.

Centerpartiet i Färgelanda kommun vill också vara tydliga med att vi ser värdet av att behålla både förskola och skolverksamhet i Ödeborg. För oss är det viktigt att landsbygden ges förutsättningar att leva och utvecklas. Mot denna bakgrund anser vi att beslut inte bör forceras fram utan att frågan först måste beredas färdigt i kommunstyrelsen. Därför yrkar vi avslag.

Yvonne Pettersson (S) och Eva-Lena Johansson (S) reserverar i förmån för Faraah Mohammuds (C) avslagsyrkande.

Yrkande

Faraah Mohammud (C) yrkar avslag.

Ordföranden Tommy Larsson (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Margurithe Zellén (KD) yrkar bifall till liggande förslag.

Hanna Clemens (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Lars Karlsson (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden Tommy Larsson (SD) ställer proposition på dels sitt eget bifallsyrkande, dels på Faraah Mohammuds (C) avslagsyrkande och finner att nämnden bifaller liggande förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i Mål och resursplan 2026–2029 antagen av kommunfullmäktige den 18 juni 2025 (§ 52) att en förstudie ska genomföras avseende renovering av den tidigare F–6 skolan Bruksskolan i Ödeborg i syfte att den framöver ska inrymma F–3 verksamhet samt den befintliga förskolan vilken idag bedrivs i en fristående lokal i direkt anslutning till skolområdet. På Bruksskolan i Ödeborg planeras således en 1-10 års verksamhet innehållande förskola, förskoleklass och grundskola årskurs 1-3. Förstudien genomfördes enligt uppdrag och överlämnades till kommunstyrelsen (KS) för antagande.

Vid KS sammanträde den 4 februari (§ 7) beslutades dock att inte anta förstudien, trots att uppdraget är fastställt av KF.

Kommunstyrelsens ordförande (KSO) gav därefter 11 februari 2026 (dnr 2026/82) ett direktiv om att förvaltningen ändå skulle verkställa KF:s beslut och driva processen enligt förstudien.

På Kommunstyrelsens sammanträde den 4 mars 2026 väcktes ett initiativärende av Linda Jansson (M), Karin Karlsson (C), Kenneth Öman (S) och Ingo Asplund (L) rörande återtagande av KSO direktiv rörande Ödeborgs förskola. Det beslutades att initiativärendet skulle behandlas på sammanträdet och följande besluts togs efter votering:

1. Att kommunstyrelsen ställer sig bakom skrivelsen om ett återtagande av Direktivet Dnr 2026/82
2. Skrivelsen tas till protokollet
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att bereda ärendet med förstudien Ödeborgs skola

Detta innebär att organisationen står inför ett förvaltningsmässigt glapp mellan fullmäktiges mandatgivning och nämndens exekutiva ansvar. Situationen skapar omedelbara och betydande oklarheter kring framtida skolorganisation, lokalbehov, ekonomi och tidsplan för verksamheterna. Vidare riskerar kommunstyrelsens icke beslut i sig att få allvarliga ekonomiska konsekvenser om projektet försenas ytterligare. I och med det uppkomna läget saknas politisk inriktning för flera centrala frågor som var barn och elever i området ska ha tillgång till förskola eller fullgöra sin skolgång kommande läsår samt de ekonomiska konsekvenser en utebliven strukturförändring medför både avseende Ödeborg och övrig verksamhet inom sektorn.

En fråga som behöver redas ut är om Bruksskolan i Ödeborg ska renoveras för att inrymma förskola och f-3 verksamhet som planerat. Enligt planen delar då förskolan och skolan på lokalkostnader vilket gör det möjligt att driva verksamheten vidare. Att endast ha skolverksamheten i byggnaden gör lokalkostnaden för hög att bära på de relativt få elever som då har sin skolgång där. Frågan väcks då om elever i f-3 i stället behöver fullgöra sin skolgång i Färgelanda. Bedömningen är att det visserligen finns kapacitet i skolorna i centrala Färgelanda att ta emot dessa elever under förutsättning att eleverna i årskurs 6 har sin skolgång placerad på nuvarande Valbo 7-9. Ett planeringsarbete kring skolskjuts och andra praktiska delar behöver då skyndsamt påbörjas.

Förskolan i Ödeborg är i dåligt skick såväl invändigt som då det gäller utemiljön. Det finns en risk att lokalerna inte uppfyller arbetsmiljökrav. Detta är en situation som planerades lösas med att renovera och iordningsställa delar av Bruksskolan för detta ändamål. Även en attraktiv utemiljö för barnen ingick i planeringen.

En fråga som också behöver redas ut är var förskolebarnen i Ödeborg ska beredas plats. Då den nuvarande lokalen inte längre är lämplig för förskoleverksamhet behöver planering påbörjas skyndsamt för var verksamheten kan bedrivas.

Förvaltningen saknar i nuläget ett beslut som visar riktning inför budgetarbetet 2027. Vad ska göras med den tidigare skolbyggnaden? Det är i nuläget inte tydligt om renovering ska påbörjas, pausas eller avbrytas och om upphandling och projektering ska genomföras. Det finns samtidigt ett behov av information till personal, vårdnadshavare och invånare om var verksamheten ska bedrivas vid höstterminens start.

Förändringen i Ödeborg är avsedd att vara inledningen på en större skolstrukturförändring och är en del i en omfattande plan vars syfte är att

anpassa skolstrukturen efter de demografiska förutsättningar och ekonomiska ramar verksamheten har att förhålla sig till.

Om förändringen i Ödeborg inte genomförs försvåras avsevärt övriga beslutade och planerade anpassningar. Utan planerade förändringar kan inte Ödeborgs förskola och skola drivas med de medel som avsatts i budgeten under planperioden. Förseningar genererar högre driftskostnader för nämnden. Det innebär i så fall att om nämndens budget ska kunna hållas behöver Ödeborgs förskola och skola avvecklas.

Slutsats

Med anledning av barn och elevers rätt till kvalitativ förskole- och skolverksamhet samt verksamhetens behov av planering av budget, personal och lokaler behöver utbildningsnämnden lyfta ärendet till kommunfullmäktige för klargörande av den framtida förskole- och skolstrukturen i Ödeborg och kommunen i övrigt. Vidare gör en utebliven renovering att verksamheten inte kan bedrivas med tilldelade medel. Utbildningsnämnden förslår därför även att kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ska verkställa tidigare beslut i Mål och resursplanen avseende renovering av Bruksskolan i Ödeborg att inrymma både förskola, förskoleklass samt grundskola f-3. Om inte Bruksskolan i Ödeborg renoveras enligt plan för att inrymma både förskole- och skolverksamhet f-3 måste Ödeborgs förskole- och skolverksamhet avvecklas.

Beslutsunderlag

- KF beslut om förstudie Mål och resursplan 2026-2029 antagen av kommunfullmäktige 18 juni 2025 § 52
- Genomförd förstudie förskola
- Genomförd förstudie skola
- KS protokoll där förstudien inte antogs 2026-02-04 §7
- KSO:s direktiv 26-02-11 dnr 2026/82
- Initiativärende i KS 2026-03-04

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justering

Utdragsbestyrkande

KS § 44

Dnr 2026/122

**Initiativärende angående återtagande av KSO direktiv rörande
Ödeborgs skola förskola**

Kommunstyrelsens beslut

Att: Kommunstyrelsen ställer sig bakom skrivelsen om ett återtagande av Direktivet Dnr 2026/82

Att: Skrivelsen skall tas till protokollet i sin helhet.

Att: Kommunstyrelsen får i uppdrag att bereda ärendet med Förstudien Ödeborgs skola.

Reservation

Christoffer Wallin (SD) och Margurithe Zellén (KD) lämnar en skriftlig reservation:

Jag reserverar mig mot beslutet att upphäva direktivet detta är inget beslut så det finns inget beslut att upphäva. Ett direktiv om att följa kommunfullmäktiges budget är en självklarhet.

Mitt yrkande hade ställt allt till rätta vilket hade gjort att fullmäktiges vilja följdes.

Yrkande

Linda Jansson (M) yrkar på att ärendet ska avgöras idag.

Christoffer Wallin (SD) yrkar på att initiativärendet avvisas.

Linda Jansson (M) yrkar bifall till initiativärendets beslutsförslag.

Christoffer Wallin (SD) lämnar ett ändringyrkande som lyder:

-Kommunstyrelsen beslutar att upphäva KS avslagsbeslut 4 Februari avseende förstudie Ödeborg.

-Kommunstyrelsen beslutar att följa kommunfullmäktiges beslut att anta förstudien.

Propositionsordning 1

Ordföranden ställer proposition på dels sitt eget yrkande om att avvisa ärendet, dels Linda Janssons (M) yrkande om att hantera ärendet idag och finner att kommunstyrelsen avvisar ärendet.

Votering begärs och verkställs.

Votering propositionsordning 1

Ordförande meddelar att följande voteringsproposition ställs upp och godkänns. Den som röstar "JA" röstar på att ärendet ska avvisas. Den som röstar "NEJ" röstar på att ärendet ska tas upp. Efter votering redovisas fyra (4) JA-röster och sju (7) NEJ-röster. Ordförande finner att ärendet ska tas upp idag.

Voteringsresultat

Christoffer Wallin (SD)	JA
Eva-Lena Johansson (S)	NEJ
Linda Jansson (M)	NEJ
Kenneth Öhman (S)	NEJ
Urban Henriksson (S)	NEJ
Ingo Asplund (L)	NEJ
Hanna Clemens (SD)	JA
Karl-Erik Segersax (SD)	JA
Margurithe Zellén (KD)	JA
Karin Carlsson (C)	NEJ
Tobias Bernhardsson (C)	NEJ

Propositionsordning 2

Ordföranden ställer proposition på dels sitt eget ändringsyrkande, dels på Linda Janssons (M) bifallsyrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller ändringsyrkandet.

Votering begärs och verkställs.

Votering propositionsordning 2

Ordförande meddelar att följande voteringsproposition ställs upp och godkänns. Den som röstar "JA" röstar på ändringsyrkandet. Den som röstar "NEJ" röstar på bifallsyrkandet. Efter votering redovisas fyra (4) JA-röster och sju (7) NEJ-röster. Ordförande finner att kommunstyrelsen bifaller ärendet.

Voteringsresultat

Christoffer Wallin (SD)	JA
Eva-Lena Johansson (S)	NEJ
Linda Jansson (M)	NEJ
Kenneth Öhman (S)	NEJ
Urban Henriksson (S)	NEJ
Ingo Asplund (L)	NEJ
Hanna Clemens (SD)	JA
Karl-Erik Segersax (SD)	JA

Margurithe Zellén (KD) JA
Karin Carlsson (C) NEJ
Tobias Bernhardsson (C) NEJ

Sammanfattning av ärendet

Linda Jansson (M), Karin Karlsson (C), Kenneth Öhman (S) och Ingo Asplund (L) lämnar ett initiativärende som lyder:

Kommunstyrelsen 2026-03-04

Initiativärende

Återtagande av KSO Direktiv rörande Ödeborgs Skola/förskola.

- Kommunstyrelsens beslut om att avslå Förstudien av Ödeborgsskola kan inte upphävas av ett Direktiv.
- Kommunstyrelsens beslut av Förstudien avseende Ödeborgs skola Dnr 2026/82 har inte överklagats och har där med vunnit lagakraft och ska verkställas.
- KSO har handlat helt på eget initiativ, det saknas formellt uppdrag från Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen är ett kollektivt beslutsorgan där ordförande är en av ledamöterna. En ordförande har inte rätt att åsidosätta de beslut som majoriteten i styrelsen fattat. Ordförande har inte någon formell överordnad ställning över sin egen nämnd. Om KSO går emot ett KS-beslut kan det vara ett lagbrott.

I Direktivet som är framtaget av kommunstyrelsens ordförande hänvisas till dialoger med ordförande för Revisionen och Fullmäktiges ordförande som är förda av kommunstyrelsens ordförande själv. Inte i någon dialog som är förd finns det något underlag som bekräftar att dialogen, så som anteckningar eller protokoll som är undertecknad av båda parter. Endast kommunstyrelsens ordförandes egen tolkning av samtalet finns med i underlaget. Dock noterar vi att revisionen konstaterar i sitt samtal med ordförande att man anser att beslutet saknar rättsverkan, något som i så fall ska prövas och avgöras i en domstol och inte av ett Direktiv från kommunstyrelsens ordförande.

Vi noterar att i underlaget till Direktivet så hänvisas det till ett beslut som fattats vid Färgelanda kommunfullmäktige 11 december 2025 (§89). Färgelanda kommunfullmäktigen har inte haft något sammanträde till de hänvisade datumet. Det påstås i underlaget att Färgelanda

kommunfullmäktige ska ha fattat ett beslut 18 juni 2026 (§ 52) även detta datum är missvisande.

Ett beslut som är fattat och som inte har överklagats ska verkställas.

Förslag till beslut

Att: Kommunstyrelsen ställer sig bakom skrivelsen om ett återtågande av Direktivet Dnr 2026/82

Att: Skrivelsen skall tas till protokollet i sin helhet.

Att: Kommunstyrelsen får i uppdrag att bereda ärendet med Förstudien Ödeborgs skola.

Initiativärende

Återtagande av KSO Direktiv rörande Ödeborgs Skola/förskola.

- Kommunstyrelsens beslut om att avslå Förstudien av Ödeborgsskola kan inte upphävas av ett Direktiv.
- Kommunstyrelsens beslut av Förstudien avseende Ödeborgs skola Dnr 2026/82 har inte överklagats och har därmed vunnit lagakraft och ska verkställas.
- KSO har handlat helt på eget initiativ, det saknas formellt uppdrag från Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen är ett kollektivt beslutsorgan där ordförande är en av ledamöterna. En ordförande har inte rätt att åsidosätta de beslut som majoriteten i styrelsen fattat. Ordförande har inte någon formell överordnad ställning över sin egen nämnd. Om KSO går emot ett KS-beslut kan det vara ett lagbrott.

I Direktivet som är framtaget av kommunstyrelsens ordförande hänvisas till dialoger med ordförande för Revisionen och Fullmäktiges ordförande som är förda av kommunstyrelsens ordförande själv. Inte i någon dialog som är fördd finns det något underlag som bekräftar att dialogen, så som anteckningar eller protokoll som är undertecknad av båda parter. Endast kommunstyrelsens ordförandes egen tolkning av samtalet finns med i underlaget. Dock noterar vi att revisionen konstaterar i sitt samtal med ordförande att man anser att beslutet saknar rättsverkan, något som i så fall ska prövas och avgöras i en domstol och inte av ett Direktiv från kommunstyrelsens ordförande.

Vi noterar att i underlaget till Direktivet så hänvisas det till ett beslut som fattats vid Färgelanda kommunfullmäktige 11 december 2025 (§89). Färgelanda kommunfullmäktigen har inte haft något sammanträde till de hänvisade datumet. Det påstås i underlaget att Färgelanda kommunfullmäktige ska ha fattat ett beslut 18 juni 2026 (§ 52) även detta datum är missvisande.

Ett beslut som är fattat och som inte har överklagats ska verkställas.

Förslag till beslut

Att: Kommunstyrelsen ställer sig bakom skrivelsen om ett återtagande av Direktivet Dnr 2026/82

Att: Skrivelsen skall tas till protokollet i sin helhet.

Att: Kommunstyrelsen får i uppdrag att bereda ärendet med Förstudien Ödeborgs skola.

Linda Jansson (M)

Kenneth Öhman (S)

Karin Karlsson (C)

Ingo Asplund (L)

Kommunledningskontoret
Kommunalråd
Christoffer Wallin

Direktiv
2026-02-11
2026/82

Direktiv avseende hantering av ärende rörande förstudie Ödeborgs skola/förskola

Direktiv

- Kommunfullmäktiges beslut ska verkställas, om inte fullmäktige beslutat annat.
- Kommunfullmäktige fattade den 11 december 2025 (§ 89) och den 18 juni 2025 (§ 52) beslut om åtgärdsplan respektive budget (mål- och resursplan). Dessa beslut har inte fullmäktige upphävt eller ändrat. Således gäller dessa fortfarande och kommunstyrelsen ska tillse att dessa verkställs.

Bakgrund

Kommunfullmäktige fattade den 11 december 2024 (§ 89) beslut i ärende rörande åtgärder för en budget i balans (KS 2024/305). Som en följd därav beslutade kommunfullmäktige den 18 juni 2026 (§ 52) i sitt budgetbeslut (mål- och resursplan) att investera 35,5 mkr i Ödeborgs förskola och skola fördelat över 2026-2029. I beslutet står särskilt att förstudie ska genomföras med start under 2025 och att denna ska antas av kommunstyrelsen, som en genomförandearteriktad aktivitet.

Som en följd av fullmäktiges beslut har en förstudie genomförts och beretts som ett ärende till kommunstyrelsen. Syftet var att säkerställa genomförande av fullmäktiges viljeyttring i enlighet med kommunallagens ansvarsfördelning och verkställighetskrav.

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 4 februari 2026 (§ 7) beslutade styrelsen att avslå ärendet rörande förstudien.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 5 kap. 1 § Kommunallagen (2017:725, KL) ska kommunfullmäktige besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, till exempel budget och andra viktiga ekonomiska frågor. Fullmäktige fastställer även mål och riktlinjer för verksamheten enligt samma paragraf.

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen ett samlat ansvar för kommunens ledning. Det framgår bland annat av 6 kap. 1 § KL, där det står att kommunstyrelsen leder och samordnar hela kommunens verksamhet samt att styrelsen ansvarar för verkställighet av fullmäktiges beslut. Vidare ska styrelsen enligt samma paragraf se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat. Det innebär att kommunstyrelsen normalt inte kan avstå från att vidta beslut eller åtgärder som

är nödvändiga för verkställighet av ett fullmäktigebeslut, såvida inte fullmäktige ändrar eller upphäver beslutet. Ett fullmäktigebeslut gäller sålunda tills det upphävs eller ändras och kommunallagen förutsätter att styrelsen säkerställer att beslutet genomförs.

Om kommunstyrelsen fattar ett beslut som avviker från fullmäktiges tidigare beslut har kommunstyrelsen överskridit sina befogenheter. Av 13 kap. 8 § KL framgår att en domstol ska upphäva beslut som där organ genom sitt beslutsfattande överskridit sina befogenheter.

Samråd med kommunfullmäktiges ordförande

Efter kommunstyrelsens beslut kontaktade undertecknad kommunfullmäktiges ordförande för att diskutera möjligheterna för kommunfullmäktige att tillse att dess beslut verkställs. Fullmäktiges ordförande önskade dock varken lyfta frågan i fullmäktige eller i övrigt diskutera en juridisk tänkbar lösning i det aktuella ärendet.

Revisionellt samråd

Efter kommunstyrelsens beslut har kontakt tagits med revisionens ordförande samt med kommunens sakkunniga revisor vid PWC och en genomgång av föreliggande fakta har genomförts. Efter samråd med revisionen konstateras att kommunstyrelsens beslut från den 4 februari 2026 (§ 7) saknar rättsverkan och att ett förtydligande av något slag måste tillkomma för att undanröja de otydligheter som beslutet inneburit i förhållande till kommunfullmäktiges beslut från den 18 juni 2025 (§ 52).

Analys

Om kommunstyrelsen fattar ett beslut som innebär att fullmäktiges beslut omöjliggörs utan att det finns laglig grund eller beslutsmässig kompetens för en sådan åtgärd, kan beslutet anses sakna rättsverkan. Vidare uppstår ett förvaltningsmässigt glapp mellan fullmäktiges mandatgivning och styrelsens exekutiva ansvar. Enligt undertecknads bedömning innebär detta att kommunstyrelsen i direktiv till förvaltningen behöver förtydliga följande:

- Kommunfullmäktiges beslut ska verkställas, om inte fullmäktige beslutat annat.
- Kommunfullmäktige fattade den 11 december 2025 (§ 89) och den 18 juni 2025 (§ 52) beslut om åtgärdsplan respektive budget (mål- och resursplan). Dessa beslut har inte fullmäktige upphävt eller ändrat. Således gäller dessa fortfarande och kommunstyrelsen ska tillse att dessa verkställs.

Christoffer Wallin
Kommunalråd

KS § 7 Dnr 2026/82
Förstudie Ödeborgs skola/förskola

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avslå ärendet avseende att:

- Godkänna förstudien avseende Ödeborgs skola,
- Prioritera ombyggnationen av förskolan samt renovering av idrottshallen enligt option 1 och 4,
- Fastställa att investeringen inte får överskrida 35,5 mnkr under åren 2026–2027. Medlen avser anslagna projektmedel enligt MRP KF 2025-06-18 § 52.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Christoffer Wallin (SD), Karl-Erik Segersax (SD), Margurithe Zellén (KD), Karin Carlsson (C), Tobias Bernhardsson (C).

Karin Carlsson (C) och Tobias Bernhardsson (C) lämnar en skriftlig reservation som lyder: ” Efter flera år av låst läge i skolfrågan har kommunen äntligen börjat hitta lösningar för att utveckla våra skolor. Detta sedan en majoritet i KF ställt upp bakom Centerpartiets linje att det ska finnas kommunal service (förskola och skola) för våra yngsta invånare i tre av kommunens orter. Under vintern har arbetet pågått med att planera för en satsning i Ödeborgs skola där förskolan och grundskolan samlas i skolans lokaler och där vi satsar på utemiljön samt rustar upp gymnastiksalen. Viktiga steg för att framtidssäkra skolan för barnen, barnfamiljerna och befolkningsutvecklingen i bygden. Vid dagens möte beslutade en majoritet i kommunstyrelsen bestående av S, M, L + en politisk vilde att stoppa förslaget. Helt utan några förslag på hur konsekvenserna ska lösas för barnen i förskolans lokaler eller för kommunens ekonomi när samordningsvinster nu riskerar att utebli. Nu riskerar det att åter bli ovisshet kring framtiden för Ödeborgs skola och för dess elever.”

Christoffer Wallin (SD) lämnar en skriftlig reservation som lyder: ” Jag reserverar mig mot beslutet att avslå ärendet då kommunfullmäktige i sitt budgetbeslut har fastställt att det ska påbörjas en investering i Ödeborg. Det framgår tydligt av budgeten via investeringsmedel att investeringen ska genomföras. Det framgår också att förstudien ska antas i Budgeten vilket inte skedde under beslutspunkten. Det finns utöver åtgärdsplanen som finns i MRP som gavs i uppdrag till kommunstyrelsen av kommunfullmäktige den 11 december för utbildningsnämndens långsiktiga åtgärder för budget i balans. Även direktiv direkt riktat mot att det ska genomföras. I egenskap av ordförande upplyste jag om att deras beslutsförslag går i strid med kommunfullmäktiges budgetdirektiv som kommunstyrelsen är skyldig att verkställa enligt kommunallagen.”

Protokollsanteckning

Ulla Börjesson (S) lämnar en protokollsanteckning som lyder ”Att Socialdemokraterna valde att rösta avslag till att i nu läget gå vidare med förstudien beror på följande. Vi har svårt att se att den ram som är avsatt till upprustningen kommer att hålla om man inte skall göra avkall på kvalitén i projektet. Att börja med renoveringen för att få in förskolan där är för oss helt logiskt men att sedan prioritera renoveringen av gymnastikhall och slöjdsal helt ologiskt. Om projektet inte skulle fortsatt bli av vad skall vi då med dessa specialsalar till. Blir också en väldigt liten skola med tanke på vikande barnkullar vilket ofta är kostnadsdrivande. För oss handlar de inte om att vi missunnar Ödeborsborna en fin skola men de är viktigt att få en skola med hög kvalité Vår hållning är fortsatt att minska antal skolenheter för att anpassa oss till dom elevkullar vi har och prognoserna på antalet barn i framtiden. För Socialdemokraterna, Ulla Börjesson, Kenneth Öhman, Urban Henriksson, Kerstin Fredriksson, Eva-Lena Johansson”.

Yrkande

Linda Jansson (M), Ulla Börjesson (S) och Ingo Asplund (L) yrkar avslag till beslutsförslaget.

Tobias Bernhardsson (C) lämnar ett ändringsyrkande som lyder: ”

Kommunstyrelsen beslutar att

- Godkänna förstudierna avseende Ödeborgs skola och förskola
- I första hand prioritera tre avdelningar (option 1), enligt förstudie förskola,
- Avvakta ombyggnation av skolan, med undantag för utemiljön
- Prioritera idrottshall och omklädningsrum (option 1 och 4), enligt förstudie skola
- Att upphandlingen ska genomföras med optioner, där förskolan prioriteras.
- Att investeringen inte får överskrida 35,5 miljoner kr under åren 2026–2027 enl. beslutad MRP.

Om projekteringen visar att investeringskostnader riskerar att överskrida avsatta medel ska ärendet lyftas till kommunstyrelsen för ställningstagande.”

Ordförande Christoffer Wallin (SD) och Margurithe Zellén (KD) ställer sig bakom Tobias Bernhardsson (C) ändringsyrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på dels Tobias Bernhardsson (C) ändringsyrkande, dels på Linda Jansson (M) Ulla Börjesson (S) och Ingo Asplund (L) yrkande på avslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Tobias Bernhardsson (C) ändringsyrkande.

Votering begärs och verkställs.

Votering

Ordförande meddelar att följande voteringsdisposition ställs upp och godkänns. Den som röstar "JA" röstar på Tobias Bernhardsson (C) ändringsyrkande. Den som röstar "NEJ" röstar på att ärendet avslås. Efter avslutad votering redovisas fem (5) JA-röster och sex (6) NEJ-röster. Ordförande finner att ärendet avslås.

Voteringsresultat

Christoffer Wallin (SD) – JA
Ulla Börjesson (S) – NEJ
Linda Jansson (M) – NEJ
Kenneth Öhman (S) – NEJ
Urban Henriksson (S) – NEJ
Ingo Asplund (L) – NEJ
Jörgen Andersson (-) – NEJ
Karl-Erik Segersax (SD) – JA
Margurithe Zellén (KD) – JA
Karin Carlsson (C) – JA
Tobias Bernhardsson (C) – JA

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i utbildningsnämnden 2025-01-27 § 11.

Sammanfattning av ärendet

Norem har fått i uppdrag att genomföra en studie på Ödeborgs skola enligt MRP KF 2025-06-18 § 52.

Syftet med förstudien har varit att utreda möjligheten att genomföra en ombyggnation av skolan för att inrymma både skola och förskola samt att klarlägga behovet av framtida lokalkapacitet.

Ärendebeskrivning

Förstudien omfattar nulägesanalys, behovsbedömning samt förslag till åtgärder för Ödeborgs skola och tillhörande lokaler. Utgångspunkten har varit att skapa funktionella, långsiktigt hållbara och ändamålsenliga lokaler för både skola och förskola.

Norems huvudalternativ innebär en ombyggnation som tillgodoser verksamheternas behov inom ramen för avsatta investeringsmedel. De fyra optionerna avser ytterligare åtgärder, bland annat anpassning av förskolan och renovering av idrottshallen.

Beslutsunderlag

MRP KF 2025-06-18 § 52

Beslut UN § 11, daterad 2026-01-27

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-01-29

Sändlista

Norem

Ekonomiavdelningen

Förstudie

Ödeborg skola

2026-01-19

1	Introduktion	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte och mål	1
1.3	Projektorganisation	1
1.4	Metod och underlag	2
1.5	Avgränsningar.....	3
2	Behov	4
2.1	Elevunderlag	4
2.2	Lokalbehov	4
3	Förutsättningar.....	6
3.1	Geoteknisk undersökning	6
3.2	Detaljplan.....	6
3.3	Ledningar med mera.....	6
3.4	Trafikbedömning.....	6
3.5	IT	6
3.6	Tillgänglighetskrav	6
4	Lösningsförslag	7
4.1	Innemiljö - lokalprogram	7
4.2	Volymskisser.....	8
4.3	Utemiljö	11
5	Tid- och projektplan	13
5.1	Förslag på tidplan och nästa steg,	13
6	Analys och rekommendation.....	14

BILAGOR

Bilaga 1: Risk- och konsekvensanalys

Bilaga 2: Utrustning utemiljö Ödeborg skola

Bilaga 3: Barnkonsekvensanalys

Bilaga 4: Kalkyl

1 Introduktion

1.1 Bakgrund

Ödeborg är en tätort i Färgelanda kommun som, av kommunledningen, definierats som särskilt viktig för att attrahera barnfamiljer till området. För närvarande finns både förskola och F–3 skola i Ödeborg, men antalet barn och elever är begränsat. Det låga barn- och elevunderlaget i kombination med aktuell befolkningsprognos, som indikerar minskande barnkullar, har resulterat i att kommunen tagit beslut om att utreda möjligheten att samlokalisera förskoleverksamheten med skolverksamheten i Ödeborg skolans befintliga lokaler (Mål- och resursplan 2026–2029¹).

Ödeborg skola är byggd under tidigt 1900-tal. Skolan fick en tillbyggnad för slöjd och gymnastik på 1960-talet. Under 1980- och 1990-talet har skolan fått ytterligare tillbyggnader med bland annat fler klassrum, omklädningsrum och personalrum. I tidigare utredningar har konstaterats att delar av skolan har stora underhållsbehov. Särskilt de äldre byggnaderna och tillbyggnaderna har stort eftersatt underhållsbehov. Varken slöjdsal eller idrottshall nyttjas i nuläget på grund av otillräcklig ventilation. Därtill har mottagningsköket stora brister. Ytan är för liten och i princip all utrustning är utdaterad. Skolan är ett suterränghus med två plan, skolan är ej tillgänglighetsanpassad.

1.2 Syfte och mål

Förstudien undersöker tekniska, ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar för att bygga om Ödeborg skola. Ombyggnationen omfattar dels en renovering dels en konvertering av grundskolans ytor för att inrymma både förskoleverksamhet och F–3 verksamhet. Utöver detta huvudalternativ presenteras även fyra optioner i förstudien.

Huvudalternativ: Ombyggnation och konvertering av skolans lokaler för att inrymma både förskoleverksamhet och F–3-verksamhet.

Option 1: Ombyggnad av idrottshall och konvertering av träslöjdsal till omklädningsrum. I nuläget nyttjas ej idrottshallen av verksamheten på grund av stora underhållsbehov och otillräcklig ventilation.

Option 2: Konvertering av idrottshall till fritidsverksamhet samt större yta för skolans verksamhet. Option initierad av verksamhet.

Option 3: Tillskapa ett klassrum och ett grupprum på övervåningen i den äldsta delen av skolan om behov av mer yta skulle uppstå framöver.

Option 4: Konvertering av textilslöjdsal till samlingssal eller klassrum. Samlingssalen kunde nyttjas av både skol- och förskoleverksamhet.

1.3 Projektorganisation

Förstudien har arbetats fram av konsulter på Norem AB på uppdrag av kommunstyrelsen. Projektorganisationen presenteras nedan.

¹ <https://fargelanda.se/media/z3np2540/mrp-2026-2030-scenario-2-sd-kd-c-18-juni-kf-1-1.pdf>

Styrgrupp

Kommundirektörens ledningsgrupp.

Projektgrupp

Sammansättning har varit:

- Inger Fredriksson, Norem
- Jenny Clasborn Teknisk chef, Färgelanda kommun
- Veronica Corell Rektor i Ödeborg
- Kenneth Axelsson Fastighetsförvaltare, Färgelanda kommun
- Carina Waljehorn Facklig företrädare

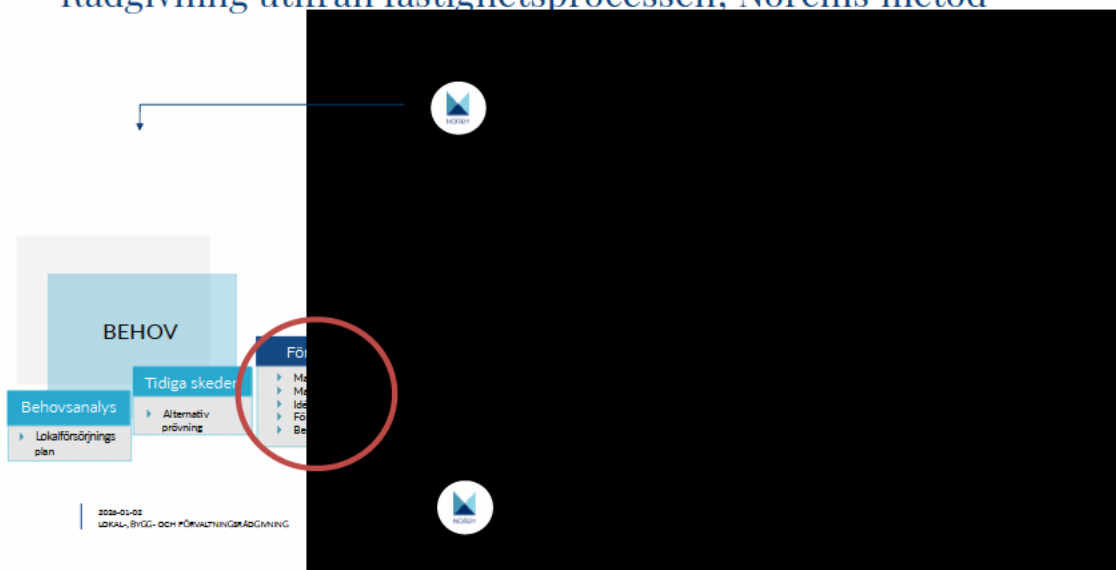
1.4 Metod och underlag

Förstudien har arbetats fram i nära samarbete med representanter från kommunen. I arbetet har följande underlag beaktats: ritningar, lokalförsörjningsplan och tidigare utredningar. Inom ramen för förstudien har en riskanalys arbetats fram tillsammans med verksamheten (se bilaga 1). Flera workshops har hållits med personal från förskola och skola samt intervjuer gjorts med köks- och lokalvårdspersonal.

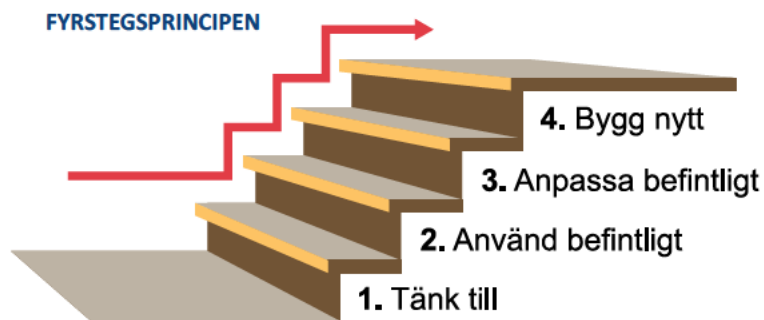
Barnkonsekvensanalysen har genomförts tillsammans med representanter från förskola, skola och facket. För planering av utemiljö har underkonsult (landskapsarkitekt) anlåtts. Under arbetets gång har regelbundna informationsmöten hållits med styrgrupp, projektgrupp och politiska representanter.

Metod som används är Norems rådgivning i Fastighetsprocessen samt genomgång av fyrstegsprincipen enligt nedanstående illustration.

Rådgivning utifrån fastighetsprocessen. Norems metod

Vägledande för projektet har varit stor delaktighet, ändamålsenliga lokaler och hållbarhet. Den så kallade fyrstegsprincipen har använts där förstudien främst presenterar hur befintligt bestånd kan anpassas för att möta nya behov.

1.5 Avgränsningar

Denna förstudie presenterar de grundläggande tekniska, ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningarna och kraven för att genomföra en ombyggnation av skolan i Ödeborg. De aspekter som inte ingår i denna förstudie men som eventuellt behöver utredas är följande:

- Eventuell utredning kring varumottagning – logistik
- Detaljerad utformning av utemiljö (se bilaga med förslag på utrustning)

2 Behov

2.1 Elevunderlag

Ödeborg skola är en F-3 skola (konverterad till F-3 år 2025). I nuläget har skolan 41 elever (två klasser). Enligt gällande behovsprognos finns inga indikationer på att antalet elever i området kommer öka, snarare minska. Verksamhetens önskemål är att skolan dimensioneras för att rymma max 50 elever för att möta eventuella elevtoppar.

2.2 Lokalbehov

Målsättningen med ombyggnationen är skapa ändamålsenliga ytor som delvis kan samnyttjas av både förskola och skola. Nedan presenteras grundläggande behov/kravspecifikation för skolverksamheten.

Klassrum

Skolan behöver fortsatt ha två klassrum, med plats för 25 elever vardera. Varje klassrum behöver ett intilliggande grupprum.

Specialsal

Idrottshall och slöjdsal i Ödeborg skola nyttjas inte. Idrottshallen har stora underhållsbehov, eleverna bussas till annan idrottshall för idrottsundervisning inomhus. I *Tabell 1* presenteras eventuell nyttjandegrad om skolan hade haft egen idrottshall och slöjdsal.

Tabell 1. Nyttjandegrad specialsalar Ödeborg skola.

	Tillgänglighet, minuter	Timplan, minuter	Nyttjandegrad (%)
Idrott F-3	2 400	240	10,0
Slöjd åk F-3	2 400	85	3,5

Enligt aktuell läroplan (Lgr22²) ska undervisningen i idrott och hälsa i årskurs 1–3 ge eleven motoriska grundformer med och utan redskap, lekar och rörelseaktiviteter inomhus och utomhus, takt och rytm samt rörelse i vatten. Detta kräver tillgång till en idrottshall. För Ödeborg skolans del kan detta tillgodoses genom att eleverna även i fortsättningen bussas till en av kommunens idrottshallar, eftersom kapacitet finns. Alternativet är att befintligt idrottshalls rustas upp, option 1.

Ämnet slöjd ska ge eleven i årskurs 1–3 förmåga att tillverka och bearbeta material med hjälp av olika verktyg (Lgr22²). Undervisningen i lågstadiet (till skillnad från mellanstadiet) kräver inga maskiner, vilket innebär att slöjd kan undervisas i vanliga klassrum. Därmed finns inget behov av slöjdsal i Ödeborg skola.

² <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet#/curriculum/LGR22?schoolType=GR&tosHeading=Kursplaner>

Fritidsverksamhet

Fritidsverksamheten behöver motsvarande två klassrum och två grupprum för sin verksamhet.

Matsal

Matsalen behöver dimensioneras för att kunna servera frukost, lunch och mellanmål till förskolebarn och skolelever.

Antal portioner för varje måltid:

Frukost	25+50 portioner
Lunch	50+50 portioner
Mellanmål	25+50 portioner

Matsalen behöver dimensioneras så att den ger tillräcklig plats för barn, elever och personal fördelat på två till tre sittningar. Matsalytan behöver rymma både vanliga och mindre matsalsmöblemang.

Mottagningskök

Mottagningsköket behöver utökad kapacitet för att hantera cirka 100 måltider per dag. Som tidigare konstateras så har mottagningsköket stort behov av utökad yta och uppdaterad utrustning.

Bibliotek

Ingen biblioteksdel planeras då det befintliga biblioteket behövs till annat. Bibliotek är inte obligatoriskt i en liten skola. Behovet kan tillgodoses med bokbuss.

Utemiljö

Skolgården bör planeras för att erhålla en trygg och ostörd miljö som uppmuntrar till lek och rörelse. Förutom plats för lek och rörelse behöver skolgården även ge plats för rekreation och pedagogisk aktivitet. Enligt Boverkets gällande riktlinje bör skolan ha en utemiljö (friyta) om 30 kvm/barn. Riktlinje för skolans utemiljö (friyta) är 30/kvm per elev. Totalt bör skolgården gärna överstiga 3 000 kvm³.

Hållbarhet

Byggnaden ska vara tekniskt och ekonomiskt hållbar samt stärka social hållbarhet och innehålla inkluderande läromiljöer.

³ <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/krav-pa-tomter/friyta-for-lek-och-utevistelse-for-forskolor-och-skolor/>

3 Förutsättningar

3.1 Geoteknisk undersökning

Ingen nybyggnation i projektet, geoteknisk undersökning behövs ej.

3.2 Detaljplan

Detaljplan för centrala delen av Ödeborgs samhälle (12-STY-2580). Ombyggnation av skolan tillåts inom gällande detaljplan.

3.3 Ledningar med mera

Ledningskoll har genomförts för skolgården på Ödeborg skola av landskapsarkitekten. Inga anmärkningar.

3.4 Trafikbedömning

Ombyggnationen kommer innebära att ytterligare cirka 40–50 barn lämnas och hämtas dagligen till följd av förskolans inflyttning i skolan. För att skapa goda förutsättningar för trygg avlämning och upphämtning kan personalparkeringen konverteras till av- och upphämningsplats för både förskola och skola. Personalparkering kan då lokaliseras på andra sidan vägen intill förskolans gamla lokaler. Om denna fastighet säljs så tillåter detaljplanen ett en parkering uppförs intill Ödeborg skola.

Varutransporter måste ske skyddat och säkert, avskilt från där barn och elever vistas. Bedömningen är att den inhägnade skolgården medger detta. Vid behov kan en mer ingående trafikutredning genomföras.

3.5 IT

En stabil uppkoppling behövs för att stödja verksamheternas behov och utveckling. I nuläget är uppkopplingen bristfällig. Detta bör säkerställas vid projektering och i upphandlingsfasen. Uppgradering ligger med i kostnadskalkyl i huvudalternativet.

3.6 Tillgänglighetskrav

Krav på tillgänglighet enligt PBL gäller för ny- och större ombyggnation. För Ödeborg skola innebär tillgänglighetskraven bl. att hiss behöver tillskapas, ramper förändras, kontrastmarkeringar kompletteras och räcken behöver tillkomma.

4 Lösningsförslag

4.1 Innemiljö - lokalprogram

Ett detaljerat lokalprogram utgör grunden för projekteringen och säkerställer att alla verksamhetsbehov tillgodoses. Inom ramen för denna förstudie har ett lokalprogram tagits fram för verksamhetens specifika behov. Nedan presenteras en sammanställning av erforderliga ytor för Ödeborg skolans verksamhet. Notera att en del ytor delas med förskoleverksamheten.

Grundskoleverksamhet F–3

Klassrum 1 (Årskurs F–1) - cirka 60 kvm:

- Hemrum för undervisning
- Diskbänk med vatten och avlopp
- Digital utrustning
- Intilliggande grupprum: 15 kvm
- Kapprum 13 kvm

Klassrum 2 (Årskurs 2–3) - cirka 60 kvm:

- Hemrum för undervisning
- Diskbänk med vatten och avlopp
- Digital utrustning
- Intilliggande grupprum: 15 kvm
- Kapprum 13 kvm

Fritidsverksamhet - cirka 120 kvm:

- Hemrum för undervisning och aktiviteter
- Diskbänk med vatten och avlopp
- Smartboard och digital utrustning
- Intilliggande grupprum: 15 kvm
- Kapprum: 13 kvm

Totalt klassrumsytor: cirka 270 kvm (inkl. grupprum och kapprum)

Elevhälsa och specialpedagogik

Skolsköterska - 15 kvm:

- Undersöknings- och behandlingsrum
- Skötbord och handfat
- Förråd för medicinsk utrustning

Elevhälsa gemensamt (kurator, psykolog, specialpedagoger) + administration - 18 kvm:

- Flexibelt rum för samtal, utredningar och stödinsatser
- Arbetsplats för dokumentering
- Skolledning/rektors⁴ arbetsplats

⁴ En rektor som ansvarar för både förskola och grundskola.

Totalt Elevhälsa/Administration: cirka 36 kvm

Kök och matsal

Kök och matsal:

- Mottagningskök: 55 kvm
- Matsal: 100 kvm (med möjlighet till tyst avskild del för de yngsta)
- Förråd och tekniska utrymmen: 15 kvm

Totalt kök och matsal cirka 170 kvm

Personalytor

Personalytor:

- Personalrum för lärare och förskollärare: 30 kvm
- Mötesrum: 20 kvm
- Vilrum: 10 kvm
- Personaltoaletter: 8 kvm

Totalt personalytor cirka 86 kvm

Kommunikation och övrigt

Kommunikation och övrigt:

- Korridorer, trapphus, entréer: 160 kvm
- Toaletter för barn (minst 12): 40 kvm
- Handikapptaletter (minst 2): 10 kvm
- Städ- och förråd: 25 kvm

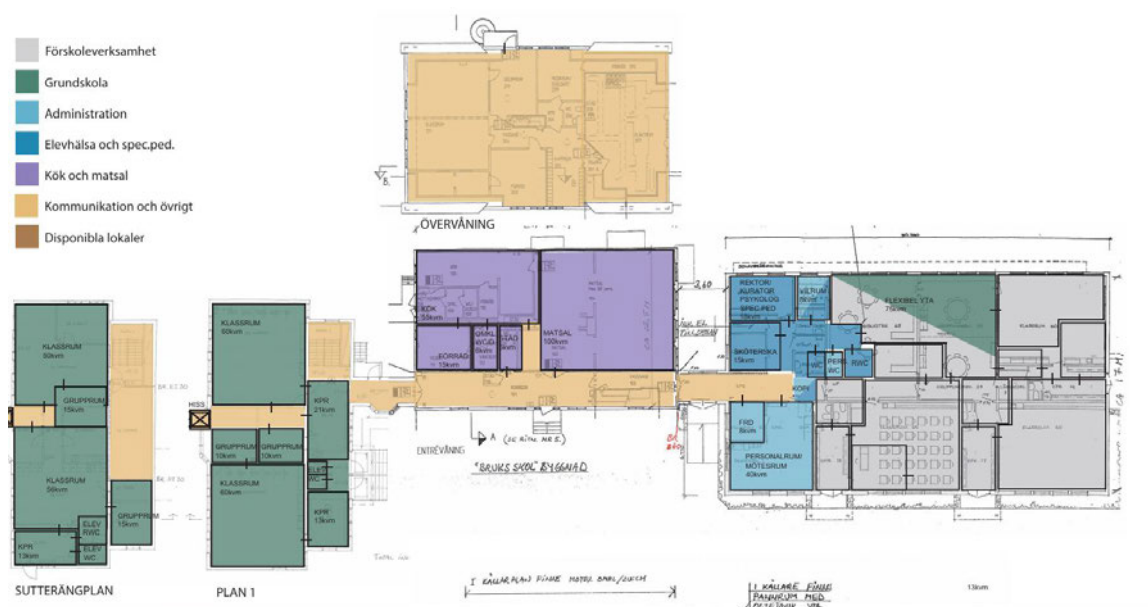
Totalt kommunikation och övrigt cirka 235 kvm

Funktion	Yta (kvadratmeter)
Skola F-3. Klassrum och grupprum	323 kvm
Elevhälsa och specialpedagogik	33 kvm
Kök och matsal	170 kvm
Personalytor	86 kvm
Kommunikation och övrigt	235 kvm
Övervakning	152 kvm
TOTALT	999 kvm

4.2 Volymskisser

Nedan presenteras skisser för huvudalternativ och samtliga optioner. För mer detaljerad beskrivning gällande vad som ingår i varje alternativ se bilaga 4.

Volymsskiss Huvudalternativ

Figur 1. Volymsskiss huvudalternativ.

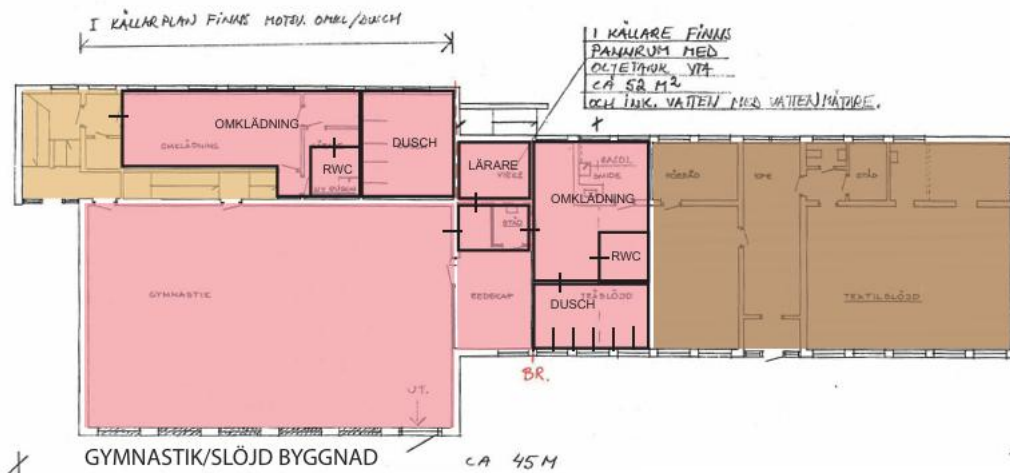
Huvudalternativet utgår ifrån att skolverksamheten nyttjar majoriteten av befintliga ytor på samma sätt som tidigare. Klassrummen på plan 1 är ämnade för F-3 undervisning medan de två klassrummen på sutterångplan är ämnade för fritidsverksamheten likt yttutrymme för dem idag. Samtliga klassrum har fått mindre ändringar i rumsfördelningen för att öka ändamålsenligheten.

Ytan för klassrummet i huvudalternativet är 60 kvadratmeter vilket motsvarar svensk standard² och rymmer en klass på 20–30 elever. Grupprummen storlek är 10 kvadratmeter vilket rymmer 3–4 elever med en bra möbelplanering.

- Vid 24 elever: cirka 2,5 m²/elev.
- Vid 30 elever: cirka 2,0 m²/elev.

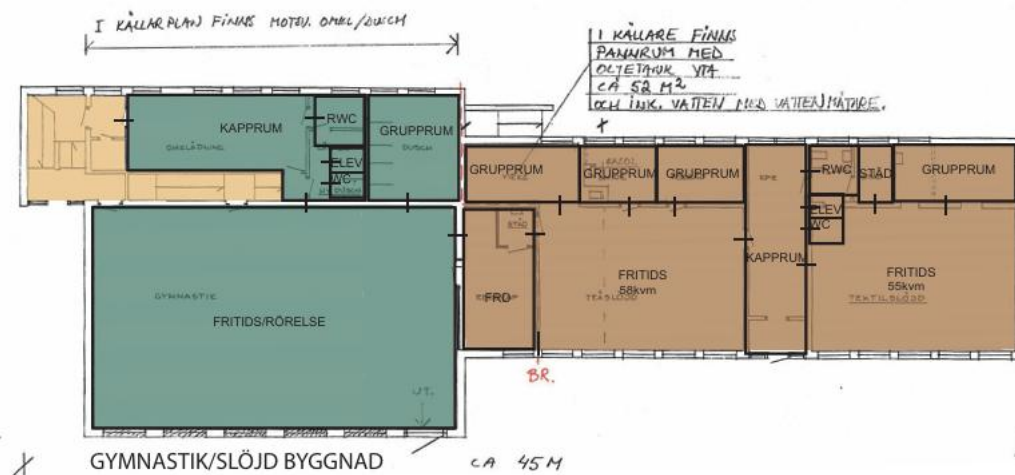
En hiss är placerad utvändigt för att uppfylla tillgänglighetskraven. I övrigt så återfinns övriga gemensamma ytor såsom kök, matsal samt personal- och administrationsytor på ungefär samma plats som tidigare med vissa modereringar i ytor. Köket får utökad yta för att möta det ändrade behovet.

Volymsskiss Option 1: Konvertering ombyggnad av idrottshall med omklädningsrum på samma plan

Option 1 innebär ombyggnad av idrottshall och konvertering av träslöjdsal till omklädningsrum. Konverteringen innebära att skolan får större och ändamålsenliga omklädningsrum. Nuvarande omklädningsrum, i källaren, nyttjas inte i denna option. Optionen skulle möjliggöra att ämnet idrott och hälsa undervisas i skolans egna lokaler.

Volymsskiss Option 2: Konvertering av idrottshall till fritidsverksamhet och utökad yta för skolverksamheten (där fritids är beläget idag)

Option 2 innebär konvertering av idrottshall till lokaler för fritidsverksamhet. Denna option möjliggör för skolverksamheten att nyttja samtliga fyra klassrum för undervisning.

Volymsskiss Option 3: Tillskapa klassrum och grupprum på övervåning (gamla delen)

Option 3 innebär att ett klassrum och grupprum tillskapas på övervåningen i den äldsta delen av skolan (kallas ibland 1920-talshuset). Klassrummet skulle då vara beläget ovanför kök och matsal. Villkor för denna option är att en hiss monteras utvändigt.

Volymsskiss Option 4: Konvertering av textilslödssal till samlingssal/klassrum

Option 4: Konvertering av textilslödssal till samlingssal (för båda verksamheterna och allmänheten) alternativt klassrum.

4.3 Utemiljö

Volymsskiss utemiljö

Skolgården omfattar idag en yta om 6 327 kvadratmeter, för både förskola och skola. I volymsskissen nedan är skolgården zonindeldad i följande zoner: 1) *Den vilda zonen och självständiga zonen*, 2) *Den trygga zonen* och 3) *Den rörelserika zonen*. Skolgården är inhägnad och tydligt avskild från förskolans gård se illustration nedan.

I förslaget för utemiljön har skolan tilldelats en generös yta om 4 874 kvadratmeter. Ytan är därmed 115 kvadratmeter⁵ per elev och möjliggör att fler elever kan vistas här.

⁵ Jämför med Boverkets rekommendation om 30 kvadratmeter per elev.

Figur 2. Volymskiss utemiljö skola.

5 Tid- och projektplan

5.1 Förslag på tidplan och nästa steg,

Uppskattad tidplan för hela byggprojektet, efter att beslut har tagits i kommunstyrelsen om beslut att starta nästa fas med förfrågningsunderlag och programhandling.

PROJEKTTIDPLAN MED AKTIVITETER

1. Beslut om projektgenomförande
2. Avtalstecknande med huvudkonsult för FFU-projektering.
3. Definiera och besluta projektorganisation med beskrivet arbetssätt med beslutsvägar under projekteringsarbeten med FFU.
4. Detaljerad omfattningsbeskrivning

Tidsåtgång 2 månader

5. FFU-projektering med dokumenterade avstämningsmöten.
6. Slutgranskning av FFU inför annonsering.

Tidsåtgång 3 månader

7. Annonsering via kommunens upphandlingstjänst.
8. Anbudstid.
9. Anbudsgranskning.

Tidsåtgång 2 månader

10. Tilldelning.
11. Kontraktstecknande med entreprenör.

Tidsåtgång 1 månad

12. Entreprenörens projektering.

Tidsåtgång 3 månader

13. Entreprenadtid med byggmöten, teknik- och ekonomiavstämningsar samt eventuella avrop av optioner enligt ovan.
14. Slutbesiktning och överlämnande

Tidsåtgång 12–15 månader (beroende på avropade optioner)

- Utifrån preliminär tidtabell kan tillträde ske cirka 2 år efter beslut om projektgenomförande.
- Tidplanen kan komma att ändras om överklagande sker vid bland annat upphandling

6 Analys och rekommendation

Förstudien presenterar de grundläggande tekniska, ekonomiska och verksamhetsmässiga villkoren för en hållbar ombyggnation och konvertering av skolan i Ödeborg. Från ett fastighetstekniskt perspektiv har delar av skolan stora underhållsbehov som behöver åtgärdas, vilket ingår i kalkylen. En grundförutsättning är att kökets kapacitet utökas samt att utemiljön rustas upp och anpassas. Därtill behöver skolan relativt omfattande tillgänglighetsanpassningar, såsom installation av hiss. För förskolans del behöver helt nya ytor tillskapas inom befintlig byggnad.

Huvudalternativet som presenteras ger skolan fyra ändamålsenliga klassrum, varav två är ämnade för fritidsverksamhet, vilket motsvarar en kapacitet om 50 elever. Därtill får skolan en stor ändamålsenlig matsal och uppdaterad åldersanpassad skolgård.

Norems rekommendation är att kommunen går vidare med huvudalternativet då alternativet ger skolan ändamålsenliga lokaler anpassat till det prognostiserade behovet. Huvudalternativet medför att behovet av idrottshallsbyggnad utgår, kommunen behöver fatta beslut om byggnadens framtid enligt: 1) Konvertera för att möta annat lokalbehov 2) Avveckla och riva 3) Avvakta befolkningsutveckling.

Ombyggnation beräknas medföra besparingar för nämnden. Dels minskar den totala ytan att underhålla från ca 1 700 kvadratmeter till ca 1300 kvadratmeter till följd av flytten för förskolan. Därtill bedöms personal kunna minskas med två tjänster genom större samarbete mellan fritids och skola samt bara en tjänst för måltid. Även fastighetsnära tjänster som fastighetsservice och lokalvård beräknas ge besparingar. Förslaget bygger även på att verksamheterna kan ha en delad rektor. Hyran för nuvarande förskola kommer heller inte att belasta nämnden.

Hyreskostnad för investeringen som föreslås i huvudalternativet med avskrivning och ränta, fastighetsdrift, administration och planerat underhåll, beräknas uppgå till 1 206 500 kr per år enligt nedan givna förutsättningar: Skolans andel utgör ca hälften av ytan inklusive de gemensamma ytorna. Kostnaden för hiss belastar enbart skolan.

Kostnadspost	Beräknad kostnad	Förutsättningar
Årlig avskrivning	589 000 kr	Under 33 år
Årlig ränta (internränta 2,67 %) ⁶	260 000 kr	2,67 % (statslåneränta)
Fastighetsdrift	227 500 kr	350 kr per kvm
Underhåll	97 500 kr	150 kr per kvm
Administration/ förvaltning	32 500 kr	50 kr per kvm
Total årlig kostnad	1 206 500 kr	

Utöver huvudalternativet presenteras fyra olika optioner. Option 1 skapar möjligheter för skolan att undervisa ämnet idrott och hälsa i egna lokaler. I nuläget bussas elever till andra idrottshallar i kommunen. Norems

⁶ Genomsnittlig räntekostnad under avskrivningstiden

rekommendation är att kommunen inte går vidare med option 1 då kapaciteten är god i kommunens övriga idrottshallar, och avstånden är förhållandevis korta. Övriga optioner bygger alla på att barn- och elevunderlaget är större än vad aktuell befolkningsprognos visar. Norem rekommenderar inte att kommunen går vidare med någon av de övriga optionerna.

Förstudie

Ödeborg förskola

2026-01-19

1	Introduktion	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte och mål	1
1.3	Projektorganisation	1
1.4	Metod och underlag	2
1.5	Avgränsningar.....	3
2	Behov	4
2.1	Barnunderlag	4
2.2	Lokalbehov.....	4
3	Förutsättningar.....	5
3.1	Geoteknisk undersökning	5
3.2	Detaljplan.....	5
3.3	Ledningar med mera.....	5
3.4	Trafikbedömning.....	5
3.5	IT	5
3.6	Alternativ för hantering av nuvarande lokal.....	5
3.7	Tillgänglighetskrav	6
4	Lösningsförslag	7
4.1	Innemiljö - lokalprogram	7
4.2	Volymskisser.....	8
4.3	Utemiljö	9
5	Tid- och projektplan	10
6	Analys och rekommendation.....	12

Bilagor

Bilaga 1: Risk- och konsekvensanalys

Bilaga 2: Utrustning utemiljö, förskola

Bilaga 3: Barnkonsekvensanalys

Bilaga 4: Kalkyl

1 Introduktion

1.1 Bakgrund

Ödeborg är en tätort i Färgelanda kommun som, av kommunledningen, definierats som särskilt viktig för att attrahera barnfamiljer till området. För närvarande finns både förskola och F–3 skola i Ödeborg, men antalet barn och elever är begränsat. Det låga barn- och elevunderlaget i kombination med aktuell befolkningsprognos, som indikerar minskande barnkullar, har resulterat i att kommunen tagit beslut om att utreda möjligheten att samlokalisera förskoleverksamheten med skolverksamheten i Ödeborg skolans befintliga lokaler (*Mål- och resursplan 2026–2029*¹).

Förskolan i Ödeborg är belägen intill skolan i Ödeborg. Förskolan består av två avdelningar, Lodbjörret för 1–3-åringar och Lejonet för 3–5-åringar. En närliggande modulbyggnad har nyligen avvecklats. Ödeborg förskola byggdes på 1980-talet och har inte byggts till eller om i någon stor omfattning sedan dess.

1.2 Syfte och mål

Förstudien undersöker tekniska, ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar för att inrymma förskoleverksamheten i Ödeborg skola. Ombyggnationen omfattar dels en renovering dels en konvertering av skolans ytor för att inrymma både förskoleverksamhet och F–3 verksamhet, se huvudalternativ gemensam kostnadskalkyl bilaga till förstudie för skolan.

Huvudalternativ: Förskola med två avdelningar.

Option 1: Förskola med tre avdelningar.

1.3 Projektorganisation

Förstudien har arbetats fram av konsulter på Norem AB på uppdrag av kommunstyrelsen. Projektorganisationen presenteras nedan.

Styrgrupp

Kommundirektörens ledningsgrupp.

Projektgrupp

Sammansättning har varit:

- Inger Fredriksson, NOREM
- Jenny Clasborn, Teknisk chef Färgelanda kommun
- Maria Olsson Rektor i Ödeborg och Högsäters förskolor Färgelanda kommun

¹ <https://fargelanda.se/media/z3np2540/mrp-2026-2030-scenario-2-sd-kd-c-18-juni-kf-1-1.pdf>

- Kenneth Axelsson Fastighetsförvaltare i Färgelanda kommun
- Sandra Hernandez Facklig företrädare Sveriges Lärare

1.4 Metod och underlag

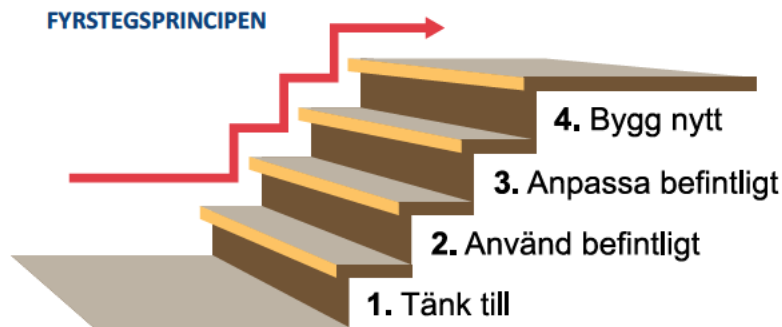
Förstudien har arbetats fram i nära samarbete med representanter från kommunen. I arbetet har följande underlag beaktats: ritningar, lokalförsörjningsplan och tidigare utredningar. Inom ramen för förstudien har en riskanalys arbetats fram tillsammans med verksamheten (se bilaga 1). Flera workshops har hållits med personal från förskola och skola samt intervjuer gjorts med köks- och lokalvårdspersonal. För planering av utemiljö har underkonsult (landskapsarkitekt) anlåtats. Under arbetets gång har regelbundna informationsmöten hållits med styrgrupp, projektgrupp och politiska representanter.

Metod som används är Norems rådgivning i Fastighetsprocessen samt genomgång av fyrstegsprincipen enligt nedanstående illustration.

Rådgivning utifrån fastighetsprocessen. Norems metod

Vägledande för projektet har varit stor delaktighet, ändamålsenliga lokaler och hållbarhet. Den så kallade fyrstegsprincipen har använts där förstudien främst presenterar hur befintligt bestånd kan anpassas för att möta nya behov.

1.5 Avgränsningar

Denna förstudie presenterar de grundläggande tekniska, ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningarna och kraven för att genomföra en ombyggnation av skolan i Ödeborg. De aspekter som inte ingår i denna förstudie men som eventuellt behöver utredas är följande:

- Eventuell utredning kring varumottagning – logistik
- Detaljerad utformning av utemiljö (se bilaga med förslag på utrustning)

2 Behov

2.1 Barnunderlag

Ombyggnationen innebär att Ödeborg förskola lokaliseras i skolans lokaler. I nuläget har Ödeborg förskola 40 barn fördelat på två avdelningar. Enligt aktuell befolkningsprognos kommer antalet barn i åldern 0–5 år minska något det kommande året för att sedan bibehållas på cirka 42 barn (Ödeborg tätort plus Ödeborg glesbygd). Om antagande att 85 % av barnen i dessa områden går i förskolan behöver förskolan rymma 36 barn. Bedömning i gällande lokalförsörjningsplan är att Ödeborg fortsatt behöver ha två förskoleavdelningar.

2.2 Lokalbehov

Målsättningen med ombyggnationen är skapa ändamålsenliga ytor som delvis kan samnyttjas av både förskola och skola. Nedan presenteras grundläggande behov/kravspecifikation för skolverksamheten.

Pedagogisk yta

Varje avdelning behöver ett större hemrum för samlingar, samt intilliggande ytor med möjlighet till lek och vila.

Gemensam aktivitetsyta

Yta som kan nyttjas av båda avdelningar med möjlighet att leka och skapa. Utrymme för förvaring.

Kapprum

Varje avdelning behöver kapprum med tillräcklig yta och personlig förvaring för alla barn.

Hygienrum

Hygienrum med barntoaletter och tillräcklig yta för skötbord.

Matsal

Matsalen behöver en avskild yta med bord och stolar som är anpassade för barn i förskoleålder.

3 Förutsättningar

3.1 Geoteknisk undersökning

Ingen nybyggnation i projektet, geoteknisk undersökning behövs ej.

3.2 Detaljplan

Detaljplan för centrala delen av Ödeborgs samhälle (12-STY-2580). Ombyggnation av skolan tillåts inom gällande detaljplan.

3.3 Ledningar med mera

Ledningskoll har genomförts för skolgården på Ödeborg skola av landskapsarkitekten. Inga anmärkningar.

3.4 Trafikbedömning

Ombyggnationen kommer innebära att ytterligare cirka 40–50 barn lämnas och hämtas dagligen. För att skapa goda förutsättningar för trygg avlämning och upphämtning kan personalparkeringen konverteras till av- och upphämningsplats för både förskola och skola. Personalparkering kan då lokaliseras på andra sidan vägen intill förskolans gamla lokaler. Om denna fastighet säljs så tillåter detaljplanen ett en parkering uppförs intill Ödeborg skola.

Varutransporter måste ske skyddat och säkert, avskilt från där barn och elever vistas. Bedömningen är att den inhägnade skolgården medger detta. Förslagsvis görs en fördjupad trafikutredning i projekteringsstadiet.

3.5 IT

En stabil uppkoppling behövs för att stödja verksamheternas behov och utveckling. I nuläget är uppkopplingen bristfällig. Detta bör säkerställas vid projektering och i upphandlingsfasen. Uppgradering ligger med i kostnadskalkyl i huvudalternativet.

3.6 Alternativ för hantering av nuvarande lokal

Nuvarande lokal är belägen mitt emot Ödeborg skola, kommunen är fastighetsägare. I samband med att verksamheten flyttar ut behöver beslut fattas om avyttring. Tre alternativ enligt nedan:

1. Rivning – kostnad för rivning och nedskrivning av bokfört värde som är 793 tkr för tillfället
2. Försäljning av fastigheten
3. Konvertering av lokalerna för att bedriva annan verksamhet.

3.7 Tillgänglighetskrav

Krav på tillgänglighet enligt PBL gäller för ny- och större ombyggnation. För Ödeborg skola innebär tillgänglighetskraven bl. att hiss behöver tillskapas, ramper förändras, kontrastmarkeringar kompletteras och räcken behöver tillkomma.

4 Lösningsförslag

4.1 Innemiljö - lokalprogram

Ett detaljerat lokalprogram utgör grunden för projekteringen och säkerställer att alla verksamhetsbehov tillgodoses. Inom ramen för denna förstudie har ett lokalprogram tagits fram för förskoleverksamhetens specifika behov. Nedan presenteras en sammanställning av erforderliga ytor. Notera att en del ytor delas med grundskoleverksamheten. Socialstyrelsen riktlinje för en ändamålsenlig innemiljö på förskolan är 7,5 kvm per barn.

Avdelning (två eller tre)

- Hemrum för lek och aktiviteter: 50–60 kvm
- Intilliggande grupprum/vilrum: 15 kvm
- Hygienrum med skötbord: 12 kvm
- Förvaring för leksaker och material (delas mellan avdelningarna): 8 kvm
- Kapprum: 13 kvm

Totalt per avdelning: cirka 90–100 kvm.

Aktivitetsyta

- Yta för aktivitet och kreativitet, (delas mellan avdelningar): 53 kvm.

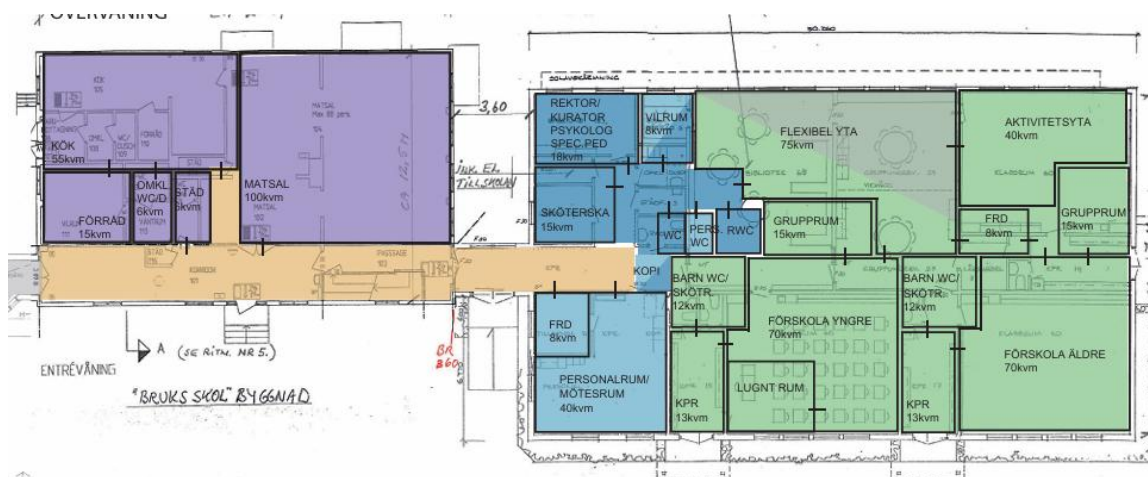
Gemensamma funktioner med skolan

- Kök och matsal
- Personalyta
- Administrativ yta

Funktioner i huvudalternativ	Yta (kvadratmeter)
Avdelning 1–2	225
Aktivitets- och flexibel yta	115
TOTALT	340
Funktioner i option 1	Yta (kvadratmeter)
Avdelning 1–3	287
Aktivitetsyta	53
TOTALT	340
Funktion gemensam med skolan	
Kök och matsal	170 kvm
Personalytor	86 kvm
Kommunikation och övrigt	235 kvm
TOTALT	491 kvm

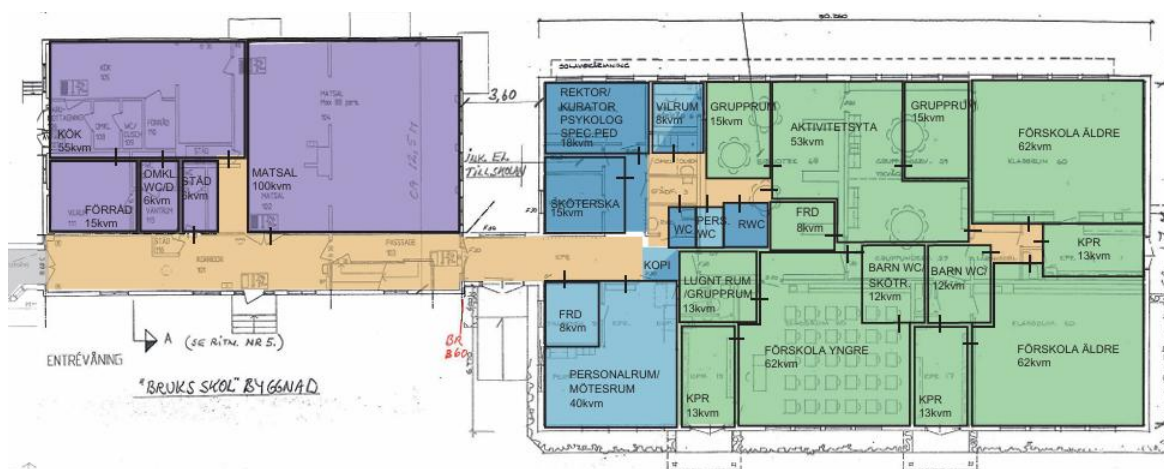
4.2 Volymsskisser

Huvudalternativ

Förslaget innebär en total yta om drygt 340 kvadratmeter för de båda avdelningarna tillsammans med en gemensam flexibel yta samt aktivitetsyta. De senare ytorna kan i ett projekteringsskede fördelas på de båda avdelningarna eller användas tillsammans. Ytan medger ca 9 kvadratmeter per barn vid förutsättning 18 barn per avdelning, totalt 36 barn.

Option 1

Förslaget bygger på att tre förskoleavdelningar inryms i alternativet. Varje avdelning blir ca 90 kvm inkl. kapprum och grupprum. Gemensamt aktivitetsrum om 53kvm. Totalt är ytan drygt 340 kvadratmeter. Om rekommendation från Socialstyrelsen används om 7,5 kvadratmeter per barn så ger det utrymme för totalt 45 barn.

4.3 Utemiljö

Förskolans gård är zonindeldad i följande zoner: 1) *Den vilda zonen och självständiga zonen*, 2) *Den trygga zonen* och 3) *Den rörelserika zonen*. Gården är inhägnad och tydligt avskild från skolans gård.

Förskolan del av den totala ytan är 2 143 kvadratmeter. Denna yta motsvarar 54 kvadratmeter per barn (räknat på 40 barn) och ger utrymme för fler barn att vistas här.

10. Tilldelning.
11. Kontraktstecknande med entreprenör.

Tidsåtgång 1 månad

12. Entreprenörens projektering.

Tidsåtgång 3 månader

13. Entreprenadtid med byggmöten, teknik- och ekonomiavstämningar samt eventuella avrop av optioner enligt ovan.
14. Slutbesiktning och överlämnande

Tidsåtgång 12–15 månader (beroende på avropade optioner)

- Utifrån preliminär tidtabell kan tillträde ske cirka 2 år efter beslut om projektgenomförande.
- Tidplanen kan komma att ändras om överklagande sker vid bland annat upphandling

Driftsättning/ibruktagande kan ske under senare delen av 2027/början 2028 förutsatt att projekt påbörjas Q1 2026.

6 Analys och rekommendation

Förstudien presenterar de grundläggande tekniska, ekonomiska och verksamhetsmässiga villkoren för en hållbar konvertering av skolans lokaler till förskolelokaler. Från ett fastighetstekniskt perspektiv har delar av skolan stora underhållsbehov som behöver åtgärdas, vilket ingår i kalkylen. En grundförutsättning är att kökets kapacitet utökas samt att utemiljön rustas upp och anpassas.

Huvudalternativet som presenteras ger förskolan två ändamålsenliga avdelningar med tillhörande aktivitetsyta. Total yta i huvudalternativet är cirka 340 kvadratmeter. Utifrån ett antagande om 18 barn per avdelning, totalt 36 barn. [REDACTED]

Option 1 som presenteras innebär att den totala ytan på 340 kvadratmeter konverteras till tre avdelningar. Utifrån riktlinje om 7,5 kvadratmeter per barn kan option 1 rymma 15 barn per avdelning, totalt 45 barn. Kostnaden för option 1 beräknas ligga på samma nivå som för huvudalternativet. Dock kommer kostnader kopplat till verksamhetsdrift eventuellt öka om samma antal barn fördelas på tre istället för två barngrupper.

Norems rekommendation är att kommunen går vidare med option 1, det vill säga en förskola med tre avdelningar med totalt 45 platser. Utifrån prognostiserat behov är huvudalternativet (36 platser/18 barn per avdelning) på gränsen till för litet. Ett mer långsiktigt alternativ är att arbeta fram en planlösning i option 1 som kan ge kommunen flexibilitet att ha två eller tre avdelningar enligt behov.

Ombyggnationen beräknas medföra besparingar för nämnden, för både skola som förskola. Flytten av förskola minskar den totala ytan att underhålla från ca 1 700 kvadratmeter till ca 1 300 kvadratmeter. Därtill bedöms personal kunna minskas med två tjänster genom större samarbete mellan fritids och skola samt bara en tjänst för måltid. Även fastighetsnära tjänster som fastighetsservice och lokalvård beräknas ge besparingar. Förslaget bygger även på att verksamheterna kan ha en delad rektor. Hyran för nuvarande förskola kommer heller inte att belasta nämnden.

Hyreskostnad för investeringen som föreslås i huvudalternativet med avskrivning och ränta, fastighetsdrift, administration och planerat underhåll, beräknas uppgå till 1 158 500 kr per år enligt nedan givna förutsättningar: förskolans andel utgör ca hälften av ytan inkl. de gemensamma ytorna. Kostnad för hiss belastar skolan och har därför reducerat investeringskalkylen för förskolan.

Tabell 1. Kostnadsberäkning hyra, förskola

Kostnadspost	Beräknad kostnad	Förutsättningar
Årlig avskrivning	556 000 kr	33 år
Årlig ränta²	245 000 kr	2,67 % (statslåneränta)
Drift	227 000	350 kr per kvm
Administration/förvaltning	32 500	50 kr per kvm
Underhåll	97 500	150 kr per kvm
Total årlig kostnad	1 158 500 kr	

Förskolan kommer att vara kvar i nuvarande lokaler tills ombyggnad av Ödeborgs skola är klar. Förslag är att den del som förskolan ska vara i samt personalutrymmen, kök, matsal och utemiljö åtgärdas först, dvs deletapp 1. Detta påskyndar inflyttningen av förskolans verksamhet i Ödeborg skola och möjliggör en eventuell avyttring eller alternativ användning av den gamla förskolelokalen.

² Genomsnittlig räntekostnad under avskrivningstiden

KF § 52 Dnr 2025/6
Mål och resursplan/Budget 2026–2029**Kommunfullmäktiges beslut**

Kommunfullmäktige beslutar att

1. Fastställa skattesatsen för år 2026 till 22,91 procent.
2. Fastställa de finansiella målen:
 - a) Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 12 mnkr per år för perioden 2023–2035.
 - b) Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 34 % (exklusive pensionsåtaganden) per år för perioden 2023–2035.
3. Utifrån de i MRP 2026–2029 ingående ramar och anvisningar ska respektive nämnd senast i oktober 2025 fastställa verksamhetsplan med detaljbudget.
4. Respektive nämnd ska, i samband med att nämnderna under hösten 2025 utarbetar verksamhetsplanen för 2026, även ser över vilka verksamhetsmål som ska finnas för 2026. Nämndernas förslag på verksamhetsmål för 2026 antas av kommunstyrelsen under hösten 2025.
5. 2025 års förstudier ska genomföras enligt MRP:s tidsplan och påbörjas efter kommunfullmäktiges beslut om MRP 2026–2029.
6. I övrigt besluta om innehållet i MRP 2026–2029.
7. Färgelanda kommuns totala låneutrymme får under planperioden 2026–2029 uppgå till maximalt 100 mnkr.
8. Omsätta och ta upp nya lån under budgetåret 2026:
 - a) Kommunstyrelsen under år 2026 har rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder under år 2026, med totalt 10 mnkr. Delegat medges teckna dessa lån.
 - b) Kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2026. Delegat medges teckna dessa lån.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Moderaterna och Liberalerna till förmån för eget yrkande.

Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för eget förslag och lämnar en skriftlig reservation som lyder:

"Vi anser att KD och SD:s förslag inte bygger på kvalitet utan på kvantitet. Förutom att förslaget även är underfinansierat vilket kommer innebära svårigheter att genomföra åtgärderna i MRP. Underhållsskulden för våra fastigheter kommer kvarstå och måste åtgärdas om man fortsatt skall bedriva verksamhet i fastigheterna."

Yrkande

Ulla Börjesson (S), Håkan Gusteus (L) och Linda Jansson (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Christoffer Wallin (SD), Ann Blomberg (C), Margurithe Zellén (KD) och Tommy Larsson (-) yrkar bifall till SD och KD förslag.

Centerpartiet lämnar följande ändringsyrkande till Sverigedemokraterna och Kristdemokraternas förslag till MRP 2026-2030:

Under rubriken Politiska uppdrag 2026-2029, underrubrik Kommunstyrelsen, föreslås följande ändringar:

Stycke *"Vid renovering och nybyggnation ska klassisk arkitektur premieras gentemot progressiv modernistisk arkitektur. "Inga Sosselådor" – Tas bort i sin helhet*

Stycke *"Styrelsen ska lägga fokus på kärnverksamheten. Vid prioriteringar i föreningsstödet ska stöd till barn och unga prioriteras samt föreningar som värnar den svenska kulturen och kulturarvet. Möjlighet till krav i stödet ska införas"* – Tas bort och ersätts av ny text: *"Se över föreningsstödens nivå och utformning, för att säkerställa stöd till barn, unga, gamla och där det kan minska utanförskap. Möjlighet till krav i stöd ska införas."*

Stycke *"Vi behöver ha en mer säsongsbaserad matsedel för att få en bra ekonomi. Vi ser att det behövs en matsedel i skolorna som gör det mer attraktivt för att alla barn ska äta. Svensk husmanskost ska premieras."* – Byt ut ordet *"ekonomi"* och ersätt det med ordet *"kvalitet"*.

Stycke *"Styrelsen ska även ta fram nya ägardirektiv för de kommunala bolagen"* – Ändras till *"Styrelsen ska ta fram nya styrande ägardirektiv för de kommunala bolagen, vilket bland annat ska säkra att Valbohem har bostäder på alla orter där kommunen bedriver verksamhet."*

Stycke ”Allmännyttan ska finnas representerad i de tre största tätorterna och ha ett sådant bestånd så att vakansgraden ska vara obefintlig. Styrelsen ska se till så detta efterlevs via ägardirektiv” – Tas bort i sin helhet

Nytt stycke ” – Styrelsen ska jobba för ökat fokus på samverkan, både internt inom koncernen och externt med andra parter. Det kan vara kyrkan, friskolorna, kommuner, eller andra initiativ som bidrar till kostnadssänkningar och/eller ökad kvalitet.”

***Under rubriken Politiska uppdrag 2026–2029, underrubrik
Utbildningsnämnden, föreslås följande ändringar:***

Stycke ”Modersmålsundervisning ska bedrivas så effektivt som lagen tillåter” – Tas bort och ersätts av ny text: ”Se över hur modersmålsundervisning kan bedrivas effektivare, exempelvis genom att använda digital utbildning.”

Nytt stycke ” – Satsa på kompetensutveckling för att fler pedagoger ska ha kompetens inom specialpedagogik”

Nytt stycke ” – I samband med detaljbudget ska fokus vara tidiga insatser för att höja resultaten och förbättra kvaliteten”

Nytt stycke ” – Se över möjligheten till samarbete med våra friskolor. Det kan handla om skolskjutsar, skolsköterskor, lokaler, eller andra initiativ som gynnar våra elever oavsett vilken skola man väljer att gå i”

***Under rubriken Politiska uppdrag 2026-2029, underrubrik
Socialnämnden, föreslås följande ändringar:***

Stycke ”Socialtjänsten ska bedriva sin verksamhet så att den stämmer överens med beprövad erfarenhet och gällande lagstiftning. Hemmaplanslösningar ska prioriteras inom nämndens alla områden då det är ekonomiskt fördelaktigt. Färgelanda sticker ut med sitt höga försörjningsstöd. Detta är en fråga som ska vara en stor prioritet för nämnden. Nämnden ska arbeta löpande och nytänkande för att öka effektiviteten” – Kompletteras med meningen ”Nämnden ska använda AMI som ett verktyg för att få ner behovet av försörjningsstöd”

***Under rubriken Förändrade driftramar 2026-2029, underrubrik
Socialnämndens ram, föreslås följande ändringar:***

Utöver den ändring som står i dokumentet, föreslås en utökad ram om 2 miljoner, vilket tas över resultatet.

- Enligt tidigare beslut ska AMI flyttas över till Socialnämnden från 1 januari 2026. Från Socialnämnden ser man fram emot att få AMI som ytterligare ett verktyg i sitt arbete med att minska behovet av försörjningsstöd.

Ann Blomberg (C) lämnar ett tilläggsyrkande som lyder:

För att uppnå finansiella målen för åren 23-35 måste våran nuvarande återstående anpassningsnivå på 16 miljoner ökas till 18 miljoner för att finansiera AMI.

Propositionsordning 1

Ordförande ställer proposition på kommunstyrelsens förslag med flera bifallsyrkande och dels på SD och KD förslag med flera bifallsyrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag med flera bifallsyrkande.

Votering begärs och verkställs.

Voteringsförfarande:

JA – röstar den som bifaller kommunstyrelsens förslag

NEJ – röstar den som bifaller SD och KD förslag

Ulla Börjesson (S)	JA
Kenneth Öhman (S)	JA
Kerstin Fredriksson (S)	JA
Tommy Larsson (-)	NEJ
Lillian Borg-Hansen (S)	JA
Edgardo Varas Olmo (S)	JA
Yvonne Pettersson (S)	JA
Eva-Lena Johansson (S)	JA
Håkan Gusteus (L)	JA
Linda Jansson (M)	JA
Per Krokström (M)	JA
Bengt Melin (M)	JA
Christoffer Wallin (SD)	NEJ
Karl-Erik Segersax (SD)	NEJ
Jane Glamér (SD)	NEJ
Hanna Clemens (SD)	NEJ
Hans Johansson (SD)	NEJ
Pontus Westerman (SD)	NEJ

Natalie Wallin (SD)	NEJ
Tommy Johansson (SD)	NEJ
Margurithe Zellén (KD)	NEJ
Ann Blomberg (C)	NEJ
Faraah Mohammud (C)	NEJ
Louise Blom (C)	NEJ
Håkan Melin (C)	NEJ
Elisabet Örn (C)	NEJ
Kristina Ivarsson (C)	NEJ
Kenneth Carlsson (L)	JA

12 JA röster

16 NEJ röster

Efter genomförd omröstning finner ordförande att kommunfullmäktige beslutar enligt SD och KD förslag med flera bifallsyrkande.

Propositionsordning 2

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Vid renovering och nybyggnation ska klassisk arkitektur premieras gentemot progressiv modernistisk arkitektur. "Inga Sosselådor" – Tas bort i sin helhet"* och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 3

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Styrelsen ska lägga fokus på kärnverksamheten. Vid prioriteringar i föreningsstödet ska stöd till barn och unga prioriteras samt föreningar som värnar den svenska kulturen och kulturarvet. Möjlighet till krav i stödet ska införas"* – Tas bort och ersätts av ny text: *"Se över föreningsstödens nivå och utformning, för att säkerställa stöd till barn, unga, gamla och där det kan minska utanförskap. Möjlighet till krav i stöd ska införas."* Ordförande finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 4

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Vi behöver ha en mer säsongsbaserad matsedel för att få en bra ekonomi. Vi ser att det behövs en matsedel i skolorna som gör det mer attraktivt för att alla barn ska äta. Svensk husmanskost ska premieras."* – Byt ut ordet *"ekonomi"* och ersätt det med ordet *"kvalitet"* och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 5

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Styrelsen ska även ta fram nya ägardirektiv för de kommunala bolagen"* – Ändras till *"Styrelsen ska ta fram nya styrande ägardirektiv för de kommunala bolagen, vilket bland annat ska säkra att Valbohem har bostäder på alla orter där kommunen bedriver verksamhet."* Ordförande finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 6

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Allmännyttan ska finnas representerad i de tre största tätorterna och ha ett sådant bestånd så att vakansgraden ska vara obefintlig. Styrelsen ska se till så detta efterlevs via ägardirektiv"* – *Tas bort i sin helhet*" och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 7

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Styrelsen ska jobba för ökat fokus på samverkan, både internt inom koncernen och externt med andra parter. Det kan vara kyrkan, friskolorna, kommuner, eller andra initiativ som bidrar till kostnadssänkningar och/eller ökad kvalitet."* Ordförande finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 8

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Modersmålsundervisning ska bedrivas så effektivt som lagen tillåter"* – *Tas bort och ersätts av ny text: "Se över hur modersmålsundervisning kan bedrivas effektivare, exempelvis genom att använda digital utbildning."* Ordförande finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 9

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Nytt stycke – Satsa på kompetensutveckling för att fler pedagoger ska ha kompetens inom specialpedagogik"* och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 10

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *"Nytt stycke – I samband med*

detaljbudget ska fokus vara tidiga insatser för att höja resultaten och förbättra kvaliteten” och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 11

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *”Nytt stycke – Se över möjligheten till samarbete med våra friskolor. Det kan handla om skolskjutsar, skolsköterskor, lokaler, eller andra initiativ som gynnar våra elever oavsett vilken skola man väljer att gå i”* och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 12

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *”Socialtjänsten ska bedriva sin verksamhet så att den stämmer överens med beprövad erfarenhet och gällande lagstiftning. Hemmaplanslösningar ska prioriteras inom nämndens alla områden då det är ekonomiskt fördelaktigt. Färgelanda sticker ut med sitt höga försörjningsstöd. Detta är en fråga som ska vara en stor prioritet för nämnden. Nämnden ska arbeta löpande och nytänkande för att öka effektiviteten” – Kompletteras med meningen ”Nämnden ska använda AMI som ett verktyg för att få ner behovet av försörjningsstöd”* och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 13

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Centerpartiets ändringsförslag: *”Utöver den ändring som står i dokumentet, föreslås en utökad ram om 2 miljoner, vilket tas över resultatet.*
- *Enligt tidigare beslut ska AMI flyttas över till Socialnämnden från 1 januari 2026. Från Socialnämnden ser man fram emot att få AMI som ytterligare ett verktyg i sitt arbete med att minska behovet av försörjningsstöd.”*

Ordförande finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Propositionsordning 14

Ordförande ställer proposition på om kommunfullmäktige skall besluta enligt Ann Blombergs (C) tilläggsyrkande: *”För att uppnå finansiella målen för åren 23-35 måste våran nuvarande återstående anpassningsnivå på 16 miljoner ökas till 18 miljoner för att finansiera AMI”* och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Ärendets beredning

Ordförande meddelar att följande voteringsdisposition ställs upp och godkänns: Den som röstar "JA" röstar på Ulla Börjesson (S) och Linda Jansson (M) yrkande på förvaltningens förslag. Den som röstar "NEJ" röstar på Christoffer Wallin (SD) och Margurithe Zellén (KD) yrkande. Efter avslutad votering redovisas fem (5) stycken JA-röster och fyra (4) NEJ-röster samt två (2) AVSTÅR-röster.

Ordförande finner att kommunstyrelsen bifaller förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Budgeten för Färgelanda kommun är upprättad i enlighet med de riktlinjer som antagits för god ekonomisk hushållning. Kommunen beräknas för perioden 2023–2035 uppfylla de finansiella mål som är antagna för Färgelanda kommun.

För att kunna uppfylla de finansiella målen krävs en god ekonomi- och verksamhetsstyrning med fokus på skatteintäkter, investeringsvolym, befolkningstillväxt, volymtillväxt samt kvalitetsnivåer inom verksamheterna.

Denna budget, som avser planeringsperioden 2026–2029, anger en tydlig och nödvändig inriktning för att anpassa kommunens driftkostnader efter tillgängliga ekonomiska resurser. En nödvändig åtgärd är även att senast år 2029 påbörja arbetet med att ytterligare anpassa driftkostnaderna så att de bättre är i samklang med de tekniska ramarna enligt prispallsmodellen och därmed skatteutjämningsystemet.

En utförlig beskrivning av budgetens intentioner framgår av MRP 2026–2029.

Ärendebeskrivning

Budgetprocessen började med en omvärlds/planeringsdag i januari månad. Omvärlds/planeringsdagen gav information till kommunstyrelsen, nämndspresidier, kommunala tjänstemän, fackliga organisationer samt kommunens bolag. Informationen bestod av omvärldens påverkan på kommunen, kommunens ekonomiska läge, kvalitetsjämförelser med liknande kommuner i landet, information från de kommunala bolagen. information från Kommuninvest AB mm.

Bokslutsdagen den 17 februari är en del av budgetprocessen.

Under perioden februari till april har kommunstyrelsens budgetberedning diskuterat förutsättningar för och utformande av kommunens Mål- och resursplan (MRP) 2026–2029.

Facklig samverkan avseende kommunstyrelsens beslutade MRP 2026–2029 kommer att äga rum den 19 maj (information) och facklig förhandling den 2 juni.

Slutligt beslut kommer att ske i kommunfullmäktige 2025-06-18.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-06

MRP 2026-2029, dat 2025-05-06

Sändlista

Kommunstyrelsen

Utbildningsnämnden

Socialnämnden

Ekonomichef

Kommunledningskontoret
Kommunallråd
Christoffer Wallin

Beslut
2026-03-11
2026/129

Kommunstyrelsen

Överlämnande av begäran från Utbildningsnämnden avseende Ödeborgs skola rörande budgetarbetet 2027

Beslut

Kommunstyrelsens ordförande beslutar, med stöd av 6 kap. 39 §
Kommunallagen att:

1. Överlämna utbildningsnämndens begäran avseende framtida förskole- och skolstruktur i Ödeborg till kommunfullmäktige för avgörande inför nämndens arbete med budget 2027.
2. Överlämna utbildningsnämndens förslag att kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ska verkställa tidigare beslut i Mål- och resursplanen om att renovera Bruksskolan i Ödeborg för att inrymma förskola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–3 så att utbildningsnämndens budgetarbete inför 2027 kan fortlöpa.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kommunstyrelsens beslut den 4 februari 2006 (§ 7) att avslå antagande av förstudie rörande Ödeborgs skola och den 4 mars 2026 (§ 44) avseende att återta tidigare direktiv (dnr 2026/82) har medfört ett förvaltningsmässigt glapp mellan fullmäktiges mandatgivning och nämndens möjligheter att verkställa planerad verksamhet. Detta skapar omedelbara behov av politisk inriktning i frågor som rör lokalbehov, skolplacering, förskoleverksamhet och tidsplanering.

Utbildningsnämnden beslutade (2026-03-10, § 28) att lyfta ärendet om framtida förskole- och skolstruktur i Ödeborg till kommunfullmäktige för klargörande, då nuvarande läge innebär betydande oklarheter kring organisation, ekonomi, lokalförsörjning och planering inför budget 2027.

Utbildningsnämndens arbete med budget 2027 kräver omedelbar politisk inriktning. Ärendet kräver därför skyndsam hantering för att säkerställa verksamheternas planeringsförutsättningar avseende budget, personal, lokaler och information till vårdnadshavare och invånare. Vidare

sammanträder kommunstyrelsen inte i tid för att hantera ärendet innan dessa konsekvenser inträffar, varför skäl föreligger för kommunstyrelsens ordförande att med stöd av 6 kap. 39 § kommunallagen att besluta i ärendet.

Kommunstyrelsens delegationsordning

Beslutet är fattat med stöd av 6:39 Kommunallagen samt 1.1. Kommunstyrelsens delegeringsordning 2017:725).

Christoffer Wallin
Kommunalråd

KS § 174

Dnr 2025/65

Avsiktsförklaring och plan för genomförande avseende Det goda livet i Dalsland 2026–2028

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar avsiktsförklaring och plan för genomförande avseende ”Det goda livet i Dalsland” för åren 2026–2028 enligt förslag och uppdrar åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avsiktsförklaringen.

Ärendebeskrivning

Västra Götalandsregionen presenterade i december 2020 ”Det Goda Livet i Dalsland - diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland” (VGR Analys 2020:51). Rapporten beskriver den långsiktiga utvecklingen i Dalsland och hur denna har påverkat dagens strukturella förutsättningar. Dialoger mellan parterna ledde fram till den plan som varit en ram för genomförandet under perioden 2021 till 2025. Planen inbegriper sådana områden och insatser som deltagande offentliga aktörer har rådighet över. Under 2022 – 2025 har planen verkställts genom ett 25-tal olika insatser inom de prioriterade områden och tematiska rubriker som funnits inom överenskommelsen. Ett antal av dessa insatser är fortsatt pågående i slutet av 2025.

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026–2028 för att nå i mål med prioriterade insatser och kunna infoga nya fungerande verksamheter i ordinarie verksamhetsstrukturer.

”Det goda livet i Dalsland” har gett konkreta resultat. Dessutom är flera insatser som är pågående och väntas avslutas under de kommande åren. Vidare har kommunstyrelsen redan fattat beslut om fortsatt finansiering av processledning inom ramen för ”Det goda livet i Dalsland” (KS 2025-02-05, § 11).

Genom att anta avsiktsförklaring samt plan för genomförande tas nästa steg i ”Det goda livet i Dalsland”, med en tydlig bild om hur arbetet ska genomföras och under vilka premisser som parterna arbetar tillsammans.

Beslutsunderlag

Förslag till avsiktsförklaring avseende ”Det goda livet i Dalsland” 2026–2028

Förslag till plan för genomförande av ”Det goda livet i Dalsland” 2026–2028

Övergripande indikatorer för ”Det goda livet i Dalsland” 2026–2028

Sändlista

Dals-Eds kommun

Bengtsfors kommun

Melleruds kommun

Vänersborgs kommun

Fyrbodals Kommunalförbund

Västra Götalandsregionen

Processledare för Det goda livet i Dalsland

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-12-02
2025/65

Kommunfullmäktige

Avsiktsförklaring och plan för genomförande avseende Det goda livet i Dalsland 2026–2028

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar avsiktsförklaring och plan för genomförande avseende ”Det goda livet i Dalsland” för åren 2026–2028 enligt förslag och uppdrar åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avsiktsförklaringen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts tillsammans med övriga samverkansparter och av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Västra Götalandsregionen presenterade i december 2020 ”Det Goda Livet i Dalsland - diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland” (VGR Analys 2020:51). Rapporten beskriver den långsiktiga utvecklingen i Dalsland och hur denna har påverkat dagens strukturella förutsättningar. Dialoger mellan parterna ledde fram till den plan som varit en ram för genomförandet under perioden 2021 till 2025. Planen inbegriper sådana områden och insatser som deltagande offentliga aktörer har rådighet över. Under 2022 – 2025 har planen verkställts genom ett 25-tal olika insatser inom de prioriterade områden och tematiska rubriker som funnits inom överenskommelsen. Ett antal av dessa insatser är fortsatt pågående i slutet av 2025.

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026–2028 för att nå i mål med prioriterade insatser och kunna infoga nya fungerande verksamheter i ordinarie verksamhetsstrukturer.

”Det goda livet i Dalsland” har gett konkreta resultat. Dessutom är flera insatser som är pågående och väntas avslutas under de kommande åren. Vidare har kommunstyrelsen redan fattat beslut om fortsatt finansiering av processledning inom ramen för ”Det goda livet i Dalsland” (KS 2025-02-05, § 11).

Genom att anta avsiktsförklaring samt plan för genomförande tas nästa steg i "Det goda livet i Dalsland", med en tydlig bild om hur arbetet ska genomföras och under vilka premisser som parterna arbetar tillsammans.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Kostnaden för fortsatt processledning under perioden 2025 - 2028 beräknas uppgå till 590 tkr per år där Dalslandskommunerna, Fyrbodals Kommunalförbund och Västra Götalandsregionen ska stå för 1/3 av kostnaden vardera. Dalslandskommunernas del fördelas lika med 1/6 per kommun med en beräknad kostnad på ca 33 000 kr per kommun och år. Finansiering sker inom kommunstyrelsens ofördelade medel.

De långsiktiga effekterna av satsningen är att skapa bättre förutsättningar för invånarna i Dalsland och därmed en gynnsam effekt på den kommunala ekonomin framöver.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Planen syftar till att stärka sysselsättning, kompetensförsörjning och samhällsplanering i Dalsland, vilket minskar utanförskap och ökar livskvaliteten. Socialt främjas jämlikhet, integration och attraktionskraft för inflyttning genom utbildning och arbetsmöjligheter. Miljömässigt bidrar satsningar på bioekonomi, cirkulära system och förnybar energi till minskad klimatpåverkan och hållbart resursutnyttjande, medan smart samhällsplanering minskar miljöbelastningen i ett glesbefolkat landskap

Beslutsunderlag:

Förslag till avsiktsförklaring avseende "Det goda livet i Dalsland" 2026–2028

Förslag till plan för genomförande av "Det goda livet i Dalsland" 2026–2028

Övergripande indikatorer för "Det goda livet i Dalsland" 2026–2028

Sändlista:

Dals-Eds kommun

Bengtsfors kommun

Melleruds kommun

Vänersborgs kommun

Fyrbodals Kommunalförbund

Västra Götalandsregionen

Processledare för Det goda livet i Dalsland

Plan för genomförande av Det goda livet i Dalsland 2026 till 2028

Bakgrund

Västra Götalandsregionen presenterade 2020 en rapport med ett diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland¹. Rapporten beskrev den långsiktiga utvecklingen och hur denna har påverkat dagens strukturella förutsättningar. I underlaget presenterades ett förslag till strategi för Dalslands framtid – ”Det Goda Livet i Dalsland”. Dialoger mellan parterna ledde fram till den plan som varit en ram för genomförandet under perioden 2021 till 2025. Planen inbegriper sådana områden och insatser som deltagande offentliga aktörer har rådighet över. Under 2022 – 2025 har planen verkställts genom ett 25-tal olika insatser inom de prioriterade områden och tematiska rubriker som funnits inom överenskommelsen. Ett antal av dessa insatser är fortsatt pågående i slutet av 2025.

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026-2028 för att nå i mål med prioriterade insatser och kunna infoga nya fungerande verksamheter i ordinarie verksamhetsstrukturer.

Koppling till den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland

Nuvarande Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland gäller för perioden 2021 till 2030 (RUS). Denna plan för utveckling i Dalsland ska ses som en del i genomförandet av RUS. Planen bidrar direkt och konkret till det övergripande målet för RUS genom att göra Dalsland mer robust och sammanhållet, jämlikt och öppet, fossiloberoende och cirkulärt. Områdets särskilda förutsättningar tas tillvara på ett bättre sätt och samspelet med omgivande regionala noder utvecklas.

RUS har fyra långsiktiga prioriteringar: stärka innovationskraften, bygga kompetens, öka inkluderingen och knyta samman Västra Götaland. Planen för Det goda livet i Dalsland innehåller satsningar inom samtliga de områden som RUS anger som viktiga insatsområden för dessa långsiktiga prioriteringar.

Koppling till Verksamhetsplan för Fyrbodals kommunalförbund 2025-2027

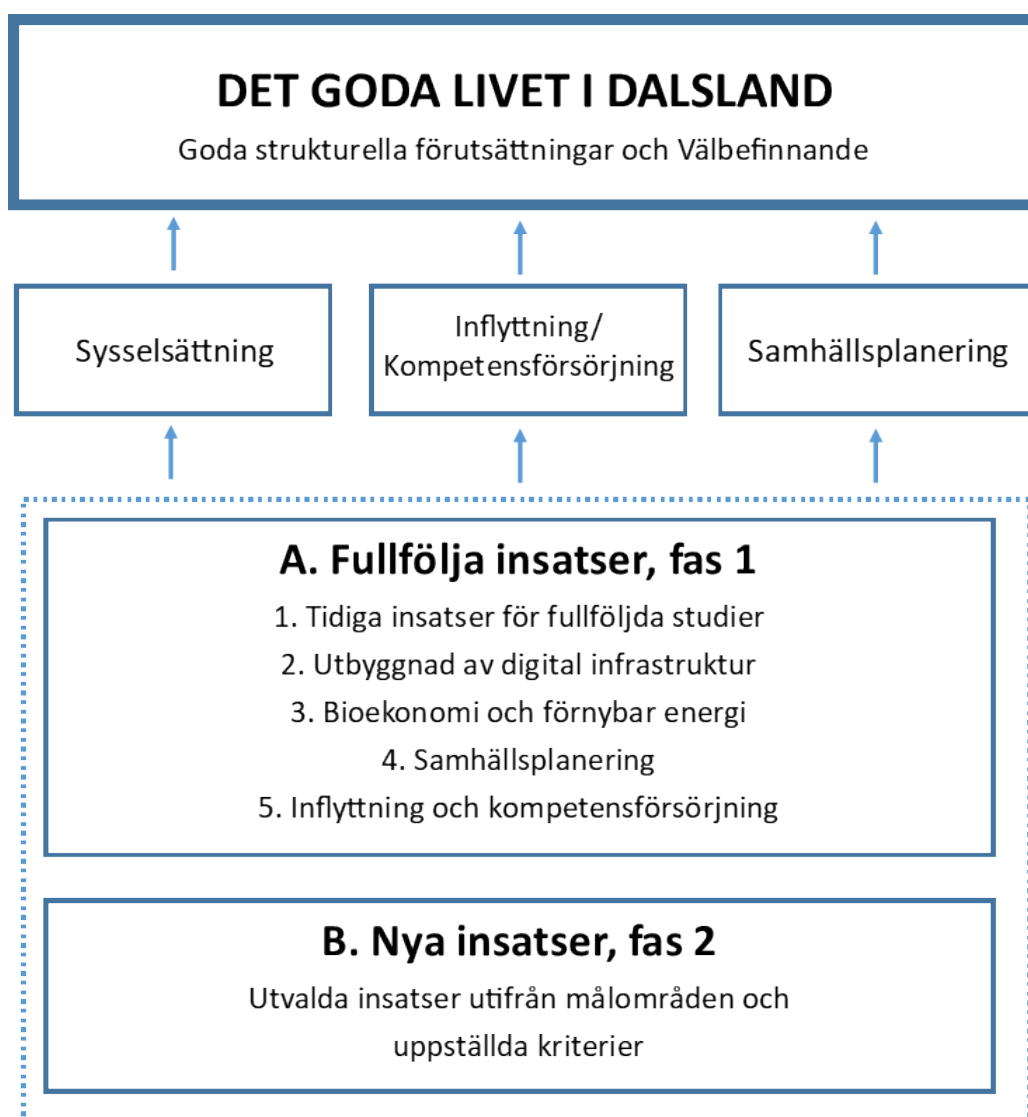
Fyrbodals verksamhetsplan har två övergripande mål; Ökad attraktionskraft och Stödja och utveckla det kommunala självstyret. Därutöver finns tre insatsområden: regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. En lång rad delmål under insatsområdenas rubriker beskriver de tematiska frågor som prioriteras under perioden. Verksamhetsplanens underliggande delmål har stark koppling till Det goda livet i Dalslands målområden, pågående insatser och uppsatta målsättningar.

¹ ”Det Goda Livet i Dalsland - diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland”, VGR Analys 2020:51

Plan för genomförande

Det övergripande målet för denna plan har en direkt koppling till visionen om Det goda livet och är att öka dalslänningarnas välbefinnande. Det görs genom att levnadsförhållanden och utvecklingsförutsättningar i landskapet förbättras. Tre områden – sysselsättning, inflyttning/kompetensförsörjning, samhällsplanering – är särskilt viktiga att stärka och fungerar som prioriterade målområden (se figur). Medlen för att nå målen består av (A) Fullfölja redan påbörjade insatser inom ramen för samarbetet inom fullföljda studier/minskat utanförskap, digitalisering, bioekonomi/ förnybar energi, samhällsplanering och Inflyttning/kompetensförsörjning. Den andra delen (B) beskriver nya gemensamma insatser som kan beslutas under perioden utifrån hög uppfyllelse av de indikativa kriterier som planen för Det goda livet i Dalsland satt upp eller att styrgruppen aktivt utväljer satsningarna som angelägna.

Innehållet presenteras här i koncentrat. Detaljinnehållet har utvecklats och formas löpande genom de diskussioner som förs mellan parterna och beslut under programperioden.

Planen för 2026-2028 innehåller tre utvalda målområden som särskilt viktiga att stärka:

Sysselsättning är en grundläggande motor för utveckling och välbefinnande. Att kunna hitta jobb i Dalsland inom den bransch där man är utbildad. Olika grupper behöver ha god tillgång till arbetsmarknaden; kvinnor, män, unga, gamla, utrikes och inrikes födda. Brist på sysselsättning leder till stora kostnader för samhället och individen.

Ambitionen i samarbetet är att under planperioden genomföra effektiva insatser för att skapa, stärka och bredda arbetsmöjligheter i Dalsland, samt i ökad utsträckning fånga upp människor som riskerar utanförskap.

Uppföljning sker genom rapportering av framdrift och resultat i beslutade projekt (årligen).

Inflyttning/Kompetensförsörjning. Specialiserade arbetsgivare behöver kunna hitta utbildad arbetskraft till sina arbetsplatser. Möjligheten att utbilda sig till en bredd av branscher behöver öka. Bredare grupper av människor än de som jobbar i ett mindre antal historiskt starka branscher behöver lockas till Dalsland. Landskapets attraktivitet bygger på en mix av påtagliga naturvärden, social samhörighet, kulturella kvaliteter och attraktiva arbetstillfällen eller utbildningar.

Ambitionen i samarbetet är att under planperioden öka landskapets attraktivitet för boende, bygga mottagningskapacitet, öka möjligheterna för högre och breddad kompetensförsörjning för arbetsgivare och individer.

Uppföljning sker genom rapportering av framdrift och resultat i beslutade projekt (årligen)

Samhällsplanering handlar om att utveckla den övergripande planeringen av fysiska strukturer och geografiska samband. Detta för att skapa beredskap och möjligheter för utveckling i Dalsland men också synliggöra Dalslands roll och relation till och för Fyrbodal, Västra Götaland samt grannregionerna inklusive Norge.

Dalsland ligger i underkant inom ett antal parametrar gällande tillgänglighet till arbetstillfällen, samhällsservice och infrastruktur och i ett glesare bebyggt landskap behöver smarta och kostnadseffektiva lösningar skapas. Här ingår frågor kring bebyggelse, verksamhetsområden, samhällsservice och infrastruktur av olika slag, i första hand på en strukturell strategisk planeringsnivå.

Uppföljning sker genom rapportering av framdrift och resultat i beslutade projekt (årligen)

De fem rubrikerna för Fullföljda insatser (A) gäller slutförande av de prioriterade insatser som redan är igång från Fas 1 (2021-2025), som kommer att fortgå ett tag till och långsiktigt skall inlemmas i reguljära strukturer på bästa sätt. Följande insatser är identifierade (slutdatum inom parentes):

- Backa Barnet – tidiga insatser för fullföljda studier (2026-12-31)
- Campus Dalsland – högre utbildning i landskapet (finansiering till 2028-12-31)
- Gemensam Bredbandsstrategi (3-årsprojekt, enligt plan från hösten 2025)
- Samhällsmast för mobilnätet i Dals-Ed (2024-07-31, planer ligger kvar)

- Fiskodling – demoanläggning (2027-12-31)
- MatpåDal – livsmedelsutveckling och besöksnäring (2026-12-31)
- Cirkulära system – nyttja restströmmar för ökad produktion (2026-12-31)
- Biogasanläggning i Mellerud – cirkulär energi- och jordbrukssatsning. (skall vara byggd 2027)
- Samhällsplanering och stationsutveckling - processer för stationsutveckling i Brålanda och Bäckeфорs (processer med målbild 2030 och framåt)
- Framtidsbilder i Dalsland – strukturbildsprocesser i samverkan (2027-12-31)
- Dalslands Kanal – fysisk förstärkning (2027-12-31)
- Hitta hem i Dalsland – inflyttningsmarknadsföring (2026-12-31)

Nya insatser, fas 2 (B). Nya idéer och behov kommer att uppstå under perioden 2026-2028. För att välja rätt insatser utifrån de planens tre målområdena har indikativa kriterier satts upp för att underlätta i prioriteringen och peka ut färdriktningen. Insatser kan även komma att väljas utifrån de pågående och prioriterade uppdrag som finns och uppstår inom region, kommunalförbund, länsstyrelse och kommuner samt att Styrgruppen för Det goda livet i Dalsland aktivt kan välja ut insatser utifrån upplevd angelägenhet.

Tillkommande insatser under perioden kan både inrymma inledande förstudier, pilotsatsningar och större genomföranden av verksamhetsmässig karaktär. En grundläggande tanke är att avslutade kortidsprojekt skall undvikas till förmån för insatser som kan leda till långsiktig verkan och betydelse.

Kriterier för urval av insatser

Nya idéer på insatser kommer löpande så styrgruppen för DGLID har tagit fram indikativa kriterier för utväljande av projekt. Kriterierna är inte absoluta utan hanteras enligt principen att så stor uppfyllelse som möjligt är en indikation på att satsningen är viktig för landskapet och ger bättre förutsättningar att få bifall. Styrgruppen, och i förekommande fall enskilda organisationer, avgör vad som får bifall i slutändan.

Indikativa kriterier

I första hand:

- Landskapet/lokala organisationer har mottagarkapacitet för insatsen och den ligger väl i tiden.

I andra hand:

- Satsningen gynnar så många dalslandskommuner som möjligt
- Satsningen har stor potentiell förändringskraft
- Satsningen är av strukturellt långsiktig betydelse
- Satsningen stämmer väl överens med Det goda livet i Dalslands prioriterade utvecklingsområden och kan hanteras i samverkan

- Satsningen stämmer väl överens med prioriteringar i den Regionala Utvecklingsstrategin(RUS) 2021-2030 och Verksamhetsplan för Fyrbodals kommunalförbund 2025-2027
- Satsningen är kostnadseffektiv och välorganiserad i sitt förarbete
- Det är inte en fråga som redan hanteras i andra regional etablerade processer/pågående processer

Övriga frågor

Det finns en bred samsyn mellan kommuner, region och länsstyrelse om behovet av att skapa ökad uppmärksamhet och prioritering kring situationen i Dalsland på nationell nivå, inte minst med anledning av att regeringen via Tillväxtverket löpande ger fyra kommuner i Dalsland stöd eftersom de tillhör de kommuner som anses ha särskilt stora socioekonomiska utmaningar. Ambitionen bör vara att landskapet ska prioriteras generellt för olika satsningar även från den nationella nivån. Arbetet med Det goda livet i Dalsland kan också innebära att bevaka och tillgängliggöra olika internationella, nationella och regionala satsningar för Dalsland. Länsstyrelsen i Västra Götalands län kan utifrån sin roll och medverkan i DGLID fungera som dörröppnare och initiativtagare till samtal med olika statliga sakmyndigheter i angelägna frågor.

Avgränsningar för påverkansarena

Vissa frågor så som till exempel prioritering av kollektivtrafik och infrastruktur har etablerade samverkansformer och rutiner för hur det geografiska Västra Götalands synpunkter samlas upp och sammanställs för bästa möjliga påverkan på nationell nivå. Det goda livet i Dalsland har ingen särställning i detta arbete utan insatserna koncentreras på att skapa utveckling inom de regionala prioriteringar som är gjorda. Det kan därför exempelvis handla om att utveckla stationssamhällen på utvalda orter men inte att hitta särskilda kanaler att vinna stora infrastrukturprojekt från nationell nivå. Inom andra rubrikområden kan det finnas en större frihet att agera som landskap om det inte finns fastställda regionala riktlinjer för hur påverkansarbete mot nationella nivåer sker.

Genomförande

Beslut om att medverka till och driva satsningarna i denna plan för genomförande tas av respektive part. Kommunledningarna i Dalsland inklusive Vänersborg, representanter för Fyrbodals kommunalförbund, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Miljö-och regionutvecklingsnämndens presidium (VGR) bildar en referensgrupp och möts en gång per år för att stämma av genomförandet. En styrgrupp med företrädare för kommunerna, Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Fyrbodals kommunalförbund möts regelbundet för att stämma av, avgränsa och driva de gemensamma överenskomna insatserna.

Viktiga frågeställningar beskrivs i denna plan utan att i detalj precisera hur de ska hanteras. Insatserna har olika starttid och löptid. Projektplaneringen bör, i de fall det inte redan finns, identifiera aktörer, ansvar, åtgärder, resursbehov och tidplan. De organisationer som är berörda ingår i arbetet.

Styrgruppen har också hjälp av en framtagen kommunikationsplan för arbetet med Det goda livet i Dalsland.

Uppföljning

Arbetet följs upp en gång per år samt vid planperiodens slut.

Övergripande mål: Det goda livet i Dalsland. Goda strukturella förutsättningar och välbefinnande

3 prioriterade målområden:

- Ökad sysselsättning
- Ökad inflyttning och bättre kompetensförsörjning
- Samhällsplanering för bättre förutsättningar

Målen följs upp genom rapportering av resultat och framdrift av projekt inom respektive målområde och sammanställs till styrgrupp och referensgrupp årligen.

Därtill följs indikatorer på samhällelig nivå upp vid planperiodens slut. Detta eftersom många av indikatorerna på en övergripande samhällsnivå tar lång tid att förändra. Indikatorerna är just indikatorer – de ger en indikation, men kan inte härledas direkt till de insatser som görs inom detta samarbete, eftersom de påverkas av fler samhällsförändringar som sker parallellt.

Indikatorerna för planperiod 2 överensstämmer i hög utsträckning med de indikatorer som följts upp under första planperioden för att kunna följa en mer långsiktig utveckling.

Se bilaga över övergripande indikatorer. Uppföljning sker vid planperiodens slut

Avsiktsförklaring avseende "Det Goda Livet i Dalsland"

Denna avsiktsförklaring ("Avsiktsförklaringen") gäller mellan Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun, Vänersborgs kommun, Åmåls kommun, Fyrbodals kommunalförbund, Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län ("Parterna"). Avsiktsförklaringen gäller för perioden 1 januari 2026 – 31 maj 2028.

1. Bakgrund

Västra Götalandsregionen presenterade 2020 en rapport med ett diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland¹. I underlaget presenterades ett förslag till strategi för Dalslands framtid – "Det Goda Livet i Dalsland". Dialoger mellan parterna ledde fram till den plan som varit en ram för genomförandet under perioden 2021 till 2025. Planen inbegriper sådana områden och insatser som deltagande offentliga aktörer har rådighet över. Under 2022 – 2025 har planen verkställts genom ett 25-tal olika insatser inom de prioriterade områden och tematiska rubriker som funnits inom överenskommelsen. Ett antal av dessa insatser är fortsatt pågående i slutet av 2025.

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026-2028 för att nå i mål med prioriterade insatser och kunna infoga nya fungerande verksamheter i ordinarie verksamhetsstrukturer.

2. Strategi för "Det Goda Livet i Dalsland" 2026-2028

Det övergripande målet att öka dalslänningarnas välbefinnande och har en direkt koppling till Västra Götalands vision om "Det goda livet". Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, som är central i sammanhanget, löper till 2030. Strategin kopplar också till Fyrbodals kommunalförbunds antagna Verksamhetsplan 2025-2027.

Strategin för Det goda livet i Dalsland har till syfte att stärka levnadsförhållanden och utvecklingsförutsättningar i landskapet. I denna period har tre områden valts ut för prioriterat fokus: *Sysselsättning, Inflyttning/ Kompetensförsörjning och Samhällsplanering*. Dessa områden har växt fram som centrala för att lyckas förändra strukturella förutsättningar i en avgörande positiv riktning.

3. Genomförande, övergripande organisation och projektplanering

Parterna har tagit fram en plan för genomförandet 2026-2028 som tjänar som grund för arbetet. En *styrgrupp* består av tjänstepersoner från kommunerna, Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Fyrbodals kommunalförbund. Styrgruppen ansvarar också för att genomförandet följs upp och utvärderas.

Representanter för kommunledningarna i Dalsland inklusive Vänersborg, Miljö-och

¹ "Det Goda Livet i Dalsland - diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland", VGR Analys 2020:51

regionutvecklingsnämndens presidium (VGR) och ordförande i Fyrbodals kommunalförbund möts en gång per år för att stämma av genomförandet. Politisk avstämning sker därtill i samband med Dalslandssamverkans möten dit Vänersborgs kommun bjuds in. VGR och Länsstyrelsen kan vid behov också bjudas in för strategisk dialog och då med så god framförhållning som möjligt.

Styrgruppen har en avgörande roll att värdera, välja och prioritera bland de projektidéer som föreslås. Till sin hjälp finns grundläggande kriterier framtagna där hög måluppfyllelse ger ledtrådar om vilka insatser som bör väljas. Insatserna har olika starttid och löptid. Projektplaneringen bör, i de fall det inte redan finns, identifiera aktörer, ansvar, åtgärder, resursbehov och tidplan. De organisationer som är berörda ingår i arbetet.

4. Parternas åtagande

Parterna åtar sig, inom ramen för sina roller och uppgifter, att medverka till och driva satsningar inom ramen för ”Det Goda Livet i Dalsland” och den genomförandeplan² som tagits fram för ändamålet.

5. Kommunikation

Styrgruppen ansvarar för att ta fram erforderliga resurser för den kommunikation som behövs. Detta sker utifrån fastställd kommunikationsplan och med hjälp av den organiserade samverkan som finns etablerad mellan parternas kommunikatörer.

6. Giltighet

Avsiktsförklaringen träder i kraft 1 januari 2026 och upphör att gälla 31 maj 2028.

7. Finansiering

Parterna förbinder sig att tillsammans finansiera en processledartjänst på halvtid inklusive lönebikostnader och Fyrbodals KFs OH-kostnader enligt följande fördelning; Västra Götalandsregionen 1/3, Fyrbodals Kommunalförbund 1/3 och sex dalslandskommuner tillsammans 1/3. Västra Götalandsregionen avsätter tid hos två tjänstepersoner för planering av styrgruppens arbete liksom sammanhållande av de insatser inom DGLID som utförs av regionen. Länsstyrelsen i Västra Götalands län avsätter tid för deltagande i styrgrupp och arbetsgrupper kopplat till fokusområden, efter behov.

I övrigt bär vardera part sina egna kostnader och utlägg hänförliga till genomförandeplanens olika delar med tillhörande projekt.

8. Förutsättningar för avsiktsförklaringens giltighet

Ändringar i och tillägg till denna avsiktsförklaring är möjliga, men endast om de skriftliga och godkända av alla parter. Denna avsiktsförklaring utgör inget legalt bindande avtal och parts underlåtelse att fullgöra vad som i övrigt stadgas häri ska inte medföra någon skadeståndsskyldighet.

² ”Det Goda Livet i Dalsland – plan för genomförande 2026-2028

Denna Avsiktsförklaring har undertecknats av företrädare för parterna via digital signering.

Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun, Vänersborgs kommun, Åmåls kommun, Fyrbodals kommunalförbund, Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Uppföljning av samhällsutvecklingen

Indikatorer Det goda livet i Dalsland

Mål	Indikator	Källa	Ingång	Redovisas
Invånarnas välbefinnande	Nöjd med livet	HLV* (VGR/FHM)	2020	Vid periodens slut
Delmål				Vid periodens slut
Attraktivitet (index)	Befolkning – Flyttmönster	SCB	2015	
	Boende - Bostadspriser	SCB		
	Turism - Gästnätter	SCB/Tillväxtverket		
	Jobb - Arbetslöshet	Arbetsförmedlingen		
Samhörighet	Meningsfullhet (Varit till nytta)	HLV	2020	
	Samhörighet (Känt sig nära andra)	HLV		
	Praktiskt stöd (Kan få praktisk hjälp)	HLV		
	Tillit till andra	HLV		
	Framtidstro (Personlig framtid)	HLV		
Sysselsättning	Försörjda av ersättningar och bidrag	SCB	2020	
	Sysselsättningsgrader	SCB	2019	
	Näringslivsstruktur/bransch+sektor	SCB	2019	
	Sysselsättning inom miljö/energi	SCB	2019	
Utbildning	Utbildningsplatser i högre utbildning	SCB	2020	
	Fullföljda studier alla/yrkesgymnasium	SCB	2020	
	Utbildningsnivå - 25-34 år	SCB	2020	

Jämförelser görs med kommunerna i Västra Götaland, med olika delar av regionen och Sverige

Data presenteras specificerat för kön, åldersgrupper, bakgrund och utbildningsnivå när det är relevant

* Hälsa på lika villkor - fördjupade undersökningar med VGR-frågor ger data för Dalsland vartannat år

KS § 175 Dnr 2025/373
Antagande av Livsmedels-och måltidspolicy

Kommunstyrelsens beslut

Kommunfullmäktige antar Livsmedel- och måltidspolicy enligt förvaltningens förslag daterad 2025-12-04. Samtidigt upphör tidigare livsmedelspolicy (KF 2017-04-19, § 61) att gälla.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Centerpartiet som lämnar en skriftlig reservation:

”Centerpartiet yrkade på återremiss av ärendet Livsmedels-och måltidspolicy 2026–2030 med motivering: Livsmedels-och måltidspolicyn uttrycker viktiga politiska ambitioner om hållbarhet, svenska och lokala råvaror samt ökad livsmedelsberedskap. Policyn är dock i huvudsak övergripande och saknar tillräckliga förtydliganden kring genomförande och uppföljning.

För att policyn ska kunna fungera som ett praktiskt styrdokument behöver den kompletteras, särskilt avseende:

- hur dialog med lokala livsmedelsproducenter ska ske inför upphandlingar,*
 - hur samverkan mellan Dalslandskommuner kan värnas vid upphandling och varudistribution.*
 - hur ambitioner kring lokala livsmedel och minskat matsvinn ska följas upp.*
- Ann Blomberg, Karin Carlsson”.*

Yrkande

Karin Carlsson (C) yrkar på att återremittera ärendet till berörda förvaltningar för komplettering.

Eva-Lena Johansson (S) ställer sig bakom Karin Carlsson (C) yrkande.

Ordförande yrkar bifall till liggande förslag.

Ordförande yrkar på att ärendet ska avgöras idag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på dels om ärendet ska avgöras idag, dels om det ska avgöras vid ett senare tillfälle. Ordförande finner att ärendet ska avgöras idag. Votering begärs och verkställs. Efter avslutad votering finner ordförande att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer därefter proposition på eget yrkande på liggande förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt detta.

Votering

Ordförande meddelar att följande voteringsdisposition ställs upp och godkänns. Den som röstar "JA" röstar på att ärendet ska avgöras idag. Den som röstar "NEJ" röstar på att ärendet ska avgöras vid ett senare tillfälle. Efter avslutad votering redovisas fem (5) JA-röster och fem (5) NEJ-röster samt en (1) AVSTÅR-röst. Ordförande finner att ärendet ska avgöras idag.

Voteringsresultat

Christoffer Wallin (SD) – JA
Kerstin Fredriksson (S) – NEJ
Linda Jansson (M) – AVSTÅR
Kenneth Öhman (S) – NEJ
Eva-Lena Johansson (S) – NEJ
Jörgen Johannesson (SD) – JA
Hanna Clemens (SD) – JA
Karl-Erik Segersax (SD) – JA
Margurihe Zellén (KD) – JA
Ann Blomberg (C) – NEJ
Karin Carlsson (C) – NEJ

Ärendebeskrivning

Färgelanda kommun har en Livsmedels- och måltidspolicy sedan år 2017 (reviderad 2022). I samband med att en ny livsmedelsupphandling påbörjas 2026, har en uppdaterad Livsmedel- och måltidspolicy tagits fram.

Maten som serveras i kommunens verksamheter har stor betydelse för hälsa, välbefinnande, lärande, social gemenskap och hållbar utveckling. För att säkerställa kvalitet och skapa en gemensam värdegrund har en Livsmedels- och måltidspolicy tagits fram. Policyn uttrycker kommunfullmäktiges viljeinriktning och anger övergripande principer för kommunens måltidsverksamheter.

Syftet med policyn är att:

- Bidra till god folkhälsa genom näringsriktiga, säkra och goda måltider.
- Främja social gemenskap och delaktighet.
- Stödja hållbar utveckling och minska klimatpåverkan.
- Prioritera lokala och svenska råvaror för ökad självförsörjning och beredskap.
- Säkerställa likvärdighet i kommunens måltidsutbud.

Livsmedels- och måltidspolicyn är ett stöd för att kvalitetssäkra upphandlingar, inköp och måltidsplanering för kommunens samtliga verksamheter som hanterar mat och livsmedel. För att bidra till en hållbar utveckling är det viktigt att kommunen tar hänsyn till hur dess inköp och dess måltidsproduktion påverkar klimatet, miljön, djurskydd och biologisk mångfald. Det är också angeläget att beredskapsfrågan tas med i beaktande.

Livsmedel- och måltidspolicyn ger ett helhetsperspektiv på måltiderna och är en vägledning för alla kommunala verksamheter i arbetet kring måltiderna och ska främja en god folkhälsa och ett gott välbefinnande för samtliga matgäster.

Det är viktigt att kommunen fortsätter sitt arbete med att minska matens klimatpåverkan. Viljeinriktning och målsättningar i Livsmedels-och måltidspolicyn fungerar som ett stöd i måltidsutvecklingen för att uppnå målen i bland annat Regeringens livsmedelsstrategi.

Beslutsunderlag

Förslag till livsmedels- och måltidspolicy daterad 2025-12-04

Sändlista

Kostenheten
Ekonomiavdelningen
Utbildningsnämnden
Socialnämnden

FÄRGELANDA KOMMUN

Livsmedels- och måltidspolicy

Innehållsförteckning

1. Inledning och syfte	3
2. Grundläggande principer.....	3
3. Politisk viljeinriktning 2026–2030	4
4. Koppling till övergripande mål	4

Dokumenttyp Policy	Dokumentnamn Livsmedels- och måltidspolicy	Antagen 2026-XX-XX, § X	Antagen av Kommunfullmäktige
Dokumentägare Sektor Samhällsutveckling	Dokumentansvarig Kostchef	Reviderad	Giltighet
Dokumentinformation Övergripande principer för kommunens måltidsverksamheter samt upphandlingar, inköp och måltidsplanering.			Diarienummer
Ämnesområde Måltider		Intranät X	Hemsida x
Andra regelverk som omnämns Kost & Närings nationella rekommendationer för hantering av specialkost och anpassade måltider i förskola och skola, Regeringens livsmedelsstrategi om konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion			

1. Inledning och syfte

Maten som serveras i kommunens verksamheter har stor betydelse för hälsa, välbefinnande, lärande, social gemenskap och hållbar utveckling. Policyn uttrycker kommunfullmäktiges viljeinriktning och värdegrund för livsmedel och måltider. Den anger de övergripande principer som ska vägleda kommunens måltidsverksamheter och andra berörda kommunala verksamheter. Policyn skall också bidra till att kvalitetssäkra upphandlingar, inköp och måltidsplanering.

2. Grundläggande principer

- Alla måltider ska bidra till god folkhälsa – de ska vara goda, näringsriktiga, säkra och främja goda matvanor.
- Måltiden är en del av välfärden – den bidrar till omsorg, lärande, delaktighet och social gemenskap.
- Måltiden ska ses som en helhet – där kultur, tradition och social gemenskap får utrymme.
- Lokalt och nationellt ansvar – kommunen ska stödja den svenska och lokala livsmedelsproduktionen för ökad självförsörjning och beredskap vid kriser.
- Likvärdighet – alla som tar del av kommunens måltider ska erbjudas mat på likvärdiga villkor, oavsett verksamhet.
- Kommunen ska vara en förebild – i att ta ansvar för goda matvanor, folkhälsa och hållbar livsmedelsproduktion.
- Specialkost ska tillämpas restriktivt. För specialkost krävs läkarintyg. I övrigt ska kommunen följa Kost & Närings nationella rekommendationer för hantering av specialkost¹ och anpassade måltider² i förskola och skola.

¹ Kost som är anpassad till ett visst sjukdomstillstånd” (definition hämtad från Socialstyrelsens termbank) och som avser medicinskt motiverade avvikelser från normalkosten. (sida 7, *Kost & Närings nationella rekommendationer för hantering av specialkost och anpassade måltider i förskola och skola version 2.0, Mars 2023*)

² Avvikelser från normalkosten och/eller den ordinarie måltidssituationen som utgår ifrån rätten till anpassningar huvudsakligen enligt diskrimineringslagstiftningen, och som anses nödvändiga för att barnet/eleven ska klara sin studiegång i skolan eller vistelse i förskolan. Uteslutning av vissa livsmedel på grund av religion, valet att äta veganskt och olika anpassningar av mat och/ eller måltidsmiljö på grund av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) är några exempel på anpassade måltider (sida 7, *Kost & Närings nationella rekommendationer för hantering av specialkost och anpassade måltider i förskola och skola version 2.0, Mars 2023*)

3. Politisk viljeinriktning 2026–2030

- Måltiderna ska hålla hög kvalitet – de ska vara attraktiva och bidra till positiva matupplevelser.
- Hållbar utveckling ska vara i fokus – kommunen ska arbeta med säsongsanpassad meny samt minskning av matsvinnet.
- Lokala och svenska råvaror ska prioriteras – för att stödja lantbruket, bidra till beredskap och minska sårbarhet.
- Svensk husmanskost³ ska vara basen i det som serveras.
- Servering av viltkött ska vara återkommande på matsedeln.
- Alla måltider inom grundskolan ska erbjuda vegetariskt och animaliskt alternativ.

4. Koppling till övergripande mål

Måltidspolicyn ska bidra till att uppnå:

- Regeringens livsmedelsstrategi om konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion.

³ Svensk husmanskost är traditionell, vardaglig mat som historiskt sett har lagats i svenska hem. Den kännetecknas av enkla råvaror, ofta lokalt producerade, och rätter som är mätande och näringsrika. Typiska ingredienser är potatis, rotfrukter, kött (nöt eller fläsk), fisk, mjölkprodukter och spannmål.

Sektor samhällsutveckling
Måltidschef
Malin Eriksson

Tjänsteskrivelse
2025-12-04
2025/373

Kommunfullmäktige

Antagande av Livsmedels- och måltidspolicy

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar Livsmedel- och måltidspolicy enligt förvaltningens förslag daterad 2025-12-04. Samtidigt upphör tidigare livsmedelspolicy (KF 2017-04-19, § 61) att gälla.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Sammanfattning av ärendet

Färgelanda kommun har uppdaterat sin Livsmedels- och måltidspolicy inför upphandling 2026. Policyn ska främja folkhälsa, social gemenskap och hållbar utveckling genom näringsriktiga måltider, minskad klimatpåverkan och lokala råvaror. Den fungerar som stöd vid upphandling, inköp och planering i alla kommunala verksamheter. Införandet av viltkött och animaliskt alternativ ökar kostnaderna med ca 200 000 kr/år. Policyn stärker sociala värden, men kräver balans mellan miljömål och traditionella matvanor.

Ärendebeskrivning

Färgelanda kommun har en Livsmedels- och måltidspolicy sedan år 2017 (reviderad 2022). I samband med att en ny livsmedelsupphandling påbörjas 2026, har en uppdaterad Livsmedel- och måltidspolicy tagits fram.

Maten som serveras i kommunens verksamheter har stor betydelse för hälsa, välbefinnande, lärande, social gemenskap och hållbar utveckling. För att säkerställa kvalitet och skapa en gemensam värdegrund har en Livsmedels- och måltidspolicy tagits fram. Policyn uttrycker kommunfullmäktiges viljeinriktning och anger övergripande principer för kommunens måltidsverksamheter.

Syftet med policyn är att:

- Bidra till god folkhälsa genom näringsriktiga, säkra och goda måltider.
- Främja social gemenskap och delaktighet.

- Stödja hållbar utveckling och minska klimatpåverkan.
- Prioritera lokala och svenska råvaror för ökad självförsörjning och beredskap.
- Säkerställa likvärdighet i kommunens måltidsutbud.

Livsmedels- och måltidspolicyn är ett stöd för att kvalitetssäkra upphandlingar, inköp och måltidsplanering för kommunens samtliga verksamheter som hanterar mat och livsmedel. För att bidra till en hållbar utveckling är det viktigt att kommunen tar hänsyn till hur dess inköp och dess måltidsproduktion påverkar klimatet, miljön, djurskydd och biologisk mångfald. Det är också angeläget att beredskapsfrågan tas med i beaktande.

Livsmedel- och måltidspolicyn ger ett helhetsperspektiv på måltiderna och är en vägledning för alla kommunala verksamheter i arbetet kring måltiderna och ska främja en god folkhälsa och ett gott välbefinnande för samtliga matgäster.

Det är viktigt att kommunen fortsätter sitt arbete med att minska matens klimatpåverkan. Viljeinriktning och målsättningar i Livsmedels- och måltidspolicyn fungerar som ett stöd i måltidsutvecklingen för att uppnå målen i bland annat Regeringens livsmedelsstrategi.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Införandet av återkommande viltkött och ett animaliskt alternativ i menyn beräknas öka kostnaderna med totalt cirka 200 000 kronor per år (enligt 2025 års priser). Kostnaden för 2026 föreslås finansieras inom befintlig budgetram genom effektiviseringar. Skulle detta vara svårhanterligt, föreslås de ökade kostnaderna inför 2027 beaktas i kommande budgetarbete.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Policyn stärker måltidens sociala roll genom ökad valfrihet och likvärdighet, vilket främjar gemenskap och delaktighet. Samtidigt innebär mer kött högre klimatpåverkan, men detta motverkas delvis genom prioritering av lokala råvaror, viltkött och minskat matsvinn. Sammantaget bedöms policyn bidra till hållbarhet och folkhälsa, men kräver balans mellan miljömål och traditionella matvanor.

Beslutsunderlag:

Förslag till livsmedels- och måltidspolicy daterad 2025-12-04

Sändlista:

Kostenheten
Ekonomiavdelningen
Utbildningsnämnden
Socialnämnden

KS § 176

Dnr 2025/134

Svar på motion avseende revidering av måltidspolicy Christoffer Wallin (SD)

Kommunstyrelsens beslut

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad med hänvisning till antagen livsmedels- och måltidspolicy.

Sammanfattning av ärendet

Christoffer Wallin (SD) har den 19 mars 2025 inkommit med en motion till kommunfullmäktige med rubriken *"Revidering av ny måltidspolicy"*.

Motionen föreslår att kommunen tar fram en ny kostpolicy med fokus på:

- **Civilberedskap:** Svensk husmanskost som bas, samt restriktiv tillämpning av specialkost av religiösa skäl.
- Lokalt fokus i måltiderna.
- Ökat inköp av viltkött och närproducerade råvaror.
- Vid varje måltidstillfälle ska både animaliskt och vegetariskt alternativ erbjudas.

Motionen motiveras med hänsyn till krisberedskap, hållbarhet, nationella rekommendationer samt lokal problematik med viltskador.

Kommunfullmäktige beslöt den 19 mars 2025 (§ 8) att sända motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har berett ärendet och beaktat motionens innehåll vid framtagandet av den nya livsmedels- och måltidspolicyn. Policyn anger kommunens viljeinriktning för perioden 2026–2030 och omfattar följande relevanta delar:

- **Civilberedskap och svensk husmanskost:** Policyn fastslår att svensk husmanskost ska vara basen i det som serveras.
- **Lokalt och nationellt ansvar:** Policyn prioriterar lokala och svenska råvaror för ökad självförsörjning och beredskap vid kriser.
- **Viltkött:** Policyn anger att servering av viltkött ska vara återkommande på matsedeln.
- **Vegetariskt och animaliskt alternativ:** Policyn föreskriver att alla måltider inom grundskolan ska erbjuda både vegetariskt och animaliskt alternativ.

- **Specialkost:** Policyn hänvisar till nationella riktlinjer för specialkost och anpassade måltider, vilket innebär en restriktiv och behovsprövad tillämpning.

Därmed har motionens intentioner tillgodosetts i den nya policyn.

Beslutsunderlag

Christoffer Wallins motion om *"Revidering av ny måltidspolicy"*. 2025-03-19

Kommunfullmäktiges beslut 2025-03-19, § 8

Sändlista

Christoffer Wallin (SD)

Utbildningsnämnden

Socialnämnden

Sektor Samhällsutveckling

Sektor Omsorg

Sektor Utbildning

Motion till Färgelanda kommunfullmäktige

Revidering av ny måltidspolicy.

Färgelandas måltidspolicy skal snart upp för revidering idag har vi en gemensam policy med andra kommuner detta skulle kunna kvarstå om det finns intresse för en sådan. Det finns inget heller som hindrar att Färgelanda har en egen policy i detta sammanhang.

Vad våra verksamheter serverar har inte bara påverkan på våra brukare och elever, det finns ytterligare hänsyn som måste tas vad gäller krisberedskap, hållbarhet samt nationella rekommendationer.

I vår del av landet finns det även en stor problematik med viltskador i skog och mark kommunen ska genom sin upphandling stimulera efterfrågan för att med marknadsmekanismer skapa incitament till ökad avskjutning av exempelvis vildsvin.

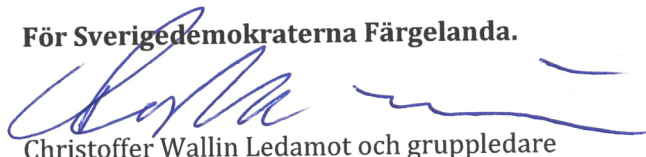
Kommunen skall ta fram en måltidspolicy fokus bör ligga på följande.

- Civilberedskap det vi äter i fred ska vi också äta i krig.
- Svensk husmanskost skall vara basen i den maten som serveras.
- Specialkost av religiösa skäl eller andra skall tillämpas restriktivt i enighet med kost och närings nationella rekommendationer.
- Att det ska finnas ett lokalt fokus i måltiderna.
- Ökat inköp av viltkött samt närproducerat.
- Vid varje måltidstillfälle ska det finnas både ett animaliskt och ett vegetariskt alternativ.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

-Att kommunstyrelsen tar fram en ny kostpolicy med det som anføres i motionen.

För Sverigedemokraterna Färgelanda.

Christoffer Wallin Ledamot och gruppleddare

Styrelse/nämnd kod § K
Inkomna motioner 2025

Dnr 2025/134

Styrelse/nämnds beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen får ställas och skickas till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning av ärendet

Christoffer Wallin (SD) har inkommit med en motion angående revidering av ny måltidspolicy.

KS § 6

Dnr 2026/86

IT-användarpolicy

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar IT- användarpolicy för Bengtsfors, Färgelanda och Åmåls kommuner, avseende Färgelanda kommun.

Ärendebeskrivning

Kommunen saknar idag regler för hur teknisk utrustning, som till exempel datorer, mobiltelefoner och surfplattor, får användas. Med anledning härav har Bengtsfors, Färgelandas och Åmåls gemensamma organisation för IT-drift och digitalisering, tillsammans med kommunala företrädare, tagit fram ett förslag till en IT-användarpolicy.

IT-användarpolicyn beskriver hur kommunens IT-utrustning och digitala resurser ska användas på ett säkert, ansvarsfullt och lagenligt sätt. Policyn gäller alla anställda, förtroendevalda och uppdragstagare och tydliggör ansvar, tillåten och otillåten användning, informationssäkerhet, integritet, övervakning samt konsekvenser vid regelbrott. Syftet är att skydda kommunens information, verksamhet och förtroende samt att säkerställa att lagar och styrdokument följs.

Tydliga användarregler är viktiga då de minskar risken för IT-incidenter, informationsläckor och lagbrott, samtidigt som de skyddar både kommunen och den enskilda medarbetaren. Reglerna skapar en gemensam förståelse för ansvar och förväntningar, bidrar till en trygg och effektiv arbetsmiljö och upprätthåller allmänhetens förtroende för kommunen. De är också nödvändiga för att uppfylla krav i lagstiftning om informationssäkerhet, dataskydd och offentlig verksamhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2026-01-26

Förslag till IT-användarpolicy för Bengtsfors, Färgelanda och Åmåls kommuner

Sändlista

Alla chefer

IT- och digitaliseringsenheten

Bengtsfors kommun

Åmåls kommun

IT- och digitaliseringsenheten

IT-användarpolicy

för Bengtsfors-, Färgelanda- och Åmåls kommun

Kommunens IT-utrustning ska användas ansvarsfullt, säkert och lagenligt, i enlighet med kommunens värdegrund och gällande lagstiftning.

Riktlinjer

Syfte

Att fastställa riktlinjer för användning av datorer, mobiltelefoner, surfplattor, programvaror och annan IT-teknisk utrustning som tillhandahålls av kommunen. Målet är att säkerställa att utrustningen används på ett säkert och ansvarsfullt sätt.

Ansvar

Nämnd- och bolagsstyrelser ska säkerställa att kommunens IT-användarpolicy efterlevs.

Nämnd- och bolagsstyrelser ska säkerställa att kommunens IT-användarpolicy finns tillgänglig för IT-användare.

IT-användare ansvarar för att följa policyn med riktlinjer och regler.

Omfattning och definition

Med IT-användare avses alla kommunanställda och förtroendevalda i Bengtsfors-, Färgelanda- och Åmåls kommun som brukar IT-utrustning som tillhandahålls av kommunen. Det gäller även för den med annan typ av uppdrag för kommunens räkning, som konsultuppdrag eller frivilligt uppdrag där man tilldelats IT-utrustning eller användarkonto. För elever gäller ett separat användaravtal som upprättas mellan elev, vårdnadshavare och skola.

Med **IT-utrustning** avses all teknisk utrustning som används för att skapa, bearbeta, lagra, överföra eller visa information inom kommunens verksamheter.

Begreppet omfattar bland annat:

- stationära och bärbara datorer, surfplattor och mobiltelefoner,
- servrar, lagringsenheter och nätverksutrustning,
- skrivare, skannrar och annan kringutrustning,
- digitala mötes- och presentationssystem,
- hårdvara i verksamhetsspecifika system (t.ex. sensorer, styr- och övervakningsutrustning), samt
- tillhörande tillbehör och säkerhetskomponenter som används för inloggning, identifiering eller dataskydd.

IT-utrustning omfattar både kommunägd, leasad eller på annat sätt tillhandahållen utrustning.

Tillåten användning

IT-utrustning och digitala resurser är till för att stödja kommunens verksamhet och ska användas på ett **ansvarsfullt, säkert och lagenligt sätt**.

Grundprinciper

IT-utrustning ska användas för **arbetsrelaterade ändamål** och inom ramen för den anställdes eller uppdragstagarens **arbetsuppgifter och behörighet**.

Privat användning får endast ske i **begränsad omfattning**, under förutsättning att det inte:

- påverkar arbetet eller verksamhetens drift,
- medför kostnader för kommunen,
- orsakar säkerhetsrisker, eller
- bryter mot lag eller kommunens styrdokument.

Fjärranslutning och hemarbete

Det är möjligt att använda IT-utrustning för att på distans ansluta till kommunens lagringsytor, IT-system m.m. Detta får ske och är en naturlig del av det moderna hybridarbetet, men det får endast ske genom att användaren uteslutande använder den utrustning som kommunen har tillhandahållit.

Användaren ska också följa de regler och rutiner för digital informationshantering, informationssäkerhet och dataskydd som antagits av respektive kommun. I dessa regleras exempelvis användarens ansvar för att säkerställa användning av säkra internetanslutningar och att obehöriga inte kan ta del av skyddsvärd information.

Kunskap, regler och försiktighet

Det är användarens skyldighet att hålla sig informerad samt ta del av de utbildningar, rutiner, riktlinjer och andra styrande dokument som tas fram och sprids av kommunen för att säkerställa trygg användning av IT-utrustning och IT-system. Om osäkerhet kring vilka regler eller arbetssätt som gäller, ska användaren ta kontakt med sin närmaste chef, för information.

Såväl myndigheter som privatpersoner utsätts fortlöpande för bedrägligt beteende via internet och e-post. Externa angripare försöker på detta sätt få tillgång till information, utnyttja säkerhetshål eller för ekonomisk vinning. Det är användarens skyldighet att vidta försiktighet och inte klicka på tveksamma länkar eller uppgge inloggningsinformation för obehörig. Vid tveksamhet är det alltid bäst att vända sig till IT-support eller närmaste chef för stöd vid denna typ av bedömningar.

Vid avslutande av anställning

Vid avslut av anställning, uppdrag eller konsulttjänst ska användarens åtkomst till kommunens IT-system, nätverk och informationstillgångar omedelbart avslutas eller justeras.

Den närmaste chefen ansvarar för att:

1. Informera HR-enheten/avsluta anställningen i personal/lönesystem för att säkerställa att anställningen upphör på korrekt sätt och vid rätt tidpunkt, vilket i sin tur styr konto för IT-behörigheter och åtkomst till kommunens IT-miljö.

2. Säkerställa att all IT-utrustning, inklusive dator, surfplatta, mobiltelefon, passerkort, säkerhetsdosa, USB-minnen och annan digital utrustning som tillhandahållits av kommunen, återlämnas i fungerande skick.
3. Besluta om hantering av lagrade filer, e-post och annan digital information som kan ha fortsatt verksamhetsrelevans.
4. Kontrollera att privat information på kommunens utrustning har raderats på ett korrekt sätt och att verksamhetsrelaterad information bevaras enligt gällande dokumenthanteringsplan.

Efter avslutad anställning eller uppdrag är det inte tillåtet för den före detta användaren att på något sätt använda, kopiera, sprida eller på annat sätt utnyttja kommunens information, system eller licenser.

Regler

Säker och korrekt användning

Användaren ska:

- följa gällande säkerhetsrutiner, policyer och instruktioner,
- skydda sina **användaruppgifter, lösenord och åtkomstmedel**,
- se till att IT-utrustning inte används av **obehöriga personer**,
- hantera information och data i enlighet med **lagstiftning och sekretessbestämmelser**,
- omedelbart rapportera **incidenter, misstänkta säkerhetsbrott eller felaktig användning** till ansvarig chef eller IT-funktion.

Otillåten användning

Grunden för vad som är otillåten användning av IT-utrustning är att användningen inte får påverka kommunen negativt. Detta omfattar såväl extra kostnader och merarbete som inte annars skulle uppstå, negativ påverkan på allmänhetens uppfattning om kommunen (förtroendeskadlig påverkan) samt vad som omfattas av lagstiftning. Med negativ påverkan omfattas också användande som påverkar kommunens IT-säkerhet/informationssäkerhet negativt.

Med utgångspunkt i grundprincipen om att det inte är tillåtet att avsiktligt eller genom tydlig oaktsamhet påverka kommunen negativt, är det många gånger sunt förnuft och en egen bedömning som behövs göras. Följande punkter är exempel på otillåten användning:

- Det är förbjudet att ladda ner, installera eller använda programvara som inte är godkänd av IT- och digitaliseringsenheten.
- Det är förbjudet att medföra extern IT-teknisk utrustning eller kringutrustning till arbetsplatsen och ansluta den till dator, surfplatta, smartphone, fast nätverk, skrivare eller annan IT-teknisk infrastruktur som kommunen ansvarar för. Detta gäller också lagringsmedia som användaren kan ha fått på mässor, från extern part o. dyl.
- All IT-utrustning och programvara/licens ska beställas och köpas in genom IT- och digitaliseringsenheten.
- All typ av upphovsrättsskyddat material är förbjudet att hantera utan tillstånd på kommunens tekniska utrustning. Det innefattar bland annat piratkopierad musik, film eller program.
- Användning av utrustningen för olagliga aktiviteter, inklusive men inte begränsat till, spridning av skadlig programvara, är strängt förbjudet. Alla brottsliga handlingar kommer polisanmälas.
- E-postadress som tilldelas användaren för att utföra ett arbete/uppdrag är ett arbetsredskap. Den ska uteslutande användas för arbetsuppgifter och professionella kontakter. Användaren ska inte använda den för privat korrespondens, i sociala medier eller för att registrera sig på internetsidor/tjänster för privat bruk.

Otillåtna typer av innehåll

Kommunens IT-utrustning, nätverk och digitala plattformar får inte användas för att skapa, lagra, sprida eller visa innehåll som är **olagligt, oetiskt eller oförenligt med kommunens värdegrund**.

Otillåtet innehåll omfattar bland annat:

1. Olagligt innehåll

- Material som strider mot svensk lag, exempelvis:
 - barnpornografiskt material,
 - hets mot folkgrupp, hot eller förtal,

- upphovsrättsskyddat material som används eller sprids utan tillstånd,
- dataintrång, sabotage eller annan otillåten åtkomst till IT-system,
- spridning av skadlig kod, virus eller annan IT-relaterad brottslighet.

2. Stötande eller oetiskt innehåll

- Material som kan uppfattas som kränkande, diskriminerande, trakasserande eller på annat sätt strider mot kommunens värdegrund.
- Pornografiskt eller våldsamt material.
- Innehåll som syftar till eller uppmuntrar till kriminell verksamhet.

3. Politiskt, kommersiellt eller privat innehåll

- Spridning av politisk propaganda, kommersiell reklam eller religiös påverkan i tjänstesammanhang.
- Material kopplat till privata affärsintressen, nätförsäljning eller annan verksamhet utanför kommunens uppdrag.
- Användning av kommunens kommunikationskanaler (t.ex. e-post, chatt, webb) för privat opinionsbildning eller personliga konflikter.

4. Osäkert eller otillåtet tekniskt innehåll

- Installation eller användning av oauktoriserade program, appar, tillägg eller script.
- Filer eller länkar som kan äventyra kommunens IT-säkerhet, till exempel genom phishing, malware eller otillåtna molntjänster.

Om användaren är osäker kring användning av utrustningen, t. ex. om användaren i tjänsten behöver besöka en hemsida som normalt skulle kunna anses vara olämplig, ska användaren föra dialog med chef innan detta sker. Många sidor är blockerade på central nivå och önskar en användare få tillgång till en sådan sida måste dialog föras med IT- och digitaliseringsenheten.

Ansvar och underhåll

- Användaren är ansvarig för att hålla utrustningen i gott skick och ska rapportera eventuella problem och skador till IT-supporten omedelbart.
- Misstänker användaren att utrustningen utsatts för skadlig programvara ska detta rapporteras till IT-supporten omedelbart.

- Utrustningen ska skyddas mot stöld och skada, vilket särskilt ställer krav på den användarens aktsamhet och omdöme då utrustning tas med hem eller transporteras.
- Lösenord/nycklar är personliga och får inte delas med andra.
- Information som hanteras på kommunens tekniska utrustning ska skyddas, användaren får aldrig lämna utrustningen inloggad utan tillsyn.

Övervakning och integritet

Enligt gällande lagstiftning, bland annat Arbetsmiljölagen och Dataskyddsförordningen, tillsammans med EU-direktiv, NIS2 och CER, har kommunen rätt att övervaka användningen av sin tekniska utrustning för att säkerställa att den används i enlighet med gällande lagar samt dessa riktlinjer. Detta för att förebygga och upptäcka bland annat riskfyllt eller ovälkommet beteende, kränkande särbehandling och illojalitet men också för att säkerställa att kommunens tekniska utrustning och information inte hanteras på ett olovligt eller olagligt sätt.

Övervakning och behörighetsstyrning sker på flera nivåer, bland annat genom regler i brandväggarna och loggning av trafik. Den data och information som skapas på kommunens tekniska utrustning tillhör kommunen, det gäller bland annat dokument och filer, mail och program som användaren har producerat.

Detta innebär att kommunen, i det fall en användare inte kan eller vill medverka för att tillgängliggöra filer eller e-postmeddelanden som lagras på kommunens utrustning, självständigt kan plocka fram dessa för att verksamheten inte ska påverkas negativt. Exempelvis kan detta ske vid plötslig eller långvarig sjukdom eller då användaren är förhindrad att tjänstgöra.

I möjligaste mån ska kommunen söka användarens medverkan i dessa fall, med hänvisning till användarens integritet, men ett dokumenterat samtycke är inte nödvändigt. Vid avslut av anställning får inte data och information tas med ut från verksamhetens system om det inte är godkänt av chef.

Användaren ska vara medveten om att kommunen kommer granska användningen av utrustningen om man misstänker att en användare missbrukar eller bryter mot dessa riktlinjer. Innan granskning ska chef med personalansvar samt HR vara med i utredningen. Att kontrollera användning bör inte vara det

första alternativet, för att värna om användarens integritet. Undantagsfall är vid misstanke om brott då man skyndsamt bör kontrollera och dokumentera.

Påföljd och ekonomiskt ansvar

Olyckshändelser i arbetet kan ske och IT-utrustning kan skadas även vid normal användning och iakttagande av försiktighet. Om en användare däremot bryter mot användaravtalet eller agerar genom grov eller upprepad oaktsamhet, kommer kommunen att agera genom proportionerlig påföljd.

Sådan påföljd kan i mindre allvarliga fall ske i form av dokumenterad, skriftlig varning och/eller löneavdrag för den utrustning som måste repareras/ersättas. I allvarliga fall, exempelvis där kommunen lider allvarlig ekonomisk skada, grav förtroendeskada eller om kriminella handlingar begås med hjälp av kommunens utrustning, kan förutom polisanmälan också krav på skadestånd väckas, samt process för ytterligare arbetsrättsliga åtgärder inledas.

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2026-01-26
2026/86

Kommunfullmäktige

Antagande av IT-användarpolicy

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta IT- användarpolicy för Bengtsfors, Färgelanda och Åmåls kommuner, avseende Färgelanda kommun.

Ärendebeskrivning

Kommunen saknar idag regler för hur teknisk utrustning, som till exempel datorer, mobiltelefoner och surfplattor, får användas. Med anledning härav har Bengtsfors, Färgelandas och Åmåls gemensamma organisation för IT-drift och digitalisering, tillsammans med kommunala företrädare, tagit fram ett förslag till en IT-användarpolicy.

IT-användarpolicyn beskriver hur kommunens IT-utrustning och digitala resurser ska användas på ett säkert, ansvarsfullt och lagenligt sätt. Policyn gäller alla anställda, förtroendevalda och uppdragstagare och tydliggör ansvar, tillåten och otillåten användning, informationssäkerhet, integritet, övervakning samt konsekvenser vid regelbrott. Syftet är att skydda kommunens information, verksamhet och förtroende samt att säkerställa att lagar och styrdokument följs.

Tydliga användarregler är viktiga då de minskar risken för IT-incidenter, informationsläckor och lagbrott, samtidigt som de skyddar både kommunen och den enskilda medarbetaren. Reglerna skapar en gemensam förståelse för ansvar och förväntningar, bidrar till en trygg och effektiv arbetsmiljö och upprätthåller allmänhetens förtroende för kommunen. De är också nödvändiga för att uppfylla krav i lagstiftning om informationssäkerhet, dataskydd och offentlig verksamhet.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Vilka ekonomiska konsekvenser beslutet innebär är svårt att bedöma, men att inte anta en IT-användarpolicy leder troligen till ökade kostnader. Detta beror på att policyn tydliggör vad användare får och inte får använda sin tekniska utrustning till, och på det sättet minskas kommunens sårbarhet.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Policyn stärker en trygg och respektfull arbetsmiljö genom tydliga regler som skyddar integritet, motverkar kränkningar och skapar gemensamt ansvar. Den bidrar vidare till ökat förtroende internt och externt genom professionell och lagenlig IT-användning. Samtidigt främjar den även hållbarhet genom ansvarsfull hantering av IT-utrustning, vilket minskar slitage och elektronikavfall.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2026-01-26

Förslag till IT-användarpolicy för Bengtsfors, Färgelanda och Åmåls kommuner

Sändlista:

Alla chefer

IT- och digitaliseringsenheten

Bengtsfors kommun

Åmåls kommun

KS § 10

Dnr 2026/72

Upphävning av Regler för konstnärlig utsmyckning

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige upphäver ”Regler för konstnärlig utsmyckning”
daterad 2002-07-03 (antagen i kommunfullmäktige §78).

Sammanfattning av ärendet

Styrdokumentet som beslutades 2002 har en bakgrund i en princip som har använts. Regeln är inte känd i organisationen och inte anpassad till dagens lagar och regler, den föreslås därför upphävas. Konstnärlig utsmyckning vid om- ny eller tillbyggnationer kan hanteras i respektive projekt.

Ärendebeskrivning

Regler för konstnärlig utsmyckning antogs av kommunfullmäktige hösten 2002 och har till syfte att ange principer för hur konstnärlig utsmyckning ska beaktas i samband med kommunala bygg- och investeringsprojekt, med utgångspunkt i den så kallade 1%-regeln.

Regeln återfinns inte i någon lagstiftning utan har mer varit en princip och rekommendation för att utveckla den offentliga konsten. Många kommuner i Sverige utgår från den här principen, men rutinen för det ser olika ut. Fler och fler kommuner arbetar mer med gestaltning, utformning av den offentliga miljön, för att på så vis säkerställa attraktiva offentliga miljöer.

På grund av styrdokumentets utformning har dokumentet ingen tydlig hemvist i organisationen, när den antogs fanns det en kultur- och servicenämnd i Färgelanda, som idag inte finns kvar.

Utifrån styrdokumentets ålder och inaktualitet föreslås det upphävas.

Beslutsunderlag

Regler för konstnärlig utsmyckning, dat 2002-07-03

Sändlista

Kansliet

Regler för konstnärlig utsmyckning enligt modifierad 1 %-regel i Färgelanda kommun

1. Vid all ny- och ombyggnation, där kommunen skall bedriva offentlig verksamhet, skall – då kommunen själv står som byggherre – 1 % av den beräknade byggkostnaden (exkl. moms) upp till 2 miljoner kronor och 0,40 % på belopp därutöver avsättas för konstnärlig utsmyckning.
 2. Om den beräknade byggkostnaden understiger 300 Tkr avsätts inga medel för utsmyckning.
 3. Om det är nödvändigt med hänsyn till utsmyckningens art skall vid nybyggnad samordning ske med övriga upphandlingar för byggnationen. Därför måste kultur- och servicenämnden kopplas in redan under projekteringsstadiet.
 4. Vid varje byggnation bildas en samrådsgrupp med kultur- och servicenämnden som sammankallande. I gruppen kan ingå representanter för byggherre, annan nämnd, hyresgäst, berörd personal etc, men sammansättningen bedöms av kultur- och servicenämnden från fall till fall.
 5. Samtliga kostnader för den konstnärliga utsmyckningen, såsom kostnader för rådgivning, förslag, priser, uppsättning etc, skall belasta beviljat anslag för utsmyckningen. Sammanträdesersättning bestrids av respektive nämnd.
 6. Kultur- och servicenämnden har att fatta det definitiva beslutet om inköp samt svara för att utsmyckningen verkställs.
 7. Om kultur- och servicenämnd och samrådsgrupp har olika uppfattning och enighet därefter inte kan uppnås får kommunstyrelsen fatta det slutgiltiga beslutet.
- 1 %-regeln har tillkommit som ett krav från konstnärernas riksorganisation. Därför bör största delen av anslaget användas till yrkesverksamma konstnärer.

Sektor samhällsutveckling
Samhällsplanerare
Anna Lena Sörensson

Tjänsteskrivelse
2026-01-16
2026/72

Kommunstyrelsen

Upphävning av regler för konstnärlig utsmyckning

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige upphäver ”Regler för konstnärlig utsmyckning” daterad 2002-07-03 (antagen i kommunfullmäktige §78).

Sammanfattning av ärendet

Styrdokumentet som beslutades 2002 har en bakgrund i en princip som har använts. Regeln är inte känd i organisationen och inte anpassad till dagens lagar och regler, den föreslås därför upphävas. Konstnärlig utsmyckning vid om- ny eller tillbyggnationer kan hanteras i respektive projekt.

Ärendebeskrivning

Regler för konstnärlig utsmyckning antogs av kommunfullmäktige hösten 2002 och har till syfte att ange principer för hur konstnärlig utsmyckning ska beaktas i samband med kommunala bygg- och investeringsprojekt, med utgångspunkt i den så kallade 1%-regeln.

Regeln återfinns inte i någon lagstiftning utan har mer varit en princip och rekommendation för att utveckla den offentliga konsten. Många kommuner i Sverige utgår från den här principen, men rutinen för det ser olika ut. Fler och fler kommuner arbetar mer med gestaltning, utformning av den offentliga miljön, för att på så vis säkerställa attraktiva offentliga miljöer.

På grund av styrdokumentets utformning har dokumentet ingen tydlig hemvist i organisationen, när den antogs fanns det en kultur- och servicenämnd i Färgelanda, som idag inte finns kvar.

Utifrån styrdokumentets ålder och inaktualitet föreslås det upphävas.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

På grund av osäker efterlevnad av dokumentet kommer ett upphävande inte ha några ekonomiska konsekvenser.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Upphävning innebär inte några direkta konsekvenser, men frågan kring gestaltning vid olika bygg- och investeringsprojekt bör beaktas för att påverka sociala och miljömässiga aspekter negativt.

Beslutsunderlag:

Regler för konstnärlig utsmyckning, dat 2002-07-03

Sändlista:

Kansliet

KS § 11 Dnr 2026/69
Upphävning av VA-strategi

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige upphäver VA-strategin, antagen 2016-11-16
kommunfullmäktige § 143.

Sammanfattning av ärendet

En översyn har skett på alla styrdokument inom sektor Samhällsutvecklings område. För styrdokument rörande vatten och avlopp har kommunen tidigare arbetat med att ta fram en VA-plan som innehåller en rad olika dokument. I ett steg att förenkla strukturen och hålla antalet styrdokument nere föreslås VA-strategin upphävas. Flera ställningstagande har redan tagits upp i andra styrdokument, till exempel ABVA och Vattentjänstplanen.

Ärendebeskrivning

Kommunen antog år 2016 en VA-strategi med syfte att ange långsiktig inriktning för utveckling och förvaltning av den allmänna vatten- och avloppsverksamheten. Strategins syfte var att vara ett vägledande dokument för kommunens arbete inom VA-området.

Sedan strategin antogs har förutsättningarna förändrats, bland annat genom reviderad lagstiftning och kommunens egna strategiska dokument och planer. Kommunen har utifrån förändringar i lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) tagit fram en Vattentjänstplan som enligt lagstiftningen ska antas vart 4:e år. Vattentjänstplanen innehåller till stor del den informationen som tidigare ingick i en så kallad VA-plan, som består av flertalet dokument.

Vid översyn av styrdokumenten inom samhällsutveckling har strukturen inom VA-planeringen setts över. Där uppmärksammas att lagändringen i lagen om allmänna vattentjänster ger förutsättningar att minska antalet styrdokument, där mer går att baka in i Vattentjänstplanen.

Mot denna bakgrund bedöms den nuvarande VA-strategin inte längre vara ändamålsenlig eller aktuell som styrdokument. För att undvika otydlighet i styrningen och överlappning mellan olika dokument föreslås att den gällande VA-strategin upphävs. Flertalet ställningstaganden har tagits upp i andra dokument och kan med fördel ses över i kommande revidering av Vattentjänstplanen.

Beslutsunderlag

VA-strategin, dat 2016-10-17

Sändlista

Sektor samhällsutveckling
Västvatten

VA-strategi

Inledning

Detta dokument är en strategi för försörjning av vatten och avlopp i Färgelanda kommun. Dokumentet kallas VA-strategi och här anges hur man i Färgelanda kommun ska agera för att på bästa sätt, givet de förutsättningar som finns i kommunen, uppnå målet om en försörjning av vatten och avlopp som är hållbar i framtiden ur ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv. Beslut som kommunen fattar framöver och som gäller försörjning av vatten och avlopp i Färgelanda kommun ska grundas på de ställningstaganden som finns i VA-strategin.

En ordlista som förklarar begrepp i VA-strategin återfinns i Bilaga 1. VA-strategin redogör för Färgelandas kommuns generella ställningstaganden samt ett antal riktlinjer för hur arbetet med VA-försörjningen skall bedrivas i kommunen.

VA-strategin har tagits fram med utgångspunkt i den tidigare utformade VA-översikten för Färgelanda kommun och är ett politiskt beslutat dokument som är styrande för resterade delar VA-planarbetet. VA-strategin har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från Färgelanda kommun, Västvatten AB och Dalslands Miljökontor. Aktualisering av VA-strategin bör utföras vart fjärde år i samband med att översiktsplanen aktualiseras. När VA-strategin är antagen påbörjas arbetet med att ta fram en VA-plan för kommunen där det framgår hur VA-försörjningen inom kommunen ska utvecklas för att kunna uppfylla framtida krav.

Bakgrund och motiv

Kommunen har ett ansvar att planera för alla medborgares behov av vatten och avlopp. Syftet med VA-planeringen är att upprätthålla en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar vatten- och avloppsförsörjning i hela kommunen och att bidra till god vattenstatus i kommunens yt- och grundvatten.

Historiskt har planeringen har ofta skett inom förvaltningsavgränsande ansvarsområden. Av flera anledningar, bland annat EU:s ramdirektiv för vatten, de nationella miljömålen och lagen om allmänna vattentjänster, har behovet av en samlad vattenplanering ökat de senaste åren. Färgelanda kommun ingår i avrinningsområdet för känsliga recipienter som t.ex. Örekilsälven och Gullmarsfjorden, vilket är lokala incitament för en samlad VA-planering som omfattar hela kommunen.

VA-planeringen i Färgelanda kommun följer Hav och Vattenmyndighetens vägledning för kommunal VA planering vilken i sin tur är en vidareutveckling av den s.k. Stockholmsmodellen.

Enligt manualen ingår 5 steg i VA planering:

1. Initiering, politiskt uppdrag
2. VA-översikt
3. VA-strategi
4. VA-plan
5. Uppföljning, implementering

Steg 4 utgörs av olika handlingsplaner som skall presentera hur ställningstagandena i VA-strategin skall uppfyllas.

- 4a. Vattenförsörjningsplan för hela kommunen
- 4b. Förnyelseplan för allmänt VA (åtgärder inom den befintliga VA-anläggningen)
- 4c. Utbyggnadsplan för allmänt VA
- 4d. Handlingsplan för enskilda avlopp
- 4e.Handledning för dagvattenhantering

Tidshorisonten i samtliga handlingsplaner skall vara minst 12 år

Generella ställningstaganden för en långsiktigt hållbar VA-försörjning

1. VA-försörjningen ska kännetecknas av långsiktig hållbarhet ur ekologisk, ekonomisk och social aspekt.
2. För att trygga en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling skall VA-planen integreras med översiktsplaneringen.
3. Fastigheter i kommunen med behov av vatten- och avloppsförsörjning skall ha tillgång till ett dricksvatten av god kvalité och en avloppsanläggning som uppfyller gällande krav.
4. Kommunen skall ta hänsyn till möjligheterna att ordna en hållbar VA-försörjning vid hantering av förhandsbesked och beslut om bygglov.
5. VA-försörjningen ska ske med resurshushållning i fokus där användande av vatten och energi ska minska.
6. VA-försörjningen ska planeras med hänsyn till översvämningssrisker, förhöjda vattennivåer, risk för ras och sked, ökad risk för mikrobiell smitta samt andra faktorer som kan påverkas av ett förändrat klimat.
7. Växtnäringsämnen från avlopp ses som en resurs och ingår i kretsloppet.
8. Renhållningstaxan och andra styrmedel ska vara utformade för att gynna avloppssystem med god kretsloppspotential med återvinning i nära anslutning till det egna hushållet.
9. VA-taxan ska tydligt spegla kostnaderna för varje nyttighet.

10. Utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen som bidrar till ökad möjlighet för samhällsutveckling skall kunna delfinansieras med skattebidrag.
11. Kommunen ska vara tydlig i sin kommunikation och bidra till kunskapshöjning hos allmänheten kring VA-försörjningens roll och betydelse för samhället.
12. Dagvatten skall ses som en estetisk, ekologisk och hydrologisk resurs och kommunen skall vara en god förebild genom att arbeta för en hållbar dagvattenhantering.

Riktlinjer

Dricksvatten och spillvatten inom kommunalt verksamhetsområde

13. Åtgärder i den allmänna VA-verksamheten skall genomföras kostnadseffektivt.
14. Driften av de allmänna anläggningarna inom Västvatten ska präglas av samverkan mellan kommunerna för att optimera användningen av resurser.
15. Kommunen skall skydda potentiella dricksvattenresurser som är prioriterade för allmän vattenförsörjning.
16. VA-taxan och andra styrmedel ska vara utformade för att gynna avloppssystem med god kretsloppspotential.
17. VA-taxan skall tydligt spegla kostnaderna för varje nyttighet samt förändras med god framförhållning.
18. Alla allmänna grundvatten- och ytvattentäkters vattenskyddsföreskrifter skall vara aktuella och skall ses över och revideras vid behov.
19. Risker vid framtida klimatförändringar skall utredas i samband med åtgärder i den allmänna VA-anläggningen.
20. Det skall eftersträvas att varje allmän vattentäkt skall kunna ersättas med reservvattentäkt eller annat reservvatten.
21. Västvatten skall ha en krisberedskapsplan för vattenförsörjning. En nödvattenplan skall finnas för varje vattentäkt och dess distributionsområde.
22. För att förbättra möjligheten för slam från de kommunala avloppsreningsverken att ingå i ett kretslopp ska ett aktivt uppströmsarbete bedrivas.
23. Vid utbyggnad av allmänt VA skall alternativa teknislösningar för spillvattenhantering värderas för att uppnå största möjliga nytta i förhållande till investeringskostnaden.
24. Ovidkommande vatten till den allmänna va-anläggningen ska minskas genom ett systematiskt saneringsarbete.
25. VA-huvudmannen skall delta i åtgärdsarbetet för att uppnå god ekologisk och kemisk status i kommunens vattenförekomster.
26. Nyckeltal som beskriver VA-verksamheten ska årligen redovisas.
27. Beredskap i form av resurser och personal skall finnas tillgängliga för att lösa krissituationer dygnet runt.

Enskilt vatten och avlopp

28. Genom tillsyn och provning skall de enskilda avloppens status vara känd för både kommunen och miljökontoret samt skall kommuniceras till berörda fastighetsägare. Tillsynen skall syfta till att uppfylla miljöbalkens krav på hälsoskydd, miljöskydd och kretslopp. För att kunna ställa krav på nyanläggning/ändring skall beslut åtföljas av dokument som styrker att miljönyttan överväger kostnaden. Miljöbalkens 2 kapitel, 7 § samt likabehandlingsprincipen skall vara vägledande.
29. Vid nybyggnation samt vid ändring av befintliga enskilda avloppsanordningar bör anläggningarna möjliggöra att en hög andel av näringsämnen kan återvinnas och ingå i kretsloppet, i första hand i nära anslutning till det egna hushållet.
30. Vid nybyggnation skall separerat toalettavlopp hanteras avskilt från övrigt avlopp för att toalettavloppets slam inte ska riskera att bli förorenat.
31. Vid förhandsbesked och beslut om flera bygglov i samma område skall möjligheten för en gemensamhetsanläggning för avlopp utredas.
32. Kommunen och miljökontoret skall tillhandahålla rådgivning avseende enskilt VA samt olika drift- och upplåtelseformer för detta som exempelvis bildande av gemensamhetsanläggningar. Kommunen och miljökontoret skall aktivt verka för att information om den mest kostnadseffektiva tekniken finns tillgänglig.

Dagvatten

33. Kommunen skall i sin översiktsplanering ta hänsyn till möjligheterna att ordna en långsiktigt hållbar dagvattenhantering i alla delar av kommunen.
34. Vid varje ny detaljplan, förhandsbesked samt i övriga områden där allmänt VA byggs ut skall ställning tas om dagvattenhantering behöver utredas.
35. Vid beslut om förhandsbesked och bygglov skall dagvattenhantering på fastigheten eller avledning till omgivningen kunna ske utan risk för översvämning eller annan olägenhet. Vid startbesked eller vid byggnation skall frågan om dagvattenhantering säkerställas så att översvämning eller annan olägenhet för omgivningen och recipient inte sker.
36. Dagvatten skall tas omhand på ett miljö- och hälsomässigt godtagbart sätt vilket innebär att utsläppen inte skall påverka människors hälsa eller miljön negativt.
37. Dagvatten skall fördröjas så nära källan som möjligt för att minska belastningen på ledningssystem och recipienter.
38. Föroreningar i dagvattnet ska avskiljas innan dessa når recipienten, om möjligt redan vid föroreningskällan.
39. Naturens sätt att omhänderta vatten genom avdunstning, fördröjning och infiltration ska eftersträvas vid hantering av dagvatten.
40. Kommunen skall aktivt arbeta för att koppla bort dag- och dräneringsvatten från allmänna spillvattenledningar.

Riktlinjer för utökande av kommunalt verksamhetsområde

Bebyggelsen i Färgelanda kommun utanför befintliga verksamhetsområden skall delas in i fyra olika VA-områden; enskilt VA-område, bevakningsområde, utredningsområde och utbyggnadsområde.

Med enskilt VA-område avses områden som bedöms få ha kvar enskilda VA-lösningar oavsett drift- och upplåtelseform. Med bevakningsområde avses områden som idag har en fungerande VA-försörjning men som bedöms kunna få ändrade förutsättningar som exempelvis vid fler bostäder.

Utredningsområden är områden med behov av en förändrad VA-försörjning där behovet behöver utredas och utbyggnadsområde är områden med behov av allmän VA-försörjning.

Behovet av en förändrad VA-struktur inom de identifierade områdena varierar beroende på ett antal faktorer som exempelvis bebyggelsestruktur, miljö- och hälsospekter, kvalitet på och tillgång till dricksvatten samt påverkan på närliggande recipient.

Dessa faktorer utgår från kommunens skyldighet enligt 6 § Lagen om allmänna vattentjänster att ordna med en allmän VA-försörjning. Lagen säger att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse ska kommunen se till att behovet tillgodoses genom en allmän VA-anläggning. Huvudregeln skall vara att va-huvudmannen svarar för dricksvatten, spillvatten och dagvatten inom allmänna verksamhetsområden.

Ett områdes behov av en förändrad VA-struktur värderas efter följande kriterier;

Bebyggelsestruktur

- a. Antal fastigheter
- b. Andel permanentboende
- c. Naturgivna förutsättningar för enskild VA-försörjning

Miljö- och hälsospekter

- d. Recipientens betydelse (nationell, regional, lokal)
- e. Recipientens status (enligt EU:s ramdirektiv för vatten)
- f. Skyddsnivå för enskilt avlopp
- g. Risk för förorening av kommunal vattentäkt eller enskild vattentäkt
- h. Risk för påverkan av kommunal badplats
- i. Andel ej godkända avlopp

1. Medborgarna ska ha tillgång till information om vilka områden som utgör utbyggnadsområde, utredningsområde, bevakningsområde och enskilt VA-område. Det ska även framgå vilka bedömningskriterier som ligger till grund för respektive område.

2. Fastigheter i närheten av kommunalt vatten och avlopp ska utredas för eventuell påkoppling.

Bilaga 1 – Ordlista

Spillvatten är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dyligt)

Avlopp är samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten

Dagvatten är tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på markytan eller på en konstruktion. Dagvatten är exempelvis avrinnande regnvatten och smältvatten samt framträngande grundvatten

Dräneringsvatten (dränvatten) är markvatten och grundvatten som samlas upp och tas omhand i en dräneringsledning.

VA-huvudman är den som äger en VA-anläggning

Allmän VA-anläggning är en anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns ”Den allmänna VA-anläggningen”

Allmänt VA-område är ett område som idag har tillgång till allmän VA-försörjning, antingen inom ett verksamhetsområde eller via en avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter)

Verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avlopps-försörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa

Enskild VA-anläggning är en anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen inte äger. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar. En enskild VA-anläggning kan avse såväl ledningar som en lokal lösning för produktion av dricksvatten eller rening av avloppsvatten

Gemensamhetsanläggning är en enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt

Nödvatten är vatten för dryck, matlagning och personlig hygien som för en begränsad tid ersätter den ordinarie dricksvattenförsörjningen. Mängden vatten som finns tillgängligt är begränsad och anses vara 3 -5 liter per person under första dygnet och därefter ca 10-15 liter per person och dygn. Vid med långvariga störningar bedöms ca 100 liter per person krävas. Nödvatten distribueras utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet genom användande av ex. tankar eller tankbilar

Reservvatten är dricksvatten som distribueras via det ordinarie ledningsnätet men från annan produktionsanläggning än den ordinarie. Reservvatten får vanligen användas i samma omfattning som vid ordinarie vattenförsörjning

Ovidkommande vatten är det vatten som utöver spillvatten finns i spillvattenledningar. Ovidkommande vatten kan bestå av anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten, samt inläckage från marken om ledningarna inte är täta. Andelen ovidkommande vatten kan i extrema fall flera gånger större än volymen spillvatten

Enskilt VA-område Områden som bedöms ha kvar enskilda VA-lösningar oavsett drift- och upplåtelseform.

Bevakningsområde Områden som idag har en fungerande VA-försörjning men som bedöms kunna få ändrade förutsättningar som exempelvis vid fler bostäder.

Utredningsområde Områden med behov av en förändrad VA-försörjning där behovet behöver utredas.

Utbyggnadsområde Område med behov av allmän VA-försörjning.

Sektor samhällsutveckling
Samhällsplanerare
Anna Lena Sörensson

Tjänsteskrivelse
2026-01-16
2026/69

Kommunstyrelsen

Upphävning av VA-strategi

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige upphäver VA-strategin, antagen 2016-11-16 (kommunfullmäktige § 143).

Sammanfattning av ärendet

En översyn har skett på alla styrdokument inom sektor Samhällsutvecklings område. För styrdokument rörande vatten och avlopp har kommunen tidigare arbetat med att ta fram en VA-plan som innehåller en rad olika dokument. I ett steg att förenkla strukturen och hålla antalet styrdokument nere föreslås VA-strategin upphävas. Flera ställningstagande har redan tagits upp i andra styrdokument, till exempel ABVA och Vattentjänstplanen.

Ärendebeskrivning

Kommunen antog år 2016 en VA-strategi med syfte att ange långsiktig inriktning för utveckling och förvaltning av den allmänna vatten- och avloppsverksamheten. Strategins syfte var att vara ett vägledande dokument för kommunens arbete inom VA-området.

Sedan strategin antogs har förutsättningarna förändrats, bland annat genom reviderad lagstiftning och kommunens egna strategiska dokument och planer. Kommunen har utifrån förändringar i lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) tagit fram en Vattentjänstplan som enligt lagstiftningen ska antas vart 4:e år. Vattentjänstplanen innehåller till stor del den informationen som tidigare ingick i en så kallad VA-plan, som består av flertalet dokument.

Vid översyn av styrdokumenten inom samhällsutveckling har strukturen inom VA-planeringen setts över. Där uppmärksammas att lagändringen i lagen om allmänna vattentjänster ger förutsättningar att minska antalet styrdokument, där mer går att baka in i Vattentjänstplanen.

Mot denna bakgrund bedöms den nuvarande VA-strategin inte längre vara ändamålsenlig eller aktuell som styrdokument. För att undvika otydlighet i styrningen och överlappning mellan olika dokument föreslås att den

gällande VA-strategin upphävs. Flertalet ställningstaganden har tagits upp i andra dokument och kan med fördel ses över i kommande revidering av Vattentjänstplanen.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Upphävning av styrdokumentet påverkar inte på en ekonomisk nivå, mer än att ett mindre antal styrdokument kommer spara lite tid för handläggare.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Upphävning av styrdokumentet förväntas inte påverka sociala och miljömässiga aspekter. Väsentliga delar i strategin ska föras in i andra styrdokument rörande miljömässiga aspekter.

Beslutsunderlag:

VA-strategin, dat 2016-10-17

Sändlista:

Sektor samhällsutveckling

Västvatten

KS § 12

Dnr 2025/394

Antagande av nytt hälso-och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030

Kommunstyrelsens beslutsförslag

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård.
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård.
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende.
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.

Ärendets beredning

Berett i socialnämnden 2025-12-09.

Socialnämnden i Färgelanda kommun har varit med som remissinstans vid framtagande av detta dokument.

MAS: nätverket i både Dalsland och Fyrbodal har aktivt arbetat vid framtagandet att detta dokument.

Sammanfattning av ärendet

Godkännande av ett nytt samverkansavtal mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna för perioden 2027–2030. Avtalet syftar till att skapa en nära och personcentrerad vård genom tydliga roller och strukturer för samverkan. Det omfattar primärvård, hemsjukvård, läkemedel, hjälpmedel, utskrivningsprocesser, kunskapsstyrning, patientsäkerhet och informationsöverföring. Avtalet innehåller även rutiner för uppföljning, hantering av avvikelser och tvistlösning. Målet är att stärka samverkan och förbättra vårdens kvalitet.

Ärendebeskrivning

Godkännande av ett nytt samverkansavtal mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland för perioden 2027–2030. Avtalet reglerar ansvarsfördelning och samarbete inom hälso- och sjukvård där parterna har gemensamt ansvar enligt Hälso- och sjukvårdslagen. Syftet är att skapa en nära, personcentrerad och sammanhållen vård med tydliga roller och strukturer för samverkan.

Avtalet omfattar bland annat:

- **Primärvård och hemsjukvård** – samordning för kontinuitet och trygghet för patienten.
- **Läkemedel och hjälpmedel** – gemensamma rutiner för ordination, förskrivning och kostnadsansvar.
- **Samverkan vid utskrivning** – processer för övergång mellan vårdnivåer och kommunal omsorg.
- **Kunskapsstyrning och patientsäkerhet** – gemensamma riktlinjer, kompetensutveckling och uppföljning.
- **Informationsöverföring** – säker och effektiv kommunikation mellan parterna.

Avtalet innehåller även rutiner för uppföljning, hantering av avvikelser, oenighet och tvistlösning. Målet är att stärka samverkan, förbättra vårdens kvalitet och skapa en hållbar struktur för framtida behov

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsavtal

Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård

Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Missivbrev SRO, Slutförslag, Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

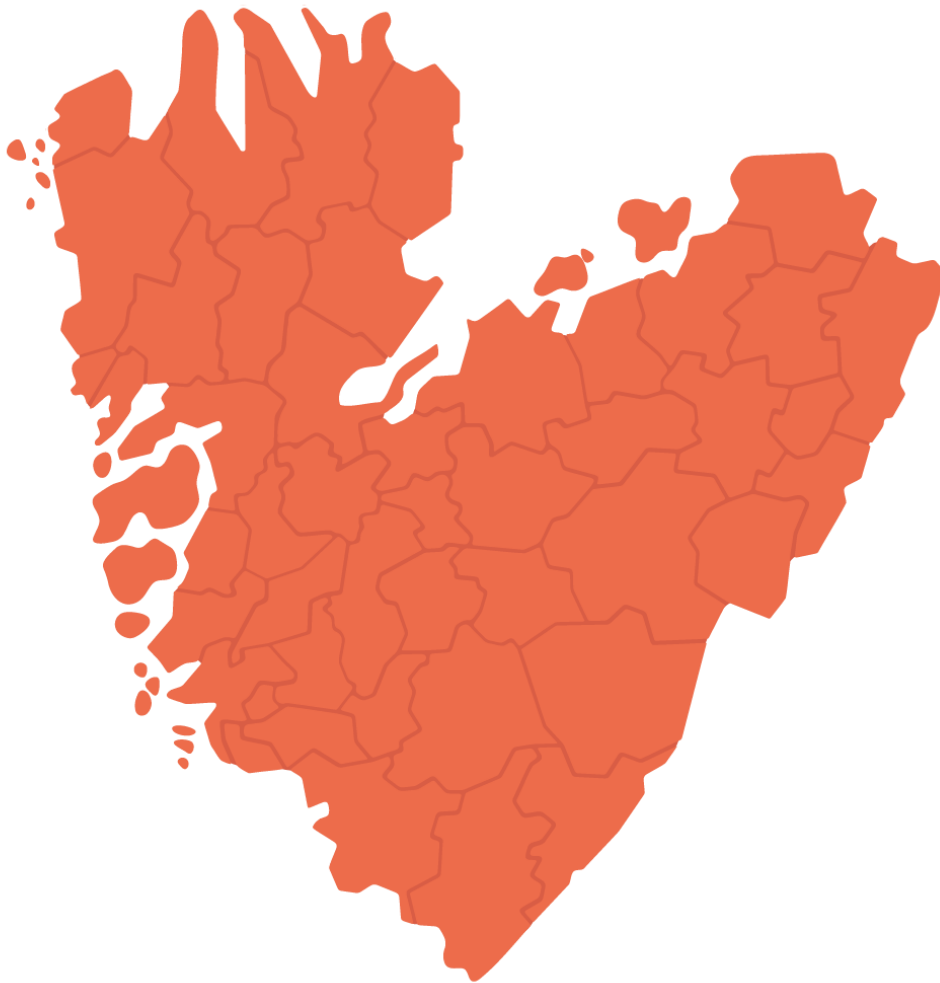
Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04_v2 docx – signerat

Fyrbodals kommunalförbund missiv avseende KFB Hälso och sjukvårdsavtal ink överenskommelser

Förbundsdirectionens beslut avseende nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser §117

Sändlista

Socialchef

Hälso- och sjukvårdsavtal

**Avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvar
mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland**

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Syfte och mål	3
1.2 Läsanvisning	4
1.3 Målgrupp	4
1.4 Omfattning	4
1.5 Avtalsparter	4
1.6 Avtalstid	5
2. Ansvar	6
2.1 Gemensamt ansvar	6
2.2 Västra Götalandsregionens ansvar	7
2.3 Kommunens ansvar	8
2.4 Läkemedel	8
2.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbruknings-artiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter	9
3. Hälso- och sjukvård i hemmet.....	11
3.3 Egenvård.....	12
3.4 Förutsättningar för samverkan	12
4. Samverkan utanför avtalet.....	14
5. Patientsäkerhet	15
5.1 Avvikelser mellan vårdgivare.....	15
6. Oenighet och tvist.....	16
7. Grundläggande förutsättningar	18
7.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan	18
7.2 Informationsskyldighet vid förändring	18
7.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur.....	18
7.4 Läns gemensamma styrdokument	19
7.5 Lagstiftning.....	19
7.6 Överenskommelser	20
8. Uppföljning	21
9. Definitioner	22

1. Inledning

Sedan regionbildningen år 1999 har Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna) reglerat ansvarsfördelning avseende primärvård och samverkan inom hälso- och sjukvård mellan VGR och Kommun genom avtal.

Grunden för ett hälso- och sjukvårdsavtal mellan Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i Västra Götaland lades genom de avtal som tecknades i samband med regionbildningen 1999.

I Huvudavtal om reglering av ansvar och finansiellt gränssnitt mellan landsting och kommuner i Västra Götalandsregionen (Regionbildningsavtalet), daterat 3 september 1998, regleras skatteväxlingen. Avtal med anledning av förslag till gränsdragning mellan kommunerna och regionen i Västra Götaland avseende primärvård (Primärvårdsavtalet), daterat 1 september 1998, är en del av Regionbildningsavtalet.

Detta hälso- och sjukvårdsavtal (Avtalet) utgår från Regionbildningsavtalet inklusive Primärvårdsavtalet. Avtalet reglerar ansvarsfördelning och samverkan i de delar där VGR och Kommunerna har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. Avtalet och tillhörande överenskommelser beskriver även i viss mån samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Avtalets tillhörande överenskommelser är underavtal till Avtalet. Underavtalens giltighet är direkt kopplade till Avtalets giltighet.

Parterna ska tillämpa lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen. Barns behov av stöd, information och trygghet ska beaktas, både som patient och närstående.

1.1 Syfte och mål

Avtalet ska bidra till att parterna ger en god och säker vård till dem som har behov av hälso- och sjukvård från både VGR och Kommun. Avtalet ska tydliggöra ansvarsfördelning och stärka samverkan. Patienten ska möta en samordnad och sammanhållen vård som utgår från samarbete, oavsett huvudmannaskap. Målet är att erbjuda varje patient en god och nära vård utifrån individuella förutsättningar och behov. Patienten är en självklar medskapare i sin hälso- och sjukvård.

VGR och Kommunerna har en gemensamt framtagen strategi, *Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård*, och enligt den ska vården:

- utgå från individuella förutsättningar och behov
- bygga på relationer och vara hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv
- bidra till jämlik hälsa, trygghet och självständighet, samt grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Ett personcentrerat arbetssätt ska tillämpas, där patienten får stöd i att ta ansvar för sin hälsa, och förutsättningar att använda sina egna resurser. I första hand ska egenvård och digitala lösningar erbjudas, om det är ändamålsenligt utifrån patientens behov och förutsättningar. Fysiska vårdkontakter ska erbjudas när de behövs.

1.2 Läsanvisning

Avtalet ska läsas i sin helhet för att förstås korrekt. Överenskommelser i form av underavtal ska läsas tillsammans med avtalet.

1.3 Målgrupp

Målgrupper som berörs i Avtalet är alla som behöver hälso- och sjukvård från både VGR och Kommun, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning, förutsatt att de ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap 1 - 2 §§ och 14 kap 1 § HSL.

Avtalet ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommun som arbetar med målgruppen.

1.4 Omfattning

Avtalet reglerar ansvarsfördelning och samverkan mellan VGR och Kommun inom områden där Parterna har gemensamt hälso- och sjukvårdsansvar. Kommunen har ansvar på primärvårdsnivå, VGR har ansvar på primärvårdsnivå och specialiserad nivå.

Avtalet reglerar inte hur respektive Part organiserar sitt åtagande. Avtalet reglerar inte elevhälsa, vilken styrs av skollagen (2010:800).

1.5 Avtalsparter

Avtalsparter är VGR och var och en av Kommunerna. Avtalsparterna benämns även Parterna.

Part som överlåter utförandet av en uppgift till en annan aktör är även efter överlämnandet ansvarig för att uppgiften fullgörs enligt Avtalet.

1.6 Avtalstid

Avtalet, inklusive överenskommelser i form av underavtal till Avtalet, gäller under förutsättning att de godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Avtalet gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan avtalstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp Avtalet. Om ingen Part skriftligen har sagt upp Avtalet förlängs det med tre år i taget, med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av Avtalet upphör Avtalet att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp Avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga Parter. En uppsägning av Avtalet får till följd att även överenskommelserna sägs upp, eftersom de i egenskap av underavtal är direkt kopplade till Avtalets giltighet.

Det räcker att en Part säger upp en överenskommelse i form av underavtal, för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter. Avtalet och övriga överenskommelser kvarstår om någon av överenskommelserna sägs upp.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för Avtalet kan initiativ till en översyn tas av läns gemensamt, politiskt forum, där samverkan sker mellan VGR och Kommunerna.

Förutsättning för samverkan utan Avtal

Om inget Avtal finns tecknat mellan VGR och Kommunerna regleras ansvarsfördelning och samverkan enbart av Regionbildningsavtalet, inklusive Primärvårdsavtalet, samt av gällande lagstiftning.

2. Ansvar

2.1 Gemensamt ansvar

VGR och Kommunerna ansvarar för att planera och organisera sin hälso- och sjukvård. I detta ingår att skapa förutsättningar för personcentrerad hälso- och sjukvård, så att patientens behov tillgodoses samordnat.

I den kommunala primärvården har Parterna ansvar för olika grundkompetenser:

- VGR ansvarar för läkare
- Kommunen ansvarar för sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut

Utöver detta har Parterna ansvar att identifiera behov av och komma överens om att tillhandahålla övrig kompetens och förmåga som krävs för att utföra uppdraget utifrån ansvarsfördelning i Avtalet. Parterna ansvarar för att på länsövergripande nivå följa tillgången till kompetens i hela länet.

Omvårdnad, rehabilitering och habilitering följer hälso- och sjukvårdsansvaret, och bedrivs av både VGR och Kommun i enlighet med detta Avtal.

Patienter som har behov av hälso- och sjukvård i hemmet kan samtidigt få viss hälso- och sjukvård utförd på regional mottagning, baserat på upprättad plan eller samordnad individuell planering (SIP).

Grundprincipen är att VGR ansvarar för tillfälliga behov av hembesök under kortare perioder, eller sällan förekommande behov över längre tid. Kommunen ansvarar för hembesök när behovet bedöms kvarstå över längre tid, och/eller när insatserna behöver ges mer regelbundet. Om behovet från början bedöms bli långvarigt, och/eller har en högre frekvens, bör det redan från start hanteras inom kommunal primärvård.

Utgångspunkten är alltid personcentrerad hälso- och sjukvård, och vad som är bäst för den enskilda patientens trygghet och kontinuitet. En helhetsbedömning ska göras utifrån en kombination av behovets varaktighet, frekvens och en resurseffektiv användning av Parternas

sammanlagda resurser.

Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Utveckling inom medicin, teknik och kompetens leder till att gränsen mellan specialiserad vård och primärvård förändras. Det påverkar både den regionala och kommunala primärvården, och förutsätter därför en kontinuerlig dialog mellan Parterna för att säkerställa patientsäkerheten.

Ansvar för omhändertagande av avliden följer hälso- och sjukvårdsansvaret, enligt HSL.

2.2 Västra Götalandsregionens ansvar

VGR ansvarar för hälso- och sjukvård till dem som är bosatta eller vistas i Västra Götaland. Hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar både primärvård och specialiserad vård, akut och planerad, i hemmet, på mottagning och på sjukhus.

Läkare inom regional primärvård har samordningsansvar och övergripande medicinskt ansvar för hälso- och sjukvård. Utifrån patientens behov kan läkare inom specialiserad vård ha medicinskt ansvar för viss hälso- och sjukvård.

VGR har ansvar för specialiserad vård, vilken kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional eller kommunal primärvård.

VGR:s hälso- och sjukvårdsansvar på primärvårdsnivå:

- hälso- och sjukvård till patienter som utan större svårighet, i form av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning, kan ta sig till VGR:s mottagning
- hembesök vid tillfälliga och övergående behov, där insatsen kan hanteras med ett fåtal hembesök under en kort period, samt vid hembesök med låg frekvens över tid
- hälso- och sjukvård som utförs av läkare
- hälso- och sjukvård för personer som vistas i hem för vård och boende (HVB) eller hem för viss annan heldygnsvård, samt i samband med korttidsvistelse enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- habilitering och rehabilitering på primärvårdsnivå och specialiserad nivå

- medicinsk konsultation och kompetensöverföring i enskilda ärenden till Kommunens personal i hälso- och sjukvård och omsorg
- hälso- och sjukvård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (papperslösa), oavsett boendeform
- bistå Kommunen med specialistkompetens inom vårdhygien och smittskydd
- förvaring och transport av avliden patienten inskriven i slutenvård eller som enbart omfattas av regional primärvård
- transport till och från sjukhus för obduktion eller för att ta bort implantat, även om patienten ingår i Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar.

2.3 Kommunens ansvar

Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård till patienter som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar, enligt 12 kap 1 - 2 §§ HSL. Vidare ansvarar Kommunen enligt 14 kap 1 § HSL, samt Regionbildningsavtalet inklusive Primärvårdsavtalet och den däri gjorda skatteväxlingen, även för att erbjuda primärvård i ordinärt boende. Kommunens ansvar är på primärvårdsnivå. Kommunen beslutar om och ansvarar för kommunal primärvård.

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar på primärvårdsnivå:

- hälso- och sjukvård till patienter som på grund av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte kan ta sig till VGR:s mottagningar utan större svårighet, liksom när behov bedöms kvarstå över längre tid, och/eller där det finns ett behov av mer regelbundna insatser i hemmet
- habilitering och rehabilitering på primärvårdsnivå
- förvaring och transport av avliden patient som omfattas av Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar, och som vid tillfället inte är inskriven i slutenvård.

2.4 Läkemedel

Läkemedelsbehandlingar är en integrerad del i hälso- och sjukvården och samverkan ska ske mellan VGR och Kommun.

Läkemedelsgenomgång ska utföras enligt Socialstyrelsens föreskrifter

och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården. För patienter med kommunal primärvård med övertaget läkemedelsansvar ska ansvarig sjuksköterska i kommunen medverka vid läkemedelsgenomgång.

VGR ansvarar för kostnader, exklusive patientens egenavgift, avseende läkemedel som omfattas av läkemedelsförmånen, och som är förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner till enskild patient.

VGR har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götaland. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för gemensamma patienter. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske lokalt inför varje vaccinationsinsats.

VGR tillhandahåller akutläkemedelsförråd avsedda för patienter inskrivna i kommunal primärvård. Läkemedlen i förrådet kan användas för akut ordination eller för behandling under en begränsad tidsperiod. Kommunala akutläkemedelsförråd (KAF) och dess sortiment beslutas av VGR, som också ansvarar för läkemedels- och transportkostnaderna till förråden, samt kassation. Kommunen tillhandahåller och ansvarar för lämpligt, låsbart förråd.

Öppenvårdsdos beslutas av läkare som tar ställning till att gällande kriterier, enligt regional medicinsk riktlinje för öppenvårdsdos, är uppfyllda. Gemensamma läkemedelsfrågor avseende KAF och öppenvårdsdos hanteras i partsgemensamt forum.

2.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter

Personliga hjälpmedel som är avsedda att användas i hemmet och dess närmiljö, av patient och brukare i Västra Götaland, regleras i aktuell handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård, samt i Parternas samarbetsavtal.

Förskrivning av personliga hjälpmedel är en del av vård och behandling, och kan inte frikopplas från andra vård- och behandlingsinsatser.

Förskrivningsrätten kan inte delegeras, utan förskrivaren har ett helhetsansvar som inte kan överlåtas.

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvar för aktuellt behov är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.

Det finns undantag då kostnadsansvaret för hjälpmedel inte följer hälso- och sjukvårdsansvaret, vilket framgår i aktuell handbok för personliga hjälpmedel. VGR har kostnadsansvar för personliga hjälpmedel för barn och ungdomar fram till artonårsdagen.

Principer för och utbud av personliga hjälpmedel hanteras i partsgemensamt forum, där alla beslut ska fattas i enighet.

Medicintekniska produkter som inte regleras i aktuell handbok för förskrivning av hjälpmedel inom hälso- och sjukvård

Den huvudman som lämnar eller lånar ut medicintekniska produkter har motsvarande ansvar gällande uppföljning och kostnader som vid förskrivning.

För sårläkningsartiklar och kompressionsförband finns en förteckning där det framgår för vilka produkter Parterna har kostnadsansvar.

3. Hälso- och sjukvård i hemmet

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården.

Hälso- och sjukvården ska samordnas utifrån patientens behov, förmåga och självbestämmande. Patienten ska ges förutsättningar att vara kvar i hemmet.

Samverkan mellan huvudmän är en förutsättning för en personcentrerad hälso- och sjukvård.

3.1 Primärvård

Primärvården är navet i öppen hälso- och sjukvård och ska ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper, och avser vanligt förekommande vårdbehov, både enkla och komplexa.

Primärvården ska enligt HSL vara lätt tillgänglig och tillgodose invånarnas behov av grundläggande medicinska insatser. Insatserna kan även vara hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande, och ska anpassas efter patientens individuella behov.

Både VGR och Kommun är huvudmän för primärvård och ansvarar för att genomföra primärvårdens grunduppdrag.

3.2 Specialiserad vård i hemmet

VGR har ansvar för specialiserad vård. Specialiserad vård i hemmet innebär hälso- och sjukvård, som kräver särskild medicinsk kompetens, medicinska eller tekniska resurser, eller utrustning som inte ryms inom primärvårdens ordinarie uppdrag. Det kan inkludera avancerad läkemedelsbehandling, medicintekniska insatser, eller vård som kräver regelbunden uppföljning av specialistläkare eller specialistutbildad personal inom den specialiserade vården.

Regional och kommunal primärvård kan medverka i, och delvis utföra, hälso- och sjukvård som den specialiserade vården ansvarar för. Detta förutsätter att:

- berörda verksamheter gemensamt har bedömt att åtgärderna kan genomföras på ett patientsäkert sätt inom primärvården
- berörda verksamheter har fört dialog och enats om förutsättningarna

- det finns en fast läkarkontakt och fast vårdkontakt på primärvårdsnivå
- insatserna kräver inte någon särskild organisation.

Specialiserad vård i hemmet kan pågå parallellt med andra insatser från regional och kommunal primärvård, vilket förutsätter god samordning och tydliga kontaktvägar mellan Parterna.

3.3 Egenvård

Att ta ansvar för sin hälsa stärker möjligheten till ett självständigt och meningsfullt liv.

Egenvård är i första hand det som personen själv, eventuellt med stöd från närstående eller personal, kan utföra för att främja sin hälsa eller hantera sin sjukdom. När det är möjligt och lämpligt, prioriteras egenvård före åtgärder från hälso- och sjukvården.

Parterna ska ta ställning till och möjliggöra egenvård, enligt lag (2022:1250) om egenvård. Den egenvård som är bedömd och ordinerad av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska inte sammanblandas med det ansvar som personen har för sin hälsa.

3.4 Förutsättningar för samverkan

Samverkan är en förutsättning för att skapa trygg, samordnad och personcentrerad hälso- och sjukvård. Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt är viktiga funktioner för att bidra till samverkan och kontinuitet mellan regional och kommunal primärvård.

3.4.1 Informationsöverföring

Vårdgivare ska dela dokumenterad, tillgänglig och aktuell information om patienten. Information ska lämnas i samband med in- och utskrivning från den slutna hälso- och sjukvården, samt i öppenvårdsprocessen. Innehållet ska ge förutsättningar för berörd Part att ge trygg, effektiv och patientsäker vård.

3.4.2 Teambaserat arbetssätt mellan regional och kommunal primärvård

Teambaserat arbetssätt mellan regional och kommunal primärvård ska finnas för gemensamma patienter. Det innebär att hälso- och sjukvård planeras, koordineras och utförs i nära dialog med patienten och, vid behov, med närstående. Arbetssättet ska präglas av

kontinuitet och personcentrering, där patientens individuella behov och livssituation avgör teamets sammansättning och insatser. Teamet ska arbeta proaktivt och samordnat, för att skapa en trygg och sammanhållen hälso- och sjukvård över tid.

3.4.3 Samordnad individuell plan, SIP

En samordnad individuell plan (SIP) ska erbjudas patienter som är i behov av insatser från VGR och Kommun. SIP är patientens plan och ska tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna.

Planen ska tydliggöra ansvar, vem som gör vad, samt hur och när uppföljning ska ske. SIP är en viktig del i samverkan mellan huvudmännen, och ska användas för att skapa kontinuitet, överblick och trygghet för den enskilde – oavsett ålder och behov.

4. Samverkan utanför avtalet

Enligt 15 kap. 1 § HSL får regioner och kommuner sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som de ansvarar för. I avtalet ska de särskilda villkor som gäller för överlämnandet framgå.

Hälso- och sjukvård som ska ges i patientens hem kan således i vissa fall utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Det förutsätter att Parterna har kommit överens om detta genom dialog, att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå, och att informationsöverföringen är dokumenterad, tillgänglig och aktuell.

5. Patientsäkerhet

Parterna har gemensamt och eget ansvar för att vården ska vara god, säker och personcentrerad. Patientsäkerhet är en grundläggande del av all hälso- och sjukvård. Den bygger på ett systematiskt och förebyggande arbete, där alla vårdgivare, oavsett huvudman, aktivt bidrar till att minimera risker och främja en trygg och säker vård.

5.1 Avvikelser mellan vårdgivare

Händelser, där gemensamt framtagna avtal, överenskommelser, riktlinjer eller rutiner inom vård och omsorg inte följs, betraktas som **avvikelser mellan vårdgivare**. Det kan handla om enskilda patientärenden och om organisatoriska eller systematiska brister hos vårdgivare.

Avvikelser mellan vårdgivare identifieras, registreras och hanteras i avsedd IT-tjänst. Avvikelser ska hanteras skyndsamt, och återkoppling ges så snart händelsen är analyserad och det finns en plan för åtgärder.

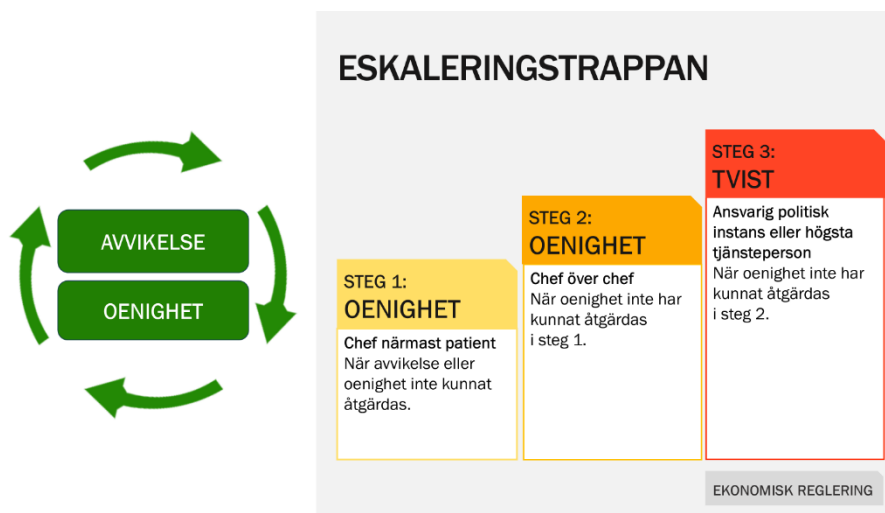
Parterna ansvarar för analys, åtgärder och uppföljning samt för att regelbundet sammanställa registrerade avvikelser mellan vårdgivare. Resultatet används för ett systematiskt förbättringsarbete. Det bidrar till att i samverkan öka patientsäkerhet, kunskapsutveckling och lärande på alla nivåer. Avvikelser mellan vårdgivare, som inte kan lösas mellan berörda Parter, går vidare till hantering av oenighet och tvist.

6. Oenighet och tvist

Parterna har skyldighet att följa Avtalet, överenskommelserna och andra läns gemensamma styrdokument. Det är ett gemensamt ansvar för Parterna att den enskildes situation löses utan onödigt dröjsmål, och att komma överens om vem som har ansvar för hälso- och sjukvården.

Oenighet innebär att Parterna inte är överens om hur en eller flera bestämmelser ska tolkas eller tillämpas, och kan uppstå på både individ- och organisationsnivå. Oenighet om tolkning eller tillämpning ska i första hand lösas på lokal nivå. När oenighet inte går att lösa kan den eskaleras till en tvist.

Brister i uppfyllelse av åtagande, oenighet eller tvister om tolkning och innebörd av Avtal, överenskommelser och andra läns gemensamma styrdokument ska hanteras enligt nedanstående eskaleringstrappa. Patientens behov av god och säker vård ska alltid tillgodoses utan onödigt dröjsmål. Patienten ska inte påverkas av oenighet eller tvist, vilket kräver en tillfällig lösning under pågående eskaleringsprocess.

Grundprincipen är att avvikelser och oenigheter ska lösas så nära verksamheten som möjligt, som en del av det systematiska förbättringsarbetet, och leda till lärande och förbättring. Om avvikelser och oenigheter inte löses går ärendet vidare till eskaleringstrappan.

Oenighet innebär att samsyn saknas i en viss fråga mellan Parter. Det kan vara en eller flera avvikelser som ligger till grund för oenighet. Oenighet kan även uppstå utan att det föregåtts av avvikelse mellan vårdgivare.

Tvist är en oenighet som inte blivit löst på chefsnivå. Att oenighet leder till tvist är mycket allvarligt och ska hanteras i politisk instans eller på högsta tjänstepersonsnivå hos respektive Part.

Steg 1 – Oenighet

Om oenighet konstateras gällande respektive Parts åtagande, eller om tolkning av avtalets innebörd, ska detta skriftligt rapporteras till berörd Part. Den chef, som är ansvarig för verksamheten närmast patienten hos ansvarig Part, ska utan dröjsmål utreda och åtgärda ärendet.

Steg 2 – Oenighet

Om enighet inte nås i steg 1 åligger det den chef som är ansvarig för verksamheten närmast patienten att eskalera till sin chef för fortsatt hantering. Denne är ansvarig för att utan dröjsmål fortsatt utreda och åtgärda ärendet.

Steg 3 – Tvist

Om enighet inte kan nås i steg 2 ska tvisten eskaleras till politisk instans eller högsta tjänsteperson hos respektive Part. Det gäller även återkommande avvikelser som trots åtgärder på alla nivåer inte når en lösning. Parterna ska gemensamt komma fram till en lösning. Beslut om lösning fattas av ansvarig politisk instans eller högsta tjänsteperson. Lösningen är vägledande för framtida liknande situationer, och ska spridas för gemensamt lärande.

Ansvar vid oenighet och tvist

Varje Part har ansvar att säkerställa och tydliggöra sin organisation för styrning och ledning, samt för att omhänderta oenigheter och tvister mellan Parterna. Det innebär att det ska finnas utsedda roller med beslutsmandat, som är ansvariga för steg 1, 2 och 3 i eskaleringstrappan.

Ekonomisk reglering och allmän domstol

Steg 3 i eskaleringstrappan kan innefatta ekonomisk reglering eller vidare hantering i allmän domstol.

Uppföljning av oenighet och tvist

Resultatet av oenighet och tvist mellan Parter ska följas upp inom den egna organisationen, samt inom länsgemensam vårdssamverkan för spridning av lärdomar och erfarenheter i länet.

7. Grundläggande förutsättningar

7.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Kunskapsstyrning handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälsa, hälso- och sjukvård, samt omsorg.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att stödja ett kunskapsbaserat arbetssätt, och ska samverka i dessa frågor, exempelvis genom den vårdssamverkansstruktur som finns i länet.

Respektive Part ansvarar för att det finns personal i tillräcklig omfattning och med kompetens utifrån de åtaganden som beskrivs i respektive Parts uppdrag i Avtalet.

Parterna har också ansvar för att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar och kompetenshöjande insatser mellan Parterna.

7.2 Informationsskyldighet vid förändring

Parterna har ett åtagande och en skyldighet att samverka för att kunna utföra vården på ett patientsäkert sätt. Huvudmännen ska omgående informera varandra om planerade och akuta förändringar i den egna verksamheten, som påverkar samverkan, samverkanspartens verksamhet och/eller patienten. Informationen ska ske mellan Parterna på lokal nivå. Vid förändringar som påverkar fler än två Parter ska information även ges på delregional nivå, och vid behov på länsnivå.

7.3 Vårdssamverkan – vår gemensamma stödstruktur

Vårdssamverkan i Västra Götaland är en gemensam stödstruktur, med uppdrag att förvalta och utveckla intentionerna med det gemensamma hälso- och sjukvårdsavtalet. Vårdssamverkan finns på lokal nivå, delregional nivå och på länsnivå.

7.4 Läns-gemensamma styrdokument

Samverkan regleras i lagstiftning och i läns-gemensamma styrdokument som avtal, överenskommelser och riktlinjer. Parterna ansvarar för att avtal, överenskommelser, samt läns-gemensamma styrdokument fastställs, implementeras och följs upp i respektive huvudmans ledningssystem. Parterna ansvarar för att det som är reglerat i läns-gemensamma styrdokument är känt och efterföljs.

7.5 Lagstiftning

Följande lagstiftning ska särskilt beaktas:

Hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30), är den lag som reglerar grundläggande skyldigheter för region och kommuner.

Hälso- och sjukvårdsansvaret för VGR och Kommunen regleras huvudsakligen i 8 kap. och 12 kap. samt 14 kap. 1 § HSL (2017:30), och ansvaret omfattar även rehabilitering, habilitering och hjälpmedel, samt sjuktransporter och omhändertagande av avlidna. För tandvård finns särskilda bestämmelser i tandvårdslagen (1985:125), TvL, och tandvårdsförordningen (1998:1338).

Med primärvård avses hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering, som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens, 2 kap 6 § HSL.

Primärvårdens grunduppdrag framgår av 13 a kap. 1 § HSL.

Bestämmelser om hälso- och sjukvårdsåtgärder som utförs i form av egenvård regleras i lag (2022:1250) om egenvård.

Rätten till vård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändigt tillstånd regleras i lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera, samt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § HSL:

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service som avses i 8 kap. 4 § första stycket, 8 kap. 11 § eller motsvarande tillståndspliktig boendeform eller bostad som

avses i 26 kap. 1 § första stycket punkt 2 socialtjänstlagen (2025:400)

- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § punkt 8 och 9 § punkt 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet 8 kap. 1 § SoL, samt daglig verksamhet enligt 9 § punkt 10 LSS
- Sedan regionbildningen 1999 har Kommunen även ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende enligt 14 kap. 1 § HSL och enligt detta Avtal.

Enligt lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen, ska barnets rättigheter beaktas vid avvägningar och bedömningar som rör barn.

Samordnad individuell planering (SIP) ska enligt 4 kap. 1–3 §§ lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård erbjudas den enskilde, om hen efter utskrivningen behöver insatser från både VGR och Kommun, i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

Vid SIP ska enheterna upprätta en individuell plan i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. 4 § tredje och fjärde styckena HSL och 10 kap. 8 och 9 §§ SoL.

För att stärka individens integritet, självbestämmande och delaktighet kompletterar patientlagen (2014:821) regelverket för hälso- och sjukvård.

7.6 Överenskommelser

Till Avtalet finns fyra överenskommelser som är underavtal till Avtalet:

- Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Överenskommelse - Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet
- Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av Avtalet samt tillhörande överenskommelser.

Huvudmännen samverkar i länsgemensamt, politiskt forum, som har övergripande ansvar för att följa upp Avtalet med dess överenskommelser. Partsgemensamma forum i Västra Götaland ansvarar för genomförande av uppföljningen och att den sker på såväl lokal, delregional som länsnivå.

Resultatet av den gemensamma uppföljningen är en nödvändig grund för att Parterna ska kunna driva utvecklingen framåt i samsyn och i takt med varandra.

9. Definitioner

Definitionerna beskriver en läns gemensam tolkning av begrepp som används i Avtalet. Ingen huvudman har tolkningsföreträde.

Barn och unga

Personer 0–17 år, det vill säga fram till den dag personen fyller 18 år.

Bedömning av patientsäkerhet

Riskbedömning inom patientsäkerhet är en systematisk process för att identifiera, analysera och värdera potentiella händelser eller situationer som kan leda till vårdskador eller brister i vårdens kvalitet och säkerhet. Syftet är att förebygga dessa genom att uppskatta sannolikheten för att de inträffar, bedöma deras konsekvenser och vidta åtgärder för att minska eller eliminera riskerna.

Egenvård

Hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad personal har bedömt att en patient kan utföra själv, eller med hjälp av annan. Vad som räknas som egenvård bedöms individuellt i varje fall. Syftet är att öka patientens självständighet och minska beroendet av hälso- och sjukvården.

Själva bedömningen om en åtgärd kan utföras som egenvård är hälso- och sjukvård enligt HSL, vilket innebär att övriga regler inom vården gäller.

Den egenvård som är bedömd och ordinerad av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal enligt lag om egenvård ska inte sammanblandas med personens egenansvar för sin hälsa.

Fast läkarkontakt

Namn given läkare inom primärvård. Samordnar patientens medicinska vård och skapar trygghet och kontinuitet för patienten. Det finns möjlighet för patienten att ha fast läkarkontakt i specialiserad vård.

Fast vårdkontakt

Utses av en verksamhetschef om en patient begär det eller om det är nödvändigt för att tillgodose behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet. Fast vårdkontakt ska skapa trygghet och kontinuitet, och kan utses i all hälso- och sjukvård.

Regional fast vårdkontakt ska alltid utses vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Fast vårdkontakt inom kommunal primärvård ska alltid utses för gemensamma patienter.

I de fall det finns flera fasta vårdkontakter behöver en av dem utses till samordnande vårdkontakt.

Frekvens

Hur ofta något inträffar eller upprepas under en viss tid.

Det kan innebära att:

På primärvårdsnivå ansvarar VGR för åtgärder i hemmet med låg frekvens. Kommunen ansvarar för åtgärder i hemmet som behöver ges mer regelbundet.

Förmåga

I organisatorisk kontext avser förmåga kapaciteten att utföra uppgifter och uppnå mål, genom tillgång till rätt kompetens, resurser, processer och struktur.

Habilitering

Insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad funktionsnedsättning, utifrån sina behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga, samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Det kan innebära att:

En habiliterings-/rehabiliteringsprocess har en början och ett slut över en viss tidsperiod, men kan vara återkommande. Den kan omfatta olika vårdnivåer och huvudmän.

Hembesök

Öppenvårdsbesök i patientens bostad eller motsvarande.

Hem för vård och boende, HVB

Boende med platser för heldygnsvistelse tillsammans med insatser i form av vård eller behandling.

Hemmet

Hemmet är den plats där patienten normalt bor och har sin dagliga tillvaro, sina personliga tillhörigheter och sin sociala omgivning. Med

hemmet avses ordinärt boende, särskilt boende, bostad med särskild service, såsom gruppbostad, och korttidsplats.

Huvudman

Den region eller den kommun, som enligt lagen ansvarar för att erbjuda hälso- och sjukvård, benämns i HSL som huvudman.

Händelseanalys

En strukturerad metod för att klarlägga händelseförlopp och identifiera bakomliggande orsaker. Den kan ge underlag för förbättringsåtgärder som minskar risken för att liknande händelser inträffar igen, samt bidra till lärande och utveckling inom vårdverksamheten.

Kortvarigt behov

Innebär tillfälliga och övergående behov, där insatsen kan hanteras med ett fåtal hembesök under en begränsad tid.

Långvarigt behov

Innebär att behovet kvarstår över tid.

Det kan innebära att:

Ett långvarigt behov med låg frekvens eller enstaka hembesök är VGR:s ansvar, liksom när patienten kan besöka mottagningen.

Ett långvarigt behov med hög frekvens eller behov av regelbundna hembesök är kommunens ansvar.

Länsgemensamt, politiskt forum

Politisk gruppering för avtals-, ansvars- och samverkansfrågor mellan VGR och Kommunerna.

Negativ händelse

Händelse som medfört något oönskat.

Oenighet

Oenighet innebär att parter eller vårdgivare inte når lösning i en viss fråga.

Parter

Parter är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Partsgemensamt forum

Grupperingar mellan parterna på politisk och tjänstepersonsnivå.

Personcentrerad vård

Begreppet personcentrerad vård bygger på tre nyckelbegrepp - berättelse, partnerskap och dokumentation. En patient är mer än sin sjukdom. Inom personcentrerad vård är patienten en person med behov men också resurser och förmågor. Personcentrerad vård innebär att patienten ska få vara en aktiv part i den gemensamt planerade vården.

Psykisk funktionsnedsättning

Påverkan på förmågan att ta hand om sin hälsa och skapa en fungerande vardag. En nedsättning av förmågor som att till exempel minnas, planera, ta initiativ, förstå information, passa tider och/eller ta sociala kontakter.

Till skillnad från psykisk ohälsa som kan vara kortvarig, är en psykisk funktionsnedsättning ofta mer varaktig och kan uppstå till följd av svåra psykiatriska tillstånd eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, såsom ADHD, autism eller schizofreni.

Rehabilitering

Insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning, utifrån sina behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Det kan innebära att:

En habiliterings- eller rehabiliteringsprocess har en början och ett slut över en viss tidsperiod, men kan vara återkommande. Den kan omfatta olika vårdnivåer och huvudmän.

Samordningsansvar kring vaccinationer

Samordningsansvaret omfattar beställning av vaccin, ordination, och registrering inklusive överföring till Nationellt vaccinationsregister för vaccinationer som säsongsinfluensa och Covid-19 för patienter med kommunal primärvård. Kommunen ansvarar för administrering till patienter i kommunal hälso- och sjukvård.

Samsjuklighet

Personen har två eller flera sjukdomsdiagnoser, psykiatriska och/eller somatiska, samtidigt.

SIP

Samordnad individuell plan (SIP) används för att samordna insatser från olika huvudmän och aktörer på individnivå. SIP utgår från vad den enskilde tycker är viktigt och är den enskildes plan. Arbetssättet är personcentrerat.

Skadligt bruk

Bruk av alkohol, narkotika, läkemedel eller andra beroendeframkallande substanser som skadar hälsan, fysiskt eller psykiskt, men där personen inte uppfyller kriterierna för beroende.

Tillbud

Händelse som hade kunnat medföra något önskat.

Twist

En twist är en eskalerad oenighet där lösning inte kunnat uppnås.

Utan större svårighet

Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd, såsom färdtjänst eller sjukresa.

Vårdgivare

Statlig myndighet, region, kommun, annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Vårdskada

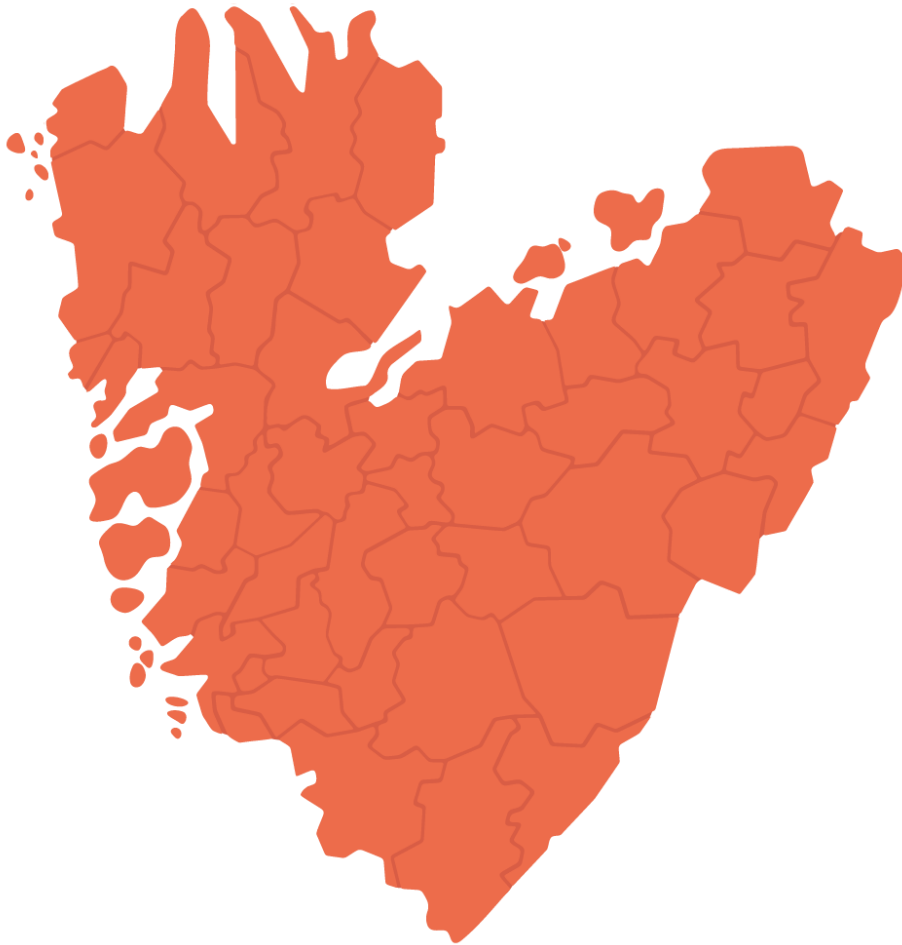
Lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården, enligt 1 kap 5 § (2010:659) Patientsäkerhetslagen.

Öppenvårdsdos

Öppenvårdsdos är ett hjälpmedel för patienter som behöver stöd i sin läkemedelshantering. Systemet innebär att patienten får sina läkemedel uppdelade i små påsar, en för varje dosstillfälle, vanligen för två veckor i taget. Läkemedel som inte kan delas i dospåsar levereras i stället som hel förpackning, efter beställning. Öppenvårdsdos kan användas av patienter både i ordinärt och i särskilt boende.

Öppenvårdsprocess

Informationsöverföring och samverkan kring personer som är i behov av samordning i öppenvård.

Överenskommelse

Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

**Upprättad mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet**

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter	3
3. Avtalstid	3
4. Syfte	4
5. Målgrupp	4
6. Villkor för Kommunens betalningsansvar	4
7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvar	5
8. Uppföljning	6

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar hur betalningsansvar ska beräknas för en patient som vårdas inom den slutna vården, efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar. Detta i enlighet med 4 kap. 5 § lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Formerna för samverkansprocessen vid in- och utskrivning beskrivs i läns gemensamt styrdokument.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av länsgemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Överenskommelsen reglerar Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning.

5. Målgrupp

Målgruppen är patienter i alla åldrar som vårdas inom den slutna vården efter det att behandlande läkare har bedömt att patienten är utskrivningsklar, och där samordnade insatser från både VGR och Kommunen kan komma att behövas efter utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Villkor för Kommunens betalningsansvar

Kommunens betalningsansvar inträder som huvudregel när det genomsnittliga antalet dagar i slutna vård, efter att patienten är utskrivningsklar, överskrider 3,0 kalenderdagar per Kommun under en kalendermånad. Villkoren enligt lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och länsgemensamt styrdokument för in- och utskrivningsprocessen ska vara uppfyllda.

Dessa villkor är:

- slutna vård ska ha skickat inskrivningsmeddelande (2 kap. 1–3 §§)
- slutna vård ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 §)

- sluten vård ska, senast samma dag som utskrivning sker, överföra information som är nödvändig för att ge patienten socialtjänst eller hälso- och sjukvård (3 kap. 2 §)
- När en enhet i den regionfinansierade öppna vården har tagit emot ett inskrivningsmeddelande i fråga om en patient, ska verksamhetschefen vid den enheten utse en fast vårdkontakt för patienten. (2 kap. 5 §)
- patienten ska ha erbjudits en samordnad individuell plan (SIP) vid behov av insatser från både VGR och Kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst (4 kap. 1–3 §§)
- vid behov av SIP ska den fasta vårdkontakten i regionfinansierad öppen vård skicka kallelse senast tre dagar efter att en underrättelse har lämnats om att patienten är utskrivningsklar (4 kap. 3 §)
- för patient som behöver insatser i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård ska planeringen genomföras enligt bestämmelserna om en samordnad vårdplan 7a § lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård respektive 12 a § lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, lag (2019:979)
- planering och insatser från den regionfinansierade öppna vården är tillgängliga för en patientsäker vård i hemmet (5 kap. 5 § 2017:612)
- användning av avsett IT-stöd.

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvar

Villkor för Kommunens betalningsansvar ska vara uppfyllda innan betalningsansvar träder in.

- Kommunens betalningsansvar inträder om Kommunen har ett genomsnitt över 3,0 kalenderdagar under en kalendermånad.
- Kommunen betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden * antal utskrivna patienter som omfattas av denna överenskommelse * fastställt belopp).
- Genomsnittet summeras efter varje månad.
- För patienter, inskrivna inom sluten vård längre än 7 kalenderdagar efter bedömning om utskrivningsklar, övergår genomsnittsberäkningen till individuell beräkning från dag 8. Kommunen betalar då för de dagar som överskrider 3

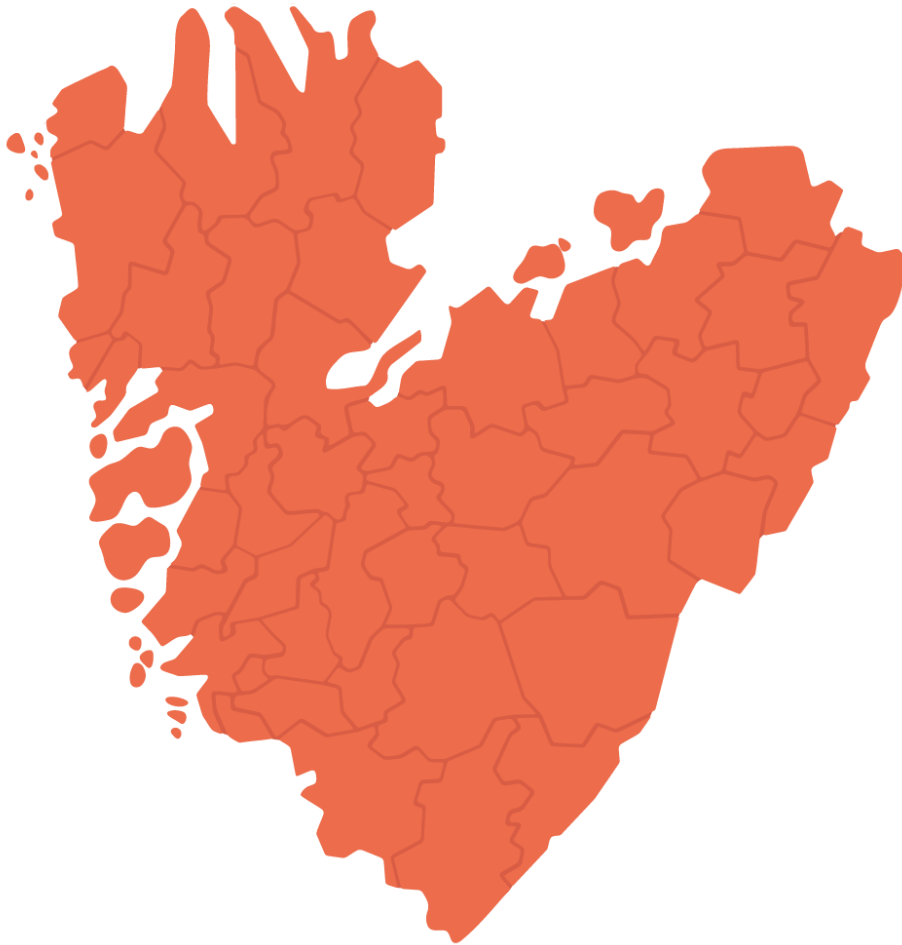
kalenderdagar per patient. Dessa patienter ska inte räknas med i månadens genomsnitt.

Beloppet per dygn fastställs årligen av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och motsvarar genomsnittskostnaden i riket för ett vård dygn i den slutna vården.

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från läns gemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Överenskommelse

Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Upprättad mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter	3
3. Avtalstid	3
4. Syfte	4
5. Målgrupp	4
6. Gemensamt ansvar	4
7. Parternas ansvar	5
7.1 VGR:s läkaransvar	5
Läkarens patientansvar	5
7.2 Kommunens ansvar	6
8. Uppföljning	6

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka mellan region och kommun, både när det gäller målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan VGR och Kommun.

I överenskommelsen regleras VGR:s läkaransvar för patienter med kommunal primärvård. Formerna för hur hälso- och sjukvården ska samordnas lokalt regleras mellan Parterna i gemensam närområdesplan.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga

Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av länsgemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att reglera omfattningen av och formerna för VGR:s läkaransvar i kommunal primärvård.

5. Målgrupp

VGR ansvarar för läkare till de patienter som ingår i Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar.

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service som avses i 8 kap. 4 § första stycket, 8 kap 11 § eller 26 kap 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2025:400), SoL.
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 kap. 8 § och 9 kap. 9 § lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet 8 kap. 1 § SoL, samt daglig verksamhet enligt LSS.
- I Västra Götaland har Kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) sedan regionbildningen 1999, 14 kap. 1 § HSL.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Samarbete mellan professioner, verksamheter och huvudmän är en förutsättning för att kunna bedriva en patientsäker, proaktiv och personcentrerad vård.

Huvudmännen samverkar genom att:

- årligen upprätta gemensam närområdesplan med syftet att tydliggöra omfattning och former kring ansvarsfördelning för gemensamma åtaganden samt för samverkan på lokal nivå
- varje patient ska ha en utsedd fast läkarkontakt
- utifrån medicinsk bedömning upprätta, revidera och följa upp patientens individuella plan, enligt HSL
- säkerställa informationsöverföring mellan berörda verksamheter, och använda avsett IT-system för kommunikation och informationsöverföring
- Parterna ansvarar för att bemanna och avsätta tid för uppdraget
- utbyta information vid personal-, verksamhets- eller organisationsförändringar som kan påverka det lokala samarbetet.

7. Parternas ansvar

7.1 VGR:s läkaransvar

VGR tillhandahåller fast läkarkontakt. Utifrån patientens behov utformas hälso- och sjukvården i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård.

Läkare ska finnas tillgänglig dygnet runt, veckans alla dagar, för kommunal primärvård.

Läkarens patientansvar

I läkaransvar ingår bland annat att:

- fast läkarkontakt inom primärvård ska utses enligt 6 kap. 3 § patientlag (2014:821)
- fast läkarkontakt i primärvård samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt vid behov vara delaktig vid vårdövergångar
- utföra medicinsk bedömning, dokumentation, utredning, behandling och uppföljning, planerat och oplanerat, hela dygnet
- upprätta långsiktig, medicinsk plan
- ha läkemedelsansvar, genomföra läkemedelsgenomgång och upprätta läkemedelsberättelse

- genomföra samtal vid allvarlig sjukdom, liksom brytpunktssamtal vid övergång till palliativ vård och vid vård i livets slutskede
- ta ställning till vårdbegränsningar
- ge medicinsk konsultation och kompetensöverföring i det enskilda ärendet till Kommunens legitimerade personal
- dokumentera överlåtelse om att utföra klinisk undersökning vid förväntat dödsfall, fastställa dödsfall, samt upprätta dödsbevis och dödsorsaksintyg.

7.2 Kommunens ansvar

Sjuksköterska ska finnas tillgänglig dygnet runt, veckans alla dagar. Arbetsterapeut och fysioterapeut ingår i Kommunens ansvar.

I hälso- och sjukvårdsansvar för legitimerad personal ingår bland annat att:

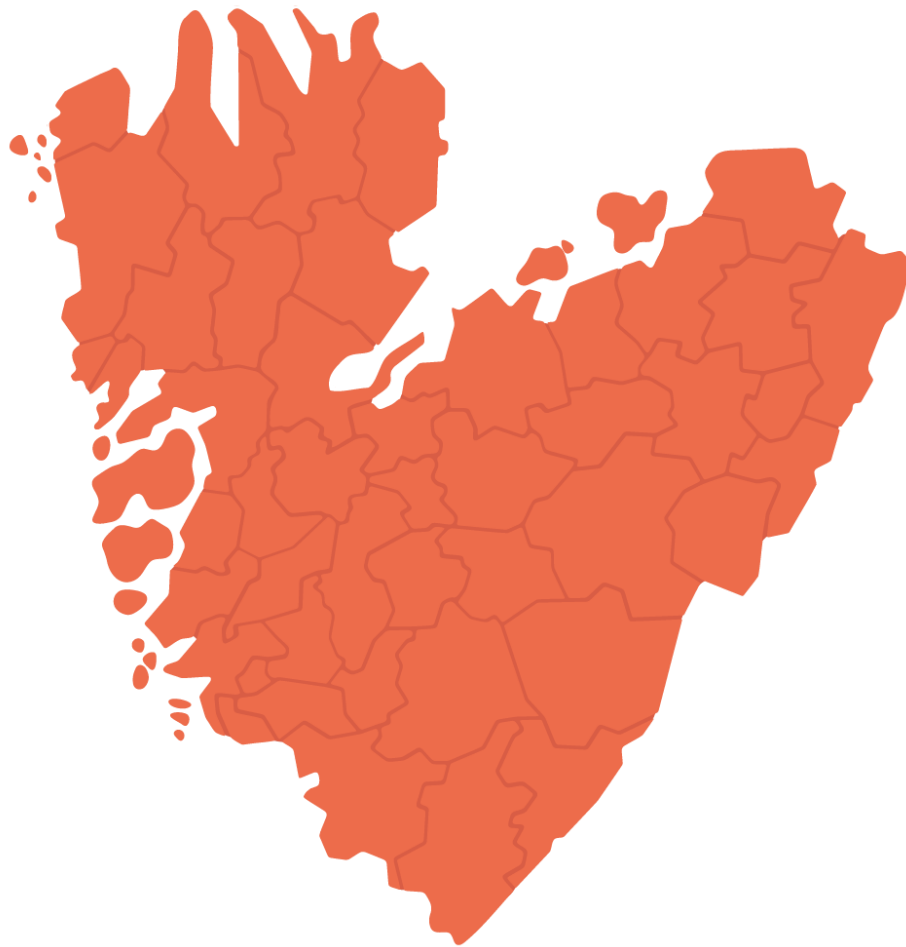
- bedöma, utreda, åtgärda och följa upp och dokumentera hälso- och sjukvård utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen
- kontakta fast läkarkontakt vid förändringar i patientens hälsotillstånd
- utföra ordinationer, samt utvärdera och återsrapportera resultat
- kontakta berörda mottagningar vid beslut om och avslut av kommunal primärvård
- följa den långsiktiga medicinska planen upprättad av läkare
- tillgodose behov av palliativ hälso- och sjukvård
- sjuksköterska kan, efter dokumenterad överlåtelse från ansvarig läkare, utföra klinisk undersökning vid förväntat dödsfall.

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Uppföljning av gemensam närområdesplan för hälso- och sjukvård och angränsande socialtjänst ska göras regelbundet av Parterna, minst en gång per år.

Överenskommelse

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet

**Upprättad mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet**

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter	3
3. Avtalstid	3
4. Syfte	4
5. Målgrupp	4
6. Gemensamt ansvar	5
7. Personer med psykisk funktionsnedsättning.....	5
7.1 VGR:s ansvar	5
7.2 Kommunens ansvar.....	6
8. Personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet	6
8.1 VGR:s ansvar	7
8.2 Kommunens ansvar	7
9. Barn och unga med placering utanför det egna hemmet	7
9.1 VGR:s ansvar.....	8
9.2 Kommunens ansvar	8
9.3 Gemensam planering	9
9.4 Kostnadsansvar	9
9.5 Uppföljning av placering.....	10
10. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård	10
10.1 VGR:s ansvar	11
10.2 Kommunens ansvar.....	12
11. Uppföljning	12

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet. Överenskommelsen reglerar samarbetet kring barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Samverkan i överenskommelsen regleras i 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, samt 8 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400), SoL.

Överenskommelsen reglerar även samarbete kring personer med tvångsvård. Huvudsakliga rättsregler återfinns i lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och i lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV.

I överenskommelsen används begreppet person, vilket i denna överenskommelse innefattar patient, brukare och den enskilde.

För barn och unga till och med 20 år, som behöver samordnade insatser och tvärprofessionell kompetens, ska även länsgemensamt styrdokument beaktas.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna

möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av läns gemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att ge personer inom målgrupperna möjlighet till behandling, återhämtning och delaktighet i samhällslivet. Vård, stöd och insatser ska bidra till att personen behåller och/eller förbättrar sin hälsa samt sina funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänniska relationer.

5. Målgrupp

Överenskommelsen omfattar nedanstående målgrupper, oavsett ålder:

- personer med psykisk funktionsnedsättning
- personer med skadligt bruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spelberoende
- barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i ett skyddat boende
- personer inom psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Parterna har ett gemensamt ansvar att samarbeta kring målgrupperna. Samarbetet ska ligga till grund för att öka den enskilda personens möjlighet att ta ansvar för sitt eget liv. Parternas hälso- och sjukvårdsansvar utgår från Avtalet.

Brister uppstår ofta i övergångar när inget tydligt huvudansvar är fastställt, vilket gör det extra viktigt att Parterna gemensamt klargör ansvar och roller. Samverkan ska ske om ansvarsfördelning avseende återfallsprevention, boende och stöd i vardagen.

Gemensamt ansvar för målgrupperna är att:

- arbeta hälsofrämjande och förebyggande
- identifiera somatisk ohälsa och ohälsa i munnen
- underlätta och stödja återhämtning och rehabilitering
- göra personen, närstående och socialt nätverk delaktiga i vård, stöd och behandling
- minimera risken att personens rättighet att få vård och stöd av respektive huvudman uteblir på grund av oenighet
- erbjuda stöd till anhöriga och närstående
- särskilt uppmärksamma barnets rätt till information, stöd och delaktighet i sin egen vård, och när barnet är närstående

7. Personer med psykisk funktionsnedsättning

Personer med psykisk funktionsnedsättning kan ha svårighet att utföra eller delta i aktiviteter inom viktiga livsområden.

7.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- årligen erbjuda hälsosamtal och somatisk kontroll för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning
- ansvara för hälso- och sjukvård enligt HSL, för personer som vistas i hem för vård och boende (HVB) eller hem för viss annan heldygnsvård
- bistå med intyg och bedömning av individens funktion, förutsättningar och behov av anpassning.

7.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är att:

- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personen behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS, samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt LVU och LVM
- erbjuda stöd till boende och sysselsättning
- ge stöd till barn som har förälder eller annan närstående med riskbruk, skadligt bruk och beroende.

8. Personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet

Skadligt bruk och beroende påverkar personen eller dennes omgivning negativt, och går ut över hens sociala liv, såsom hem, familj, arbete och skola, men leder också till ökad risk för fysisk skada.

Samsjuklighet är vanligt vid psykisk sjukdom och skadligt bruk. Det innebär större risk för allvarliga skador, sjukdomar och förtida död, samt fördröjer och försvårar många gånger behandling och återhämtning.

VGR:s och Kommunens verksamheter har ansvar för att tidigt identifiera samsjuklighet och att uppmärksamma denna problematik hos målgruppen. Ungdomar ska uppmärksammas särskilt. Parterna ska säkerställa att behandling och stöd vid skadligt bruk och samtidigt psykisk sjukdom sker parallellt och integrerat. Samsjuklighet får aldrig vara ett skäl till att inte ge vård, eller till att vård och behandling försenas. Uthållighet och kontinuitet ska prägla hälso- och sjukvård. Parterna har ett gemensamt ansvar att initiera samverkan om säker tillnyktring.

8.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- ansvara för hälso- och sjukvård för personer som vistas i HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård
- ansvara för avgiftning
- bistå med intyg/bedömning av individens funktion, behov och förutsättningar
- fullfölja anmälningsskyldighet enligt gällande lagar
- ge tvärprofessionella behandlingsinsatser.

8.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är att:

- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personen behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS, samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt LVU och LVM
- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- erbjuda stöd till boende och sysselsättning
- arbeta med återfallsprevention
- ge motiverande och familjeorienterade insatser.

9. Barn och unga med placering utanför det egna hemmet

Varje Part ansvarar för bedömning, utredning, insatser och uppföljning utifrån sitt uppdrag. Båda Parterna ska sträva efter att minska behovet av placeringar genom att tillhandahålla individanpassade vård- och stödinsatser.

Vid behov av placering av barn och unga utanför hemmet krävs ett strukturerat samarbete mellan VGR och Kommun, med samordnade och långsiktiga insatser, i syfte att möjliggöra en trygg och säker återgång till samhället för barnet eller ungdomen.

Vid placering ska berörda Parter ha bedömt att tillgängliga resurser i närmiljön är uttömda och att personens behov inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering utanför hemmet. Resurser inom Västra Götaland ska övervägas i första hand, för att säkerställa att personen får adekvata insatser och för att främja kontinuitet.

HVB, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård

HVB är en verksamhet som bedriver behandling, omvårdnad och stöd till barn, ungdomar, vuxna eller familjer med behov inom Kommunens ansvarsområde. Hem för viss annan heldygnsvård är ett tillfälligt boende som ger möjlighet till avlastning för närstående, eller till rehabilitering för individen. Placering utanför hemmet kan ske i familjehem, HVB eller Statens institutionsstyrelses (SIS) institutioner.

En placering utanför hemmet görs då det bedöms vara nödvändigt utifrån personens behov efter:

- ansökan från personen, inom ramen för SoL eller LSS
- bedömning av socialnämnden utifrån SoL eller LSS
- bedömning av socialnämnden utifrån LVU eller LVM.

Insatserna ska präglas av ett helhetsperspektiv och av att flera insatser kan göras samtidigt. Behovet kan omfatta ett brett spektrum av vård och stödinsatser, inom både det sociala och det medicinska området.

9.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är:

- hälso- och sjukvård för personer som vistas i familjehem eller hem för viss annan heldygnsvård
- personer, som placeras i boenden utanför Västra Götaland och som har behov av fortsatt hälso- och sjukvård, ska inte avslutas hos aktuell verksamhet inom regional hälso- och sjukvård utan att remittering och övertag skett till psykiatri inom den specialiserade vården där personen placeras. Personen ska i dessa fall erbjudas fortsatt behandling i VGR när denne återkommer till hemkommunen.

9.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är:

- samordning för placering utanför hemmet i sin helhet

- att vid placering ta särskild hänsyn till barnets hälsa och skolgång, som är de enskilt viktigaste faktorerna.

9.3 Gemensam planering

Inför placering av person utanför hemmet, där båda Parter i denna överenskommelse är delaktiga, ska en samordnad individuell plan (SIP) så tidigt som möjligt erbjudas och upprättas, där ansvarsfördelning tydliggörs.

Vid placering utanför hemmet ska särskilt beskrivas:

- målsättning med placeringen och planerad placeringstid
- personens behov och önskemål
- respektive Parts ansvar för de insatser som ska utföras och på vilket sätt detta tillförsäkras personen
- hur skola/förskola och/eller sysselsättning tillgodoses

Vid akut placering utanför hemmet har Parterna ett gemensamt ansvar att skyndsamt genomföra planering och komma överens om en tillfällig ansvarsfördelning. Personens behov av insatser ska alltid säkerställas.

9.4 Kostnadsansvar

Kostnadsansvaret följer respektive Parts ansvarsområde, oavsett om insatserna utförs av Parten själv eller om avtal med annan utförare upprättats.

Avtal och insatser som även omfattar den andra Partens ansvarsområde ska föregås av ett godkännande från denne, för att kostnadsansvar ska uppstå.

Varje placering ska föregås av en skriftlig överenskommelse om kostnadsansvar mellan Parterna, oavsett vilken Part som gör placeringen.

I den skriftliga kostnadsfördelningen ska det framgå:

- respektive Parts ansvar för de insatser som ska utföras
- hur hälso- och sjukvård ska tillgodoses
- fördelning av kostnader i kronor eller procent
- tidsperiod

Vid akut placering utanför hemmet ska kostnadsfördelning vara klarlagd senast 30 dagar efter påbörjad placering. Kostnaden för akut placering kvarstår hos placerande Part tills att ansvars- och kostnadsfördelning fastställts.

Chefer i respektive verksamhet/organisation ska i samverkan fördela kostnaderna. Om samsyn inte nås ska en tillfällig kostnadsfördelning göras i väntan på en slutlig överenskommelse. Justering kan ske i efterhand.

När personen är i behov av både Kommunens socialtjänst och VGR:s hälso- och sjukvård ska Parterna komma överens om, och dela på, kostnaden. Om inget annat är överenskommet ska kostnadsdelning ske utifrån schablon. Det innebär att VGR betalar en tredjedel och Kommunen två tredjedelar av placeringskostnaden (33% VGR, 67% Kommun). Schablonen ska användas restriktivt och enbart i de fall då kostnadsfördelningen är oklar, och inte på annat sätt har kunnat definieras.

9.5 Uppföljning av placering

Uppföljning av personens placering ska ske gemensamt och regelbundet av Parternas berörda verksamheter.

När personens behov förändras ska Parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras.

Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras.

10. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

En person som lider av en allvarlig psykisk störning, och som motsätter sig nödvändig vård, kan bli föremål för psykiatrisk tvångsvård. Även en person som lider av en allvarlig psykisk störning och som begått brott kan, i stället för att dömas till kriminalvårdspåföljd, överlämnas till rättspsykiatrisk vård enligt Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

Vården påbörjas alltid i slutenvård, men kan omvandlas till öppen psykiatrisk tvångsvård (ÖPT) respektive öppen rättspsykiatrisk vård (ÖRV) via beslut i förvaltningsrätt. Förvaltningsrätten fastställer de särskilda villkor som personen ska följa utanför sjukhuset. En samordnad vårdplan som beskriver olika parter insatser ska justeras av VGR och Kommun.

Om personen har behov av hälso- och sjukvård från den regionala eller kommunala primärvården, den psykiatriska öppenvården eller insatser från socialtjänsten, ska vårdplanen upprättas i samråd med dessa.

En samordnad vårdplan beskriver olika parter åtgärder respektive insatser. Planen ska göras i samverkan mellan slutenvård, den fasta vårdkontakten i specialiserad psykiatrisk öppenvård, Kommunens socialtjänst och i förekommande fall regional och kommunal primärvård. En förutsättning är att personen bedöms vara utskrivningsklar av ansvarig läkare, samt att förvaltningsrätt fattat beslut om ÖPT respektive ÖRV, vilka inte är valfria för personen. Det ska även vara klarlagt att den regionfinansierade öppna vården är tillgänglig för personen.

10.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- utföra specialiserad psykiatrisk hälso- och sjukvård, oavsett vårdform, inklusive permission, ÖPT eller ÖRV
- upprätta samordnad vårdplan vid utskrivning från slutenvård, samt vid behov med socialtjänst, regional fast vårdkontakt och andra berörda
- ansöka hos förvaltningsrätt om övergång till ÖPT eller ÖRV, och då föreslå vilka särskilda villkor rätten ska besluta
- i förekommande fall stå för utförande av särskilda villkor, fastställda av förvaltningsrätt
- följa upp åtgärder vid permission, ÖPT eller ÖRV, med socialtjänst och andra berörda
- vidta åtgärder för återintagning i slutenvård, om det inte längre finns förutsättningar för ÖPT eller ÖRV
- erbjuda SIP vid utskrivning från ÖPT eller ÖRV till frivillig vård, om det finns behov av insatser från båda Parter.

10.2 Kommunens ansvar

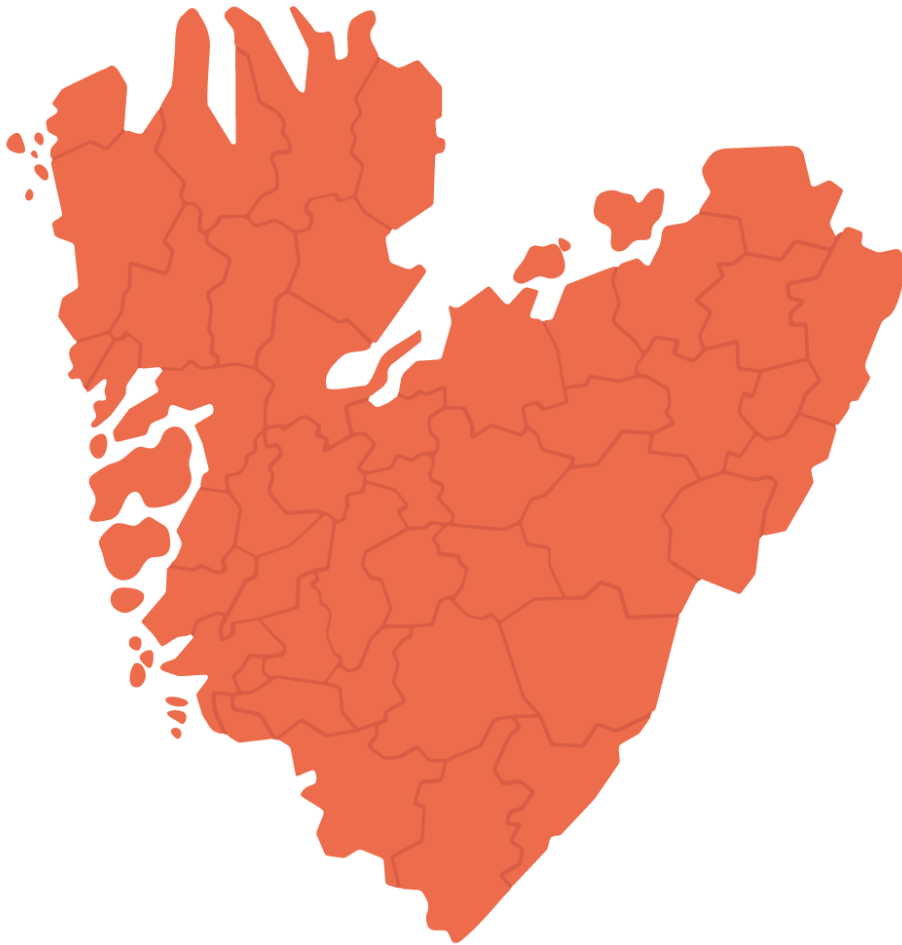
Kommunens ansvar är att:

- verka för att målgruppen i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap
- utreda och fatta beslut om, samt verkställa och följa upp insatser enligt relevant lagstiftning, SOL och LSS vid permissioner, samt LPT eller ÖRV
- medverka i upprättande av samordnad vårdplan inför utskrivning från slutenvård, eller vid behov
- bidra med information om socialtjänstens planering och beslut, vid upprättande av vårdplan i slutenvård och öppenvård med innehåll enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (HSLF-FS 2022:62).

11. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till Avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Överenskommelse

Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

**Upprättad mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet**

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter	3
3. Avtalstid	3
4. Syfte	4
5. Målgrupp	4
6. Gemensamt ansvar	5
7. Parternas ansvar	5
7.1 VGR:s ansvar	5
7.2 Kommunens ansvar	6
8. Utbildning	7
9. Uppföljning	7

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård enligt 5 §, 8 – 8a §§ tandvårdslagen (1985:125), TvL.

I överenskommelsen används begreppet person, vilket i denna överenskommelse innefattar patient, brukare och den enskilde.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av läns gemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att upprätta och bibehålla en god munhälsa hos målgruppen, samt att skapa bästa möjliga förutsättningar för personen att klara den dagliga munvården.

Målet är att identifiera och förskriva N-tandvårdsintyg (intyg om nödvändig tandvård) till alla personer inom målgruppen. De som har rätt till N-intyg ska erbjudas munhälsobedömning.

Målsättningen är att de som har behov av N-tandvård även ska ha N-tandvårdsintyg.

5. Målgrupp

Målgruppen är personer i alla åldrar med särskilda behov av tandvårdsinsatser, och med behov av särskilt stöd enligt TvL. Vid tillämpningen av 8 § ska regionen särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som:

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som:
 - a) omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
 - b) får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
 - c) är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Målgruppen beskrivs utförligt i VGR:s regler för särskilt tandvårdsstöd i Västra Götaland.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter. Parterna ska även i övrigt samverka beträffande målgruppen.

7. Parternas ansvar

7.1 VGR:s ansvar

VGR har enligt tandvårdslagen ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för personer som har rätt till denna insats.

VGR tillhandahåller tandvårdsleverantör som ska ansvara för den uppsökande verksamheten i samverkan med Kommunen.

VGR ansvarar för att:

- vägleda kommunens intygsutfärdare med bedömning av underlaget för intyg om N-tandvård
- årligen tillhandahålla utbildning, digitalt eller fysiskt, och aktuellt informationsmaterial för Kommunens intygsutfärdare
- ge Kommunen information om förändringar inom N-tandvård och uppsökande verksamhet
- tillhandahålla informationsmaterial om N-tandvård och munhälsobedömning. Informationsmaterialet ska rikta sig till personer med intyg om N-tandvård, deras anhöriga och närstående, patientföreningar, vårdpersonal med flera
- tillhandahålla ett IT-stöd för Kommunerna, för all administration som krävs gällande intyg om N-tandvård och munhälsobedömningar
- uppgifter från Intygsbeställningen förs över till tandvårdsleverantörens IT-system

Tandvårdsleverantören ansvarar för att:

- tillhandahålla årliga munhälsobedömningar till personer med intyg om N-tandvård som tackat ja till munhälsobedömning

- behovet av hjälp med daglig munvård beskrivs av tandhygienist i ett individuellt dokument. I dokumentet beskrivs förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv
- återrapportera till personal/närstående om eventuellt vårdbehov vid munhälsobedömning.

7.2 Kommunens ansvar

Kommunen tillhandahåller den personal, så kallade intygsutfärdare, som ska identifiera personer med insatser från Kommunens socialtjänst och/eller kommunal primärvård som är berättigade till nödvändig tandvård och munhälsobedömning.

Kommunernas intygsutfärdare ansvarar för att utfärda N-tandvårdsintyg och erbjuda munhälsobedömning.

Intyg om nödvändig tandvård – Kommunen ansvarar för att:

- utse kontaktperson för kommunikation och informationsutbyte med VGR
- utse intygsutfärdare med kompetens att identifiera målgruppen för N-tandvårdsintyg
- bevaka aktuell information och vid behov delta i utbildningar som VGR tillhandahåller
- registrera och upprätthålla uppgifter om N-tandvårdsintyg och munhälsobedömning i det IT-stöd som tillhandahålls av VGR

Munhälsobedömning – Kommunen ansvarar för att:

- uppgift om personens vårdgivare av tandvård (folktandvård eller privat) finns dokumenterad och tillgänglig för berörd personal
- erbjuda en årlig munhälsobedömning till avsedd målgrupp, även till dem som tackat nej tidigare
- berörd personal deltar vid munhälsobedömningen
- personen ges daglig munvård enligt tandvårdens ordination och instruktioner. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien.

8. Utbildning

I den uppsökande verksamheten ingår utbildning i allmän munhälsovård till berörd personal i kommunen. Den tandvårdsleverantör som VGR tillhandahåller ansvarar för utbildningarna.

Genom rätt utbildning ges förutsättning för ett gott omhändertagande av daglig munvård. Kommunen ansvarar för att berörd personal deltar i de utbildningar i allmän munhälsovård som VGR genom tandvårdsleverantör erbjuder.

9. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Kommunen ansvarar för att registrera uppgifter till VGR utifrån indikatorer för tandvård enligt nationella riktlinjer. VGR ansvarar för att regelbundet, minst en gång per år, sammanställa statistik om munhälsa till Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Styrelse/nämnd kod § K

Dnr 2025/394

Antagande av nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030

Styrelse/nämnds beslut

Socialnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Färgelanda kommuns del, ingå underavtalet Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.

Ärendets beredning

Socialnämnden i Färgelanda kommun har varit med som remissinstans vid framtagande av detta dokument.

MAS: nätverket i både Dalsland och Fyrbodal har aktivt arbetat vid framtagandet att detta dokument.

Sammanfattning av ärendet

Godkännande av ett nytt samverkansavtal mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna för perioden 2027–2030. Avtalet syftar till att skapa en nära och personcentrerad vård genom tydliga roller och strukturer för samverkan. Det omfattar primärvård, hemsjukvård, läkemedel, hjälpmedel, utskrivningsprocesser, kunskapsstyrning, patientsäkerhet och informationsöverföring. Avtalet innehåller även rutiner för uppföljning, hantering av avvikelser och tvistlösning. Målet är att stärka samverkan och förbättra vårdens kvalitet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Hälso- och sjukvårdsavtal

Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård

Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Missivbrev SRO, Slutförslag, Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04_v2 docx – signerat

Fyrbodals kommunalförbund missiv avseende KFB Hälso och sjukvårdsavtal ink överenskommelser

Förbundsdirectionens beslut avseende nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser §117

Sändlista

Socialchef

Kommunfullmäktige

Justering

Utdragsbestyrkande

KS § 15

Dnr 2025/398

Antagande av taxor Dalsland och Säffles tobak och alkoholenhet 2026-2028

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar förslag till *Taxor enligt alkohollagen i Dalsland och Säffle*.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i socialnämnden 2025-09-29.

Sammanfattning av ärendet

Dalslandskommunerna och Säffle kommun har gemensam handläggning enligt alkohollagen, tobakslagen, lagen om handel med receptfria läkemedel samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Alkohol- och tobaksenheten omfattar 2,0 handläggartjänster med ansvar för tillståndsprövning och tillsyn inom dessa områden. Enligt gemensamma riktlinjer ska taxor vara enhetliga i samtliga kommuner.

Kommunen har enligt kommunallagen (8 kap. 3 b och 3 c §§ samt 2 kap. 5–6 §§) rätt att ta ut avgifter för provning och tillsyn, förutsatt att avgifterna inte överskrider kostnaden för den tjänst som utförs (självkostnadsprincipen) och att alla invånare behandlas lika (likställighetsprincipen). Enligt alkohollagen (2010:1622), 8 kap. 10 § får kommunen ta ut avgifter för både provning och tillsyn av serveringstillstånd samt anmälningspliktig försäljning.

Avgifterna har setts över inför perioden 2026–2028 för att bättre återspegla handläggningstider, förbättra rättvisan i avgiftsnivåerna och följa den utveckling som sker i närliggande och jämförbara kommuner. Vid föregående höjning av den rörliga delen av tillsynsavgiften (med 500 kr per trappsteg) framfördes synpunkter på att höjningen inte var proportionell. Den rörliga delen föreslås nu i stället höjas med 10 procent per trappsteg, efter att först ha återställts till nivåerna före tidigare höjning.

Vidare föreslås en ny fast tillsynsavgift för gårdsförsäljningstillstånd – 4 500 kr för verksamheter som enbart har detta tillstånd, och 1 500 kr för de som redan innehar ett stadigvarande serveringstillstånd. Detta eftersom den inre tillsynen då kan samordnas.

Inom tobakstillsynen föreslås en ny avgift på 2 500 kronor per extra kontrollköp för försäljningsställen som vid upprepade tillfällen säljer

tobaksvaror utan att begära legitimation. Förslaget syftar till att stärka efterlevnaden av ålderskontrollregler och skydda minderåriga.

Föreslagna ändringar redovisas i bilagan "Taxor 2026–2028", där förändringar markerats i rött.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2026-01-23

Beslut SN, dat 2025-09-29

Förslag om taxa 2026–2028 enligt alkohollagen (2010:1622), tobakslagen och lik-nande produkter (LTLP 2018:2088) samt Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinpro-dukter. Taxorna gäller också lag om receptfria läkemedel (2009:730)

Sändlista

Alkohol- och tobakhandläggare

Taxor 2026 - 2028

Taxor enligt alkohollagen i Dalsland och Sjöfalle

Stadigvarande tillstånd	Avgift kr	Kommentar
-Nyansökningar Stadigvarande Gårdsförsäljningstillstånd /serveringstillstånd till allmänheten, slutet sällskap samt catering, tåg och båt	9000: -	Inkl. 1 kunskapsprov Ingen återbetalning
-Anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare	7000: - 8000	Avser tillfällen där hela styrelsen i ett aktiebolag eller samtliga bolagsmän i ett handelsbolag bytt ut. Ingen återbetalning
-Ansökan om stadigvarande ändring i tillstånd, <i>obs gäller ej ändring i alkoholdrycker, kräver ingen arbetsinsats</i>	4000: -	Avser till exempel stadigvarande utökad serveringstid/ yta, gemensam serveringsyta. Ingen återbetalning
-Ändring omregistrering till AB/HB/EF, eller övrig omregistrering i företag, samma ägare	2000: - 2500	Ingen återbetalning
PBI-Utredning (byte av enstaka person med betydande inflytande)	1000: - /per person	Ingen återbetalning
-Nyansökan provsmakning och pausservering	5000: - 6000	Inkl. 1 kunskapsprov Ingen återbetalning
-Anmälan om catering, provsmakning, rumsservering, rumsseriering eller kryddning av snaps	Ingen avgift	Sökande har tillstånd i Dalsland
-Ansökan om tillfällig förändring i tillstånd	2000: -	Avser till exempel tillfälligt utökad serveringstid eller serveringsyta vid enstaka tillfälle. Sökande har tillstånd i Dalsland. Ingen återbetalning
-Ansökan tillfällig gemensam serveringsyta Obs. Alla sökande måste söka eget tillfälligt serveringstillstånd.	4000:- 1000:-	Detta gäller om man söker på annan plats än befintligt tillstånd
Tillfälliga tillstånd		
-Tillfälligt tillstånd för 2 ggr och samma lokal Sökanden har stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna - extra dagar, söks vid samma tillfälle, max 6 ggr/år	3000: - 500: -/dag	Ingen återbetalning
- Tillfälligt tillstånd för 2 ggr och samma lokal Sökanden har inte stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna - extra dagar, söks vid samma tillfälle, max 6 ggr/år	5000: - 500: -/dag	Ingen återbetalning
- Tillfälligt tillstånd För slutna sällskap max 6 tillstånd per halvår och avser samma lokal	2000: -	Ingen återbetalning
-Kunskapsprov med möjlighet till två omprov (Gäller både stadigvarande och tillfälligt tillstånd)	1000: - /prov	Per provtillfälle
Årlig avgift för stadigvarande serveringstillstånd	Avgift kr	
Fast avgift serveringstillstånd	4500:-	

Fast avgift Gårdsförsäljningstillstånd (har endast detta tillstånd)	4500:-	
När man har ett annat stadigvarande tillstånd	1500:-	
Fast avgift tillstånd för pausservering, provsmakning och catering	2500:- 3000	
Rörlig avgift föregående års alkoholomsättning		Beror på föregående årets försäljning enligt restaurangrapport
0-25 000	0: -	
25 001-50 000	1500:- 1100	
50 001-100 000	2500:- 2200	
100 001-150 000	3500:- 3300	
150 001-200 000	4500:- 4400	
200 001-300 000	5500:-	
300 001-600 000	6500:- 6600	
600 001-900 000	7500:- 7700	
900 001-1 200 000	8500:- 8800	
1 200 001-1 500 000	9500:- 9900	
1-500 001-2 500 000	10 500:- 11000	
2 500 001-3 000 000	11 500:- 12100	
3 000 001 -	12 500:- 13200	
Påminnelseavgift Restaurangrapport ska vara registrerat före den 1mars! 1000:- första påminnelsen! 1500:- 2000 andra påminnelsen, utredning startas.		

Taxor enligt tobakslagen och liknande produkter (2018:2088), Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter samt alkohollagen (2010:1622).

ingen återbetalning vid avslag eller att ansökan tas tillbaka.

Stadigvarande tobakstillstånd	8000:- Ingen återbetalning
-Anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare	6000:- Ingen återbetalning
Tillfälligt tobakstillstånd (har stadigvarande tobakstillstånd)	2000 kr Ingen återbetalning
Tillfälligt tobakstillstånd (har inget tobakstillstånd)	4000 kr Ingen återbetalning
-Ändring omregistrering till AB/HB/EF, eller övrig omregistrering i företag, samma ägare	2000: - Ingen återbetalning

PBI-Utredning (byte av enstaka person med betydande inflytande)	1000: -/per person Ingen återbetalning
Årsavgift Tobakstillstånd	
Årsavgift för tillsyn och administration	5500:-
Årsavgift för produkter utöver tobakstillstånd	
Avgift per tillkommande produkt	500 kr

Årliga avgifter (för de som EJ har tobakstillstånd)	Avgift kr	kommentar
En produkt	2000: -	Vid försäljning av t ex folköl och e-cigarettor blir det två produkter och totalt 3500: -
Två produkter	3500: -	
Tre produkter	4500: -	Försäljning av folköl, e-cigarettor samt receptfria läkemedel
Fyra produkter	5000: -	Försäljning av folköl, e-cigarettor, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel

Avgift vid extra kontrollköp , används endast vid upprepande ej godkända kontrollköp	2500:- Per extra besök
---	---

Styrelse/nämnd kod § K

Dnr 2025/398

Antagande av taxor Dalsland och Säffles tobak och alkoholenhet 2026 - 2028

Styrelse/nämnds beslut

Socialnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att anta taxeförslaget för 2026–2028.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Dalsland och Säffles tobak- och alkoholenhet.

Sammanfattning av ärendet

Dalslandskommunerna och Säffle kommun har gemensam handläggning enligt alkohollagen, tobakslagen, lagen om handel med receptfria läkemedel samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Alkohol- och tobaksenheten omfattar 2,0 handläggartjänster med ansvar för tillståndsprövning och tillsyn inom dessa områden. Enligt gemensamma riktlinjer ska taxor vara enhetliga i samtliga kommuner.

Kommunen har enligt kommunallagen (8 kap. 3 b och 3 c §§ samt 2 kap. 5–6 §§) rätt att ta ut avgifter för provning och tillsyn, förutsatt att avgifterna inte överskrider kostnaden för den tjänst som utförs (självkostnadsprincipen) och att alla invånare behandlas lika (likställighetsprincipen). Enligt alkohollagen (2010:1622), 8 kap. 10 § får kommunen ta ut avgifter för både provning och tillsyn av serveringstillstånd samt anmälningspliktig försäljning.

Avgifterna har setts över inför perioden 2026–2028 för att bättre återspegla handläggningstider, förbättra rättvisan i avgiftsnivåerna och följa den utveckling som sker i närliggande och jämförbara kommuner. Vid föregående höjning av den rörliga delen av tillsynsavgiften (med 500 kr per trappsteg) framfördes synpunkter på att höjningen inte var proportionell. Den rörliga delen föreslås nu i stället höjas med 10 procent per trappsteg, efter att först ha återställts till nivåerna före tidigare höjning.

Vidare föreslås en ny fast tillsynsavgift för gårdsförsäljningstillstånd – 4 500 kr för verksamheter som enbart har detta tillstånd, och 1 500 kr för de som redan innehar ett stadigvarande serveringstillstånd. Detta eftersom den inre tillsynen då kan samordnas.

Inom tobakstillsynen föreslås en ny avgift på 2 500 kronor per extra kontrollköp för försäljningsställen som vid upprepade tillfällen säljer

tobaksvaror utan att begära legitimation. Förslaget syftar till att stärka efterlevnaden av ålderskontrollregler och skydda minderåriga.

Föreslagna ändringar redovisas i bilagan "Taxor 2026–2028", där förändringar markerats i rött.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-07-10

Förslag om taxa 2026–2028 enligt alkohollagen (2010:1622), tobakslagen och lik-nande produkter (LTLP 2018:2088) samt Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinpro-dukter. Taxorna gäller också lag om receptfria läkemedel (2009:730)

Sändlista

Alkohol- och tobakhandläggare

KS § 16 Dnr 2026/76
Flytt av investeringsmedel

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar enligt förvaltningens förslag om att påbörjade och beslutade projekt, ombudgeteras 2026.

Sammanfattning av ärendet

I mål-och resursplan för 2026, framgår att flera projekt innevarande år 2025 kan påbörjas i enlighet med lokalförsörjningsplanen. Flera utav projekten är påbörjade, men inte klara. För andra projekt beror förseningar på leverans- och upphandlingstider.

Ärendebeskrivning

I Fullmäktiges beslut om Mål-och resursplan 2026-2029, i juni, framgår att investeringsprojekt ska påbörjas innevarande år vad gäller lokalförsörjningsplanen och förstudier. Dessa har påbörjats men är inte klara. Vad gäller andra projekt som om/ny och projektering fastighet, finns igångsättningsbeslut, men på grund av upphandling och leveranstider dragit ut på tiden. De investeringsmedel som avsatts för It- och digitaliserings verksamheten 2025 är relativt begränsade och utgör främst en förberedande del i det fortsatta arbetet med fiber- och bredbandsutbyggnad. I takt med att den gemensamma bredbandssamordnaren för Färgelanda, Bengtsfors och Åmål kommuner etablerar en mer komplett bild av behoven i kommunen kommer ytterligare investeringsmedel att behöva planeras för kommande år, därav av stor vikt att dessa överförs till 2026

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-01-21

Ekonomiavdelningens specifikation över berörda projekt

Sändlista

Teknisk chef

Ekonomichef

Administrativ chef

It-och digitaliseringsenheten

Sammanställning av 2025 års samtliga investeringsanslag samt ombudgetering till 2026

NÄMND/STYRELSE: Kommunstyrelsen	Anvisade medel i budget 2025	Beräknad förbrukning 2025	Återstår att investera 2026 av 2025 års budget	Anslag i 2026 års budget	Föreslagen ombudgetering 2025 (utöver budget 2026)
Projekt					
• 8215 - It digitalisering	2 500	0	2 500	1 500	2 500
• 8216 - Upprustning Beredskapen	200	0	200	0	200
• 8401 - Förstudie Ödeborgs skola-förskola	1 500	431	1 069		1 069
• 8402 - Förstudie Högsäters skola (underhållsplan)	500		500		500
• 8403 - Förstudie Högsäters förskola (underhållsplan)	1 000		1 000		1 000
• 8404 - Förstudie Ödeborgs skola 1920 renovering	500		500		500
• 8405 - Förstudie Ödeborgs skola (1997) F-3	1 000		1 000		1 000
• 8406 - Fläktmotorer Centrumhus	360	8	352		352
• 8407 - Renovering Kommunhus	4 800	6	4 794		4 794
• 8454 - Ventilationsaggregat Soläng	250	190	60		60
• 8470 - Båtbrygga Sundsbron	450		450		450
• 8471 - Tak Färgelanda Brandstation	1 200		1 200		1 200
• 8472 - Tak Valboskolan	1 600		1 600		1 600
• 8473 - Soläng renovering lägenhet	308	262	46		46
• 8475 - Entré dörrar C-D-hus Valboskolan	264		264		264
			0		
			0		
			0		
			0		
TOTALSUMMA	16 432	897	15 535	1 500	15 535

Ekonomienhetens kommentarer: Ej påbörjade projekt beror bl a på försenade leveranser, och upphandlingar. Övriga projekt pågår.

SOCIALNÄMNDEN	Anvisade medel i budget 2025	Beräknad förbrukning 2025	Återstår att investera 2026	Anslag i 2026 års budget	Föreslagen ombudgetering 2025 (utöver budget 2026)
Projekt			av 2025 års budget		
Projektnummer och namn			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
TOTALSUMMA	0	0	0	0	0

Ekonomienhetens kommentarer: Nämnden har årsvisa reinvesteeringar, om de inte förbrukas inte haft behovet just nu. Tilläggas ska att beslut om köpstopp kom under hösten som kunnat påverka att alla investering medel förbrukat. Om ökat behov av ram uppstår ska det tas upp under vårens budgetberedning.

UTBILDNINGSNÄMNDEN	Anvisade medel i budget 2025	Beräknad förbrukning 2025	Återstår att investera 2026 av 2025 års budget	Anslag i 2026 års budget	Föreslagen ombudgetering 2025 (utöver budget 2026)
Projekt					
Projektnummer och namn			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
			0		
TOTALSUMMA	0	0	0	0	0

Ekonomienhetens kommentarer: Nämnden har årsvisa reinvesteirngar, om de inte förbrukas inte haft behovet just nu. Tilläggas ska att beslut om köpstopp kom under hösten som kunnat påverka att alla investering medel förbrukat. Om ökat behov av ram uppstår ska det tas upp under vårens budgetberedning.

:

KS § 35

Dnr 2024/81

Förnyat ställningstagande avseende Kent Rydholm stiftelse

Kommunstyrelsens beslut

Kommunfullmäktige beslutar att Färgelanda kommun deltar i den tillfälliga styrelsen för Kent Rydholms stiftelse.

Kommunfullmäktige utser XX och YY att ingå i styrelsen.

Yrkande

Kenneth Öhman (S) yrkar på bifall till liggande förslag.

Ordförande Christoffer Wallin (SD) och Eva-Lena Johansson (S) ställer sig bakom Kenneth Öhmans (S) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Kenneth Öhmans (S) yrkande om liggande förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detta.

Sammanfattning av ärendet

Färgelanda kommun avböjde 2024 att utse styrelseledamot till Kent Rydholms stiftelse eftersom Länsstyrelsen då inte ville delta, vilket skulle lägga ett oproportionerligt ansvar på kommunen. Efter fortsatt dialog mellan Skogssällskapet och Länsstyrelsen har en lösning tagits fram som möjliggör registrering av stiftelsen genom att en tillfällig styrelse förordnas.

Testamentsexekutorn kontaktade därför kommunen på nytt i december 2025. Den föreslagna styrelsen består av representanter från Skogssällskapet, kommunen samt testamentsexekutorn. När styrelsen utsetts kan stiftelsen registreras och stadgarna anpassas. Då stiftelsens avkastning riktas till kommuninvånare bedöms det nu värdefullt att kommunen deltar.

Ärendebeskrivning

Färgelanda kommun mottog den 9 januari 2024 en skrivelse från Kent Rydholms testamentsexekutor, som informerade kommunen om att kommunen hade att utse en styrelseledamot till Kent Rydholms stiftelse. Samtidigt meddelade testamentsexekutorn att Länsstyrelsen, som enligt stiftelsens stadgar hade att utse tre till fem ledamöter, inte var villiga att utse någon ledamot överhuvudtaget. Då kommunen ansåg att ett större ansvar på detta sätt skulle kunna komma att åläggas Färgelanda kommun, beslöt kommunstyrelsen den 6 mars 2024 (§ 25) att tacka nej till möjligheten att delta.

Efter dialog mellan Skogssällskapet och Länsstyrelsen har dock en lösning identifierats som möjliggör registrering av stiftelsen och tillsättande av en tillfällig styrelse, varför testamentsexekutorn i december 2025 tog förnyad kontakt med Färgelanda kommun.

Bakgrund

Enligt Kent Rydholms testamente ska hans kvarlåtenskap tillfalla en nybildad stiftelse – Kent Rydholms stiftelse – vars avkastning ska delas ut till invånare i Färgelanda kommun som bedriver högskoleutbildning inom skog och natur.

Skogssällskapet kontaktades i december 2025 av testamentsexekutor och har därefter utrett förutsättningarna för att registrera stiftelsen. Länsstyrelsen har identifierat en formell konflikt i stadgarna, eftersom myndigheten både hade föreslagits utse styrelseledamöter och samtidigt ska utöva tillsyn över stiftelsen. Detta har förhindrat registrering.

I dialog med Skogssällskapet har Länsstyrelsen nu klargjort att de kan förordna en tillfällig styrelse om ett förslag från berörda parter lämnas in.

Den tillfälliga styrelsen som föreslås skulle bestå av:

- Skogssällskapet – en ledamot
- Färgelanda kommun – en eller två ledamöter
- Övriga - ekonomichef, Skogssällskapet samt testamentsexekutor

När styrelsen är förordnad kan den ansöka om registrering av stiftelsen och därefter initiera permutation av stadgarna för att säkerställa långsiktigt hållbar förvaltning

Bedömning

Då stiftelsens ändamål riktas direkt till kommunens invånare och kan bidra till ökad utbildning inom skog och natur är det av stort värde att kommunen deltar i styrelsearbetet. Förvaltningen bedömer att ett engagemang från kommunens sida är viktigt för att säkerställa lokal förankring, transparens och tillgång till stiftelsens framtida medel.

Att kommunen tidigare avböjde berodde på oklara förutsättningar från Länsstyrelsens sida, vilka nu är undanröjda. Förvaltningen föreslår därför att kommunen tackar ja till medverkan.

Beslutsunderlag

Skrivelse till Färgelanda kommun, 2024-01-09

Stadgar för Kent Rydholms stiftelse

Kommunstyrelsens beslut, 2024-03-06 (§ 25)

PM från Skogssällskapet, inkommet 2026-02-16

Sändlista

Skogssällskapet

Testamentsexekutorn

Länsstyrelsen

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2026-02-16
2024/81

Kommunfullmäktige

Förnyat ställningstagande avseende Kent Rydholm stiftelse

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att Färgelanda kommun deltar i den tillfälliga styrelsen för Kent Rydholms stiftelse.

Kommunfullmäktige utser XX och YY att ingå i styrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Sammanfattning av ärendet

Färgelanda kommun avböjde 2024 att utse styrelseledamot till Kent Rydholms stiftelse eftersom Länsstyrelsen då inte ville delta, vilket skulle lägga ett oproportionerligt ansvar på kommunen. Efter fortsatt dialog mellan Skogssällskapet och Länsstyrelsen har en lösning tagits fram som möjliggör registrering av stiftelsen genom att en tillfällig styrelse förordnas.

Testamentsexekutorn kontaktade därför kommunen på nytt i december 2025. Den föreslagna styrelsen består av representanter från Skogssällskapet, kommunen samt testamentsexekutorn. När styrelsen utsetts kan stiftelsen registreras och stadgarna anpassas. Då stiftelsens avkastning riktas till kommuninvånare bedöms det nu värdefullt att kommunen deltar.

Ärendebeskrivning

Färgelanda kommun mottog den 9 januari 2024 en skrivelse från Kent Rydholms testamentsexekutor, som informerade kommunen om att kommunen hade att utse en styrelseledamot till Kent Rydholms stiftelse. Samtidigt meddelade testamentsexekutorn att Länsstyrelsen, som enligt stiftelsens stadgar hade att utse tre till fem ledamöter, inte var villiga att utse någon ledamot överhuvudtaget. Då kommunen ansåg att ett större ansvar på detta sätt skulle kunna komma att åläggas Färgelanda kommun, beslöt kommunstyrelsen den 6 mars 2024 (§ 25) att tacka nej till möjligheten att delta.

Efter dialog mellan Skogssällskapet och Länsstyrelsen har dock en lösning identifierats som möjliggör registrering av stiftelsen och tillsättande av en

tillfällig styrelse, varför testamentsexekutorn i december 2025 tog förnyad kontakt med Färgelanda kommun.

Bakgrund

Enligt Kent Rydholms testamente ska hans kvarlåtenskap tillfalla en nybildad stiftelse – Kent Rydholms stiftelse – vars avkastning ska delas ut till invånare i Färgelanda kommun som bedriver högskoleutbildning inom skog och natur.

Skogssällskapet kontaktades i december 2025 av testamentsexekutor och har därefter utrett förutsättningarna för att registrera stiftelsen. Länsstyrelsen har identifierat en formell konflikt i stadgarna, eftersom myndigheten både hade föreslagits utse styrelseledamöter och samtidigt ska utöva tillsyn över stiftelsen. Detta har förhindrat registrering.

I dialog med Skogssällskapet har Länsstyrelsen nu klargjort att de kan förordna en tillfällig styrelse om ett förslag från berörda parter lämnas in.

Den tillfälliga styrelsen som föreslås skulle bestå av:

- Skogssällskapet – en ledamot
- Färgelanda kommun – en eller två ledamöter
- Övriga - ekonomichef, Skogssällskapet samt testamentsexekutor

När styrelsen är förordnad kan den ansöka om registrering av stiftelsen och därefter initiera permutation av stadgarna för att säkerställa långsiktigt hållbar förvaltning

Bedömning

Då stiftelsens ändamål riktas direkt till kommunens invånare och kan bidra till ökad utbildning inom skog och natur är det av stort värde att kommunen deltar i styrelsearbetet. Förvaltningen bedömer att ett engagemang från kommunens sida är viktigt för att säkerställa lokal förankring, transparens och tillgång till stiftelsens framtida medel.

Att kommunen tidigare avböjde berodde på oklara förutsättningar från Länsstyrelsens sida, vilka nu är undanröjda. Förvaltningen föreslår därför att kommunen tackar ja till medverkan.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Kommunens medverkan i den tillfälliga styrelsen innebär inga direkta kostnader. På sikt kan stiftelsens avkastning ge ekonomiska fördelar för studerande invånare i kommunen. Kommunens ekonomiska risk bedöms som låg.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Stiftelsen kan stärka utbildningsmöjligheter för kommuninvånare och bidra till lokal kompetensförsörjning inom skog och natur. Ett ökat kunskapsfokus inom dessa områden kan indirekt gynna hållbarhetsarbete och främja en

positiv samhällsutveckling. Inga negativa sociala eller miljömässiga konsekvenser har identifierats.

Beslutsunderlag:

Skrivelse till Färgelanda kommun, 2024-01-09
Stadgar för Kent Rydholms stiftelse
Kommunstyrelsens beslut, 2024-03-06 (§ 25)
PM från Skogssällskapet, inkommet 2026-02-16

Sändlista:

Skogssällskapet
Testamentsexekutorn
Länsstyrelsen
Ekonomi- och HR-avdelningen

Stora Torp 2024-01-09

**Till
Färgelanda kommun**

Undertecknad är av avlidne Kent Rydholm förordnad testamentsexekutor.
Kent avled 2 november 2023 och begravdes på Torp:s kyrkogård 29 november.

Jag upprättade på Kent:s uppdrag stadgarna för stiftelsen "Kent Rydholm stiftelse"
2012-07-12.

Jag har varit i kontakt med Länsstyrelsen i Västra Götaland och talade med länsjurist Brita R Karlsson, som inte ställer sig villiga att utse representanter till stiftelsen styrelse. Hon ansåg att Färgelanda kommun skall kontaktas för att snarast möjligt utse representant.
Jag har kallat de Igala arvingarna (syskonbarn) till bouppteckning 16 januari klockan 13 och skulle vara tacksam om någon från Färgelanda kommun kan närvara vid bouppteckningen.

Då jag personligen känt Kent Rydholm sedan många år, är det viktigt för mig och efterlevande "särbo" att det blir som Kent ville ha det, eller så nära det är möjligt.

För mer information ber jag att närmast ansvarig kontaktar mig på nedanstående telefonnummer, alternativt e-post.

Bilagor:

Testamente, daterat 2018-02-28

Stadgar för Kent Rydholm stiftelse, daterad 2012-07-02

Med vänlig hälsning

Christer Bernlo

Testamentsexekutor efter Kent Rydholm

Råggårds Redovisningsbyrå AB

Stora Torp

458 97 Högsäter

Hemsida/www.errerr.com

Tel. 0530-92920

Fax. 0530-92925

e-post. christer@errerr.com

Stadgar för Kent Rydholms stiftelse

§ 1.

Kent Rydholms stiftelse är en avkastande stiftelse med allmännyttiga syften.

§ 2.

Stiftelsens ändamål är att bedriva bästa möjliga skogsbruk med höga naturhänsyn. Årlig avkastning skall efter det att medel för min, far och mors samt min farfars gravskötsel erlagts fonderas och efter ansökan utdelas till den eller de bosatta inom Färgelanda kommun som genom högskolestudier utbildar sig inom skog och natur.

§ 3.

Skogen skall förvaltas genom Skogssällskapets försorg och dessa tillser att bästa avkastning sker med mesta möjliga naturvårdshänsyn. Skogssällskapet ansvarar även för jaktupplåtelse och att jakt där bedrivs med hänsyn till viltets bästa.

§ 4.

På naturvårdens område skall stiftelsen tillse att landskapets skönhet bevaras och framhäves. Genom skogssällskapets försorg kan stiftelsen åta sig eller medverka i vård och förvaltning av naturminnen och andra liknande skyddsobjekt samt verka för friluftslivet värdefulla uppehålls- och strövområden.

§ 5.

Stiftelsen skall ha en styrelse om minst fem och högst sju ledamöter.

En av styrelseledamöterna skall utses av Skogssällskapet

En representant skall utses av Färgelanda kommun

Övriga ledamöter skall utses av länsstyrelsen

utser envar en ledamot och en suppleant för tre räkenskapsår i sänder. Avgår sålunda utsedd ledamot eller suppleant under mandattiden utses annan för återstående tid.

Styrelsen äger att för högst tre räkenskapsår i sänder utse ytterligare högst tre ledamöter jämte suppleanter, som styrelsen finner för uppdraget särskilt lämpliga.

Styrelsen har sitt säte i Färgelanda.

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas

Pia Svanberg

§ 6.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande för varje räkenskapsår. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller av styrelsen utsedd.

Styrelsen är beslutsför när minst 2/3 av dess ledamöter är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. För ändring av Stiftelsens ändamål i § 2 kräves dock antingen godkännande på ett sammanträde av enhälligt styrelse eller godkännande på två sammanträden med minst en månads mellanrum av minst 2/3 av samtliga styrelseledamöter. Vid styrelsens sammanträden föres protokoll, som justeras i den ordning styrelsen bestämmer.

Stiftelsens firma tecknas av var för sig ordförande och den av styrelsens ledamöter som styrelsen därtill utser.

§ 7.

Räkenskapsår skall vara kalenderår. Bokslutet och styrelsens verksamhetsberättelse står till revisorernas förfogande senast 30 dagar före årsstämma.

§ 8.

Styrelsens förvaltning och sällskapets räkenskaper skall granskas av en revisor. Revisorer utses för två år i sänder. Den utsedde revisorn skall vara godkänd eller auktoriserad.

Revisionsberättelse upptagande till - eller avstyrmående av ansvarsfrihet skall senast den sex månader efter räkenskapsårets slut avges till länsstyrelsen. Om revisionsberättelsen ger anledning därtill skall styrelsen senast den 1 juli till länsstyrelsen avge förklaringar.

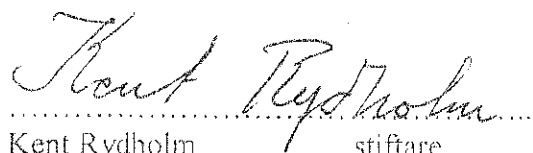
§ 9.

Kent Rydholms stiftelse skall stå under länsstyrelsens tillsyn.

§ 10.

Ändring av dessa stadgar skall godkännas av länsstyrelsen.

Torsbyn 2012-07-02

Kent Rydholm

stiftare

450724-5837

Torsbyn 1

458 92 Färgelanda

KS § 25 Dnr 2024/81
Beslut avseende Kent Rydholms stiftelse

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen tackar nej till att delta i upprättandet av Kent Rydholms stiftelse.

Ärendebeskrivning

Kent Rydholms stiftelse ska enligt testamente och stadgar vara en avkastande stiftelse med tydliga ändamål för användningen av dess medel. Stiftelsen har som huvudsyfte att bedriva skogsbruk med högsta möjliga naturhänsyn. En betydande del av stiftelsens ekonomiska medel ska tilldelas en särskild fond. Denna fond syftar till att tillhandahålla ekonomiskt stöd för medborgare i Färgelanda kommun som avser delta i högskoleutbildning inom områden relaterade till skog och natur, i enlighet med stiftelsens stadgar. Avkastningen ska även nyttjas till finansiering av familjen Rydholms gravskötsel.

Enligt stiftelsens stadgar ska styrelsen i stiftelsen bestå av minst fem (5) och högst sju (7) ledamöter. Vidare ska en representant utses av Färgelanda kommun och en av Skogssällskapet, resterande skall utses av Länsstyrelsen. Enligt stadgarna ska stiftelsen stå under Länsstyrelsens tillsyn och ändringar av stadgarna ska godkännas av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tackat nej till medverkande i upprättandet av stiftelsen. Därmed åläggs det ett större ansvar på Färgelanda kommun att utse ledamöter och i upprättandet av stiftelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2024-02-05

Testamente, dat 2018-02-28

Stiftelsens stadgar, dat 2012-07-02

Skrivelse till Färgelanda kommun, dat 2024-01-09

Sändlista

Christer Bernlo, Råggårds Redovisningsbyrå AB

Upprättat av: Ulrika Ekstedt

Datum: 2026-02-16

Kent Rydholms stiftelse – nuläge, problematik och förslag till åtgärd

1. Bakgrund

I mitten av december 2025 kontaktades Skogssällskapet av Christer Bernlo, testamentsexekutor för dödsboet efter Kent Rydholm. Skogssällskapet informerades då om att Kent Rydholm genom testamente har förordnat att hans kvarlåtenskap ska tillfalla en nybildad stiftelse – Kent Rydholms stiftelse.

Enligt stiftelsens stadgar ska Skogssällskapet utse en ledamot i stiftelsens styrelse samt ansvara för förvaltningen av stiftelsens skogsfastigheter.

2. Stiftelsens ändamål

Kent Rydholms stiftelse är enligt stadgarna en avkastande stiftelse med allmännyttigt ändamål. Stiftelsens avkastning ska, efter att medel för gravskötsel av angivna gravar avsatts, delas ut till kommuninvånare i Färgelanda kommun som bedriver högskoleutbildning inom skog och natur.

3. Nuvarande situation och problematik

Stiftelsen är i dagsläget ännu inte registrerad hos Länsstyrelsen. Avsaknaden av registrering innebär att:

- ingen styrelse formellt kan tillsättas
- stiftelsen inte är beslutsför
- inget styrelsearbete eller operativt arbete kan påbörjas

Problematiken bottnar i stiftelsens stadgar, där det anges att Länsstyrelsen ska utse ledamöter till styrelsen. Länsstyrelsen har dock ett tillsynsansvar över stiftelser och kan av detta skäl inte samtidigt fungera som utseende organ för styrelseledamöter.

4. Dialog med Länsstyrelsen och föreslagen väg framåt

Mot bakgrund av ovanstående har Skogssällskapet varit i kontakt med Länsstyrelsen för att klarlägga hur stiftelsen ändå kan registreras.

Länsstyrelsens rekommendation är att:

- stiftelsens uppgifter skickas in tillsammans med ett förslag på styrelseledamöter
- Länsstyrelsen förordnar en tillfällig styrelse eftersom stiftelsen i nuläget saknar beslutsförmåga

Enligt Länsstyrelsen är det tillräckligt att föreslå tre, helst fyra, ledamöter. Detta då styrelsen enligt stadgarna ska bestå av fem ledamöter men är beslutsför när två tredjedelar av ledamöterna är närvarande.

När en styrelse har förordnats kan denna:

- ansöka om registrering av stiftelsen
- ta fram förslag till permutation av stadgarna, i syfte att möjliggöra en långsiktigt fungerande styrelsesammansättning i enlighet med stiftelsens intentioner

5. Förslag till styrelsesammansättning

I samråd med testamentsexekutor föreslås att Länsstyrelsen förordnar följande ledamöter:

- Skogssällskapet:
Calle Nordqvist, VD Skogssällskapet
- Färgelanda kommun:
En eller två ledamöter utses av kommunen
- Övriga:
Ulrika Ekstedt, ekonomichef Skogssällskapet
Christer Bernlo, testamentsexekutor, Råggårds Redovisningsbyrå

6. Skogssällskapets kompetens och åtagande

Skogssällskapet har lång erfarenhet av arbete med stiftelser, inklusive styrelsearbete och förvaltning. Idag har Skogssällskapet ett nära samarbete med ett flertal mindre stiftelser med liknande upplägg.

Vår erfarenhet är att:

- styrelser i denna typ av stiftelser vanligtvis består av 3–4 ledamöter
- styrelsearbetet omfattar cirka 3–4 sammanträden per år när verksamheten är etablerad

Stiftelsens stadgar innehåller inga bestämmelser om att arvode ska utgå till styrelseledamöter.

Ledamöter som utses av Skogssällskapet kommer därför inte heller att göra anspråk på något arvode från stiftelsen för det arbete som läggs ned inom ramen för styrelseuppdraget.

7. Sammanfattning och behov av beslut

För att Kent Rydholms stiftelse ska kunna registreras och påbörja sitt arbete krävs att en första styrelse förordnas. Utan detta kan stiftelsens ändamål inte uppfyllas och de medel som avsatts till gagn för kommuninvånare i Färgelanda kommun kan inte tas i bruk.

Göteborg 2026 02 16

Calle Nordqvist, VD Skogssällskapet

Ulrika Ekstedt, ekonomichef Skogssällskapet

KS § 38 Dnr 2026/112
Strategi för digital omställning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunfullmäktige antar Strategi för digital omställning 2026–2029 enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Strategin för digital omställning 2026–2029 syftar till att skapa en gemensam riktning för digital utveckling de tre kommuner som samverkar i IT- och digitaliseringsfrågor - Bengtsfors, Färgelanda och Åmål. Den utgår från regeringens nationella digitaliseringsstrategi och anpassas till lokala behov.

Strategin omfattar tre prioriterade fokusområden med aktiviteter som stärker digital kompetens, säkerställer datadriven och säker digitalisering samt utvecklar digitala välfärdstjänster.

Ärendebeskrivning

Strategin tar sin utgångspunkt i Sveriges nationella digitaliseringsstrategi (2025–2030), som anger riktningen för offentlig sektor. Den nationella strategin lyfter fem strategiska områden: digital kompetens, digitalisering av näringsliv, offentlig förvaltning, välfärd och konnektivitet, kompletterat med horisontella mål kring AI, data och säkerhet.

För Bengtsfors, Färgelanda och Åmål innebär detta att kommunens:

- Anpassar de nationella målen till lokala behov och förutsättningar.
- Stärker digital kompetens och inkludering bland medarbetare och invånare.
- Utvecklar digitala välfärdstjänster och offentlig service som är tillgängliga, säkra och användarvänliga.
- Säkerställer att AI, data och informationssäkerhet genomsyrar hela utvecklingsarbetet.

Strategin konkretiseras i tre fokusområden:

Digital kompetens och inkludering

En kultur formas där digitalt lärande är en naturlig del av vardagen och där medarbetare får rätt kompetens för sina uppdrag. Samtidigt bedrivs ett aktivt arbete för att minska digitalt utanförskap bland invånare genom riktade insatser, stöd och utbildning. Målet är att skapa förutsättningar –

för att kunna använda digitala verktyg och tjänster på ett enkelt och tryggt sätt.

Datadriven och säker digitalisering

Data och AI används för att effektivisera verksamheten och minska administrativa arbetsmoment genom säkra och användarvänliga digitala tjänster. All utveckling genomförs i enlighet med gällande lagstiftning och etiska riktlinjer, med särskilt fokus på att värna individens integritet. Målet är att stärka informationssäkerheten genom gemensamma rutiner och processer som garanterar trygg hantering av information.

Digitalisering av välfärdstjänster

Digitala lösningar utvecklas och införs för att stärka välfärden, förbättra arbetsmiljön och bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Fokus ligger på att bibehålla eller höja kvaliteten och tillgängligheten i servicen till invånare genom smarta och behovsanpassade tjänster. Målet är att digitalisering ska införas där den skapar tydlig nytta och gör välfärden mer effektiv och hållbar för hela samhället.

Förvaltningens ståndpunkt är att strategin är nödvändig för att möta framtida krav, skapa nytta för invånare och effektivisera verksamheten. Den ger en gemensam riktning och stärker samverkan mellan kommunerna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-02-19

Strategi för digital omställning 2026-2029 Bengtsfors-Färgelanda-Åmål

Sändlista

IT- och digitaliseringsenheten

Kommunledningsgruppen

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2026-02-19
2026/112

Kommunfullmäktige

Antagande av strategi för digital omställning

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar Strategi för digital omställning 2026–2029 enligt förvaltningens förslag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Sammanfattning av ärendet

Strategin för digital omställning 2026–2029 syftar till att skapa en gemensam riktning för digital utveckling de tre kommuner som samverkar i IT- och digitaliseringsfrågor - Bengtsfors, Färgelanda och Åmål. Den utgår från regeringens nationella digitaliseringsstrategi och anpassas till lokala behov.

Strategin omfattar tre prioriterade fokusområden med aktiviteter som stärker digital kompetens, säkerställer datadriven och säker digitalisering samt utvecklar digitala välfärdstjänster.

Ärendebeskrivning

Strategin tar sin utgångspunkt i Sveriges nationella digitaliseringsstrategi (2025–2030), som anger riktningen för offentlig sektor. Den nationella strategin lyfter fem strategiska områden: digital kompetens, digitalisering av näringsliv, offentlig förvaltning, välfärd och konnektivitet, kompletterat med horisontella mål kring AI, data och säkerhet.

För Bengtsfors, Färgelanda och Åmål innebär detta att kommunens:

- Anpassar de nationella målen till lokala behov och förutsättningar.
- Stärker digital kompetens och inkludering bland medarbetare och invånare.
- Utvecklar digitala välfärdstjänster och offentlig service som är tillgängliga, säkra och användarvänliga.
- Säkerställer att AI, data och informationssäkerhet genomsyrar hela utvecklingsarbetet.

Strategin konkretiseras i tre fokusområden:

Digital kompetens och inkludering

En kultur formas där digitalt lärande är en naturlig del av vardagen och där medarbetare får rätt kompetens för sina uppdrag. Samtidigt bedrivs ett aktivt arbete för att minska digitalt utanförskap bland invånare genom riktade insatser, stöd och utbildning. Målet är att skapa förutsättningar – för att kunna använda digitala verktyg och tjänster på ett enkelt och tryggt sätt.

Datadriven och säker digitalisering

Data och AI används för att effektivisera verksamheten och minska administrativa arbetsmoment genom säkra och användarvänliga digitala tjänster. All utveckling genomförs i enlighet med gällande lagstiftning och etiska riktlinjer, med särskilt fokus på att värna individens integritet. Målet är att stärka informationssäkerheten genom gemensamma rutiner och processer som garanterar trygg hantering av information.

Digitalisering av välfärdstjänster

Digitala lösningar utvecklas och införs för att stärka välfärden, förbättra arbetsmiljön och bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Fokus ligger på att bibehålla eller höja kvaliteten och tillgängligheten i servicen till invånare genom smarta och behovsanpassade tjänster. Målet är att digitalisering ska införas där den skapar tydlig nytta och gör välfärden mer effektiv och hållbar för hela samhället.

Förvaltningens ståndpunkt är att strategin är nödvändig för att möta framtida krav, skapa nytta för invånare och effektivisera verksamheten. Den ger en gemensam riktning och stärker samverkan mellan kommunerna.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Strategin i sig innebär inga direkta kostnader. Genomförandet av aktiviteter sker inom ordinarie budgetramar.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Digitaliseringsstrategin stärker social hållbarhet genom ökad digital kompetens, minskat digitalt utanförskap och mer tillgängliga välfärdstjänster. Miljömässigt bidrar den till minskade transporter, effektivare resursanvändning och hållbar drift genom smarta digitala lösningar.

Beslutsunderlag:

Strategi för digital omställning 2026–2029

Sveriges nationella digitaliseringsstrategi (2025–2030)

Sändlista:

IT- och digitaliseringsenheten

Kommunledningsgruppen

Strategi för digital omställning 2026-2029

*Prioriterade fokusområden för Bengtsfors,
Färgelanda och Åmåls kommuner*

Vår vision och målbild

Den digitala omställningen ska på ett strategiskt sätt utveckla verksamheterna och bidra till ett mer tillgängligt, jämlikt och hållbart samhälle, där varje insats utgår från verkliga behov och skapar värde för både invånare och medarbetare. Med stöd av kommunernas prioriterade fokusområden tydliggörs inriktningen för ett samordnat, långsiktigt och behovsdrivet genomförande av omställningen.

Målbilden är att digitalisering är en integrerad del av verksamhetsutvecklingen. Genom att kombinera automatisering med innovativa arbetssätt utvecklas processerna, resursanvändningen effektiviseras och kvaliteten i tjänsterna höjs. Digitala tjänster och verktyg utformas för att vara användarvänliga, inkluderande och långsiktigt hållbara. Utvecklingsarbetet bedrivs gemensamt, med människan i centrum och med tydlig styrning som säkerställer att insatserna leder mot gemensamma mål.

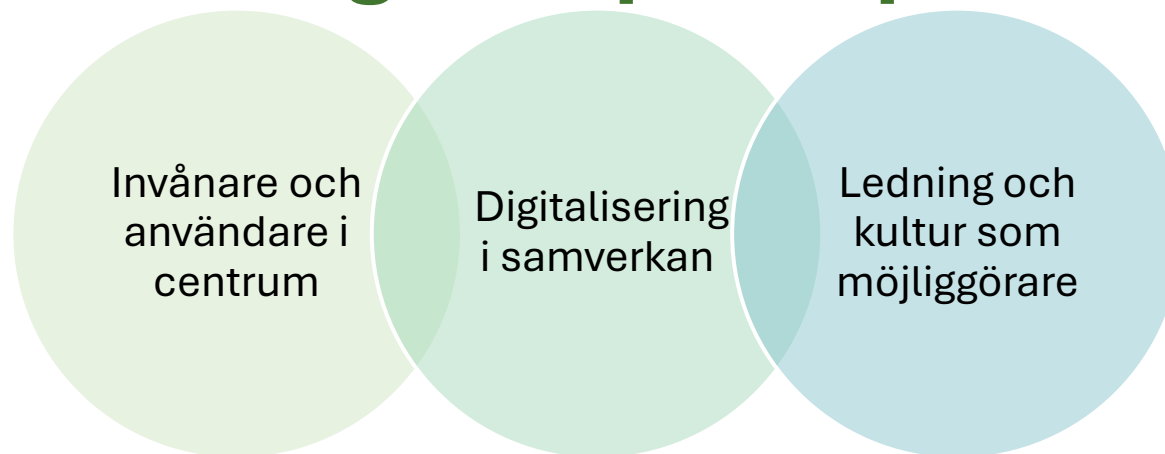
Vår definition av digitalisering

Vår definition av digitalisering tar utgångspunkt i den, med stöd av forskning framtagna och nationellt vedertagna, definition som säger att *"digitalisering är en metod för verksamhetsutveckling där digitala lösningar används för automatisering eller innovation"*.

Det innebär att digitalisering är ett verktyg för att förändra och förbättra hur arbetet utförs – inte bara genom att effektivisera befintliga processer, utan också genom att skapa nya arbetssätt som bättre svarar mot verksamhetens och samhällets behov.

Tre grundprinciper

Tre fokusområden

Tre grundprinciper

Invånare och användare i centrum

Digitalisering ska utgå från invånarnas och användarnas behov, med deras delaktighet, perspektiv och kompetens i centrum. Tjänsterna ska vara tillgängliga, inkluderande och enkla att använda, med alternativ för dem som behöver stöd.

Digitalisering i samverkan

Digitala lösningar utvecklas tillsammans mellan verksamheterna, de samverkande kommunerna och andra aktörer för att dela kompetens, resurser och erfarenheter. Genom samarbete skapas kostnadseffektiva, hållbara och innovativa tjänster.

Ledning och kultur som möjliggörare

Digitalisering kräver ett tydligt ledarskap och en kultur som främjar samarbete och innovation. Ledningen ska driva utvecklingen, hålla ihop helheten och skapa förutsättningar för medarbetarnas delaktighet. Genom gemensam riktning och engagemang blir den digitala förflyttningen hållbar.

Fokusområde - digital kompetens och inkludering

En kultur formas där digitalt lärande är en naturlig del av vardagen och där medarbetare får rätt kompetens för sina uppdrag. Samtidigt bedrivs ett aktivt arbete för att minska digitalt utanförskap bland invånare genom riktade insatser, stöd och utbildning.

Målet är att skapa förutsättningar – för att kunna använda digitala verktyg och tjänster på ett enkelt och tryggt sätt.

Aktiviteter

- Öka medarbetares kompetens kring digitala verktyg och system
- Skapa en fastställd struktur för coachskap i digitalt arbete
- Säkerställa ett sammanhållet och ändamålsenligt urval av digitala verktyg
- Främja motivation och trygghet för digitala tjänster hos invånare
- Genomföra brukarundersökningar för att säkerställa att lösningar möter behov
- Utveckla en tydlig kanalstrategi

Fokusområde - datadriven och säker digitalisering

Data och AI används för att effektivisera verksamheten och minska administrativa arbetsmoment genom säkra och användarvänliga digitala tjänster. All utveckling genomförs i enlighet med gällande lagstiftning och etiska riktlinjer, med särskilt fokus på att värna individens integritet.

Målet är att stärka informationssäkerheten genom gemensamma rutiner och processer som garanterar trygg hantering av information.

Aktiviteter

- Implementera och säkerställa NIS2-efterlevnad
- Ta fram en basbeskrivning av teknisk arkitektur
- Införa datastrategi som grund för beslutsstöd
- Främja en beslutskultur byggd på säker och kvalitetssäkrade data
- Införa AI som ett naturligt, säkert och kvalitetssäkrat redskap
- Införa nyttokalkyl som obligatoriskt steg i digital verksamhetsutveckling

Fokusområde - digitalisering av välfärdstjänster

Digitala lösningar utvecklas och införs för att stärka välfärden, förbättra arbetsmiljön och bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Fokus ligger på att bibehålla eller höja kvaliteten och tillgängligheten i servicen till invånare genom smarta och behovsanpassade tjänster.

Målet är att digitalisering ska införas där den skapar tydlig nytta och gör välfärden mer effektiv och hållbar för hela samhället.

Aktiviteter

- Testa och införa AI-stöd för dokumentations- och beslutsprocesser
- Använda automatisering i regelstyrda, återkommande och standardiserade processer där nyttan är tydlig
- Implementera en ny e-tjänsteplattform
- Utveckla smartare samhällsbyggnadsprocesser genom digitala verktyg för planering, samverkan, ärendehantering och datadrivet beslutsstöd
- Införa välfärdsteknologi
- Skapa interna forum för digital välfärdsteknik

KS § 39 Dnr 2025/365
Delårsrapport 2025 - Fyrbodals kommunalförbund

Kommunstyrelsens beslut

Kommunfullmäktige godkänner delårsrapporten för Fyrbodals kommunalförbund.

Ärendebeskrivning

Fyrbodals kommunalförbund har översänt delårsrapport för perioden 2025-01-01 - 2025-08-31.

Delårsrapporten per augusti 2025 visar ett positivt resultat om 924 tkr jämfört med budgeterat nollresultat. Helårsprognosen är ett resultat i balans, vilket innebär att resultatet bedöms följa budget.

Måluppfyllelsen är sammantaget god. Av de totalt tio verksamhetsrelaterade delmålen bedöms sju följa plan och tre delvis följa plan. När det gäller de finansiella målen redovisas att samtliga mål prognostiseras uppnås vid årets slut. Delårsresultatet är positivt och balanskravet bedöms uppfyllas, samtidigt som helårsprognosen är ett resultat i nivå med budget. Sammantaget innebär detta att förutsättningarna för god ekonomisk hushållning för helåret 2025 bedöms vara uppfyllda.

Revisionens bedömning är att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed. Det prognostiserade resultatet bedöms vara förenligt med de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2025 och verksamhetens utfall är sammantaget förenligt med direktionens mål för verksamheten. Revisionen bedömer vidare att balanskravet kommer att uppfyllas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2026-02-17
Fyrbodal kommunalförbunds direktionsbeslut, dat 2024-10-30, § 118
Fyrbodals kommunalförbund delårsrapport januari – augusti 2025
Revisionens bedömning av delårsrapport, dat 2025-11-06

Sändlista

Fyrbodals kommunalförbund

Justering			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Kommunledningskontoret
Ekonomi/Personalchef
Lena Hammar

Tjänsteskrivelse
2026-02-11
2025/365

Kommunstyrelsen

Godkännande av delårsrapport Fyrbodals kommunalförbund 2025

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner delårsrapporten för Fyrbodals kommunalförbund.

Ärendebeskrivning

Fyrbodals kommunalförbund har översänt delårsrapport för perioden 2025-01-01 - 2025-08-31.

Delårsrapporten per augusti 2025 visar ett positivt resultat om 924 tkr jämfört med budgeterat nollresultat. Helårsprognosen är ett resultat i balans, vilket innebär att resultatet bedöms följa budget.

Måluppfyllelsen är sammantaget god. Av de totalt tio verksamhetsrelaterade delmålen bedöms sju följa plan och tre delvis följa plan. När det gäller de finansiella målen redovisas att samtliga mål prognostiseras uppnås vid årets slut. Delårsresultatet är positivt och balanskravet bedöms uppfyllas, samtidigt som helårsprognosen är ett resultat i nivå med budget. Sammantaget innebär detta att förutsättningarna för god ekonomisk hushållning för helåret 2025 bedöms vara uppfyllda.

Revisionens bedömning är att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed. Det prognostiserade resultatet bedöms vara förenligt med de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2025 och verksamhetens utfall är sammantaget förenligt med direktionens mål för verksamheten. Revisionen bedömer vidare att balanskravet kommer att uppfyllas.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Inget att ange.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inget att ange.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2026-02-17

Fyrbodal kommunalförbunds direktionsbeslut, dat 2024-10-30, § 118

Fyrbodals kommunalförbund delårsrapport januari – augusti 2025

Revisionens bedömning av delårsrapport, dat 2025-11-06

Sändlista:

Fyrbodals kommunalförbund

Fyrbodals
kommunalförbund

Delårsrapport augusti 2025

Innehåll

Uppföljning av verksamheten augusti 2025	4
Insatsområde 1: Regional utveckling	4
Insatsområde 2: Kompetensförsörjning	7
Insatsområde 3: Velfärdsutveckling	10
Förbundsgemensamma mål	13
Förvaltningsberättelse	14
Översikt över verksamhetens utveckling	14
Kommunalförbundet	14
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	19
Händelser av väsentlig betydelse	22
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	22
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	22
Väsentliga personalförhållanden	24
Förväntad utveckling	25
Finansiella rapporter	26
Resultaträkning	26
Balansräkning	27
Noter	29
Driftsredovisning	37

Färgkoder för målen: ●●● = följer plan, ●●● = följer delvis plan, ■■■ = följer inte plan

Uppföljning av verksamheten augusti 2025

Insatsområde 1: Regional utveckling

Fyrbodals kommunalförbund arbetar för att skapa hållbar utveckling genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer. Genom etableringen och vidareutvecklingen av Business Region Väst har en gemensam plattform för näringslivs- och innovationsutveckling etablerats, vilket bland annat lett till strategiska investeringar och nya företags-etableringar i regionen. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn är också viktiga för långsiktig hållbarhet. Kultur- och platsutvecklingsinsatser, som till exempel Våra Rum 2.0, har bidragit till att stärka lokalsamhällen och öka regionens attraktivitet.

Genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer utvecklas lösningar som kombinerar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. De viktigaste resurserna för genomförandet har varit de delregionala utvecklingsmedlen (DRUM), medlemskommunerna, professionsnätverken och medarbetarna.

Strateger och projektledare vid Fyrbodals kommunalförbund, utvecklingsnoderna och Högskolan Väst bidrar aktivt till att möta näringslivets och invånarnas behov, bland annat genom projekt som främjar cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Fyrbodals samordning av samhällsplanering och energiförsörjning har fokuserat på att möta dagens och framtidens energiutmaningar och stödja elektrifiering. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn kommer att bidra till kommunernas förutsättningar för långsiktig hållbarhet och konkurrenskraft.

Dialog och kommunikativa insatser är avgörande inom insatsområdet för att nå framgång. Genom att medverka i nätverk och på seminarier, konferenser och mässor knyts och utvecklas kontakter som bland annat kan leda till företagsetableringar, infrastruktursatsningar, nya partnerskap och samarbeten inom hela insatsområdet.

Delmål 1: Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv

●●● **Bedömning: följer plan**

Under året har Fyrbodals etablerat och vidareutvecklat Business Region Väst (BRV) som en regional plattform för näringslivsutveckling. Den engelska hemsidan lanserades under tertial 2, och strategisk inriktning har presenterats för nätverk och utvecklingsnoder. En svensk version är försenad på grund av resursbrist. BRV har genomfört proaktivt arbete mot utlandsägda företag, vilket lett till en större etablering: T Engineering i partnerskap med AC Cars – en investering som uppfyller samtliga prioriteringskriterier. Samarbetet med innovationsstödsystemet har fördjupats, och projekt som Industry in West, Kooperation och hållbarhet, och Innovationsmiljö för hållbar produktion har gett stöd till över 160 företag. Flera har utvecklat hållbara och cirkulära affärsmodeller. Arena Skog har stabiliserats med ny projektledare.

Indikatorer visar att antalet nystartade företag ökat till 10,5 per 1000 invånare, nära rikssnittet. Konkurserna ligger stabilt, trots global oro.

Analys: BRV har etablerats starkt, och projektportföljen visar god effekt. Utmaningar finns i form av resursbrist och låg framdrift i vissa projekt. Fortsatt fokus bör ligga på att stärka BRV:s kapacitet, utveckla samverkan med innovationsaktörer och positionera Fyrbodals inom grön teknik och försvarsindustri.

Delmål 2: Attraktiva livsmiljöer

●●● **Bedömning: följer delvis plan**

Fyrbodals arbete med attraktiva livsmiljöer har under året fokuserat på platsutveckling, kultur och identitet. Kulturturnén KUL-TUR har fortsatt stärka lokal stolthet och samverkan. Projektet Det Goda Livet i Dalsland har avslutats med goda resultat, och en fortsättning planeras. Bolust i Bohuslän har startats som en motsvarande satsning.

Förstudien om Biosfärområde Dalsland har förlängts för bättre förankring, och en ny genomförandeplan tas fram. Projekt Våra Rum 2.0 har gett goda resultat i Lysekil, Munkedal och Bengtsfors, med tvärssektoriella arbetsgrupper och konstnärlig gestaltning. Dialoger pågår om Våra Rum 3.0.

Fastighetspriserna visar fortsatt variation, med högre priser i kustkommuner och lägre i Dalsland. Flyttnettot har förbättrats i flera kommuner, vilket tyder på ökad attraktivitet.

Analys: Kulturdrivna insatser och platsutveckling har stärkt livsmiljöerna. Utmaningar kvarstår i form av ojämn utveckling och resursbrist. Fortsatt fokus bör ligga på att utveckla biosfärområden, stärka kulturarv och samverkan mellan kommuner.

Delmål 3: Robust och sammanhållen samhällsplanering

●●● **Bedömning: följer delvis plan**

Under tertial 1 identifierades utmaningar inom energiförsörjning, infrastruktur och sårbarhet. Tertial 2 har inneburit fortsatt arbete med projektet ElSa, där ett inriktningsdokument för elektrifieringsomställning tagits fram i samverkan med kommuner, arbetsgrupper och nätverk. Dokumentet presenterades i remissversion för AU i augusti.

Energidagen Krafttag i Väst – the Fyrbodal edition – samlade över 140 deltagare och lyfte flexibilitet i energisystemet. Projektet Fyrbodal för framtidens flex har lanserat en ny hemsida och genomfört tester med nationell spridning. Dialoger har förts med myndigheter och elnätsägare, samt med företag som PREEM och GKN Aerospace.

Strukturbildsarbetet har fått ny fart genom en DRUM-ansökan. Ett inriktningsdokument för transportinfrastruktur är under framtagande. Kommunerna har enats om inspel till regional infrastrukturplan, inklusive prioritering av E45. Dialoger förs om flygplatsutveckling och kollektivtrafik.

Styrkor: Strategisk planering, bred samverkan, och konkretisering av energifrågor.

Utmaningar: Brist på aktuella energiplaner i kommunerna, långsamma tillståndsprocesser.

Fokus framåt: Implementera inriktningsdokument, stärka strukturbildsarbetet, och samordna infrastrukturinsatser

Insatsområde 2: Kompetensförsörjning

Fyrbodal fokuserar på att skapa en stark samverkanskultur mellan utbildning och arbetsliv samt främja livslångt lärande. Genom branschråd, college och samverkansstrategier har kompetensbehov identifierats och åtgärdats. Projekt som Fenixz kommuner har gett stöd för kompetensutveckling för kommunal personal. Samverkan med Högskolan Väst har stärkts för att möta kompetensbehov inom olika sektorer.

Uppdraget är att skapa en god kompetensförsörjning i hela Fyrbodal genom att verka för en stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt livslångt lärande. Utbildning ska leda till arbete och arbetslivets attraktivitet behöver öka. Matchningen mellan arbetskraftens kompetens och arbetslivets behov ska bli bättre, trots utmaningar med demografi och utanförskap. Elever behöver få stöd i att fullfölja sin utbildning inom alla skolformer. Personal behöver kompetensutveckling för att stärkas i sina nuvarande och framtida yrken. Arbetet har till stor del genomförts genom att förbundet processlett kompetensråd (både delregionalt och branschspecifika), college (kvalitetssäkrad flernivåsamverkan för Vård- och omsorgscollege samt Teknikcollege) samt kommunala nätverk inom utbildning och arbetsmarknad.

Delmål 1: Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv

●●● **Bedömning: följer plan**

Fyrbodals kommunalförbund fungerar som en sammanhållande aktör som stödjer kommunerna i att hantera demografiska utmaningar, säkra likvärdig utbildning och möta framtida kompetensbehov. Kompetensråd, branschråd och college i Fyrbodal har arbetat strukturerat med gemensamma mål, med stöd av en tydligare uppdragsbeskrivning för 2024 i syfte att öka matchningen för arbetsmarknaden bland annat.

Samtal förs med Västra Götalandsregionen och Göteborgsregionen om en projektansökan för att stärka kvalitet och samverkan mellan skola och näringsliv.

YH-utbildningar och regional samverkan har varit i fokus, särskilt inför revideringen av den regionala utvecklingsstrategin.

AME-chefsnätverket har förberett sig för kommande lag om aktivitetskrav i försörjningsstödet, och höstens arbete ska fokusera på individens väg mot arbete eller studier.

Inom TeknikFramtiden 2030 pågår insatser för att fler kommuner och företag ska ansluta till Teknikcollege Fyrbodal och för att öka teknik- och industrins attraktionskraft.

Förbundet har under året stöttat kommunerna i arbetet med att möta det nya lagkravet om planering och dimensionering av gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Kommunernas beslut har lett till bildandet av sex samverkansområden vilket medför vissa praktiska utmaningar, tex för gymnasieantagningen. En konsekvens av flera samverkansområden är exempelvis att antalet yttranden om elevs första- eller andrahandsmottagande på gymnasieprogram har ökat från ca 800 stycken till 1 500 stycken.

Regionala dialoger har hållits med regionen och olika branscher. Arbetet följer plan och budget, men behovet av fortsatt processtöd under 2025 kvarstår, dock med oklar finansiering.

Två branschdialoger har genomförts och en rapport presenteras under Q3. Brist på APL-platser och svag koppling mellan utbildningsinnehåll och arbetslivets behov är tydliga utmaningar.

Projektet Fenixz har nått sina mål med 1000 deltagare och 8000 utbildningstimmar. Deltagarna är nöjda, men variation i förkunskaper har gjort det svårt att anpassa kursinnehållet. Projektet närmar sig avslut.

Samarbete har inletts med Högskolan Väst kring övergång till högre studier, där yrkesläraryrket fortsatt är en stor utmaning.

Vuxenutbildningsnätverket har valt att prioritera platsfyllnad i yrkesutbildningar och kvalitetsutveckling genom erfarenhetsutbyte 2025. En VUX-rapport och en interaktiv utbudskarta tas fram. Platsbrist och kvalitetsfrågor lyftes också i Skolverkets regionala dialog.

Analys; Behovet av kortare digitala utbildningsinsatser har visat sig vara efterfrågat och bra. Att fortsätta se över behovet av korta digitala utbildningsinsatser bör göras. Utmaningarna kring attraktivitet och matchning i de olika bristyrkena har belyst och det är av stor vikt att samverkan fortsätter och att de gemensamma ansatserna till god kompetensförsörjning fortgår.

Delmål 2: Livslångt lärande

●●● **Bedömning: följer plan**

Fyrbodals kommuner har tackat ja till SKR:s nationella antagningssystem för gymnasiet, Indra via Inera. Skillnader i ungas psykiska hälsa ökar, och brist på BUP-resurser samt ansvarsfördelning har lyfts i elevhälsochefsnätverket. Vårdsamverkan Fyrbodal samordnar kommunala och regionala insatser för barn och unga. Ett nätverk för skolnärvaro, särskilt socialpedagoger, stöds av Fyrbodal via Hälsokällan och Kunskapsnoden. Långsiktiga insatser som skolsociala team betonas i kommundialoger. Projektet "Utveckling och utbildning" planerar webinarier och konferenser hösten 2025 för att stärka skolprofessioners arbete med närvaro och fullföljda studier. Även dialog mellan utbildnings- och socialchefer om barn och ungas situation pågår. Satsningen "Det syns inte" används i skolor för att främja ungas psykiska hälsa, med positiv feedback från deltagande kommuner och skolor, och fler väntas ansluta.

En arbetsgrupp har tagit fram ett förslag till samverkansavtal inom kompetens- och utbildningsområdet i Fyrbodal, som ordförandena beslutat teckna och som förhoppningsvis ska godkännas av förbundsdirektionen under hösten. Avtalet syftar till en hållbar och robust samverkan med fokus på hela Fyrbodals behov inom skolan.

Möjligheten att fortsätta erbjuda kortare kompetensutvecklingskurser för Fyrbodals kommuner utreds, där förbundet kan fortsätta fungera som sammanhållande aktör.

Ett samarbete med en kommunikationsbyrå har startat för att skapa en interaktiv karta över vuxenutbildningens utbud i Fyrbodal, samtidigt som nätverket för vuxenutbildning diskuterar förbättrad rörlighet mellan kommunerna. Under året tas även en vuxenutbildningsrapport och en gymnasierapport fram, där bland annat utbildningsutbud och elevresor som hinder för matchning till utbildning och jobb lyfts.

Analys; Behovet av att fortsätta arbeta långsiktigt kring våra elever är nödvändigt och bör prioriteras framåt. Vidare behöver förbundet arbeta med frågor som berör utbildningsutbud och elevresor då det kan upplevas som ett hinder för studier.

Insatsområde 3: Velfärdsutveckling

Kommunalförbundet har arbetat för att stärka kommunernas förmåga att möta välfärdsutmaningar. Genom att främja samverkan har stöd givits för att förbättra barn och ungas hälsa, fullföljda studier samt för att främja välfärdens omställning till god och nära vård och möta de krav en ny socialtjänstlag innebär. Vårdsamverkan Fyrbodals har omorganiserats för att skapa bättre samarbete mellan kommunerna och andra vårdgivare.

Avdelningen för välfärdsutveckling verkar brett för att främja kommunernas förutsättningar att stå rustade inför välfärdens utmaningar och förändringar. I nära samarbete med kommunernas företrädare arbetar avdelningen för att identifiera och prioritera i de frågor som bäst tjänar på samverkan. Genom avtal finansierar kommunerna FoU, där framgångsrika insatser ges för att systematiskt stärka kommunernas kunskapsutveckling, ge omställningsstöd till kommande lagstiftning samt stöd till strategiska insatser inom områdena kunskap, kvalitet och kompetensförsörjning.

På länsnivå bedrivs övergripande samordningsfrågor mellan kommunalt och regionalt utförd vård. Kommunalförbundets uppdrag är att företräda kommunerna, förankra processerna och bära in kommunala perspektiv och behov i samverkansstrukturen. Verksamheten utgör regional stöd- och samverkansstruktur i den nationella kontexten där man utgör länk mellan kommunerna och nationella sakområdesnätverk för att främja utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst. Bemannning sker också av vårdsamverkan Fyrbodals, för att säkerställa att kommunala perspektiv omhändertas och får gehör i samverkan med vårdgrannar på delregional nivå.

För främjande av barn och ungas utveckling och hälsa genomförs insatser inom Hälsokällan, där verksamheten samfinansieras av kommunerna gemensamt med Västra Götalandsregionen. Ett projekt finansierat av Jämställdhetsmyndigheten har utvecklat metoder för våldspreventivt arbete i skola och förskola. Insatser och samordning i frågor kring fullföljda studier sker via kunskapsnoden, som till hälften är finansierat av Västra Götalandsregionen som en kraftsamling inom den regionala utvecklingsstrategin.

Delmål 1: Stark samverkan

●●● **Bedömning: följer plan**

Hittills under året har flera stora och framtidsavgörande frågor hanterats av kommunalförbundet rörande kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst i Fyrbodals kommuner. Exempelvis har projektet Millenium pausats för att i stället fokusera på vilka behov och funktioner som kommunernas framtida verksamhet kräver avseende informationsöverföring mellan vårdgivare. Glädjande är att alla kommuner beslutat att genomföra Yrkesresan för att kvalitetssäkra verksamheterna. Omställningen till nya

Socialtjänstlagen (SoL) har engagerat alla kommuner i Fyrbodalsområdet, som valt att delta i den nationella lärprocessen under processtöd av Fyrbodals kommunalförbund. Process kring framtagande av och förankringsarbete gällande nytt hälso- och sjukvårdsavtal har varit centralt. Tidsplanen har varit tight och krävt intensivt arbete vilket krävt mycket resurser.

Utvecklingsarbete sker i samverkan mellan kommuner på nationell och regional nivå där dialog sker tillsammans med VGR, med fokus på att förbättra samverkan inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och LSS. Digitaliseringsfrågor har överlämnats till nätverket SIDU, där dess hantering kan få större möjligheter att nå framgång utifrån tvärssektoriell representation och förankring.

Samverkan inom Vårdsamverkan Fyrbodals har gått från strukturbyggande till praktiskt arbete i arbetsgrupper med stort fokus på tillämpning och utveckling av gemensamma rutiner. Praktikplatsen.se har för första gången använts för socionompraktik, vilket fungerat relativt bra trots vissa brister i platsfördelning.

Inom mellankommunal samverkan har flera avtal förlängts som planerat, och ett nytt beslut om avtal för köp av SÄBO-platser har beretts och förväntas kunna antas av samtliga kommuner i september.

Delmål 2: Forskning, kunskapsutveckling och kvalitet

●●● Bedömning: följer plan

FoU har bedrivit stöd inom forsknings- och utvecklingsområdet, för att främja kunskapsutveckling och stödja kommunerna i Fyrbodals i utvecklingen av en kunskapsbaserad vård och omsorg. Genomförda kunskapshöjande aktiviteter består bland annat av seminariet "LSS och psykisk ohälsa" den 13 maj och FoU-Café i samverkan med Primärvårdens FoU, Gillbergs centrum och ESSENCE-metoden den 18 juni. Förberedelser har skett för kommande inspirationsdagar om lågaffektivt bemötande, en FoU-cirkel samt utbildning i KUBINOL.

Inom området kompetensmodeller har plan för revidering och implementering av kompetensmodellen för legitimerad personal tagits fram, då den tidigare implementeringen inte gett önskat resultat. Fördjupning av modellens innehåll efterfrågas av testkommunerna. Framtagande av en kompetensmodell för chefer har skett. Parallellt vidareutvecklas en karriärmodell inom äldreomsorgens vård- och omsorgsverksamheter där nu vårdbiträdesrollen inkluderas, vilket är en del av kompetensmodellen för baspersonal.

För främjande av samverkan och forskning har FoU initierat flera insatser. Ett Letter of Intent har undertecknats för en planerad studie på Högskolan Väst under hösten, med förhoppning om kommunalt deltagande. I samverkan med Högskolan Väst har dialog förts kring framtida samarbeten, bland annat inom uppdragsutbildningar och föreläsningar. FoU arbetar aktivt med att sprida forskningsresultat och erfarenheter till kommunerna. Bland annat sker planering med kommundoktoranden för spridning av hennes studieresultat till socialchefer och FoU-rum.

Arbete med omställning till ny socialtjänstlag har varit i fokus där stöd ges i att anpassa verksamheterna till nya Socialtjänstlagen. En utvecklingsledare för långsiktigt lärande och uppföljning av omställningsarbetet har rekryterats och tjänsten utformats så att kommunerna får ett väl anpassat och behovsstyrt stöd i processen. Förarbete har genomförts för en FoU-cirkel med fokus på kunskapsbaserad socialtjänst, som en del av implementeringen av intentionerna i den nya lagstiftningen.

Delmål 3: Utvecklande, hälsofrämjande och tidiga insatser

●●● **Bedömning: följer plan**

Hälsokällans arbete under våren och sommaren 2025 har präglats av förankring, bred samverkan och ett starkt fokus på att stödja kommunerna i främjande och förebyggande arbete. Genom kommundialoger har arbete skett för att sprida kunskap om verksamheten samt att inhämta lokala behov och förväntningar. Verksamheten har bedrivits enligt plan och i linje med målen inom våldsprevention, fullföljda studier, psykisk hälsa, föräldraskapsstöd. Etablering av en hållbar Fyrbodalsgemensam struktur för instruktörer inom ABC-programmen (2–12 år och Tonår) har skett som minskar beroendet av externa utbildare, vilket bidrar till långsiktig kostnadseffektivitet och tillgänglighet.

Arbetet med kunskapsnod fullföljda studier har fokuserat på fortsatt dialog, förankring och spridning av utvecklingsarbete utifrån Kraftsamlingens inriktningar. Förankringsarbete har skett i styrgruppen samt i olika chefs- och professionsnätverk samt att tydligare koppling har byggts till vårdssamverkans utvecklingsforum Barn och Unga. Konkreta insatser för barn och ungas psykiska hälsa sker genom utvecklingsarbetet "Det syns inte", som har etablerats starkt i Fyrbodals kommuner.

Gällande strukturerat närvaroarbete och skolsociala team har behov av att utveckla och harmonisera skolsociala team identifierats, och ett nytt nätverk har etablerats för erfarenhetsutbyte och lärande. Arbetet knyts till insatser inom Tidiga Samordnade Insatser (TSI) och kopplas även till förändringar i nya Socialtjänstlagen. Förbundets medverkan sker enligt plan genom omvärldsbevakning och stödjande funktion.

I uppdraget att skapa och vara del av en stärkt samverkansstruktur och att länsgemensamt verka för utveckling och spridning av kunskap kring fullföljda studier har verksamheten aktivt deltagit i regional och interkommunal samverkan, bland annat genom följande insatser; genomförande av ett regiongemensamt KAA-nätverksmöte, planering och publicering av föreläsningar genom arbetsgruppen "Samling fullföljda studier", inklusive ny paketering av material, förarbete av konferensen Fullföljda studier som genomförs med forskare, lokala exempel och ungdomsmedverkan. Samverkan med Skaraborgs Kommunalförbund kring "Det syns inte", inklusive föreläsningar riktade till vårdnadshavare och beslutsfattare. Gemensamma möten med regionens bibliotekskonsulenter kring utveckling av skolbibliotek. Samarbete kring SIM-projektet med projektledare och SIM-samordnare.

Förbundsgemensamma mål

Delmål 1: En god och hållbar arbetsmiljö

●●● Bedömning: följer delvis plan

Arbetet löper på enligt plan. Under året arbetar arbetsplatsen med friskfaktor Kommunikation och återkoppling genom verktyget Bättre möten (Sunt arbetsliv) och med fördjupning i att ge feedback. Hållbart medarbetarindex har mätts för första gången och visar gott resultat.

Flytten till nya lokaler har bidragit till att medlemskommunerna träffas mer då lokalerna möjliggör att flera möten kan bedrivas samtidigt. Många besökare ger uttryck för att de tycker att lokalerna är mycket bättre än de lokaler förbundet hade på Riverside. Bättre luft och mycket ljusare ger bättre förutsättningar för goda möten. Lokalgruppen har tagit ansvar för att fixa återstående saker i lokalerna.

Det är bekymmersamt att sjuktalen ökat jämfört med föregående år. Rehabiliteringsplan upprättas för alla personer som är sjukskrivna en längre tid. Ledningsgruppen arbetar med en fördjupad analys för att identifiera ytterligare insatser för att bryta trenden. Stort fokus läggs på det förebyggande arbetet och att stärka det som är bra.

Delmål 2: En god och meningsfull kommunikation

●●● Bedömning: följer plan

Förbundet har ägnat hela våren åt att implementera förbundets nya grafiska profil och logotyp i kommunikationen. Bland annat har mallar gjorts för olika typer av dokument. Ett regionsmärke har introducerats för att användas av kommunerna i deras egen kommunikation vid passande tillfällen. Business Region Väst har lanserats med en ny hemsida, grafisk profil och logotyp.

I samband med förbundets 20-årsjubileum anordnades Fyrbodalsdagen 28 augusti där politiker och tjänstepersoner från kommuner och region bjöds in tillsammans med andra myndigheter och aktörer som förbundet samarbetar med. Förutom att fira 20 år var syftet att stimulera till samverkan och möten för att tillsammans hitta sätt att öka attraktionskraften i Fyrbodalsregionen.

Förvaltningsberättelse

I denna förvaltningsberättelse lämnar Fyrbodals kommunalförbund information om organisationens verksamhet i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11kap. Förvaltningsberättelse.

Översikt över verksamhetens utveckling

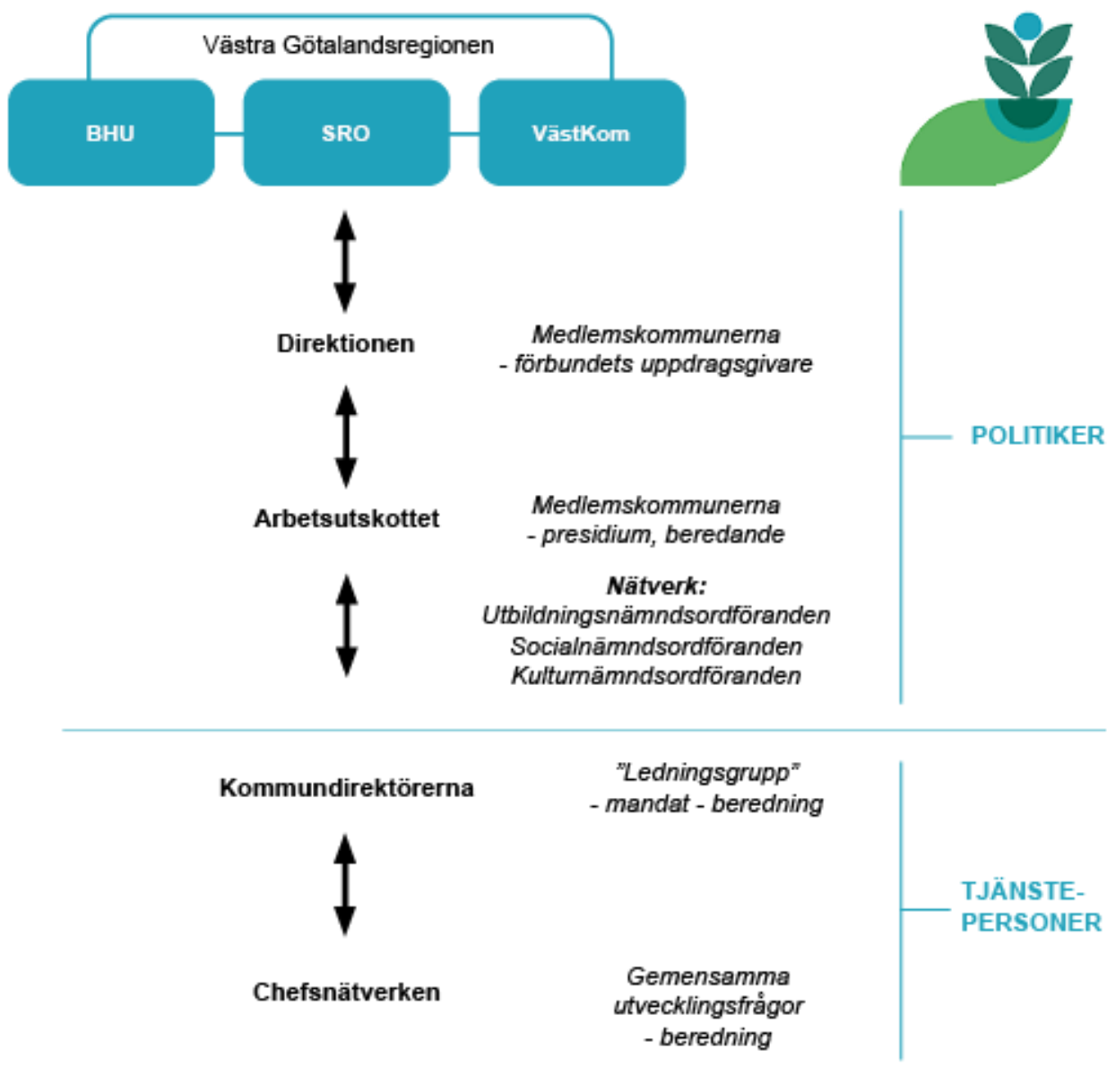
Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett delårsresultat på 924tkr per augusti jämfört med det budgeterade resultatet på 0kr. Fyrbodals kommunalförbunds tjänstepersonsorganisation har utvecklats i linje med de politiska beslut som har fattats i förbundsdirektionen. Förbundet är i sin form en flexibel organisation som förändras i organisation och bemanning utifrån de uppdrag som förbundet får av sina medlemmar. Förbundet organiserar sitt arbete inom fyra avdelningar; Regional utveckling, Kompetensförsörjning, Velfärdsutveckling och Verksamhetsstöd. Det finns en gemensam plattform för projektverksamheten som förbundet driver, deltar i eller finansierar, ytan kallas för Projektarenan Fyrbodal.

	2025-08	2024-08	2023-08	2022-08	2021-08
Verksamhetens intäkter	42 363	36 413	38 596	30 199	26 066
Verksamhetens kostnader	-41 440	-38 063	-37 749	-29 341	-25 075
Delårets resultat	924	-1650	847	856	991
Soliditet (%)	10	6	7	7	6
Medelantal anställda*	54	53	46	40	41
*Medelantal anställda beräknas utifrån årsarbetare, 1700 tim/år.					

Kommunalförbundet

Kommunalförbundet är lokaliserat till Kaserngården 3B, 451 34 Uddevalla. All gemensam administration samt merparten av verksamheten och projekten är därmed lokalmässigt samordnade. Förbundet har en särskild avdelning för administration, kommunikation, ekonomi samt projekt- och löneadministration. Förbundet hyr även lokaler på Innovatum för Business Region Västs räkning.

Styrning och organisation

Organisation av Fyrbodals kommunalförbund

Politisk organisation

Förbundsdirectionen

Kommun	Ordinarie ledamot	Ersättare
Bengtstors	Stig Bertilsson (M)	Per Eriksson (S)
Dals-Ed	Andreas Nilsson (M)	Per-Erik Norlin (S)
Färgelanda	Ulla Börjesson (S)	Christoffer Wallin (SD)
Lysekil	Jan-Olof Johansson (S)	Ulf Hanstål (M)
Mellerud	Ludwig Mossberg (M)	Ulf Rexefjord (SD)
Munkedal	Louise Skaarnäs (SD)	Lisa Kettil (S)
Orust	Catharina Bråkenhielm (S)	Lars Larsson (C)
Sotenäs	Therése Mancini (S)	Eva Abrahamsson (M)
Strömstad	Kent Hansson (S)	Fredrik Eriksson (SD)
Tanum	Liselotte Fröjd (M)	Oskar Josefsson (S)
Trollhättan	Peter Eriksson (M)	Ricky Karlsson (KD)
Trollhättan	Sofia Andersson Dharsani (S)	Monica Hanson (S)
Uddevalla	Martin Pettersson (SD)	Christer Hasslebäck(UP)
Uddevalla	Ingemar Samuelsson (S)	Jarmo Uusitalo (MP)
Vänersborg	Benny Augustsson (S)	Mats Andersson (C)
Vänersborg	Henrik Harlitz (M)	Lena Eckerbom Wendel (M)
Åmål	Michael Karlsson (M)	Ove Kaye (SD)

Övriga förtroendeuppdrag

FÖRBUNDS DIREKTIONENS ARBETSUTSKOTT

Ordförande: Peter Eriksson (M), Trollhättan

1:e vice ordförande: Liselott Fröjd (M), Tanum

2:e vice ordförande: Benny Augustsson (S), Vänersborg

Ledamöter: Martin Pettersson (SD), Uddevalla

Ulla Börjesson (S), Färgelanda

Ersättare: Kent Hansson (S), Strömstad

Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Revisorer

Sammanställande: Gunnar Lidell, Vänersborg

Övriga revisorer: Peter Winberg, Tanum

Pia Axelsson, Dals Ed

Gert-Inge Andersson, Trollhättan

Håkan Axelsson, Sotenäs

REPRESENTANTER I BEREDNINGEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, BHU

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Liselott Fröjd (M), Tanum

Benny Augustsson (S), Vänersborg

Ulla Börjesson (S), Färgelanda

REPRESENTANTER I POLITISKT SAMRÅDSORGAN, SRO

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Dan Nyberg (S), Vänersborg

STYRELSEN FÖR VÄSTKOM

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Liselott Fröjd (M), Tanum

Benny Augustsson (S), Vänersborg

Dan Nyberg (S), Vänersborg

FÖRENINGSSTÄMMA VÄSTKOM

Ordinarie: Monica Hanson (S), Trollhättan

Ersättare: Ulf Hanstål (M), Lysekil

BOLAGSSTÄMMA MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie: Mats Andersson (C), Vänersborg

Ersättare: Anna-Lena Heydar (S), Uddevalla

STYRELSEN FÖR MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie: Ingemar Samuelsson (S), Uddevalla

Ersättare: Benny Augustsson (S), Vänersborg

BOLAGSSTÄMMA GRYNING VÅRD AB

Ordinarie: Catharina Bråkenhielm (S), Orust

Ersättare: Henrik Harlitz (M), Vänersborg

REVISION GRYNING VÅRD AB

Ordinarie: Gert-Inge Andersson (S), Trollhättan

Ersättare: Gunnar Lidell (M), Vänersborg

STYRELSEN FÖR INNOVATUM AB

Benny Augustsson (S), Vänersborg

STÄMMOOMBUD INNOVATUM AB

Ordinarie: Peter Eriksson (M), Trollhättan

Ersättare: Linda Jansson (M), Färgelanda

LAXFOND VÄNERN

Ordinarie: Michael Karlsson (S), Åmål

Ersättare: Ludwig Mossberg (M), Mellerud

STYRELSEN FÖR FILM I VÄST AB

Monica Hanson (S), Trollhättan

STIFTELSEN DALSLANDS KANAL

Ordinarie: Michael Karlsson (M), Åmål

Ersättare: Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Finansiella anläggningstillgångar

- andelar i delägda bolag

Fyrbodals kommunalförbund är delägare i tre bolag: Innovatum AB, Gryning Vård AB och Mediapoolen AB. Vårt ägande i dessa bolag reflekterar vårt långsiktiga engagemang för att stärka och utveckla Fyrbodal som region.

Genom att vara delägare i dessa bolag får vi möjlighet att aktivt påverka och stödja områden som innovation, samhällsservice och kommunikation, som är av stor betydelse för både våra medlemskommuner och invånare. Förbundet ser ägandet som en värdefull del av vårt uppdrag att säkerställa kvalitet och hållbarhet i de tjänster och verksamheter vi stödjer.

Innovatum AB

Innovatum AB bidrar till den regionala utvecklingen genom att vara en drivande kraft för innovation och tekniköverföring. Bolaget erbjuder en plattform för samverkan mellan näringsliv, forskning och offentlig sektor, vilket gör det möjligt för företag och organisationer inom Fyrbodal att växa och utvecklas. Innovatum spelar en viktig roll för att skapa nya affärsmöjligheter och jobb, vilket direkt påverkar den lokala ekonomin. Under 2025 kommer förbundet att betala ut 2,4 mkr i verksamhetsbidrag till Innovatum AB enligt beslut i förbundsdirektionen.

Kommunalförbundets ägarandel uppgår till 1,3 procent. Under första tertialet har insatserna inom det blå fältet intensifierats. En utredning om etableringen av ett blått raffinaderi pågår på nationell nivå. Där är Innovatum tillsammans med kommunalförbundets företagsetableringskontor Business Region Väst tydliga med att vi vill att den etableringen hamnar i Bohuslän. Det pågår även ett arbete att etablera ett blått nätverk i Fyrbodalsregionen.

Inom det gröna fältet är Innovatum utsedd till processledare för det regionala skogsprogrammet. Ett dialogmöte mellan aktörer inom den skogliga branschen har anordnats och det har planerats för ytterligare dialogmöten. Flera projekt bedrivs.

Ett stort arbete pågår i projektform inom området energi och inom den industriella delen ligger fokus på att utveckla Deep Tech. Kontinuerlig dialog med Högskolan Väst om forskning inom elektroteknik förs.

Nedan presenteras utfallet på de indikatorer som Innovatum har valt ut för att följa upp sin verksamhet:

/nyckeltal nuläge 2025

Gryning Vård AB

Gryning Vård AB är en aktör som stärker välfärden i regionen genom att erbjuda kvalitetssäkrad vård och omsorg. Som delägare (17,0 procent) har Fyrbodals kommunalförbund ett direkt inflytande över hur vårdtjänster utvecklas och levereras, vilket säkerställer att dessa tjänster anpassas till den lokala befolkningens behov. Gryning Vård bidrar till att upprätthålla en hög standard inom social omsorg och ger kommunerna stöd i deras arbete med att möta utmaningar inom vård och omsorg. Under första tertialet har en ny styrelserepresentant för Fyrbodals kommunalförbund valts ut, Malin Hedelin, förvaltningschef för Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Trollhättans stad. Under andra tertialet har Ivan Stipic tillträtt som ny vd för bolaget. Statens institutionsstyrelse har inkommit med en förfrågan om samarbete mellan bolaget och Gryning vård AB. Frågan och behoven bland kommunerna utreds under hösten.

Mediapoolen AB

Mediapoolen erbjuder kommunikationsstöd och hjälp med att sprida information effektivt inom och mellan kommuner, företag och medborgare. Genom Mediapoolen får Fyrbodals möjlighet att stärka samarbetet mellan kommunerna, vilket bidrar till att förbättra både intern och extern kommunikation. Mediapoolen spelar en avgörande roll i att bygga och vårda relationerna mellan regionens aktörer och säkerställer att viktig information når rätt målgrupper på rätt sätt. Fyrbodals ägarandel av Mediapoolen uppgår till 16,7 procent. Verksamheten löper på enligt plan. Under andra tertialet har bolaget tillsammans med Innovatum, Balthazar, Navet arrangerat STEM-dagarna med anledning av den nya nationella STEM-strategin för pedagoger i Fyrbodals, Skaraborg och Boråsregionen.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Förbundsövergripande mål

Under årets två första tertial har Fyrbodals kommunalförbund arbetat i linje med den antagna verksamhetsplanen för 2025–2027. Planen innehåller två övergripande mål; ”ökad attraktionskraft för Fyrbodalsregionen” och ”att stödja och utveckla det kommunala självstyret”. Allt arbete som bedrivs på förbundet ska leda till de två övergripande målen. Sammantaget bedömer vi att måluppfyllelsen är god.

Genom att vara en samverkansplattform för 14 kommuner och driva på utvecklingen i Fyrbodalsregionen bidrar förbundet till Västra Götalands vision om det goda livet. På delregionalt plan handlar visionen om att skapa ett gott liv för alla som lever och arbetar i Fyrbodals kommuner. Samverkan mellan kommunerna och övriga aktörer i arbetet med att uppfylla visionen har stärkts ytterligare genom fortsatt utveckling av gemensamma strukturer, genom framtagandet av fler strategiska kunskapsunderlag och genom att stödja insatser och bedriva påverkansarbete inom flera politikområden. Förbundets medarbetare fortsätter att skapa mer tydlighet kring vad medlemmarna får för nytta genom sitt medlemskap i kommunalförbundet. Som ett led i detta har Fyrbodalsdagen genomförts. Dagen innehöll en bakåtblick över de 20 år som förbundet funnits, ett pass om var vi är sprungna ur och flera kunskapshöjande pass om förbundets verksamhet och uppdrag.

Löpande informeras förbundsdirektionen och chefsnätverken om ekonomin, verksamheten och uppdragen förbundet utför på uppdrag av medlemskommunerna. En workshop har genomförts i förbundsdirektionen för att fånga de politiska behoven som finns av samverkan i kommunerna. Ett led i den översyn som sker av förbundsordningen. Projektverksamheten har lyfts fram i de politiska rummen och på förbundets hemsida och processerna i projektarena har fortsatt att utvecklas och förfinas.

Då förbundet bedriver sin verksamhet i flernivåsamverkan på uppdrag av sina medlemskommuner påverkar den internationella, nationella och regionala kontexten förutsättningarna för förbundets verksamhet. Nedan följer några viktiga händelser och omvärldsförändringar som under perioden har påverkat kommunernas och förbundets gemensamma arbete:

- **Handelspolitiska spänningar påverkar näringslivet i Fyrbodalsregionen**
Under våren och sommaren har de eskalerande handelspolitiska spänningarna mellan USA och EU – det så kallade tullkriget – skapat ökad osäkerhet för flera av Fyrbodals exporterande företag. Förbundets omvärldsbevakning visar att särskilt små och medelstora industriföretag med transatlantiska marknader uttryckt oro över risken för ökade exportkostnader och försämrad konkurrenskraft. Lågkonjunkturen håller i sig. Förbundet följer utvecklingen noga i dialog med berörda kommuner och näringslivsfrämjande aktörer.
- **Demografiska förändringar förstärker strukturutmaningar**
Den demografiska utvecklingen i Fyrbodalsregionen präglas av en åldrande befolkning och fortsatt låga födelsetal, särskilt i de mindre kommunerna. Samtidigt ses en viss inflyttning till de större tätorterna, främst bland yngre vuxna. Sammantaget innebär detta ökade krav på vård, omsorg och tillgänglig samhällsservice i hela regionen, samtidigt som kompetensförsörjningen försvåras inom flera branscher. Förbundet stödjer kommunerna i det strategiska arbetet med att anpassa välfärden och planera för långsiktig hållbarhet i befolkningsutvecklingen. Under andra kvartalet minskade befolkningen i Fyrbodalsregionen mest i förhållande till de andra delregionerna i Västra Götaland.
- **Ökad arbetslöshet ställer nya krav på samverkan**
Arbetslösheten i Fyrbodalsregionen fortsätter att öka särskilt bland unga och utrikes födda. Flera branscher vittnar om minskad efterfrågan, vilket tillsammans med ett ökat inflöde till Arbetsförmedlingen har förstärkt behovet av samordnade insatser. Förbundet intensifierar arbetet med kompetensförsörjning i samverkan med medlemskommunerna, utbildningsaktörer och andra offentliga parter. Ett särskilt fokus ligger på att stärka övergången mellan utbildning och arbetsliv samt att bidra till inkludering på arbetsmarknaden.
- **Civilt försvar – ökat tryck på kommunernas beredskapsarbete**
Det nationella kravet på ökad beredskap och motståndskraft har under våren lett till ett intensifierat arbete med civilt försvar i Fyrbodals kommuner. Kommunerna har arbetat med att stärka sin planering inom totalförsvaret, vilket ställer krav på resurser, kompetens och samordning både lokalt och regionalt. Fyrbodals kommunalförbund har fortsatt sin stödjande roll genom samordning, kunskapshöjande insatser och samverkan med Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionen, SKR och andra aktörer. Behovet av långsiktig kapacitet för att hantera beredskapsfrågor är fortsatt stort.
- **Våldsvågen påverkar det förebyggande arbetet i kommunerna**
Den ökade våldsvågen i landet har också satt spår i Fyrbodalsregionen, där flera kommuner rapporterat oro bland invånare och ökade krav på trygghetsskapande insatser. Kommunernas arbete med förebyggande insatser, samverkan med polis och socialtjänst samt satsningar på barn och ungas livsvillkor har intensifierats. Förbundet bidrar genom att stödja erfarenhetsutbyte, kunskapsdelning och gemensam utveckling av strategier för trygghet och tidiga insatser.
- **Den nya socialtjänstlagen träder i kraft**
Den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft den 1 juli 2025, innebär en tydligare inriktning mot förebyggande insatser och ett ökat fokus på tidiga, lättillgängliga och frivilla stödformer. För kommunerna innebär detta en omställning i arbetssätt där samverkan med andra aktörer och insatser nära medborgarna får en mer central roll. Lagen betonar också barnrättsperspektivet och stärker individens delaktighet, vilket medför behov av anpassning av både processer och arbetssätt inom socialtjänsten. Förbundet bidrar i omställningen genom att processleda utvecklingsarbete, stödja erfarenhetsutbyte och kunskapsdelning mellan kommunerna.

- **Vårbudgeten kan påverka genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin**

Regeringens vårbudget för 2025 innehöll minskade anslag till vissa statliga stöd och program inom regional tillväxt och omställning. Detta riskerar att påverka förutsättningarna för genomförandet av Västra Götalandsregionens regionala utvecklingsstrategi (RUS) och förbundets verksamhetsplan, särskilt inom områden som kompetensförsörjning, näringslivsutveckling och klimatomställning. Förbundet ser ett ökat behov av samordning mellan kommunala, regionala och nationella aktörer för att säkerställa att strategins prioriteringar kan genomföras trots osäkrare finansieringslägen. Omställningsförmåga och långsiktig samverkan blir än viktigare framöver. SVESAM-utredaren har presenterat sitt delbetänkande vilket också kan leda till förändringar i regionernas uppdrag framöver.

På den regionala arenan har frågor om infrastruktur, kompetensförsörjning, energiförsörjning, civilt försvar och beredskap, näringsliv, hälso- och sjukvård inklusive dess digitalisering och västsvensk påverkan haft stort utrymme. Inom Beredningen för hållbar utveckling (BHU) och Politiskt samrådsorgan (SRO) har förbundets politiska företrädare och regionen landat tunga politiska beslut och ställningstaganden såsom beslut om en remissutgåva av ett nytt Hälso- och sjukvårdsavtal som ska tecknas av 50 parter. Arbetet med framtagandet av ett nytt avtal för regionens naturbruksskolor pågår. En politisk arbetsgrupp är tillsatt för att se över modell och fördelning av medel av regional plan inför kommande planrevideringsperiod. Milleniumprojektet och dess införande inom den regionala och kommunala vården är fortsatt pausat. En västsvensk samling har anordnats i Almedalen med ett rundabordssamtal. Fokus för samtalen var Västsveriges konkurrenskraft.

På den delregionala nivån pågår flera påverkansinsatser. Bland annat har en skrivelse om Göteborg Stallbacka Airport skickats till infrastrukturministern för att uppmärksamma behovet av ökad finansiering. Under sommaren uppmärksammades Hälskokällans våldspreventiva arbete i och med den nominering av till Flickapriset som delas ut av Plan International Sverige för att uppmärksamma och lyfta en person eller organisation som gjorts särskilda insatser för flickors rättigheter. En rad med gäster i ledande position bjöds in till Fyrbodalsdagen dels för att fira att förbundet fyller 20 år men också för att tydliggöra politikens vilja och ambition att vi ska öka Fyrbodalsregionens attraktionskraft.

Verksamhetsplanen innehåller 11 delmål. 8 av delmålen följer plan och 3 av dem följer planen delvis. Varje delmål innehåller ett antal prioriterade insatser som följs upp kontinuerligt och rapporteras per tertial. På ett övergripande plan är målluppfyllelsen mycket god. De delmål som kräver mer insatser är delmålet Attraktiva livsmiljöer, Robust och sammanhållen samhällsplanering samt En god och hållbar arbetsmiljö. Den minskande befolkningen och de ökade behoven av att utveckla den civila beredskapen påverkar målluppfyllelsen. Gällande arbetsmiljön stiger sjukskrivningstalen.

Pensionsförpliktelser

När Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 fanns inget kollektivavtal. Förbundet övertog BOSAM:s hängavtal med SIF som sedermera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplad till den privata sektorn så blev alla anställda anmälda till Alecta och Collectum genom ITP och ITPK. Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avtalstecknande godkände Pacta att förbundet kunde ha kvar Alecta och Collectum i stället för att gå över till Kap-KL. Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB) Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Fram till 31 augusti 2025 har förbundet betalat in pensionspremier:

ITP1	292 tkr
ITPK	260 tkr
ITP2	1 200 tkr
Söderberg & partner	491 tkr

Händelser av väsentlig betydelse

Förbundet har under året arbetat övergripande med att öka attraktionskraften för Fyrbodalsregionen samt att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Regional utveckling har under året etablerat och vidareutvecklat Business Region Väst (BRV) som en regional plattform för näringslivsutveckling. Kulturturnén KUL-TUR har fortsatt stärka lokal stolthet och samverkan. Arbetat med regional samordning, lokal energiproduktion och förstärkning av elnäten. Avdelningen har fortsatt arbetat med infrastruktursatsningar och dess gemensamma arbete med en gemensam röst mot region och stat.

Kompetensförsörjningsavdelningen har fortsatt sitt arbete med att fungera som en sammanhållande aktör som stödjer kommunerna i att hantera demografiska utmaningar, säkra likvärdig utbildning och möta framtida kompetensbehov. Vårdsamverkan Fyrbodal samordnar kommunala och regionala insatser för barn och unga. Ett elevhälsochefnätverk har arbetat för skolenvar, särskilt socialpedagoger, stöds av Fyrbodal via Hälsokällan och Kunskapsnoden för att minska skillnaderna på ungas psykiska hälsa.

Välfärdsutveckling har arbetat framtidsavgörande frågor som kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst, samverkan kring Yrkesresan och omställningen till nya Socialtjänstlagen. FoU har bedrivit stöd inom forsknings- och utvecklingsområdet, för att främja kunskapsutveckling och stödja kommunerna i Fyrbodal i utvecklingen av en kunskapsbaserad vård och omsorg.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Den interna kontrollen syftar till att genom olika regelverk och kontroller minska organisationens risker. Riskerna kan gälla både det ekonomiska kapitalet och förtroendekapitalet. Kommunalförbundet vill uppnå en rimlig grad av säkerhet och att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv. Direktionen har antagit en ettårig internkontrollplan.

Projektarenan Fyrbodal är en tvärssektoriell plattform för allt projektrelaterat arbete som kommunalförbundet driver, medverkar i eller finansierar. Syftet med arenan är att organisera alla projekt som förbundet är involverat i för att skapa en tydlig överblick. Syftet är också att åstadkomma effektiv styrning och ledning av projektportföljen och att tydliggöra det utvecklingsarbete som medlemskommunerna bedriver tillsammans och med andra parter. En viktig del i Projektarenan Fyrbodals uppdrag är att säkerställa att varje projekt följer en tydlig process med kontinuerliga avstämningspunkter och att vid dessa bedöma om projektet uppfyller projektplanen utifrån krav och behov. Att projektet genererar nytta och har ekonomiska förutsättningar. Avstämningsförfarandet gäller samtliga projekt kommunal förbundet är involverat i – som ägare, som part eller som finansiär i form av delregionala utvecklingsmedel.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett positivt resultat per delåret om 924 tkr för årets första och andra tertial jämfört med det budgeterade resultatet på 0 tkr. Prognosen för helåret avseende basverksamheten är ett resultat på 0 tkr. Medlemsavgiften ger en negativ avvikelse på 22tkr, detta på grund av att invånarantalet har sjunkit i medlemskommunerna jämfört med prognostiserat antal. Övriga intäkter och ränteintäkter genererar ett överskott om 318 tkr jämfört med budget. Personalkostnader visar en positiv avvikelse för perioden om 236 tkr. Den positiva avvikelsen härleds till att funktioner i basverksamheten tidsregistrerat projekt i större omfattning än budgeterat. Detta har möjliggjorts när nya uppdrag tillkommit och prognosen för personalkostnader är en budget i balans. Administrativa kostnader ger en negativ avvikelse om 137 tkr, detta består av ökade kostnader avseende OH.

Konsultkostnader visar en negativ avvikelse per augusti om 401 tkr, detta består bland annat av advokatkostnader vid överklagan av IT-upphandling samt ökade kostnader för IT.

Förbundet har per delåret hyreskostnader på 1 164 tkr avseende Kaserngården 3B i Uddevalla jämfört med budgeterat belopp om 1 113tkr, av detta så avser 241 tkr

basverksamheten och 923 tkr kostnadsförs projekt och verksamheter enligt budget. Hyreskostnad avseende Nohabgatan 14 i Trollhättan uppgår till 87 tkr per delåret och kostnadsförs Business Region Väst. Revisionskostnader visar en positiv avvikelse per delåret om 64 tkr, i samband med direktion mötet 2025-05-08 togs beslut om en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys, vilket resulterat i en ökad intäkt om 130tkr avseende detta, där medlemskommunerna debiterats utefter invånarantal. Kostnader för den fördjupade granskningen tillkommer i det tredje tertialet. I övrigt så prognostiseras driftverksamheter och pågående projekt en budget i balans.

Balanskravsresultat

Enligt det aktuella resultatet resulterar balanskravet i ett överskott på 924 tkr, vilket betyder att det lagstadgade balanskravet uppfyllas. Helårsprognosen är ett resultat enligt budget om 0 tkr.

Finansiella mål

Kommunalförbundets finansiella mål är:

Långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.

- Intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- God likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en stabil soliditetsnivå, bland annat genom att slutredovisa ett visst överskott som tillfaller förbundets egna kapital. Per sista augusti 2025 är soliditeten 10 procent, vilket är en ökning från 2024 med 3 procentenhet. Prognosen för helåret är däremot en mindre ökning av soliditetsmålet. Förbundet gör bedömningen att de tre finansiella målen förväntas uppnås för verksamhetsåret.

Kommunalförbundet har även två vägledande principer sedan 1 januari 2020:

- Fyrbodals kommunalförbunds tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.
- Fyrbodals kommunalförbund ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Förbundets vägledande principer regleras i en kapitalplaceringspolicy. Enligt den har likvida medel kunnat placeras säkert och riskfritt under 2025 och därmed genererat ränteintäkter om 597 tkr (1 551 tkr). Dessa principer får därmed anses som uppfyllda.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen (11 kap. § 1) ska kommuner, kommunalförbund och regioner säkerställa en god ekonomisk hushållning. För Fyrbodals kommunalförbund innebär detta att förbundet, ska hantera ekonomin på ett långsiktigt och hållbart sätt. Verksamheten ska bedrivas både kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Fyrbodals kommunalförbund ska säkerställa att den ekonomiska planeringen främjar stabilitet, effektivitet och ansvarstagande både ur ett finansiellt och ett verksamhetsmässigt perspektiv.

Begreppet "god ekonomisk hushållning" omfattar både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Förbundet anses ha god ekonomisk hushållning när såväl finansiella mål som verksamhetsmässiga visar god måluppfyllelse.

Förbundet bedömer att en god ekonomisk hushållning förväntas uppnås 2025 utifrån utvecklingen i verksamheterna. Åtta av delmålen följer plan och tre av dem följer planen delvis, de tre finansiella målen förväntas uppnås utifrån prognosen för helåret. Enligt det aktuella resultatet resulterar balanskravet i ett överskott på 924tkr per augusti, vilket betyder att det lagstadgade balanskravet uppfyllas. Helårsprognosen är ett resultat enligt budget.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunalförbundet har inom ramen för sin basverksamhet utrymme för 7,75 heltidstjänster. Till detta kommer ett större antal tjänster som är kopplade till projekt och särskilt finansierad verksamhet vilka finansieras av projektmedel eller enligt avtal med bland annat medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Den 31 augusti 2025 var 44 (45) personer tillsvidareanställda och 24 (17) personer visstidsanställda/vikariat. Mellan perioden 1 januari 2025 till och med 31 augusti 2025 slutade 3 (6) personer och 14 (14) personer nyanställdes. Flertalet av de som har slutat på förbundet har gjort det för att uppdraget tagit slut eller att de har gått vidare till andra anställningar.

Den sista augusti 2025 var antalet kvinnor 50 (50) och antalet män 18 (12). Notera att dessa siffror är antalet personer och att tjänstgöringsgraden varierar mellan 20 och 100 procent. I den ekonomiska redovisningen är antalet anställda beräknade utifrån antalet heltidstjänster.

Medelantal anställda	2025-08-31	2024-08-31
Män	13,26	9,92
Kvinnor	40,40	41,55
Summa:	53,66	51,47

Sjukfrånvaro

Den sammanlagda sjukfrånvaron i relation till totalt antal arbetade timmar uppgår den 31 augusti 2025 till 8,67 procent vilket är en ökning från året innan då den låg på 4,58 procent.

Upplysning om sjukfrånvaro (i procent i relation till totalt arbetade timmar)	2025-08-31	2024-08-31
Sjukfrånvaro för anställda	8,67 %	4,58 %
Sjukfrånvaro för män	7,72 %	2,78 %
Sjukfrånvaro för kvinnor	8,99 %	5,03 %
Sjukfrånvaro anställda yngre än 30 år	--*	--*
Sjukfrånvaro anställda 30–49 år	12,08 %	5,67 %
Sjukfrånvaro anställda äldre än 49 år	5,30 %	3,40 %

*Gruppen understiger 10 anställda och redovisas därför inte

	2025-08-31	2024-08-31
Total sjukfrånvaro	8,67%	4,58%
Långtidssjukfrånvaro	63%	22,25%

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron är den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer

Förväntad utveckling

Det som kan påverka utvecklingen framåt är den ekonomiska utvecklingen för medlemskommunerna samt de kostnader som den höga inflationen medför. Beslutet att inte indexuppräknat medlemsfinansieringen för 2024 och 2025 är en konsekvens av medlemskommunernas ekonomiska utveckling. På sikt kan detta få allvarliga konsekvenser även för förbundet.

Kommunalförbundet arbetar kontinuerligt med att hålla nere kostnader och att på ett effektivt sätt använda de resurser som finns. Projektverksamheten och den särskilt finansierade verksamheten, som sker genom avtal med bland andra medlemskommunerna, följs noga genom regelbundna avstämningar enligt projektbeslut med ekonom och projekt/verksamhetsansvarig. Förbundet utreder möjligheten till att hyra ut konferenslokaler till externa aktörer för att täcka kostnader förenade med kurs- och konferensdelen av verksamheten för att den inte ska belasta basen.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Belopp i tkr

	not	2025-08-31	2024-08-31
<i>Verksamhetens intäkter</i>	2	41 766	34 862
<i>Verksamhetens kostnader</i>	3	-41 211	-36 062
<i>Avskrivningar</i>	4	-201	0
<i>Verksamheternas nettokostnader</i>		354	-1 200
<i>Skatteintäkter</i>		0	0
<i>Generella statsbidrag och utiämnina</i>		0	0
<i>Verksamhetens resultat</i>		354	-1 200
<i>Finansiella intäkter</i>	5	597	1 551
<i>Finansiella kostnader</i>	6	-28	-2 001
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		924	-1 650
<i>Extraordinära poster:</i>		0	0
<i>Årets resultat</i>		924	-1 650

Not. Enligt 13 kap. 3 § första stycket LKBR ska för varje post eller delpost i resultaträkningen i en delårsrapport ska belopp för motsvarande period under närmast föregående räkenskapsår, prognos för resultatet för räkenskapsåret och budget för innevarande räkenskapsår redovisas. Prognos och budget avseende basverksamheten hänvisas till s.37. Prognos avseende driftverksamheter och pågående projekt är en budget i balans. I övrigt följer resultaträkningen uppställning enligt LKBR 13:3.

Balansräkning

Belopp i tkr

	<i>not</i>	2025-08-31	2024-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>		0	0
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>		0	0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		0	0
Maskiner och inventarier	7	1 307	0
Övriga materiella anläggningstillgångar	8	0	1 509
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>	9	767	767
<u>SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR</u>		2 074	2 276
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Fordringar	10	16 571	15 852
Kassa och bank	11	37 070	50 370
<u>SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR</u>		53 641	66 222
SUMMA TILLGÅNGAR		55 715	68 498

		2025-08-31	2024-12-31
<u>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</u>			
<i>Eget kapital</i>	12	4 459	6 254
<i>Årets resultat</i>	12	924	-1 796
<i>Resultatutjämningsreserv</i>		0	0
SUMMA EGET KAPITAL		5 383	4 459
<u>AVSÄTTNINGAR</u>			
<i>Avsättningar</i>		0	0
<i>Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser</i>		0	0
SUMMA AVSÄTTNINGAR		0	0
<u>SKULDER</u>			
<i>Leverantörsskulder</i>	13	2 391	6 524
<i>Kortfristiga skulder</i>	13	4 214	15 461
<i>Delregionala utvecklingsmedel</i>	14	25 747	25 467
<i>Förutbetalda intäkter</i>	15	17 982	16 587
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		55 715	68 498
<i>Ställda panter</i>		0	0
<i>Ansvarsförbindelser</i>		inga	inga

Noter

(belopp i tkr)

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen har upprättats enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Värderingsprinciper med mera

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärdet med avdrag för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod. Redovisning av materiella anläggningstillgångar tillämpas i enlighet med kapitel 17 BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning, avseende nyttjandeperiod.

- Beloppsgräns: 20 tkr
- Datorer: Direktavskrivning

Fordringar

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank samt kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid på högst tre månader.

Pensionspremier

Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta, Skandia och Söderberg & Partner sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 2 Verksamhetens intäkter	2025-08-31	2024-08-31
Medlemsavgift medlemskommuner	6 943	6 917
Avtal kommuner	7 150	4 369
DRUM-medel	8 172	6 912
Avtal VGR	936	734
Kammarkollegiet God och nära vård	407	0
VästKom	0	750
Projektbidrag	-4 807	-11 105
Projektbidrag EU	3 776	975
Projektbidrag VGR	4 975	3551
Projektbidrag statliga finansiärer	12 368	21 282
Ersättning för uppdrag 25% moms	363	358
Ersättning för uppdrag momsfritt	1 272	0
Övriga intäkter momsfritt	12	4
Övr ersättn och intäkter	0	67
Vidarefakturerade intäkter 25% moms	180	35
Vidarefakturerade intäkter 12%	0	2
Vidarefakturerade intäkter momsfritt	0	4
Hysesintäkter	22	8
Telefoniersättning anställda	-3	-1
Summa verksamhetens intäkter	41 766	34 862

Not 3 Verksamhetens kostnader	2025-08-31	2024-08-31
Inköp tjänster/varor EU 6%	0	0
Inköp av tjänst från land utanför EU, 12%	0	0
Konsultarvode	0	-13
Vidarefakturerade kostnader 25% moms	-186	-253
Tjänsteköp medlemskommuner	-224	-256
Hyra	-1 251	-880
Städning, renhållning	-94	-84
Hyra inventarier	-23	-17
Förbrukningsinventarier	-510	-206
Förbrukningsmaterial	-29	-36
Reparation och underhåll	-30	-2
Resekostnader	-117	-138
Hyrbilskostnader	0	-2
Kost och logi i Sverige	-69	-42
Kost och logi i utlandet	-1	-21
Information och PR, annonser	-283	-122
Tryckerikostnader	-22	-129
Representation, avdragsgill	-10	-1
Representation ej avdragsgill	-2	0
Representationsgåvor, avdragsgill	0	-14
Kontorsmaterial	-4	-13
Kopieringskostnader	-18	-20

Telefon	-129	-117
Larm	-7	-12
Porto	-66	-50
Företagsförsäkringar	-39	-20
Arvoden	-110	-52
Revisionsbyrå	-129	-158
Konsultarvoden	-3 928	-2 215
Dataunderhåll, programvara	-725	-664
Användarlicenser	-28	-149
IT-avtal inkl fiberavtal	-194	-174
Arrangerade utbildningar/kurser	-1 728	-442
Övrig konsultverksamhet	-147	0
Bankkostnader	-5	-6
Konferenser	-556	-866
Möteskostnader	-1	-4
Förtäring möten	-15	-158
Lokalhyra möten	0	-21
Litteratur och tidningar	-74	-154
Förenings/Medlemsavgifter	-845	-758
Medlemsavgift ej avdragsgill	-32	-2
Övriga kostnader	-418	-75
Förseningsavgifter	-1	0
Lämnade gåvor	-25	-2
Löner till timanställda	-94	-119
Löner till månadsanställd	-16 371	-15 664
Förändring semesterlöneskuld	219	488
Förändring löneskuld	-64	26
Löner tillfälligt personal	0	-5
Sjuklöner till tjänstemän	-298	-202
Semesterlöner till månadsanställda	-3 306	-3 433
Skattefria traktamente sv	-9	-7
Skattefria traktamenten utland	-6	-8
Skattefria bilersättningar	-72	-94
Skattepliktiga bilersättningar	-31	-39
Förmånsvärden	0	-18
Motkontering av förmån	0	18
Kollektiv pensionsförsäkring	-1 752	-1 603
Individuell pensionsförsäkring	-491	-479
Försäkringskostnader	-20	-18
Arbetsgivaravgifter 31,42%	-6 243	-6 058
Arbetsgivaravgift semesterlöneskuld	80	154
Arbetsgivaravgift löneskuld	-20	8
Löneskatt	-425	-389
Utbildning anställd personal	-40	-44
Företagshälsovård	-24	-92
Personalvårdsaktiviteter	-70	-65

Övriga personalkostnader	-99	-74
Summa verksamhetens kostnader	-41 211	-36 062

Not 4 Avskrivningar	2025-08-31	2024-08-31
Avskrivningar på inventarier och verktyg	-201	0
Summa avskrivningar	-201	0

Not 5 Finansiella intäkter	2025-08-31	2024-08-31
Ränteintäkter	597	1 551
Summa finansiella intäkter	597	1 551

Not 6 Finansiella kostnader	2025-08-31	2024-08-31
Nedskr av innehav andelar/långfr fordr andra ftg	0	-2 000
Valutakursförluster	-26	0
Räntekostnader	-2	0
Räntekostnader för skatter och avgifter	0	-1
Summa finansiella kostnader	-28	-2001

Not 7 Maskiner och inventarier	2025-08-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 509	0
Årets avskrivningar	-201	0
Utgående planenligt restvärde	1 307	0

Inventarier redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Datorer direktavskrivs sedan 2013.

Förbundet har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år.

Avskrivningar påbörjas år 2025 och avskrivningstiden är 5år.

Not 8 övriga materiella anläggningstillgångar	2025-08-31	2024-08-31
Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier	0	1 509
Summa materiella anläggningstillgångar	0	1 509

Not 9 Finansiella anläggningstillgångar	Antal	Andel	Bokfört värde	EK-andel 2024
Gryning Vård AB	17 000	17,0 %	17	17 797
Mediapoolen Västra Götaland AB	250	16,7 %	250	1 722
Innovatum AB	13	1,3 %	500	404
Summa			767	19 923

Not 10 Kortfristiga fordringar	2025-08-31	2024-12-31
Kundfordringar	1 197	3 056
Avräkning skattekonto	0	147
Fordran moms	429	1 602
Förutbet kostn/uppl intäkter (ej projekt)	1 938	2 324
Periodisering leverantörsfakturor	2 124	809
Rekvirerade medel projekt	3 321	1 299
Övriga förutbet kost/uppl int	366	498
Förutbet kostn/upplupna intäkter projekt	7 197	6 117
Summa kortfristiga fordringar	16 571	15 852

Not 11 Kassa och bank	2025-08-31	2024-12-31
Kassa och bank	37 070	50 370
Summa kassa och bank	37 070	50 370

Förbundet har fortsatt god likviditet med anledning av förutbetalda Delregionala tillväxtmedel från Västra Götalandsregionen och medlemskommunerna. Under året 2025 har de likvida medlen fortsatt legat på en hög nivå.

Not 12 Eget kapital, avsättningar och skulder	2025-08-31	2024-12-31
Eget kapital	4 459	6 254
Årets resultat	924	-1 796
Summa eget kapital	5 383	4 459

Not 13 Kortfristiga skulder	2025-08-31	2024-12-31
Leverantörsskulder	2 391	6 524
Skatteskulder	4	8
Utgående moms försäljning 25%	0	13
Personalskatt	731	682
Övriga löneavdrag	0	0
MiniMaria	139	139
Suicidprevention 2024	393	393
God och Nära vård 2024 förvaltade medel	0	8 915
Kompletteringspremier KPA	68	67
Upplupna semesterlöner	654	873
Upplupen löneskuld	256	192
Upplupna sociala avgifter	1 138	1 144
Övriga kortfristiga skulder	0	2 058
Övriga uppl kostnader/förutbet intäkter	748	977
Övriga upplupna kostnader o förutbet. intäkter, 25% moms	83	0
Summa kortfristiga skulder	6 605	21 985

Not 14 Delregionala utvecklingsmedel (DRUM)	2025-08-31	2024-12-31
DRUM-medel VGR 2025	2 288	0
DRUM Kommunal motfinansiering 2025	4 361	0
DRUM-medel VGR tidigare år	8 558	0
DRUM-medel kommunal motfinansiering tidigare år	8 965	0
Ej upparbetade KUN (DRUM-medel)	0	1 115
Ej upparbetade DRUM-medel (MN/RUN)	0	1 035
DRUM VGR 2022	0	1 432
DRUM Kommunal motfinansiering 2022	0	1 515
DRUM VGR 2023	0	2 402
DRUM Kommunal motfinansiering 2023	0	2 490
DRUM VGR 2024	0	5 169
DRUM Kommunal motfinansiering 2024	0	5 221
DRUM VGR 2019	0	561
DRUM Kommunal motfinansiering 2019	0	657
DRUM VGR 2020	0	751
DRUM Kommunal motfinansiering 2020	0	846
DRUM KUN utökade medel 2021	0	157
DRUM Kommunal motfinansiering 2021	0	208
DRUM VGR 2021	0	118
DRUM-medel Projekt- och finansieringsstrateg	506	980
DRUM-medel (förstudier)	1 068	810
Summa delregionala utvecklingsmedel (DRUM)	25 747	25 467

Fyrbodals kommunalförbund erhåller enligt överenskommelse

månadsvis medel från Västra Götalandsregionen avseende delregionala utvecklingsmedel (DRUM). Dessa medel betalas ut från miljö- och regionutvecklingsnämnden samt kulturnämnden. Avsättningen av medel regleras årligen av de olika nämnderna. Medlemskommunerna i Fyrbodal motfinansierar dessa medel i förskott varje år med 37 kr per kommuninvånare. Medlen förvaltas av kommunalförbundet och placeras på balanskonton för det aktuella året. Medlen används för att ge stöd till projekt som främjar en hållbar regional utveckling och löser aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland enligt den Regionala utvecklingsstrategin 2030, Kulturstrategin 2024-2027 och Klimat- och miljöstrategin 2030. De belopp som miljö- och regionutvecklingsnämnden och kulturnämnden går in med 2025 är 7,28 mkr (RUN), varav 500 tkr är förstudiemedel, och 1,67 mkr (KUN).

Det som finns på balanskonton som avser 2025 års delregionala utvecklingsmedel är 6.65 mkr.

Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omsättning på 52,8 mkr vilket innebär en uppväxling med 316 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktions och nämnds baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångspunkt i årliga uppföljningsrapporter.

Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Not 15 Förutbetalda intäkter	2025-08-31	2024-12-31
Teknikframtiden	90	240
TeknikCollege	84	189
Psykisk hälsa och suicidprevention	293	364
Millenium	25	105
Personcentrerad vård & omsorg	284	971
En vardag fri från våld 2.0	2	286
En vardag fri från våld 3.0	134	0
Utvecklingsledare Kommunal H&S	244	263
Ror i Land	34	2 291
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2024	0	147
Utvecklingsledare IFO	0	246
Vux projekt	0	220
Hälsokällan	181	277
Kvinnofridssatsning 2024-2025	96	182
Vetenskap och evidens	81	121
ISU individbaserad systematisk uppföljn. 2025	117	134
FoU Kunskapsbaserad praktik	210	215
FoU Implementering	213	217

ÖK Psykisk hälsa	106	114
Yrkeskartan - marknadsföring	126	156
Go Care - marknadsföring	61	250
Trollhättans stad MiniMaria	0	17
Revisionsarvode PwC	0	40
God och Nära vård 2024 förvaltade medel	0	8 655
Suicidprevention 2024	0	887
Vuxrapport samt kompetensutveckling	158	0
Kunskapsnod Fullföljda studier 2025	89	0
Länsgemensamma medel - samsjuklighet	2 439	0
Länsgemensamma medel - Suicidpreventivt arbete	1 035	0
Länsgemensamma medel - nationell strategi	927	0
Utvecklingsledare funktionshinder socialps.	53	0
Fyrbodal för framtidens flex	12	0
Marefine	55	0
Blå Samverkan (Blås)	1	0
Unga Dalslandspriset	26	0
Kunskapsnod Fullföljda studier	27	0
God och nära vård 2025	825	0
Utvecklingsledare demens	821	0
Utbildningssamordning yrkesresan	912	0
Utvecklings- och aktivitetsmedel	649	0
F&U	61	0
Vård och omsorgscollege	110	0
Vuxenutbildning (VUX)	26	0
VFU	230	0
Kunskapsbaserad socialtjänst	378	0
Praktikanskaffning Fyrbodal	352	0
Förutbetalda hyresintäkter	11	0
Periodisering kundfakturor	6 405	0
Summa förutbetalda intäkter	17 982	16 587

Driftsredovisning

Belopp i tkr	2025-08-31					2024		
	Resultat			Budget	Avvikelse	Resultat		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Netto	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Basverksamhet	8 568	-7 633	936	8 272	639	13 772	-15 568	-1 796
Projekt	21 343	-21 354	-11	21 343	-11	28 995	-28 995	0
Verksamheter via avtal	12 452	-12 453	-1	12 452	-1	20 682	-20 682	0
SUMMA TOTALT	42 363	-41 440	924	42 067	627	63 449	-65 245	-1 796

	Budget	Budget	Utfall	Avvikelse	Prognos
<i>Budgetavstämning basverksamhet (tkr)</i>	2025-01-01- 2025-12-31	2025-01-01- 2025-08-31	2025-01-01- 2025-08-31	2025-01-01- 2025-08-31	2025

Medlemsavgift	10 447	6 965	6 943	- 22	10 447
Övriga intäkter	1 961	1 307	1 625	318	2 361
SUMMA INTÄKTER	12 408	8 272	8 568	296	12 808
Personalkostnader	- 8 374	- 5 583	- 5 347	236	- 8 374
Politiska arvoden, ordförande och revision	- 283	- 189	- 125	64	- 350
Möteskostnader politiker och tjänstemän	- 50	- 33	- 28	5	- 50
Konsultkostnader	- 258	- 172	- 573	- 401	- 860
Hyra basverksamheten	- 1 670	- 1 113	- 241	872	- 360
Administrativa kostnader	- 1 227	- 818	- 955	- 137	- 2 268
VästKom	- 546	- 364	- 363	1	- 546
SUMMA KOSTNADER	- 12 408	- 8 272	- 7 632	640	- 12 808
REDOVISAT RESULTAT	0	0	936	936	0

Vår vision

Fyrbodals vision om det goda livet står för en god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar om de förnybara systemen, möter behoven hos barn och ungdomar, en uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv i linje med FN:S globala utvecklingsmål.

Visionen är framtagen gemensamt av Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland.

Fullmäktige i medlemskommunerna
Fyrbodals kommunalförbund

Revisorernas bedömning av delårsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att årligen granska resultaten i delårsrapport och årsredovisning. Ansvaret för att upprätta dessa rapporter vilar på styrelsen.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

I granskning av delårsrapport riktas fokus på om det finns förutsättningar att mål för god ekonomisk hushållning respektive balanskrav kommer att uppnås för helåret.

Efter genomförd granskning vill vi framhålla följande iakttagelser:

- I delårsrapporten återfinns samtliga mål och delmålen bedöms. Totalt är det 7 delmål som bedöms följa plan, 3 delmål bedöms delvis följa plan och inga delmål bedöms inte följa plan.
- Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett positivt resultat per delåret om 924 tkr för årets första och andra tertial jämfört med det budgeterade resultatet på 0 tkr. Prognosen för helåret avseende basverksamheten är ett resultat på 0 tkr.
- I delårsrapporten redovisas att de finansiella målen kommer att uppnås per helår.
- I delårsrapporten anges att enligt det aktuella resultatet kommer balanskravet resultera i ett överskott på 924 tkr, vilket betyder att det lagstadgade balanskravet uppfyllas. Helårsprognosen är ett resultat enligt budget om 0 tkr.

Revisorerna samlade bedömning är följande:

- Resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som styrelsen beslutat om.
- Resultatet i delårsrapporten visar att balanskravet kommer att uppfyllas.

Inom ramen för den finansiella revisionen har auktoriserade revisorn uppmärksammat de förtroendevalda revisorerna på förbundets svårighet att genomföra den ekonomiska uppföljningen och rapporteringen enligt plan. Revisorerna rekommenderar förbundsledningen att tillse ändamålsenliga

förutsättningar för att kunna fullfölja dessa processer i samband med årsredovisningen 2025

Uddevalla 2025-11-06

Underskrifter

Magnus Cassel

Håkan Axelsson

Pia Axelsson

Gert-Inge Andersson

(Peter Winberg var vid beslutstillfället sjuk och inte närvarande)

Bilagor:

Rapport över de sakkunnigas granskning av resultat enligt delårsrapport

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

HÅKAN AXELSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-11-10 08:32:06 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: HÅKAN AXELSSON

Håkan Axelsson

Leveranskanal: E-post

MAGNUS CASSEL Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-11-10 13:03:24 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: MAGNUS CASSEL

Magnus Cassel

Leveranskanal: E-post

GERT-INGE ANDERSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-11-10 10:14:47 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Rune Gert-Inge Andersson

Gert-Inge Andersson

Leveranskanal: E-post

PIA AXELSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-11-10 08:44:56 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson

Leveranskanal: E-post

Sakkunniga bitrådets yttrande om delårsrapport
Till revisorerna i Fyrbodals Kommunalförbund

Org.nr 222000-1776

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, samt noter för kommunalförbundet för perioden 2025-01-01 - 2025-08-31 avgiven av direktionen den 2025-10-30. Det är direktionen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga bitrådets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen och den översiktliga beskrivningen av kommunalförbundets drift- och investeringsverksamhet

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen och den översiktliga beskrivningen av kommunalförbundets drift- och investeringsverksamhet har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

Förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet har upprättats.

Datum den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt

Ansvarigt sakkunnigt biträde & auktoriserad revisor

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

<i>Signerat med Svenskt BankID</i>	<i>2025-11-06 14:19:20 UTC</i>
Undertecknare	Datum
Namn returnerat från Svenskt BankID: Gunilla Fredrika Lönnbratt	
Gunilla Lönnbratt	
Director	
	Leveranskanal: E-post

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2025-08-31

Fyrbodals kommunalförbund

Revisionsrapport

November 2025

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapporten.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapporten är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan.

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten. Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken ska biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

1. Är prognostiserat resultat i delårsrapporten förenligt med beslutade mål för god ekonomisk hushållning?
2. Är prognostiserat årsresultat förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport.

Granskningen utgår även från fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport som upprättats per augusti 2025. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet har bedömts med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt). Rapportens innehåll har faktakontrollerats av berörda tjänstepersoner.

Granskningsresultat

God ekonomisk hushållning

Iakttagelser

- Direktionen har i verksamhetsplan och budget 2025-2027 fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna omfattar mål av finansiell och verksamhetsmässig karaktär:
 - Förbundet ska förvalta beslutade budgetmedel på ett rationellt och effektivt sätt för att maximera nyttan för medlemskommunerna och Fyrbodalsregionen.
 - Förbundets verksamheter, insatser och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.
 - Förbundet ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån Direktionens riktlinjer och beslut.
 - Förbundets tillgångar och skulder ska förvaltas på ett tryggt och ansvarsfullt sätt.
 - Direktionens budgetbeslut är överordnad verksamheten och vid eventuella målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet.
- Direktionen har även i verksamhetsplan och budget 2025-2027 fastställt finansiella mål och verksamhetsmål:
 - Finansiella mål:
 - Långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
 - Intäkterna ska överstiga kostnaderna.
 - En god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.
 - Verksamhetsmålen är uppdelade på förbundsövergripande mål och mål inom tre insatsområden:
 - Förbundsövergripande mål:
 - 1) Ökad attraktionskraft för Fyrbodalsregionen

2) Stödja och utveckla det kommunala självstyret

- Insatsområde 1: Regional utveckling – Mål: En god och hållbar regional utveckling som bidrar till det goda livet.
- Insatsområde 2: Kompetensförsörjning – Mål: En god och hållbar kompetensförsörjning som bidrar till det goda livet.
- Insatsområde 3: Velfärdsutveckling – Mål: En god och hållbar velfärdsutveckling som bidrar till det goda livet.
- Till respektive insatsområde och mål finns 2-3 delmål med tillhörande prioriterade insatser och förväntade effekter.
- I delårsrapporten används färgkoder för att bedöma delmålen utveckling i förhållande till plan. Grönt = följer plan, gult = följer delvis plan, rött = följer inte plan.
- I delårsrapporten återfinns samtliga mål och delmålen bedöms. Totalt är det 7 delmål som bedöms följa plan, 3 delmål bedöms delvis följa plan och inga delmål bedöms inte följa plan.
- I delårsrapporten finns ett särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen om god ekonomisk hushållning. Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett positivt resultat per delåret om 924 tkr för årets första och andra tertial jämfört med det budgeterade resultatet på 0 tkr. Prognosen för helåret avseende basverksamheten är ett resultat på 0 tkr.
- I delårsrapporten redovisas att de finansiella målen kommer att uppnås per helår. Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en stabil soliditetsnivå, bland annat genom att slutredovisa ett visst överskott som tillfaller förbundets egna kapital. Per sista augusti 2025 är soliditeten 10 procent, vilket är en ökning från 2024 med 3 procentenhet. Prognosen för helåret är däremot en mindre ökning av soliditetsmålet.

Balanskravsresultatet

Iakttagelser

- Det finns ett särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen om balanskravsresultatet.
- I delårsrapporten anges att enligt det aktuella resultatet kommer balanskravet resultera i ett överskott på 924 tkr, vilket betyder att det lagstadgade balanskravet uppfyllas. Helårsprognosen är ett resultat enligt budget om 0 tkr.

Samlad bedömning

Revisionsfråga 1: Är prognostiserat resultat i delårsrapporten förenligt med beslutade mål för god ekonomisk hushållning?

Finansiella mål: **Ja**

Verksamhetsmål: **Ja**

Revisionsfråga 2: Är prognostiserat årsresultat förenligt med balanskravet?

Följsamhet till balanskravsresultatet: **Ja**

2025-11-06

Viktor Prytz

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan beslutad 2025-06-18. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Kanslienheten
Kommunsekreterare
Sofia Henriksson

Tjänsteskrivelse
2026-03-11
2026/12

Kommunfullmäktige

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS kvartal 3 2025

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att enligt 34 kap. 1, 3 §§ SoL och 28f § LSS godkänna rapport över ej verkställda gynnande beslut, fjärde kvartalet år 2025.

Ärendets beredning

Ärendet har hanterats i socialnämnden 2026-03-02 och rapporten har överlämnats till revisorerna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden ska enligt bestämmelser i 34 kap. 1, 3 §§ SoL och 28f § LSS lämna en rapport till kommunfullmäktige och kommunens revisorer över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS som ej verkställts inom tre månader, samt hur många gynnande beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från dagen då verkställigheten avbröts. För varje beslut ska nämnden ange tidpunkten för beslutet och vilken typ av bistånd beslutet gäller samt kortfattat uppge skälen för dröjsmålet.

Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Nämnden ska även enligt 34 kap. 2 § SoL och 28 g § LSS anmäla till kommunens revisorer när nämnden har verkställt ett gynnande beslut som tidigare har rapporterats som ej verkställt.

Om Inspektionen för vård och omsorg (IVO) bedömer att insatser inte verkställts inom skäligen tid har myndigheten en skyldighet att ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av en särskild avgift. För att IVO ska kunna göra denna bedömning har kommunen en skyldighet att rapportera in uppgifter om samtliga beslut som inte verkställts inom tre månader. Rapportering till IVO görs i form av separata individrapporter.

Rapport över ej verkställda beslut

I tabellen redovisas de beslut som inte har kunnat verkställas inom tre månader för fjärde kvartalet, 2025

Beslut	Besluts-datum	Orsak till att beslutet ej kunnat verkställas
-	-	-

För fjärde kvartalet 2025 finns inga ej verkställda beslut att rapportera.

Verkställda/avslutade beslut

I tabellen redovisas verkställda beslut, som föregående kvartal rapporterats som ej verkställda.

Beslut	Besluts-datum	Orsak till att beslutet ej kunnat verkställas
9 § 4 LSS Kontaktperson	2024-04-04	Beslutet har avslutats då brukare ej ville nyttja erbjudande.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Ingen ekonomisk konsekvens till följd av ärendet har identifierats.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inga sociala eller miljömässiga konsekvenser till följd av ärendet har identifierats.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS kvartal 4 2025, daterad 2026-02-06

Sofia Henriksson
Kommunsekreterare